

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 65

30. prosince 2022

Obsah

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Výbor regionů

151. plenární zasedání VR, 11. 10. 2022–12. 10. 2022

2022/C 498/01 Usnesení Evropského výboru regionů k tématu Stav regionů a měst v Evropské unii 1

STANOVISKA

Výbor regionů

151. plenární zasedání VR, 11. 10. 2022–12. 10. 2022

2022/C 498/02 Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k makroregionální strategii pro Středomoří 6

2022/C 498/03 Stanovisko Evropského výboru regionů Úloha měst a regionů EU při obnově Ukrajiny 12

2022/C 498/04 Stanovisko Evropského výboru regionů Nový rámec EU pro městskou mobilitu 17

2022/C 498/05 Stanovisko Evropského výboru regionů Úloha VR v rozvoji diplomatické činnosti v oblasti klimatu na nižší než celostátní úrovni v kontextu nadcházejících COP27 a COP28 24

2022/C 498/06 Stanovisko Evropského výboru regionů Směrem ke strukturálnímu začlenění měst a regionů do UNFCCC COP 27 30

2022/C 498/07 Stanovisko Evropského výboru regionů Spravedlivá a udržitelná transformace v kontextu uhelných a energeticky náročných regionů 36

2022/C 498/08 Stanovisko Evropského výboru regionů Digitální soudržnost 39

2022/C 498/09	Stanovisko Evropského výboru regionů Osmá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti	45
2022/C 498/10	Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Cesty ke školnímu úspěchu	51

III Přípravné akty

Výbor regionů

151. plenární zasedání VR, 11. 10. 2022–12. 10. 2022

2022/C 498/11	Stanovisko Evropského výboru regionů – Ochrana zeměpisných označení průmyslových a řemeslných výrobků v Evropské unii (revize)	57
2022/C 498/12	Stanovisko Evropského výboru regionů Hlavní směry pro rozvoj transevropské dopravní sítě (TEN-T)	68
2022/C 498/13	Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Energetický balíček týkající se plynu, vodíku a emisí metanu	83
2022/C 498/14	Stanovisko Evropského výboru regionů Evropský akt o čipech pro posílení evropského ekosystému polovodičů	94
2022/C 498/15	Stanovisko Evropského výboru regionů Revidovaná správa schengenského prostoru	114
2022/C 498/16	Stanovisko Evropského výboru regionů Směrnice o průmyslových emisích	154

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

151. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 11. 10. 2022–12. 10. 2022

Usnesení Evropského výboru regionů k tématu Stav regionů a měst v Evropské unii

(2022/C 498/01)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

S OHLEDEM NA:

- svou Výroční zprávu EU o stavu regionů a měst, která vychází z inkluzivního, věcného a fakty podloženého přístupu, včetně regionálního a místního barometru, jež odráží postoje představitelů místní a regionální úrovně, a na níž se podílela řada různých partnerů a institucí⁽¹⁾ a která poskytuje politickým představitelům na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni faktické informace a důležitá doporučení ohledně nejalčivějších problémů, s nimiž se budeme potýkat v nadcházejícím roce;
- výsledky Konference o budoucnosti Evropy a řadu návrhů, které mají bezprostřední význam pro místní a regionální orgány, jež jsou nepostradatelné pro řešení obav občanů;
- projev o stavu Unie v roce 2022, který dne 14. září 2022 přednesla předsedkyně Evropské komise, a prohlášení o záměru adresované předsedkyni Evropského parlamentu a předsedovi Rady;

VZHLEDEM K TĚMTO DŮVODŮM:

- (1) Nezákonná a bezdůvodná agrese Ruska vůči Ukrajině způsobila a nadále působí smrt a zkázu a nutí miliony lidí, aby opustili své domovy a odešli buď jinam na Ukrajinu nebo do Evropské unie, zejména do jejích členských států na východě, kde jsou místní a regionální orgány v první linii při poskytování podpory.
- (2) Kromě dopadů, jež má změna klimatu, a důsledků pandemie COVID-19 a narušení obchodu má válka na Ukrajině také značné negativní dopady na řadu domácností, malých a středních podniků a místních a regionálních orgánů v celé EU, neboť vyvíjí velký dodatečný tlak z hlediska cen energií a potravin a stále rostoucí inflace,

1. zdůrazňuje, že se ve Výroční zprávě EU o stavu regionů a měst, kterou vypracoval VR, se znepokojením upozorňuje na zvětšující se územní rozdíly v celé EU v důsledku dopadů pandemie COVID-19, války na Ukrajině a urychlení změny klimatu;

⁽¹⁾ <https://cor.europa.eu/cs/our-work/Pages/State-of-Regions-and-Cities-2022.aspx?origin=spotlight>.

2. vyjadřuje politování nad skutečností, že předsedkyně Evropské komise ve svém projevu o stavu Unie neuznala ani aktivní a ústřední úlohu, kterou hrají místní a regionální orgány při řešení těchto problémů, ani nutnost více využívat víceúrovňovou správu při tvorbě politik EU a nutnost učinit ze soudržnosti celkový cíl EU, jak již bylo stanoveno v Maastrichtské smlouvě, v níž byla poprvé zakotvena zásada subsidiarity a ustaven VR;

3. upozorňuje na to, že inflace nemá všude stejný dopad a mohla by ještě prohloubit stávající územní, sociální a hospodářské rozdíly. Vyšší náklady na energii a dopravu mají závažnější dopad na zranitelné skupiny občanů. Lidé žijící v regionech s nižšími příjmy trpí neúměrně více zvyšováním cen základního zboží a komodit a hrozí jim riziko chudoby;

4. zdůrazňuje význam přeshraniční spolupráce pro další sociální, hospodářské a administrativní posílení Evropské unie. Třetina obyvatel EU žije v příhraničních regionech, přičemž větší města nebo hospodářská centra jsou často na druhé straně hranice. Tento nevyužitý potenciál v oblastech zdravotní péče, řešení krizí, dodávek energie, mobility, vzdělávání a práce je třeba lépe využívat a cíleně podporovat;

5. vyzývá Evropskou unii, aby podporovala města a regiony v EU a na Ukrajině při řešení problémů vyplývajících z války. Obnova Ukrajiny je pro Evropskou unii nutností, morální povinností i investicí. Tento proces se musí řídit zásadou OECD „obnova k lepšímu“ a zaručit, že se k integrovanému územnímu rozvoji zaujme udržitelný, ekologický a digitální přístup. Obnova Ukrajiny a důsledky války a pandemie v EU budou vyžadovat jasnou změnu priorit v rámci stávajícího víceletého finančního rámce. Finanční situace obcí, regionů a členských států je již dnes napjatá. Obnova musí být rovněž provázána prosazováním místní demokracie založené na pevných partnerstvích s místními a regionálními orgány v Evropské unii. Decentralizovaný proces obnovy by rovněž poskytl ukrajinským občanům naději, že by mohli zůstat ve své zemi, čímž by se omezily další migrační toky. VR zároveň odmítá překážky bránící přistěhovalectví ukrajinských občanů a požaduje, aby byla co nejdříve provedena revize směrnice Rady 2001/55/ES⁽²⁾ o dočasné ochraně s cílem poskytnout uprchlíkům záruku pobytu na déle než tři roky;

6. domnívá se, že podpora ukrajinských uprchlíků by měla být pobídkou k provedení reformy migračního a azylového systému EU založeného na solidaritě, pobídkách ke spravedlivému sdílení zátěže, dodržování základních práv a ochraně vnějších hranic. To je o to naléhavější, že rostoucí ceny potravin na celém světě mohou vyvolat příliv migrantů do měst a regionů v EU;

7. zdůrazňuje, že prudce rostoucí účty za energii za veřejné služby a dopady inflace na veřejné zakázky a platy se týkají i místních a veřejných orgánů, které je třeba považovat za aktivní partnery při pořádání kampaní za úspory energie, provádění nových projektů výroby energie z obnovitelných zdrojů a vypracování nouzových plánů pro případy přerušení dodávek energie, aby bylo možné zohlednit místní podmínky a přeshraniční řešení. Poukazuje také na potenciál místní výroby energie z obnovitelných zdrojů, která umožní diverzifikovat skladbu zdrojů energie v EU a snížit naši závislost na třetích zemích, a požaduje uzpůsobit programy financování EU, zadávání veřejných zakázek a pravidla státní podpory, aby bylo i v dobách vysoké inflace nadále možné uskutečňovat místní investiční plány;

8. vyzývá orgány EU a členské státy, aby přijaly mimořádná opatření na podporu místních a regionálních orgánů v jejich úsilí o zmírnění dopadu energetické krize na domácnosti, zranitelné komunity a místní malé a střední podniky a o zachování funkčnosti veřejných služeb, mj. tím, že jim přidělí část příjmů z daní z „neočekávaných zisků“ energetických společností;

9. vyzývá Evropskou komisi, aby neprodleně navrhla cenový strop, který by platil v celé EU a vztahoval by se na veškerý dovoz plynu do Evropské unie, a aby podpořila oddělení ceny plynu od ceny energie, což by pomohlo zmírnit inflační tlaky;

(2) Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

10. vyzývá Evropskou unii, aby vypracovala politiku EU v oblasti zdraví, která bude dodržovat zásadu subsidiarity, posílí připravenost EU na krizi a její schopnost zvládat zdravotní hrozby a podpoří obce a regiony v jejich úsilí o zlepšování veřejného zdraví, prevenci nemocí a snížení zdravotních rizik;

11. je si vědom toho, že města a regiony musí dostat příležitost co nejlépe využít nástroje Next Generation EU a soustředit se na dlouhodobé investice. Proto je třeba přehodnotit pravidla správy ekonomických záležitostí a prodloužit časový rámec pro opatření na podporu oživení, dokud se makroekonomika regionů EU nevrátí do stavu, v jakém byla před vypuknutím pandemie COVID-19;

12. v této souvislosti a s ohledem na skutečnost, že v důsledku pandemie COVID-19 a ruské invaze na Ukrajinu je úsilí našich regionů a měst o oživení do značné míry omezeno, apelujeme na Evropskou komisi, Radu a Evropský parlament, aby upravily finanční nařízení s cílem prodloužit lhůty pro certifikaci projektů prováděných v rámci iniciativy REACT-EU, a to v souladu s harmonogramem stanoveným pro Nástroj pro oživení a odolnost, a zajistily tak, že díky optimálnímu využití finančních prostředků EU dojde na našem území k důkladnému oživení;

13. v této souvislosti vítá oznámení předsedkyně Evropské komise o efektivním provedení přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období. Při tomto přezkumu v polovině období by měla být konsolidována politika soudržnosti bez ohledu na stávající míru jejího provádění a nízké finanční plnění, což lze připsat v první řadě pandemii COVID-19 a konkurenci s Nástrojem pro oživení a odolnost. Tento přezkum v polovině období by měl být zároveň příležitostí ke zřízení nového evropského fondu určeného k řešení problémů spojených s neočekávanými krizemi, počínaje válkou na Ukrajině, a to v souladu s metodou sdíleného řízení. Pokračující převody finančních prostředků politiky soudržnosti na opatření k řešení mimořádných událostí podřívají schopnost politiky soudržnosti plnit její úlohu, kterou jí ukládají evropské smlouvy;

14. vyzývá k okamžitému zahájení úvah o budoucnosti politiky soudržnosti, přičemž je třeba zaujmout inkluzivní přístup umožňující zapojení všech zainteresovaných stran a občanů. Aliance soudržnosti bude fungovat jako společná platforma pro diskusi a výměnu zkušeností a budou do ní zapojeny orgány a instituce EU v rámci konstruktivního dialogu s občany a regiony. VR požaduje, aby se všechny příslušné politiky EU řídily zásadou „nepoškozování soudržnosti“, a to mj. díky provádění systematického posuzování územních dopadů a odstraňování rozdílů v rozvoji jednotlivých území se specifickými demografickými a zeměpisnými problémy. V této souvislosti vyzývá Evropskou komisi, aby s VR úzce spolupracovala na vypracování definice této zásady;

15. souhlasí s Evropským parlamentem, že je třeba po vzoru městské agendy a chystaného Paktu pro venkov pokročit v přípravě paktu pro ostrovy a agendy Evropské unie pro ostrovy, a to společně s hlavními zúčastněnými stranami, tj. celostátními, regionálními a místními orgány, hospodářskými a sociálními subjekty, občanskou společností, akademickou obcí a nevládními organizacemi. Připomíná Komisi, že je nutné vypracovat studii o odlišné situaci, v níž se nacházejí ostrovy v EU;

16. zdůrazňuje, že podle 43 % evropských občanů by místní a regionální orgány měly mít ústřední úlohu, co se týče opatření přijímaných v oblasti změny klimatu (tj. 10 % nárůst od roku 2019 do roku 2021, od přijetí opatření omezujících volný pohyb osob kvůli COVID-19 a následných opatření v oblasti oživení) a že 160 měst ve 21 členských státech předložilo v rámci Paktu starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky své akční plány pro přizpůsobení. VR vyzývá další obce a regiony, aby si z těchto osvědčených postupů vzaly příklad;

17. domnívá se, že přizpůsobení se klimatické krizi a reakce na ni a také ochrana a obnova životního prostředí jsou klíčovými aspekty budování odolnější a udržitelnější společnosti a ekonomik. Opatření reagující na krizi musí být upravena místním podmínkám a být v souladu se specifickými potřebami a charakteristikami daného území. VR proto opakuje svou výzvu, aby místní a regionální orgány, které provádějí politiku týkající se Zelené dohody pro Evropu, mohly snáze využívat finanční prostředky EU;

18. požaduje zintenzivnit na úrovni EU i členských států společné úsilí vynakládané na boj proti změně klimatu, neboť přírodní katastrofy postihují téměř 50 milionů lidí v EU a během uplynulých 40 let způsobily škody v průměru za 12 miliard eur ročně. Zároveň je stále důležitější propojit politiky v oblasti klimatu, životního prostředí a sociálních věcí, aby se zajistilo, že při urychlování nezbytné ekologické transformace nebude opomenut žádný jednotlivec ani žádná lokalita. V této souvislosti zdůrazňuje, že je třeba chránit, upravit a přizpůsobit regionální a místní infrastrukturu tak, aby se dokázala lépe vypořádat s intenzivnějšími klimatickými jevy, jež mají dopady na občany, regionální ekonomiky, klíčovou infrastrukturu a dodavatelské řetězce;

19. vítá zdvojnásobení kapacit v oblasti boje proti požárům, ohlášené předsedkyní Evropské komise v projevu o stavu Unie;

20. poukazuje na velký zájem měst o účast na misi EU „Klimaticky neutrální a inteligentní města“. Požaduje zaujmout inkluzivnější přístup k digitální transformaci a transformaci mobility, mj. posílením opatření k prosazování dekarbonizace a přechodu na jiné druhy dopravy v městských oblastech a k podpoře propojení mezi městy a venkovem, aby se zabránilo dalšímu prohlubování stávajících rozdílů mezi regiony;

21. požaduje, aby byly orgány nižší než celostátní úrovni – prostřednictvím účasti členů VR – součástí delegace EU na 27. zasedání konference smluvních stran (COP 27) Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu a na 15. zasedání konference smluvních stran Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti. VR zdůrazňuje, že konference COP 27 bude příležitostí k oficiálnímu uznání úlohy, kterou hrají místní a regionální orgány v souvislosti s vyššími ambicemi a rychlejším přijímáním opatření v oblasti zmírňování změny klimatu, přizpůsobování se této změně a jejího financování, a opakuje svou výzvu k zahrnutí příspěvků místních a regionálních orgánů mezi vnitrostátně stanovené příspěvky formou doplňku;

22. požaduje provést důkladnou revizi nařízení o správě energetické unie, aby byl položen základ pro systematické zapojení měst a regionů do přípravy a provádění vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu. Tato revize by měla být rovněž příležitostí k vytvoření komplexního rámce EU pro boj proti energetické chudobě a chudobě v oblasti mobility;

23. vyzdvihuje význam, který mají národní plány pro oživení a odolnost v rámci Nástroje pro oživení a odolnost pro podporu ekologické a digitální transformace a pro dosažení cílů udržitelného rozvoje. Jelikož se ve městech spotřebovává téměř 75 % veškeré energie na celém světě, produkuje 70 % celosvětových emisí CO₂ a provádí 70 % opatření ke zmírnění změny klimatu a 90 % opatření k přizpůsobení se této změně a vzhledem ke skutečnosti, že rychle roste počet místních a regionálních orgánů, které přijaly závazky k podniknutí příslušných kroků, musí se stát plnohodnotnými partnery při rozvoji a provádění iniciativ Zelené dohody, a to zejména v oblastech politiky jako bydlení, renovace budov, energie z obnovitelných zdrojů, udržitelná mobilita nebo ozeleňování měst, a iniciativ jako Nový evropský Bauhaus;

24. v této souvislosti připomíná svou výzvu k vypracování evropské strategie bydlení, která by podpořila cenově dostupné, udržitelné, sociální a nouzové bydlení. Tato strategie, která by měla být v souladu se zásadou subsidiarity, by zejména měla zařadit do evropského semestru a národních programů reforem kvantitativní cíl vnitrostátních investic, které budou zaměřeny na cenově dostupné, udržitelné, sociální a nouzové bydlení ve všech členských státech EU. Dále by měla usnadnit přístup k soukromým investicím tím, že cenově dostupné, sociální a nouzové bydlení zařadí do budoucí sociální taxonomie EU;

25. znovu opakuje, že je třeba zapojit místní a regionální orgány do hodnocení a provádění Nástroje pro oživení a odolnost a národních plánů pro oživení a odolnost, aby byla rovněž zajištěna konzistentnost mezi využíváním finančních prostředků na podporu oživení a evropských strukturálních a investičních fondů. Přestože je právním základem tohoto nástroje politika soudržnosti, ukázala se být míra tohoto zapojení v řadě členských států příliš nízká, což by mohlo ohrozit účinné provádění a způsobit, že plány vypracované na úrovni členských států nebudou v souladu s regionálními a místními prioritami a rozvojovými strategiemi;

26. upozorňuje na přetrvávající výrazné rozdíly v oblasti inovací. Z 20 regionů s největšími výdaji na výzkum a vývoj je 19 regionů více rozvinutých, na druhou stranu z 50 regionů s nejmenšími výdaji jsou 2 třetiny méně rozvinuté. VR vyzdvihuje značný potenciál, který má pilotní akce týkající se partnerství pro regionální inovace z hlediska podpory hledání místních řešení a zavádění „územních misí“, které vycházejí z přístupu zdola nahoru, a to v rámci nového evropského programu inovací, přičemž znovu zdůrazňuje význam center Evropského výzkumného prostoru (EVP);

27. poukazuje na úlohu digitální transformace jako průřezového prvku při překonávání rozdílů v Evropě a na potřebu digitální soudržnosti. Vzhledem k tomu, že přístup k tvorbě politik je nyní nově založen na misích, musí politika soudržnosti v budoucnu nadále podporovat dlouhodobé cíle (cíle EU). V zájmu udržitelného oživení a odolné společnosti je nutné tyto rozdíly v digitální oblasti odstranit s pomocí komplexních a inkluzivních strategií zahrnujících všechny úrovně správy;

28. zdůrazňuje, že v roce 2021 činila průměrná míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15 až 29 let v EU 13 %, což je oproti roku 2020 pokles o 0,9 procentního bodu oproti roku 2020, nicméně v tomto ohledu existují mezi regiony značné rozdíly a míra nezaměstnanosti mladých lidí je vyšší ve španělských, řeckých a italských regionech. V této souvislosti VR naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby předložila návrhy na řešení dlouhodobé nezaměstnanosti i nezaměstnanosti mladých lidí, neboť obě se v důsledku krize ještě více prohloubily. Stejně tak zdůrazňuje, že je naléhavě nutné řešit genderové rozdíly týkající se zaměstnanosti. Kromě toho upozorňuje na rostoucí riziko chudoby, včetně dětské chudoby;

29. vítá, že předsedkyně Evropské komise vyzvala k větší solidaritě mezi generacemi, a vyzdvihuje vedoucí úlohu VR při spolupráci s mladými lidmi a organizacemi mládeže na utváření budoucnosti Evropy, zejména díky vypracování Evropské charty mládeže a demokracie;

30. bere na vědomí, že se mezi lety 2011 až 2020 zvýšil podíl žen zvolených do politických funkcí na všech úrovních, od úrovně místní až po celostátní, nicméně vyjadřuje politování nad tím, že ženy stále ještě představují pouze třetinu celkového počtu na všech úrovních. V roce 2021 bylo dosaženo rovnosti mezi zvolenými kandidáty pouze v 16 z 285 regionálních shromáždění v EU. VR uznává, že složení jeho členů není genderově ani zdaleka vyvážené, a očekává, že členské státy začnou tuto otázku řešit. Proto zahájí reflexi o možnostech, jak posílit účast žen na činnosti VR a počty žen na vedoucích pozicích i v jeho celkovém složení, a členské státy vyzývá, aby pořádaly akce zaměřené na posílení postavení žen v místní a regionální politice s cílem zamezit diskriminaci na politické scéně a též iniciativy na odstranění překážek, na něž ženy ve svém životě narážejí, včetně stereotypů;

31. naléhavě vyzývá členské státy, aby plně ve spolupráci s místními a regionálními orgány přijaly veškerá opatření nezbytná k urychlenému dosažení cíle stanoveného směrnicí EU o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí. V témže duchu považuje za nutné, aby všechny členské státy EU ratifikovaly Istanbulskou úmluvu coby úmluvu Rady Evropy, jejímž záměrem je vytvořit komplexní rámec na celoevropské úrovni s cílem chránit ženy před všemi formami násilí a stíhat násilí páchané na ženách a domácí násilí, zamezovat mu a předcházet mu;

32. má za to, že úloha místních a regionálních orgánů coby zaměstnavatelů a poskytovatelů a zadavatelů služeb sociální péče má zásadní význam pro sociální soudržnost, genderovou rovnost a zaměstnanost v Evropě. K zajištění přiměřeného a účinného dopadu opatření na provádění Akčního plánu pro evropský pilíř sociálních práv je třeba do přípravy a provádění iniciativ EU v sociální oblasti intenzivně zapojit sociální partnery a místní a regionální orgány. Zásadní úlohu při tom hraje evropský semestr. Místní a regionální úroveň musí přijímat rozhodnutí a nést odpovědnost za to, jak má být dosahováno společných cílů. Do reformy evropského semestru by měl být zahrnut také územní rozměr a cíle udržitelného rozvoje;

33. souhlasí s výzvou Evropského parlamentu a předsedkyně Evropské komise v jejím projevu o stavu Unie, aby byl svolán konvent za účelem revize Smluv. VR by do tohoto procesu měl být řádně zapojen, aby byli zastoupeni volení evropští představitelé místní a regionální úrovně, a je plně odhodlán prosazovat koncepci aktivní subsidiarity a více spolupracovat s regionálními shromážděními a sdruženími místních a regionálních orgánů. Víceúrovňová správa je nezbytným předpokladem inkluzivního a účinného rozhodovacího procesu EU, a to se zvláštním zřetelem k regionům s legislativními pravomocemi a jejich legitimním kompetencím. VR v této souvislosti vítá oznámení Evropské komise o zapojení občanských shromáždění a dalších praktik participativní demokracie do tvorby politik EU, přičemž však zdůrazňuje úlohu demokraticky zvolených zástupců, kteří jsou odpovědní svým voličům, a zavazuje se, že bude hrát v těchto procesech aktivní úlohu;

34. zamýšlí navrhnout konkrétní opatření k řešení problematiky územního rozměru evropských politik při plnění celkového cíle EU v oblasti soudržnosti, mj. s ohledem na návrhy vzešlé z Konference o budoucnosti Evropy a na specifické potřeby příhraničních a okrajových regionů;

35. pověřuje svého předsedu, aby předal *Výroční zprávu EU o stavu regionů a měst* a toto usnesení předsedovi Evropského parlamentu, předsedkyni Evropské komise, předsedovi Evropské rady a vedoucím představitelům 27 členských států EU. Vybízí regionální a místní volené politiky v celé Evropě, aby o této zprávě informovali občany a místní sdělovací prostředky.

V Bruselu dne 12. října 2022.

*předseda
Evropského výboru regionů*

Vasco ALVES CORDEIRO

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

151. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 11. 10. 2022–12. 10. 2022

Stanovisko Evropského výboru regionů – Směrem k makroregionální strategii pro Středomoří

(2022/C 498/02)

Zpravodaj: Nikola DOBROSLAVIĆ (HR/ELS)**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Přínos makroregionálních strategií k územní soudržnosti, místní demokracii a spolupráci na vnějších hranicích

1. domnívá se, že makroregiony hrají klíčovou úlohu při posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie a zemí v jejím blízkém sousedství, jelikož umožňují přeshraničním oblastem společně řešit specifické a sdílené výzvy prostřednictvím výměny, spolupráce a provádění;
2. zdůrazňuje, že tento přístup umožňuje větší soudržnost a doplňkovost mezi politikami, opatřeními a programy financování, které v určité geografické oblasti provádějí různé úrovně správy. Makroregiony tak podporují víceúrovňovou správu, čímž přispívají ke zvýšení účinnosti a dopadu politik;
3. připomíná, že makroregionální strategie jsou založeny na zásadě víceúrovňové správy a že regiony v EU i mimo ni musí hrát spolu s členskými státy EU a dalšími dotčenými zeměmi klíčovou úlohu při jejich rozvoji, utváření a vymezování společných cílů;
4. konstatuje, že v oblasti Středomoří leží několik kandidátských zemí, potenciálních kandidátských zemí i zemí, které nejsou členy EU, a zdůrazňuje význam makroregionů pro posilování spolupráce s oblastmi za hranicemi EU. Tato spolupráce je nezbytná pro řešení společných výzev a také pro zapojení zemí mimo EU do hlubší a intenzivnější spolupráce s Unií;
5. připomíná, že Evropský parlament přijal dne 3. července 2012 usnesení nazvané Vývoj makroregionálních strategií EU: stávající praxe a výhled do budoucna, zejména ve Středomoří⁽¹⁾;
6. připomíná zprávu shromáždění ARLEM o strategii soudržnosti pro Středomoří (2014), v níž jsou nastíněny premisy úvah o makroregionálním správním rámci pro Středomoří založeném na zásadách víceúrovňové správy a progresivní a uzpůsobitelné struktuře;

⁽¹⁾ P7_TA (2012) 0269.

7. připomíná rovněž, že Rada Evropské unie ⁽²⁾ uvedla, že je připravena zvážit společné iniciativy zaměřené na vytvoření nových makroregionálních strategií;

Středomořský makroregion, klíčový nástroj pro řešení výzev ve Středomoří

8. zdůrazňuje, že ve Středomoří existují jedinečné zdroje. S pobřežím o délce 46 000 km a s 22 zeměmi, které leží na jeho březích, je domovem pro více než 500 milionů obyvatel, přičemž jedna třetina se soustřeďuje v pobřežních oblastech a se Středozezemním mořem přímo souvisí přibližně 150 milionů pracovních míst;

9. vyzdvihuje environmentální význam Středozezemního moře, které představuje pouze 1 % světových oceánů, ale na světové produkci související s moří se podílí 20 %. ⁽³⁾ Je rovněž jedním z hlavních zdrojů mořské a pobřežní biologické rozmanitosti, protože se v něm nachází 28 % endemických druhů, 7,5 % volně žijících živočichů a 18 % celosvětové mořské flóry;

10. poukazuje na potenciál středomořské oblasti, která je soudržným geografickým celkem a jejíž obyvatelstvo sdílí společné historické a kulturní dědictví plynoucí z dlouhé tradice spolupráce a výměny myšlenek, zboží a osob mezi jeho třemi pobřežími;

11. uznává, že středomořská oblast čelí správním, sociálně-ekonomickým, humanitárním, klimatickým, bezpečnostním a environmentálním výzvám, které vyžadují společný postup;

12. upozorňuje, že jak je zdůrazněno v první hodnotící zprávě o Středomoří týkající se změny klimatu a životního prostředí ve Středomoří, kterou vypracovala nezávislá síť středomořských odborníků na změnu klimatu a životního prostředí (MedECC), všechny subregiony v oblasti Středozezemního moře jsou ovlivněny nedávnými antropogenními environmentálními změnami. Mezi hlavní faktory, které těmto změnám napomáhají, přitom patří klima, růst populace, znečištění, neudržitelné způsoby využívání půdy a moře a nepůvodní druhy. Ve většině oblastí jsou dotčeny jak přírodní ekosystémy, tak živobytí lidí; ⁽⁴⁾

13. upozorňuje na to, že při současném tempu dosáhne globální oteplování ve středomořské oblasti do roku 2040 2,2 stupně, přičemž se tento region otepluje o 20 % rychleji, než je celosvětový průměr. Dopady změny klimatu jsou již velmi zřetelné, protože stále více dochází k extrémním přírodním jevům. Společnosti ve Středomoří jsou tedy změnou klimatu postižené nejvíce (50 % světové populace, která strádá nedostatkem vody, žije právě zde, což má dopad na potravinové zabezpečení, a je rovněž ohroženo 49 z 51 kulturních památek UNESCO); Většina důsledků změny klimatu je umocňována dalšími environmentálními problémy, jako je příliš intenzivní urbanizace, zemědělství, rybolov a cestovní ruch, zhoršování stavu půdy, dezertifikace a znečištění (vzduchu, půdy, sladké a mořské vody);

14. upozorňuje na to, že – jak zdůrazňuje stanovisko Směrem k udržitelnému využívání přírodních zdrojů ve středomořských ostrovních podmínkách – velmi zranitelné v souvislosti s globálním oteplováním jsou ostrovy ve Středomoří a že tato zranitelnost již má své hospodářské (rybolov, cestovní ruch atd.) a sociální důsledky (emigrace atd.). Doporučuje, aby byl na úrovni makroregionu vypracován zvláštní přístup k dopadu změny klimatu na tento typ území, který bude brát v potaz specifické potřeby souostroví a ostrovů a podpoří užší spolupráci mezi těmito územími, členskými státy a Evropskou unií při řešení environmentálních výzev a prosazování udržitelného rozvoje;

15. zdůrazňuje, že navzdory zjevným společným rysům se oblast Středomoří vyznačuje velkými rozdíly v úrovni rozvoje. Tyto rozdíly, včetně nedostatků v institucionálních kapacitách, propojení infrastruktury a obchodních vztazích, negativně ovlivňují stabilitu, prosperitu a bezpečnost společností ve Středomoří;

16. je toho názoru, že v souvislosti s krizí COVID-19 si uvědomujeme naléhavou potřebu koordinovaného přístupu a posílení společné odolnosti vůči epidemiím, hospodářským otřesům a změně klimatu;

⁽²⁾ 13424/20. Závěry Rady o provádění makroregionálních strategií, 2. prosince 2020.

⁽³⁾ Randone a kol. 2017, *Reviving the Economy of the Mediterranean Sea – Actions for a sustainable future (Oživení hospodářství v oblasti Středozezemního moře – opatření pro udržitelnou budoucnost)*, iniciativa WWF pro Středomoří.

⁽⁴⁾ MedECC (2020): *Climate and Environmental Change in the Mediterranean Basin – Current Situation and Risks for the Future (Změna klimatu a životního prostředí ve Středomoří – Současný stav a rizika do budoucna. První hodnotící zpráva o Středomoří)*, Cramer W., Guiot J., Marini K. (editoři), Unie pro Středomoří, Plan Bleu, UNEP/MAP, Marseille.

17. je přesvědčen, že středomořský makroregion může rovněž sloužit jako koordinační nástroj pro řízení migračních toků, které se dotýkají především regionálních a místních orgánů na vnějších hranicích EU;
18. připomíná, že s ohledem na útok Ruska na Ukrajinu hraje Středomoří klíčovou úlohu, pokud jde o zmírňování dopadů války a přijímání vysídleného obyvatelstva, přičemž současně dál usiluje o pokrok v budování míru na celém svém pobřežním území;
19. s ohledem na tyto výzvy potvrzuje, že je třeba propojit všechny tři pobřežní oblasti integrovanějším způsobem, a posílit tak soudržnost, zvýšit celoevropský a globální význam tohoto regionu a jeho inovační potenciál a přispět k blahobytu lidí a ochraně životního prostředí;
20. v tomto procesu uznává zásadní úlohu místních a regionálních orgánů, které jsou velice aktivní v rámci iniciativ a sítí, jako je Unie pro Středomoří, ARLEM (Evropsko-středomořské shromáždění zástupců regionů a měst) a Aliance pro spolupráci ve Středomoří (MedCoopAlliance) i komise pro středomořské záležitosti Konference okrajových přímořských regionů (CPMR);
21. poukazuje na to, že všechny problémy, kterým oblast Středomoří čelí (změna klimatu, eroze, dezertifikace, znečištění plasty, migrace, nadměrný cestovní ruch atd.), se soustřeďují na souostroví a ostrovy, které tak představují ideální pilotní území pro provádění integrovaných politik udržitelného rozvoje ve Středomoří. Žádá Evropskou komisi, aby pokračovala s přípravou strategie pro ostrovy uzpůsobené jednotlivým oblastem;
22. souhlasí s Evropskou komisí, že cíle Zelené dohody pro Evropu by se měly odrážet v úzké spolupráci se sousedními zeměmi, které čelí stejným výzvám v oblasti klimatu a životního prostředí;
23. poukazuje na to, že místní a regionální orgány ve všech třech pobřežních oblastech, které hrají významnou úlohu při řešení dopadů změny klimatu, vyzvaly k vytvoření zelené dohody pro Středomoří⁽⁵⁾;
24. uznává klíčovou úlohu, kterou místní orgány coby spojenci regionů a zemí hrají (či musí hrát) při provádění globálních a regionálních programů;
25. zdůrazňuje rovněž, že makroregionální strategie podporující posílení politického dialogu má zásadní význam pro provádění nové Agendy pro Středomoří, jak je stanoveno ve sdělení Evropské komise z února 2021 *Za obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství*⁽⁶⁾;

Směrem k integrované strategii pro celou oblast Středomoří

26. vítá pozitivní výsledky a zvýšenou spolupráci, které byly umožněny díky zapojení zainteresovaných stran ve Středomoří, a zejména místních a regionálních orgánů. Vyzývá tyto zainteresované strany, a zejména místní a regionální orgány, aby tuto spolupráci zintenzivnily, a připravily tak půdu pro vytvoření makroregionální strategie pro Středomoří;
27. oceňuje velký pokrok, jehož bylo dosaženo v rámci integrace ve Středomoří prostřednictvím jadransko-jónské makroregionální strategie a strategie pro oblast západního Středomoří (WestMED);
28. vyzývá Evropskou komisi, aby urychlila rozvoj iniciativy WestMED a poskytla této iniciativě zdroje, pevnou strukturu a strategii pro dlouhodobou konsolidaci, což v západním Středomoří usnadní integraci na makroregionální úrovni;
29. zdůrazňuje, že stávající iniciativy spolupráce, programy a klíčoví aktéři v rámci celého rozsahu víceúrovňové správy musí být lépe koordinováni, aby nedošlo k oslabení jejich úsilí a dopadu. Je proto nezbytné, aby středomořské územní celky měly konečně k dispozici funkční nástroj, který jim umožní vypracovat a provádět integrovanou strategii, konkrétní akční plán a společné projekty odrážející sdílené priority stanovené ve stávajících institucionálních rámcích pro spolupráci, jako je Unie pro Středomoří či ARLEM, a iniciativách, jako je např. Aliance pro spolupráci ve Středomoří nebo BLUEMED;

⁽⁵⁾ Plenární zasedání Evropsko-středomořského shromáždění zástupců regionů a měst (ARLEM), 23. ledna 2020.

⁽⁶⁾ JOIN(2021) 2 final. Viz také stanovisko Evropského výboru regionů *Obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství*. Nová agenda pro Středomoří (Úř. věst. C 440, 29.10.2021, s. 19).

30. je toho názoru, že makroregionální strategie pro Středomoří nebude tyto výzvy řešit tím, že nahradí stávající strategie, ale tím, že doplní jejich činnost, čímž bude maximalizovat jejich dopad, a bude hledat řešení společných výzev, jako jsou výzvy vyvolané bojem proti změně klimatu a digitální transformací, aby je proměnila v zásadní příležitosti pro udržitelný rozvoj a díky využívání společných příležitostí tak přispěla ke spravedlivé a inkluzivní ekologické transformaci. Zvláštní pozornost je přitom třeba věnovat lidské dimenzi a příležitostem pro mladé lidi s cílem uvolnit ekonomický potenciál regionu, a to ve prospěch občanů;

31. zdůrazňuje, že má-li makroregionální strategie umožnit smysluplná řešení společných výzev, musí být nutně koncipována na úrovni středomořské oblasti a pokrývat všechny tři podoblasti: západní Středomoří, východní Středomoří a jadransko-jónskou podoblast. Proto musí být všem přístupná od počáteční fáze a v konečném důsledku usilovat o pokrytí všech tří pobřežních oblastí celého Středomoří;

32. požaduje, aby makroregionální strategie pro Středomoří, stejně jako jakákoli námořní makroregionální strategie, věnovala v souladu s článkem 174 SFEU zvláštní pozornost ostrovním územím. Vyzývá k tomu, aby byly účinně zohledněny specifické rysy a zranitelnost těchto území, a to navázáním silnějšího partnerství mezi těmito územími, členskými státy a Evropskou unií, jež by provázela konkrétní a koordinovaná opatření;

33. poukazuje na to, že vzhledem k problémům plynoucím z jisté nestability dané bezpečnostní, politickou a diplomatickou situací by tato regionální integrace měla probíhat postupně a celostátní, regionální a místní orgány by se do ní měly zapojit dobrovolně;

Klíčové zásady víceúrovňové správy na úrovni Středomoří

34. navrhuje, aby správa budoucí makroregionální strategie ve Středomoří plně zohledňovala zásadu víceúrovňové správy a zapojovala evropské, celostátní, regionální a místní orgány, jakož i jejich příslušná sdružení a euroregiony;

35. je toho názoru, že má-li být středomořská makroregionální strategie funkční, musí být založena na spolehlivém a reprezentativním systému správy, který bude zahrnovat: a) valné shromáždění na politické úrovni, do něhož se zapojí evropské, celostátní a regionální orgány, b) výkonnou radu, jež bude sestávat z jednoho člena (jmenovaného na regionální nebo celostátní úrovni) z každé země, který bude zajišťovat koordinaci a zastupovat příslušnou zemi, která se na strategii podílí, a prosazovat zapojení regionálních a místních orgánů do rozhodovacího procesu, a také z pozorovatelů zastupujících sítě regionálních a místních orgánů, jejich příslušných sdružení a euroregionů, c) tematické akční skupiny, jejichž úkolem bude vypracovávat a provádět specifické projekty spolupráce, do nichž se zapojí veřejné i soukromé socioekonomické subjekty, akademická obec a občanská společnost;

36. navrhuje, aby na základě postupu, jenž se osvědčil v rámci iniciativy WestMED, bylo stanoveno roční rotující spolupředsednictví, které by vykonávala dvojice zemí z EU a partnerských zemí a jež by spolupracovalo za vydatné podpory organizací zastupujících regionální a místní orgány. Předsednictví by mělo být vykonáváno s ohledem na minulou, současnou a budoucí předsedající zemi a měla by při něm být zachována rovnováha mezi EU a partnerskými zeměmi zapojenými do strategie, přičemž rotace na stejném základě by probíhala i u podpory ze strany organizací zastupujících regionální a místní orgány. Tato dynamika má zásadní význam pro zohlednění a propojení různých správních orgánů makroregionální strategie v zájmu poskytování strategických pokynů pro činnost makroregionu prostřednictvím ročních pracovních programů. Tuto strategii by měl koordinovat a podporovat technický sekretariát (strategický sekretariát makroregionální strategie pro Středomoří);

37. navrhuje, aby v zájmu zajištění slučitelnosti se stávajícími iniciativami byli do provádění strategie zapojeni zástupci nejdůležitějších mezinárodních a evropsko-středomořských institucí, orgánů a iniciativ, jako je Unie pro Středomoří, ARLEM a Aliance pro spolupráci ve Středomoří (MedCoopAlliance), a zástupci strategie Evropské unie pro jadransko-jónský region a WestMED. Zájímavé vyhlídky, pokud jde o podporu cílů nové Agendy pro Středomoří, nabízejí rovněž ESÚS coby „laboratoře“ víceúrovňové správy;

Makroregionální strategie zaměřená na prioritní výzvy

38. domnívá se, že makroregionální strategie ve Středomoří by se měla zaměřit na omezený počet společných výzev, které budou časem postupně řešeny. Zdůrazňuje, že klíčovými výzvami, které by měly být řešeny přednostně, jsou ekologická a digitální transformace;

39. vyzývá k tomu, aby se úsilí v první řadě zaměřilo na stěžejní výzvy – na změnu klimatu, digitální transformaci, životní prostředí a humanitární krizi a také na nezbytnou ekologickou transformaci. Pro tyto priority je naléhavě nutný koordinovaný postup na úrovni Středomoří: budoucnost souostroví a ostrovů a pobřežních a městských oblastí, znečištění moře (zejména mikroplasty a odpadními vodami), zachování biologické rozmanitosti, agroekologie, oběhové hospodářství, řízení přírodních rizik a předcházení těmto rizikům a snížení emisí skleníkových plynů, přizpůsobování se změně klimatu a řešení humanitární krize při respektování základních lidských práv;

40. navrhuje, aby Evropská komise v krátkodobém horizontu podpořila prostřednictvím programu Interreg Euro-MED nebo jiných příslušných stávajících programů (vzhledem k tomu, že makroregionální strategie se řídí pravidlem tří „ne“, tj. žádné nové právní předpisy, žádné nové financování a žádná nová instituce) vytvoření pilotního projektu, který by vznikl v roce 2024 a byl by zaměřen na nulové znečištění moře v oblasti Středomoří, a jímž by se rovněž tematicky přispělo k misi EU v oblasti oceánů⁽⁷⁾. Účelem bude zapojit se do společné činnosti probíhající mezi zeměmi a územími, které si přejí vypracovat makroregionální strategii pro Středomoří, a testovat tak její hlavní zásady na konkrétním cíli;

41. v souvislosti s novou Agendou pro Středomoří by se tato činnost mohla následně rozšířit a zaměřit se tyto výzvy:

- (a) podpora vyváženého a udržitelného hospodářského rozvoje prostřednictvím společných projektů, které se soustředí na posílení výzkumu, inovací, udržitelného využívání přírodních zdrojů i vzájemně propojeného podnikání;
- (b) integrování modré ekonomiky;
- (c) podpora lidského rozvoje, včetně kultury a dědictví, cestovního ruchu, vzdělávání, zdravotnictví, zaměstnanosti, rozvoje mládeže, sociálního začleňování marginalizovaných skupin a pomoci uprchlíkům i naplňování potřeb, které vstaly v souvislosti s migračními toky, a to zejména na vnějších hranicích EU;
- (d) posílení propojení prostřednictvím dopravní a digitální infrastruktury;
- (e) posílení potravinové a energetické soběstačnosti ve Středomoří s ohledem na důsledky změny klimatu a války na Ukrajině vyvolané Ruskem;
- (f) posílení nástrojů a kapacit veřejných a soukromých institucí s cílem zmírnit příčiny změny klimatu a ztrátu biologické rozmanitosti;

Operační akční plán vycházející ze stávajícího financování

42. domnívá se, že makroregionální strategie pro Středomoří musí být nutně založena na operačním akčním plánu, aby se priority promítly do konkrétních opatření na úrovni Středomoří. Aby bylo možné zajistit, že tento plán řádně zohlední územní rozměr, a přispět tak nejen k dosažení společné vize lepšího a udržitelného rozvoje Středomoří podporujícího soudržnost, ale také docílit angažovanosti občanské společnosti ze všech tří břehů Středozezemního moře, se místní a regionální orgány, které jsou nejbližší občanům, zapojí do přípravy tohoto plánu;

43. poukazuje na to, že na podporu projektů v oblasti Středomoří lze mobilizovat velké množství finančních prostředků, včetně 7 miliard EUR, které uvolnila Evropská komise v rámci Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI). Programy Evropské územní spolupráce, které se provádějí ve Středomoří (Next-MED, Euromed, ADRION, Marittimo) rovněž představují velkou příležitost k usnadnění projektů, které mohou přispět k cílům makroregionální strategie;

44. poukazuje na to, že řady programů prováděných přímo Evropskou komisí, jako je Horizont Evropa, LIFE nebo Erasmus+, se mohou účastnit třetí země, a proto představují vhodný zdroj dodatečného financování. Spolupráci v oblasti Středomoří také přímo podporují programy, jako je partnerství v oblasti výzkumu a inovací ve středomořské oblasti (PRIMA) nebo dvoustranné nástroje vytvořené Evropskou unií v sousedních zemích;

⁽⁷⁾ Mise EU: Obnova našich oceánů a vod.

45. poukazuje na to, že v oblasti Středomoří rovněž působí dárci, jako je Světová banka nebo Evropská investiční banka, a instituce, např. nadace Anny Lindhové, a ti mohou usnadnit vznik společných projektů;
46. závěrem konstatuje, že mnoho zemí, regionů a měst uskutečňují programy decentralizované spolupráce, které mohou rovněž přispět k provádění rozsáhlejších projektů spolupráce v oblasti Středomoří;
47. dále zdůrazňuje, že provádění programů Evropské územní spolupráce v období 2021–2027 bude probíhat souběžně s rozvojem mechanismů správy s cílem usnadnit koordinaci evropských finančních prostředků, které jsou v této oblasti dostupné. Výbor se domnívá, že to může z praktického hlediska přispět k vytvoření makroregionální strategie pro Středomoří;

Závěry

48. vítá nový impuls, který spolupráci v oblasti Středomoří dalo Fórum středomořských oblastí pořádané během francouzského předsednictví;
49. se zájmem očekává příští předsednictví Evropské unie, jehož se ujme středomořská země, konkrétně španělské předsednictví v roce 2023, a doufá, že se do středu zájmu vrátí správa Středomoří a možnosti obnoveného makroregionálního rámce pro správu a spolupráci v této oblasti;
50. vybízí Evropskou komisi a členské státy EU, aby podpořily rozvoj makroregionální strategie pro Středomoří a dalších nových makroregionálních strategií, jež jsou zapotřebí;
51. vybízí rovněž Evropský parlament a Evropský hospodářský a sociální výbor, aby podpořily impuls k vytvoření makroregionální strategie pro celé Středomoří, a to v zájmu lepšího, integrovaného a soudržného Středomoří;
52. vyzývá Evropskou radu, aby v roce 2022 postoupila tuto záležitost Evropské komisi za účelem vypracování makroregionální strategie pro Středomoří spolu s akčním plánem, které by měla schválit Rada a Evropský parlament během španělského předsednictví v druhé polovině roku 2023.

V Bruselu dne 11. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů Úloha měst a regionů EU při obnově Ukrajiny

(2022/C 498/03)

Hlavní zpravodaj: Dario NARDELLA (IT/SES), starosta města Florencie

Odkazy: Žádost českého předsednictví Rady EU o vypracování stanoviska

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Pomoc Ukrajině a její obnova

COM(2022) 233 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. opětovně odsuzuje nevyprovokovanou válku, kterou Rusko vede proti Ukrajině a která představuje surové porušení mezinárodního práva a porušení demokratických zásad a zásad právního státu a také nevyprovokovanou, bezdůvodnou a neospravedlnitelnou agresi vůči ukrajinskému lidu a útok na svrchovanost a územní celistvost tohoto státu, kterou VR neochvějně podporuje. VR proto stejně jako celý svět odsuzuje tzv. referenda, která se konala koncem září 2022 na územích Ukrajiny okupovaných Ruskem, neboť tato referenda porušují téměř všechny představitelné demokratické normy; vyzývá členské státy EU, unijní orgány a partnerské země Unie, aby zůstaly jednotné v podpoře Ukrajiny, která bojuje i za naši svobodu a za evropské hodnoty. V rámci této podpory a v zájmu toho, aby byl na ruského agresora vyvinut tlak, hrají zásadní roli důsledné sankce;
2. vyjadřuje politování nad tím, že ruská invaze má za následek nejenom více než deset tisíc mrtvých (převážně z řad civilního obyvatelstva) a ještě mnohem více zraněných, ale také přesídlení milionů osob do jiných oblastí Ukrajiny a jiných zemí. Odsuzuje skutečnost, že si ruští agresori na okupované Ukrajině berou na mušku místní a regionální představitele, novináře a obránce lidských práv a že je unášejí a vězní. VR se připojuje k výzvě Kongresu místních a regionálních orgánů Rady Evropy, aby byli okamžitě a bezpodmínečně propuštěni. Zdůrazňuje, že v důsledku ruské invaze došlo ke zničení obrovské části ukrajinské infrastruktury a velkého množství budov, škol, nemocnic, obydlí a kulturních památek. Podle některých odhadů činí napáchané škody více než 750 miliard EUR a pravděpodobně dojde k výraznému poklesu HDP o 35 % (jak předpovídá Mezinárodní měnový fond). VR rovněž upozorňuje na to, že ukrajinská ekonomika přišla o 30 až 50 % své výrobní kapacity, a to především v regionech na východě a jihu Ukrajiny, které mají z ekonomického hlediska zásadní význam;
3. domnívá se, že pro Evropu je zajištění obnovy Ukrajiny nutností a morální povinností a že bude nezbytné vyčlenit na ni jak dodatečné prostředky mimo stávající víceletý finanční rámec EU (VFR), popřípadě s uplatněním článku 122 Smlouvy o fungování Evropské unie, tak také nové prostředky, které nejsou zahrnuty v rozpočtu. Vzhledem k mimořádným okolnostem spojeným s válkou na Ukrajině VR podporuje návrh, aby byl přezkum VFR v polovině období proveden již v roce 2023;
4. zdůrazňuje, že z 9 miliard EUR makrofinanční pomoci, kterou EU Ukrajině přislíbila, bylo zatím schváleno pouze 6 miliard. Měsíčně je však odhadem zapotřebí 5 až 7 miliard EUR. VR připomíná, že vzhledem k válečné situaci musí být stanovena míra tvorby rezerv v rozpočtu EU ve výši 70 %, namísto obvyklých 9 %, a že v rozpočtu EU na období 2021–2027 již není k dispozici dostatečné rozpětí na financování půjček. VR tudíž zdůrazňuje, že je nutné nalézt alternativní způsoby financování pomoci, mj. v podobě poskytnutí dalších veřejných záruk ze strany členských států;
5. zdůrazňuje, že se proces obnovy musí řídit přístupem zdola nahoru, musí do něj být zapojeny místní a regionální orgány na Ukrajině a v EU a musí být spojen s dalším prováděním ukrajinské decentralizační reformy, která se před 24. únorem 2022 nacházela již ve velmi pokročilé fázi. VR v této souvislosti poukazuje na doporučení obsažená ve studii

nazvané „Výzvy a příležitosti pro zapojení místních a regionálních orgánů do obnovy Ukrajiny“⁽¹⁾, která byla zveřejněna v září 2022; domnívá se, že decentralizovaný proces obnovy je rovněž nejlepším způsobem, jak dát ukrajinským občanům vyhlídky na to, že by mohli ve své zemi zůstat, a tedy i jak zmírnit další imigrační toky. VR zároveň odmítá umělé překážky bránící imigraci ukrajinských občanů a žádá, aby byla v brzké době zvážena revize směrnice Rady 2001/55/ES⁽²⁾ o dočasné ochraně s cílem zaručit uprchlíkům možnost pobytu na déle než tři roky;

6. je potěšen tím, že se Evropská rada rozhodla udělit Ukrajině status kandidátské země. Tento status by měl ukrajinskou administrativu motivovat k vynaložení nového úsilí v oblasti reformy a obnova této země by měla být využita k dalšímu sblížení s normami a politikami EU. VR v této souvislosti zdůrazňuje, že dohoda o přidružení mezi Ukrajinou a EU již pokrývá zhruba 70 % *acquis* EU; očekává, že Ukrajina bude pokračovat v boji proti korupci, který byl ve stanovisku Evropské komise k žádosti Ukrajiny o členství v Evropské unii označen za jednu ze sedmi oblastí vyžadujících naléhavé reformy⁽³⁾, přičemž do konce roku 2022 bude posouzen pokrok v tomto směru. Reformy by měly rovněž poskytnout záruky transparentního a spravedlivého rozdělování finanční pomoci;

7. zdůrazňuje, že VR by – mj. i v rámci smíšeného poradního výboru – mohl podniknout kroky s cílem připravit především sblížení s *acquis* EU v oblasti politiky soudržnosti a podpořit posílení kapacit a řádnou správu věcí veřejných prostřednictvím vzájemného učení a výměny osvědčených postupů s partnery;

Obecné zásady procesu obnovy Ukrajiny

8. vítá prohlášení z Lugana, v němž byl Ukrajinou vypracovaný návrh plánu obnovy a rozvoje označen za obecný rámec, jímž se bude proces obnovy řídit a který má umožnit koordinované zapojení a partnerství mnoha zúčastněných stran;

9. vyzývá mezinárodní společenství v čele s EU, aby zřídilo platformu pro účinnou koordinaci mezi ukrajinskou vládou a všemi jejími partnery v rámci dvoustranných a mnohostranných vztahů, organizacemi a mezinárodními finančními institucemi a dárči v souvislosti s přípravou a prováděním ukrajinského plánu obnovy a rozvoje. Domnívá se, že v tomto ohledu hraje stěžejní roli Komise zamýšlené vytvoření platformy pro obnovu Ukrajiny, která má koordinovat veškeré dárcovské finanční příspěvky na obnovu této země. V rámci této platformy musí být ovšem plně uplatňována zásada partnerství a ve všech fázích plánování a provádění musí být jakožto plnohodnotný partner zapojena aliance měst a regionů pro obnovu Ukrajiny;

10. ztotožňuje se s názorem, že proces obnovy Ukrajiny by měl být diferencován z hlediska harmonogramu, bezpečnostního rizika a zasaženosti jednotlivých regionů válkou i konkrétních problémů v oblasti soudržnosti⁽⁴⁾. První fáze – pravděpodobně ještě v průběhu bojů – by měla být zaměřena na provádění opatření v reakci na mimořádnou situaci, zatímco ve druhé fázi bude třeba obnovit kritickou infrastrukturu a služby a ve třetí fázi nastavit kurz dlouhodobého udržitelného růstu. Ve všech těchto třech fázích obnovy je důležité se zaměřit na budování kapacit obcí, tak aby mohly obnovu svého území koordinovat samy místní orgány na Ukrajině;

11. vyzývá EU a jiné mezinárodní dárce (včetně jednotlivých členských států), aby v první fázi poskytly okamžitou finanční pomoc, díky níž budou moci obyvatelé Ukrajiny bezpečně přestát příští zimu. Ve frontových regionech by měly být tyto prostředky určeny především k zajištění humanitární pomoci (potraviny, pohonné hmoty, léky, systémy pro zajištění a úpravu pitné vody atd.) a nouzového ubytování (stany, obytné buňky, vytápěcí zařízení atd.), k odstranění min, k poskytnutí logistické podpory s cílem zachovat propojení těchto regionů a k pořízení potřebných dopravních prostředků (autobusy, sanitky, hasičská vozidla, nákladní automobily, bagry atd.). V regionech, které jsou poměrně bezpečné a dosti vzdálené od probíhajících bojů, bude zapotřebí technické podpory, aby bylo možné poskytovat služby, ubytovat a integrovat vnitřně vysídlené osoby, relokovat průmyslovou kapacitu a zabezpečit koridory pro dopravu humanitární pomoci na Ukrajinu a vývoz z Ukrajiny;

(1) <https://cor.europa.eu/cs/engage/studies/Pages/default.aspx?from=01/01/2022&to=01/01/2023>.

(2) Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

(3) Stanovisko Komise k žádosti Ukrajiny o členství v Evropské unii, 17. června 2022, COM(2022) 407.

(4) Viz *A Blueprint for the Reconstruction of Ukraine* (Plán obnovy Ukrajiny): <https://cepr.org/publications/books-and-reports/blueprint-reconstruction-ukraine>.

12. v této souvislosti vítá, že se Evropská komise 16. září zavázala vyčlenit v této první fázi 150 milionů EUR na pomoc vnitřně vysídleným osobám v rámci Ukrajiny a 100 milionů EUR na znovuvybudování škol, které byly zničeny při ruském bombardování. Domnívá se však, že tyto částky ani zdaleka nebudou stačit, poněvadž v této první fázi rychlé obnovy bude dle odhadů zapotřebí 17 miliard EUR, z toho 3,4 miliardy EUR již v roce 2022;

13. domnívá se, že druhá fáze procesu obnovy by měla být zaměřena na obnovu kritické infrastruktury a služeb, včetně centrálního zásobování teplem, dodávek elektrického proudu a vody, odvádění odpadních vod a znovuvybudování škol, nemocnic a obytných budov. Mohly by být realizovány programy veřejných prací, v jejichž rámci by lidé v rozsáhlé poničených oblastech získali práci;

14. navrhuje, aby byly ve třetí fázi procesu obnovy položeny základy dlouhodobého udržitelného růstu, přičemž bude třeba vycházet ze strategie integrovaného plánování v rámci jednotlivých územních celků s využitím systémových přístupů pro účely udržitelných, zelených, inteligentních a inkluzivních území a řídit se zásadou OECD spočívající v „obnově k lepšímu“. V této fázi bude třeba věnovat pozornost zejména dosažení cíle snížit do roku 2030 veškeré emise skleníkových plynů o 65 %, který si vytyčila ukrajinská vláda. Všechny investice v odvětví energetiky by měly přispět k dekarbonizaci a snížení závislosti Ukrajiny na fosilních palivech, a to z toho důvodu, že 30 % solární kapacity a 90 % větrných elektráren v této zemi bylo buď zničeno, nebo se nachází na územích okupovaných ruskými jednotkami. Investice by měly být nasměrovány i do znovuvybudování systémů centrálního zásobování teplem v řadě ukrajinských obcí, které je třeba nahradit moderními systémy, v nichž nejsou využívána fosilní paliva. V této fázi bude rovněž mimořádně důležité znovuvybudovat obytné budovy, školy a nemocnice s cílem pobídnout ukrajinské uprchlíky a vysídlené osoby k návratu do míst, která obývali před válkou;

15. vyzývá Evropskou unii, členské státy a mezinárodní finanční instituce, aby namísto úvěrů poskytly Ukrajině spíše granty, jelikož tato země zřejmě nebude v krátkodobém horizontu schopná splácet další dluhy a související úroky. Poskytnutím úvěrů by se zvýšilo riziko budoucí dluhové krize – Ukrajina měla totiž už před válkou vnější dluh ve výši zhruba 130 miliard EUR, což odpovídá 80 % jejího HDP. Pokud instituce nemohou poskytnout granty, pak by měly u svých úvěrů stanovit nulové nebo velmi nízké úroky, zejména v případě projektů zaměřených na pomoc obcím;

16. domnívá se, že v souvislosti se zahájením procesu přistoupení Ukrajiny k EU a v zájmu legitimizace výrazné koordinační úlohy EU ve strategii obnovy by Evropská komise měla navrhnout rozsáhlý nástroj pro obnovu Ukrajiny, který by mohl mít stejný právní základ jako unijní Nástroj pro oživení a odolnost a v jehož rámci by byl počátečním rokem splácení rok 2027. Tento nástroj by měl EU umožnit, aby předběžně financovala značnou část (40 %) nákladů na obnovu a rekonstrukci Ukrajiny, které podle společných odhadů ukrajinské vlády, Evropské komise a Světové banky činí 349 miliard EUR za období od 24. února do 1. června 2022, přičemž zvláště velký dopad byl zaznamenán v oblasti bydlení, dopravy, obchodu a průmyslu a k devastaci došlo především v Černihivské, Doněcké, Luhanské, Charkovské, Kyjevské a Záporožské oblasti;

17. v této souvislosti vítá skutečnost, že dle oznámení ze dne 20. července je skupina šesti zemí, které jsou věřiteli Ukrajiny, ochotna pozastavit do konce roku 2023 splácení dluhu, jež u nich tato země má;

18. vybízí Evropskou unii a mezinárodní finanční instituce, aby vypracovaly právní rámec, na jehož základě by bylo možné použít při obnově Ukrajiny ruská aktiva zmrazená v rámci sankcí;

19. zdůrazňuje, že při zvládání humanitární katastrofy na Ukrajině hraje klíčovou roli rychlost, a proto žádá, aby byly stanoveny přiměřené podmínky, které budou přizpůsobeny okolnostem a budou vycházet z měřitelných a ověřitelných výsledků;

20. zdůrazňuje, že proces obnovy by měl být založen na zvyšování sociálních a environmentálních norem a na jejich sblížení s *acquis* EU. Vyzývá tudíž ukrajinské orgány, aby provedly plné sladění ukrajinských pracovněprávních předpisů s normami, které stanoví Mezinárodní organizace práce;

21. vítá zásadu demokratické účasti, která je zakotvena v prohlášení z Lugana a v souladu s níž by se na procesu obnovy měla podílet celá společnost, včetně občanů přesídlených do jiných oblastí Ukrajiny a jiných zemí, místní samosprávy a účinné decentralizace. VR vítá rovněž to, že bylo v prohlášení podpořeno zapojení mnoha zúčastněných stran a že v něm byl položen důraz na integritu, transparentnost a odpovědnost jakožto zásady, které mají z hlediska úspěšného provádění národního plánu obnovy a rozvoje zásadní význam;

Úloha měst a regionů

22. vítá koncepci obnovy a dlouhodobého rozvoje Ukrajiny, kterou představil prezident Zelenskij a která je založena na partnerské spolupráci měst a regionů na Ukrajině a v EU. Je potěšen také tím, že předseda Evropské rady adresoval VR výzvu, aby podpořil plán obnovy Ukrajiny opírající se o praktický a ze zkušeností vycházející přístup zahrnující spolupráci mezi místními a regionálními orgány na Ukrajině a v EU;

23. upozorňuje na alianci měst a regionů pro obnovu Ukrajiny, která byla vytvořena dne 30. června 2022. Tato aliance má za úkol identifikovat místní a regionální potřeby na Ukrajině, koordinovat úsilí evropských měst a regionů připravených poskytnout zdroje na podporu účinné a udržitelné obnovy Ukrajiny, usnadňovat spolupráci svých hlavních partnerů s orgány a institucemi EU a v rámci platformy pro obnovu Ukrajiny a také mezi unijními a ukrajinskými místními a regionálními orgány a sdruženími a prezentovat projekty obnovy, které realizují ukrajinské místní orgány;

24. zavazuje se, že bude prostřednictvím této aliance podporovat předávání odborných znalostí v rámci twinningového a vzájemného výměnného programu zaměřeného na budování kapacit, prosazování řádné správy věcí veřejných a poskytování technické pomoci ukrajinským městům a regionům s cílem umožnit jim realizovat proces obnovy, který bude zahrnovat nejen udržitelné znovuvybudování infrastruktury, ale také sociální rozměr, vzdělávání, demokracii a správu věcí veřejných. VR zdůrazňuje, že zatímco dvoustranné vzájemné programy měst a regionů, včetně twinningových programů, mohou velmi dobře posloužit k realizaci některých iniciativ na místní úrovni v oblasti budování kapacit a obnovy, rozsáhlejší investiční programy by mohly zapojit větší skupinu měst a regionů, jakož i zúčastněné strany disponující příslušnými znalostmi, a to mimo jiné s cílem připravit sblížení s modely správy uplatňovanými v rámci regionální politiky EU;

25. vyzývá Evropskou unii, aby uznala zásadní úlohu místních a regionálních orgánů a všech sdružení místních orgánů na Ukrajině a v EU, jež jsou členy Evropské aliance měst a regionů pro obnovu Ukrajiny⁽⁵⁾, a očekává, že bude v této souvislosti poskytnuta konkrétní podpora na posílení kapacit ukrajinských místních orgánů a jejich sdružení, která by mohla být koordinována prostřednictvím budoucí platformy pro obnovu Ukrajiny;

26. zdůrazňuje, že reformy, které Ukrajina uskutečnila v oblasti decentralizace a regionálního rozvoje, podstatně přispěly k upevnění místní demokracie a posílení samosprávy a celkové odolnosti místních komunit v této zemi. Tyto reformy byly realizovány s rozsáhlou podporou ze strany místních a regionálních orgánů v Evropské unii a jejich sdružení, mj. prostřednictvím programu „U-LEAD with Europe“, a s cílenou podporou ze strany VR v rámci jeho pracovní skupiny pro Ukrajinu a ve formě aktivit v rámci vzájemné spolupráce. Zdárným provedením těchto decentralizačních reforem se Ukrajina přiblížila Evropské unii a jejím hodnotám svobody, demokracie a právního státu;

27. zdůrazňuje, že regiony EU, které sousedí s Ukrajinou, přijaly velké množství Ukrajinců prchajících před válkou a daly tak najevo naprosto mimořádnou solidaritu. EU jim tudíž musí rovněž poskytovat koordinovanou a systematickou podporu;

28. navrhuje, aby byl vypracován posílený program U-LEAD, který by se stal stěžejním mnohostranným nástrojem na pomoc místním komunitám a podporoval by decentralizaci na Ukrajině. Tento program s názvem U-LEAD 2.0 by měl k dispozici zvláštní rozpočtovou položku na podporu další decentralizace na Ukrajině a na budování kapacit místních a regionálních orgánů, aby bylo možné co nejdříve začít uplatňovat *acquis* EU v oblasti politiky soudržnosti. Jednalo by se o program vzájemných výměn a program společných investičních projektů, které by umožnily úzké zapojení místních a regionálních orgánů v EU a na Ukrajině do koncipování a provádění procesu obnovy s pomocí EU;

29. poukazuje na rozsáhlé zkušenosti členů VR z partnerské spolupráce s protějšky z Ukrajiny, ale i z jiných zemí, a zdůrazňuje, že VR i jeho partneři v alianci by – jakožto hlavní unijní platforma pro vzájemnou spolupráci na místní a regionální úrovni – mohli pomoci pobídnout města a regiony v EU k tomu, aby proces obnovy Ukrajiny podpořily;

⁽⁵⁾ <https://cor.europa.eu/cs/engage/Pages/European-Alliance-of-Cities-and-Regions-for-the-reconstruction-of-Ukraine.aspx>.

30. zdůrazňuje, že je nesmírně důležité ještě více posílit postavení místních samospráv, aby se společně s ústřední vládou Ukrajiny, EU a dalšími mezinárodními partnery chopily vedoucí úlohy při obnově a rekonstrukci. VR znovu žádá, aby byl soustavně kladen důraz na zlepšení řádné místní a regionální správy, včetně transparentnosti, boje proti korupci, ochrany svobody místních sdělovacích prostředků a podpory elektronické veřejné správy;
31. vyzývá k vytvoření mechanismu pro snadnou komunikaci, odstranění byrokratických překážek a vyčlenění dostatku zdrojů, aby mohly orgány EU, evropské obce, regiony, euroregiony, evropská seskupení pro územní spolupráci a sdružení pomáhat svým ukrajinským protějškům v jejich úsilí o obnovu. Vyzývá rovněž k uplatňování inkluzivního přístupu, v jehož rámci budou moci spolupracovat obce a regiony, aby bylo možné zajistit návaznost na kroky, které již byly v zájmu udržitelného územního rozvoje Ukrajiny podniknuty (na Ukrajině i v EU);
32. upozorňuje na to, že při podpoře obnovy Ukrajiny hraje důležitou roli strategie EU pro Podunají, na níž se Ukrajina podílí a která skýtá integrovaný rámec pro spolupráci za účasti místních a regionálních orgánů;
33. v této souvislosti vítá iniciativu sdružení Eurocities, jež dne 19. srpna podepsalo memorandum o porozumění s příslušnými ukrajinskými orgány, které se týká podpory udržitelné obnovy ukrajinských měst⁽⁶⁾ a doplňuje spolupráci navázanou v rámci aliance;
34. je potěšen tím, že se Evropská komise zavázala zajistit flexibilitu, aby bylo možné pokračovat v programech přeshraniční spolupráce v rámci evropského sousedství a programech nadnárodní spolupráce v rámci iniciativy Interreg a zejména pak 100 % spolufinancovat přeshraniční programy s Ukrajinou a Moldavskem sloužící k realizaci projektů spolupráce, které přerušila ruská vojenská agrese vůči Ukrajině;
35. vyzývá k tomu, aby byla do procesu obnovy zahrnuta činnost vyvíjená v rámci stávajících programů Interreg, na nichž se podílejí ukrajinské regiony;
36. vyzývá k vytvoření účinného systému víceúrovňové správy založeného na zásadách Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) týkajících se veřejných investic na všech úrovních veřejné správy;
37. očekává, že bude ukrajinským místním a regionálním orgánům umožněno využívat programy EU, jako je například Horizont Evropa a EU4Culture;
38. poukazuje na to, že aliance vyzvala institucionální finanční partnery, jako je například Evropská investiční banka – zejména v rámci akčního plánu této banky a VR –, Evropská banka pro obnovu a rozvoj, OECD a Rozvojová banka Rady Evropy, aby na místní a regionální úrovni připravily projekty s využitím odborných znalostí, jimiž disponuje místní a regionální úroveň zemí EU;
39. vyzdvihuje klíčovou roli ukrajinských starostů a vedoucích regionálních představitelů, co se týče odolnosti ukrajinského národa, a oceňuje jejich statečný boj za naše hodnoty, který je příkladem pro všechny Evropany a umocňuje silný impuls k rozmachu místní demokracie a posilování postavení místní úrovně, které musí patřit k ústředním prvkům obnovy Ukrajiny.

V Bruselu dne 11. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

⁽⁶⁾ <https://www.president.gov.ua/en/news/u-prisutnosti-prezidenta-pidpisano-memorandum-z-eurocities-s-77165>.

Stanovisko Evropského výboru regionů Nový rámec EU pro městskou mobilitu

(2022/C 498/04)

Zpravodajka:	Linda GAASCH (LU/Zelení), členka zastupitelstva města Lucemburk
Odkazy:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nový rámec EU pro městskou mobilitu COM(2021) 811 final SWD(2021) 470 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. vítá zveřejnění nového rámce pro městskou mobilitu, jelikož je naléhavě nutné podniknout kroky na podporu dekarbonizace a přechodu na jiné druhy dopravy v městských oblastech, v nichž i nadále vzniká 23 % celkových emisí uhlíku pocházejících z dopravy;
2. zdůrazňuje, že je třeba uplatňovat účinný přístup založený na víceúrovňové správě a aktivní subsidiaritě, aby bylo možné uskutečnit cíle unijní Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu. Vyzývá EU, aby za tímto účelem zintenzivnila přímý dialog s místními a regionálními orgány a navýšila finanční prostředky, které jsou v souvislosti s aktivní subsidiaritou k dispozici v rozpočtu EU;
3. připomíná, že s plynulostí mobility je bezprostředně spjat hospodářský růst městských center a že mobilita může být plynulá jedině tehdy, bude-li existovat silná síť veřejné dopravy. Zdůrazňuje, že kongesce mají dopad nejenom na životní prostředí, ale způsobují také v EU každoročně náklady ve výši 270 miliard EUR ⁽¹⁾. Upozorňuje, že v posledních desetiletích se na infrastrukturu veřejné dopravy chronicky nedostává peněz a že je nezbytné vyčlenit na úrovni EU více finančních prostředků s cílem urychlit transformaci mobility a podpořit místní a regionální orgány, aby mohly učinit investice, které jsou nezbytné k dosažení cílů EU v oblasti udržitelnosti;
4. znovu se vyslovuje pro to, aby byla věnována větší pozornost plánům udržitelné městské mobility a aby byl v celé EU zaveden zamýšlený harmonizovanější přístup. Poukazuje na to, že aktivní mobilita (například chůze a jízda na kole) má environmentální i společenské přínosy, zejména z hlediska veřejného zdraví, a žádá, aby byla nadcházející aktualizace pokynů k plánům udržitelné městské mobility provedena ambiciózním způsobem. Požaduje přijetí integrovaného přístupu k rozdělování prostoru a územnímu plánování s využitím osvědčených postupů v této oblasti a komplexního přístupu k bezpečnosti v městských oblastech. Vyzdvihuje obzvláště význam aktivního zapojení občanů, především žen a osob se zdravotním postižením, aby měli větší pocit spoluodpovědnosti za rozdělování prostoru a aby bylo možné posílit veřejnou dopravu v městských oblastech;
5. zdůrazňuje, že politická rozhodnutí v oblasti mobility se různým způsobem dotýkají jednotlivých pohlaví. Ženy totiž zpravidla ve větší míře využívají veřejnou dopravu, kdežto muži volí spíše cestování osobním automobilem. Vyzývá místní a regionální orgány, aby ještě před předložením budoucích politických návrhů posoudily jejich dopad na jednotlivá pohlaví;
6. upozorňuje, že je nutné vytvořit rámec, který by místní a regionální orgány podporoval v jejich úsilí o internalizaci externích nákladů a uplatňování zásady „znečišťovatel platí“, a zavést větší flexibilitu v souvislosti s rozpočtovými procesy. V této souvislosti musí být zohledněna situace ve východoevropských zemích, především v méně rozvinutých regionech. Mají totiž zpravidla vyšší podíl vozidel (automobilů a autobusů), která způsobují větší znečištění. Bylo by zapotřebí regulovat prodej těchto vozidel (norma Euro 1 až Euro 4) na úrovni EU, neboť jsou na východoevropský trh dovážena

⁽¹⁾ Zvláštní zpráva Evropského účetního dvora 06/2020: <https://www.eca.europa.eu/cs/Pages/DocItem.aspx?did=53246>.

z trhu západoevropského. V tomto směru by bylo rovněž třeba zavést podpůrné programy na pomoc chudším regionům a zemím, aby mohly docílit stejných podmínek, jaké existují v západní Evropě. Požaduje, aby byl problém rostoucích cen pohonných hmot v důsledku geopolitické situace řešen způsobem, který bude v souladu s unijními cíli v oblasti dekarbonizace dopravy. V tomto ohledu zdůrazňuje, že by bylo možné využívat veřejné dotace s cílem podpořit služby ekologické veřejné dopravy, pobídnout k přechodu na jiné druhy dopravy v městských oblastech a bojovat proti vyloučení z mobility v příměstských a odlehlých venkovských oblastech;

Stěžejní význam aktivní mobility

7. poukazuje na to, že chůze nepřináší na straně chodců žádné náklady a je zdravá a přispívá k udržitelnosti. Zdůrazňuje, že jízda na kole představuje uhlíkově neutrální a finančně dostupnou alternativu, kterou lze snadno kombinovat s jinými druhy dopravy. Vyzývá tudíž Komisi, aby podpořila opatření zaměřená na zvýšení informovanosti o výhodách aktivní mobility oproti používání soukromých vozidel a aby zejména poukázala na její úlohu při prevenci onemocnění souvisejících se sedavým způsobem života, jako jsou kardiovaskulární onemocnění, obezita nebo cukrovka;

8. v této souvislosti vyjadřuje politování nad tím, že navzdory těmto kladům zabírají největší část veřejného prostoru vyhrazeného pro mobilitu ty druhy dopravy, které ve městech způsobují největší znečištění, tj. osobní vozidla s benzinovým nebo naftovým pohonem. Naléhavě žádá Evropskou komisi, aby pomocí nových finančních prostředků pobídla místní orgány k tomu, aby tento prostor vyplnily aktivnější druhy mobility, jako je chůze nebo jízda na kole, a silným, dobře organizovaným a integrovaným systémem veřejné dopravy;

9. upozorňuje, že chůze a jízda na kole má příznivý vliv na mikroekonomiku dané části města či komunity – chodci a cyklisté totiž vyhledávají spíše podniky a služby, které se nacházejí v menší vzdálenosti od jejich domovů. Upozorňuje rovněž, že tyto druhy mobility jsou velmi prospěšné pro zdraví osob – zejména co se týče některých onemocnění, například onemocnění kardiovaskulárních – a přinášejí tudíž dané komunitě četné ekonomické úspory;

10. zdůrazňuje, že mikromobilita může být flexibilním a finančně dostupným řešením pro první a poslední (ale i jiné) úseky cesty, a vyzdvihuje význam zajištění podmínek dobré dostupnosti aktivních druhů dopravy, včetně bezpečných parkovacích míst pro jízdní kola v uzlech veřejné dopravy (například na nádražích) a možností sdílené mobility v posledních úsecích cesty. Vyzývá k tomu, aby bylo podporováno zavádění mikromobility i v příměstských a venkovských oblastech;

11. zdůrazňuje, že je důležité pobízet občany k nákupu jízdních kol, včetně kol elektrických, aby bylo možné docílit dekarbonizace a omezit kongesci dopravy. Připomíná, že je nutné podpořit v soukromém sektoru postupné upuštění od takových opatření, jako je například kompenzace výdajů v případě použití soukromého vozidla k pracovním účelům, a nahradit je udržitelnějšími formami mobility;

12. žádá Komisi, aby urychlila práce směřující k vypracování evropské strategie pro cyklistiku, o níž se poprvé jednalo na neformálním zasedání Rady ve složení pro dopravu v roce 2015. Tato strategie by totiž poskytla evropský rámec a pokyny pro opatření na podporu cyklistiky;

13. doporučuje podpořit aktivní mobilitu snížením nerovností z hlediska rozdělení prostoru a zlepšením bezpečnosti a infrastruktury v ulicích. Kromě toho doporučuje zvýšit počet parkovacích míst pro jízdní kola (jak v cílových, tak ve výchozích místech), veřejných stanic vybavených vzduchovými pumpičkami, náradím a dobíjecími stanicemi a zařízení pro opravu kol. Poukazuje na to, že náklady na budování a údržbu kvalitních cyklistických stezek jsou mnohem nižší než náklady na výstavbu nových a/nebo rozšiřování stávajících silnic;

14. zdůrazňuje, že takové mechanismy, jako jsou poplatky za kongesci a zóny s velmi nízkými či nulovými emisemi, pomáhají omezit individuální motorizovanou dopravu ve městech, snížit znečištění ovzduší oxidy dusíku a částicemi a zlepšit v dané lokalitě veřejné zdraví. Mohou být rovněž zdrojem nezbytných příjmů k rozvoji a vylepšení infrastruktury a služeb v oblasti veřejné dopravy a aktivní mobility. Díky tomu, že přispívají k omezení individuální motorizované dopravy, pomáhají rovněž posílit pocit spoluodpovědnosti občanů za jejich bezprostřední okolí a vytvářejí prostor, který podporuje sociální interakci a zamezuje odloučení, a současně podporují fyzické aktivity a sport;

15. vyjadřuje politování nad tím, že návrh Komise týkající se transevropské dopravní sítě (TEN-T) zatím neobsahuje ustanovení o zařízeních pro sdílení a parkování jízdních kol a přímých přístupových cestách k multimodálním uzlům městských uzlů sítě TEN-T;

16. navrhuje, aby byla vypracována celounijní strategie pro bezpečnou aktivní mobilitu, která by umožnila koordinovaně se na evropské úrovni vypořádat s náročným úkolem spočívajícím v zajištění co největší bezpečnosti chodců a cyklistů;

17. požaduje, aby byla zavedena další emisní třída Euro pro osobní automobily, dodávky, nákladní automobily a autobusy (Euro 7/VII) s cílem snížit emise toxických znečišťujících látek (tj. oxidů dusíku, amoniaku, oxidu uhelnatého a pevných částic PM10 a PM2,5) a zabránit každoročně desetitisícům předčasných úmrtí. Vyjadřuje hluboké politování nad tím, že se Evropská komise ve svém pracovním programu na rok 2022 opětovně rozhodla odložit návrhy týkající se emisní třídy Euro 7/VII. Budí to pochybnosti ohledně jejího cíle nulového znečištění a usílí o realizaci Zelené dohody pro Evropu a oslabuje to rovněž schopnost tohoto odvětví plánovat technické změny;

Mobilita přístupná všem

18. požaduje, aby byl vytvořen takový systém veřejné dopravy, který bude přístupný všem. Tuto inkluzivnost je třeba zajistit již při projektování, zejména co se týče osob se zdravotním postižením. Zdůrazňuje, že je užitečné zapojit hned v rané fázi plánování infrastruktury a dopravních služeb uživatele. Opětovně vyzdvihuje význam přístupnosti, jak je definována ve Strategii práv osob se zdravotním postižením na období 2021–2030 a v evropském aktu o přístupnosti. Poukazuje na význam takových projektů, jako je ocenění „Access City Award“;

19. žádá, aby se k zajištění přístupnosti v průběhu celé cesty přistupovalo komplexnějším způsobem;

20. zdůrazňuje, že v zájmu sociální, hospodářské a územní soudržnosti je naprosto nezbytné zaměřit se na problém chudoby v oblasti mobility. Vyzývá tudíž k tomu, aby byl uplatněn multimodální a integrovaný přístup s cílem odstranit vyloučení z mobility a zajistit rovný přístup k městským centrům. V této souvislosti vítá, že se Komise v novém rámci pro městskou mobilitu zavázala, že bude řešit „nerovnosti v přístupu k síti veřejné dopravy, včetně zlepšení přístupu k vlakovým nádražím“. VR mimoto požaduje, aby byla poskytnuta dodatečná podpora menším městům, příměstským oblastem a závislým venkovským a horským oblastem, a to především v méně rozvinutých regionech, aby se mohly dopravně propojit se svým okolím a jejich občané měli stejnou možnost přejít na udržitelnou mobilitu;

Posílení veřejné dopravy jakožto základu městské mobility

21. je potěšen tím, že Komise má v úmyslu „spolupracovat s vnitrostátními a místními správami a všemi zúčastněnými stranami, aby bylo zajištěno, že [veřejná doprava] zůstane základem městské mobility“. Zdůrazňuje, že za tímto účelem je třeba koordinovat veškeré dostupné nástroje a zdroje a že při zajišťování konektivity s městskými centry hrají důležitou úlohu závazky veřejné služby;

22. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné zvýšit celkovou kapacitu veřejné dopravy z hlediska územního pokrytí i četnosti spojů, aby bylo možné obsloužit očekávaný větší počet cestujících. Poukazuje na to, že v posledních desetiletích se provozovatelům veřejné dopravy chronicky nedostává peněz a nemohou činit potřebné investice, na což upozornil Evropský účetní dvůr;

23. upozorňuje, že je nutné doplnit veřejnou dopravu alternativními možnostmi a multimodálními koncepcemi. V tomto ohledu žádá, aby byla zavedena řešení pro první a poslední úseky cesty, jež budou flexibilní a budou vycházet z poptávky. Zdůrazňuje rovněž, že je důležité podporovat aktivní mobilitu, zejména jízdu na kole;

24. poukazuje na to, že je nutné vybudovat a rozšířit udržitelnou infrastrukturu v oblasti veřejné dopravy, včetně odpovídajících dobíjecích zařízení pro elektrické autobusy, které umožní uskutečňovat meziměstské cesty v nepříznivých terénních a klimatických podmínkách a zvýšit přepravní rychlost;

25. vyzývá k posílení multimodálních uzlů, aby bylo možné snadno kombinovat různé druhy dopravy, a také ke zlepšení jejich přístupnosti pro aktivní formy mobility a zajištění bezpečných parkovacích míst pro jízdní kola. Díky tomu bude moci rychleji a efektivněji probíhat přestup osob a překládka zboží;

26. vyzdvihuje význam propojení příměstských oblastí, a to i v přeshraničním měřítku. Lidé totiž necestují do práce jenom v rámci určitého města – je nutné usnadnit dojíždění za prací také v rámci venkovských oblastí a v případě příhraničních regionů i na území jiného státu, například vybudováním parkovišť P+R napojených na dopravní síť;

27. upozorňuje, že je nutné přijmout opatření s cílem podpořit zavádění služeb veřejné dopravy na vyžádání, zejména v okrajových a nejdálčenějších venkovských oblastech. Vyzývá Komisi, aby podporovala testování takovýchto řešení a aby pro tento typ služeb navrhla systém financování a dotací;

28. připomíná, že nejvzdálenější regiony trpí kvůli svým terénním podmínkám a omezené ploše značnou kongescí ve větších městech, zejména na pobřeží. Tyto regiony však realizují projekty, jejichž cílem je učinit dopravu udržitelnější a čistší a jež mohou sloužit jako příklad dobré praxe pro jiné regiony EU a sousední země;

29. zdůrazňuje, že je nezbytné zavést systém prodeje kombinovaných přepravních dokladů, aby mohli uživatelé co nejnázne a nejefektivněji využívat udržitelné druhy dopravy a zároveň byla co nejrozsáhleji chráněna práva cestujících v případě zpoždění a jiných nedostatků při poskytování těchto služeb;

30. vyzývá Komisi, aby prozkoumala, jakým způsobem by bylo možné podpořit společné zadávání veřejných zakázek ze strany provozovatelů veřejné dopravy nebo místních a regionálních orgánů, kteří chtějí v tomto ohledu spojit své síly s cílem uskutečňovat zadávací procesy udržitelnějším a standardizovanějším způsobem. Požaduje, aby byl zaveden nový finanční mechanismus EU, jehož prostřednictvím by bylo podporováno zadávání zakázek na ekologické autobusy. Zdůrazňuje, že je nutné zajistit, aby rozpočtová pravidla EU odpovídala skutečné situaci v oblasti nákupu vozidel;

31. upozorňuje, že v souvislosti se stále rozsáhlejší digitalizací služeb a systémů veřejné dopravy je nutné podpořit změnu kvalifikace a prohlubování dovedností provozovatelů veřejné dopravy a pracovníků místních a regionálních orgánů;

32. zdůrazňuje, že je nezbytné rozvíjet a modernizovat železniční infrastrukturu, zejména v oblastech, v nichž je tato infrastruktura zjevně ve velmi špatném stavu, a zavést za tímto účelem podpůrné programy;

„Vize nula“

33. upozorňuje, že je nesmírně důležité ambiciózněji se zaměřit na ochranu zranitelných účastníků silničního provozu s cílem podpořit rozsáhlejší přechod na aktivní druhy dopravy;

34. zdůrazňuje, že na bezpečnost zranitelných účastníků silničního provozu bude mít nejzásadnější vliv nový přístup k rozdělení silničního prostoru v městských oblastech, který zároveň podpoří změnu návyků a umožní snížit znečištění ovzduší, hluk a kongesci. Je potěšen tím, že má Evropská komise v úmyslu formulovat v tomto ohledu pokyny v souvislosti s prováděním směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/96/ES ⁽²⁾ o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury;

35. podtrhuje, že ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu v městských oblastech významně přispívá všeobecné omezení rychlosti, na což poprvé poukázala Komise ve svém sdělení o nejvyšších dovolených rychlostech ve Společenství ⁽³⁾. Poukazuje na to, že Evropský parlament vyzval Evropskou komisi, aby členským státům adresovala doporučení ⁽⁴⁾ omezit ve vhodných ulicích v městských oblastech rychlost na 30 kilometrů za hodinu. Zdůrazňuje, že v řadě měst se již toto nové opatření pozitivně projevilo, a to v podobě snížení počtu obětí dopravních nehod a celkového příznivého dopadu na zdraví ve městech, což bylo konstatováno i na 3. celosvětové ministerské konferenci o bezpečnosti silničního provozu v únoru 2020 a poté Valným shromážděním OSN;

36. zdůrazňuje, že pro města je přínosné pořádat dny bez aut, poněvadž si tak občané mohou vyzkoušet alternativní druhy dopravy a znovu si přivlastnit veřejný prostor. Vyzývá Evropskou komisi k předložení návrhu s cílem vybědnout města v EU, aby v průběhu roku vymezila alespoň jeden společný den bez aut;

37. zdůrazňuje, že je nutné projektovat ulice tak, aby bylo možné pohybovat se po nich nízkou rychlostí a aby byli nejzranitelnější uživatelé veřejného prostoru lépe viditelní. Vyzdvihuje účinnost opatření ke zklidnění dopravy, ale také účinnost nepřímých opatření;

38. vyzývá Komisi, aby tato doporučení zohlednila v pokynech týkajících se kvalitní infrastruktury pro zranitelné účastníky silničního provozu, které hodlá vypracovat;

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/96/ES ze dne 19. listopadu 2008 o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury (Úř. věst. L 319, 29.11.2008, s. 59).

⁽³⁾ COM(86) 735 final.

⁽⁴⁾ Usnesení Evropského parlamentu o rámci politiky EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu na období 2021–2030 – Další kroky směrem k „vizi nulových obětí na cestách“ (2021/2014(INI)) (Úř. věst. C 132, 24.3.2022, s. 45).

Městská mobilita odpovídající budoucím potřebám

39. upozorňuje, že ačkoli nová technologická řešení hrají důležitou roli při zajišťování toho, aby se naše města stala příjemnějšími místy k životu, je třeba položit v rámci úsilí o dosažení nulových emisí v nákladní a osobní dopravě důraz především na stávající technologie, jako jsou (nákladní) elektrická jízdní kola či elektrické autobusy, trolejbusy, tramvaje a vlaky;

40. zdůrazňuje, že je nezbytné urychlit zavádění integrovaného prodeje přepravních dokladů pro všechny druhy veřejné dopravy. Vyzývá Komisi, aby zvažila, zda by bylo možné vyvinout v rámci společné právní úpravy standardizovanou celounijní aplikaci s cílem usnadnit přístup k městům v celé EU a podpořit využívání veřejné dopravy, což bude mít příznivý dopad i na železniční cestovní ruch a dojíždění za prací;

41. požaduje, aby byla s místními a regionálními orgány včas navázána úzká spolupráce v souvislosti s tím, že v souladu s novým rámcem pro městskou mobilitu mají mít provozovatelé dopravy i cestující v budoucnu možnost využívat evropské peněženky digitální identity;

42. připomíná, že jedním ze způsobů, jak snížit provoz ve městech a vyřešit problémy spojené s kongescí, je sdílená mobilita, a že je třeba podporovat její rozvoj;

43. upozorňuje, že důležitým nástrojem pro plánování dopravní infrastruktury je shromažďování údajů. Z tohoto důvodu je třeba zpřístupnit veškeré shromážděné údaje všem příslušným subjektům. Je sice důležité podporovat uživatelsky přívětivá řešení, včetně integrovaných mobilních aplikací, musí však být rovněž zajištěna ochrana údajů. Je nezbytné zavést v různých regionech společnou a koordinovanou metodiku shromažďování údajů, která usnadní výměnu osvědčených postupů a porovnávání spolehlivých ukazatelů mobility;

44. zdůrazňuje, že při navrhování opatření v oblasti udržitelné mobility je nutné náležitě zohlednit genderový rozměr a brát v potaz specifické potřeby žen – včetně toho, že jim ve větší míře hrozí chudoba z hlediska mobility – a také dalších skupin;

Plány udržitelné městské mobility jakožto stěžejní nástroj pro dekarbonizaci městské mobility

45. znovu se vyslovuje pro to, aby byla v rámci pro městskou mobilitu věnována větší pozornost plánům udržitelné městské mobility, které by měly být povinně vypracovány pro více než 400 městských uzlů uvedených v navrženém přepracovaném znění nařízení o TEN-T. Města či obce, které již vypracovaly plány, jež splňují požadavky plánů udržitelné městské mobility, by však měly mít možnost tyto plány uskutečnit;

46. podporuje rovněž doporučení, aby města zavedla plány udržitelné městské mobility. Zdůrazňuje však, že je třeba vypracovat takové plány, které bude možné rozšířit na oblasti s několika obcemi, jež fungují jako metropolitní oblasti nebo městské aglomerace;

47. vítá, že má Komise v úmyslu požadovat po členských státech, aby zavedly dlouhodobé programy na podporu plánů udržitelné městské mobility, které mají pomoci při budování kapacit a provádění těchto plánů v souladu s příslušnými unijními pokyny. Žádá, aby bylo v tomto ohledu povinné úzce spolupracovat s místními a regionálními orgány. Vyzývá Komisi, aby se zasazovala o úzkou spolupráci mezi budoucími vnitrostátními správci programů pro plány udržitelné městské mobility a představiteli místních a regionálních orgánů a aby monitorovala praktický průběh této spolupráce;

48. zdůrazňuje, že z hlediska transformace mobility v městských oblastech je mimořádně důležité, aby plány udržitelné městské mobility účinně pokrývaly celé funkční oblasti. Vyzývá Komisi, aby se zamyslela nad tím, jaké pobídky by bylo možné poskytnout pro zajištění lepšího propojení a lepšího přístupu ke službám mobility v předměstských, příměstských a přilehlých venkovských oblastech;

49. je potěšen tím, že je v plánu zveřejnit do konce roku 2022 zjednodušený soubor ukazatelů a srovnávací nástroje a že má být v rámci Nástroje pro propojení Evropy zavedeno podpůrné opatření na podporu městských uzlů sítě TEN-T v této oblasti. Je však důležité, aby v souvislosti s vypracováním a monitorováním ukazatelů nevznikla městům či obcím nepřiměřená pracovní zátěž;

50. zdůrazňuje, že je nutné shromažďovat v koordinaci s místními a regionálními orgány harmonizovaným způsobem údaje v několika klíčových oblastech (například délka cyklistických stezek, každodenní uživatelé, nehody, druh sítí atd.), aby byly k dispozici lepší podklady pro budoucí přijímání rozhodnutí a vynakládání investic v oblasti aktivní mobility, mj. v rámci plánů udržitelné městské mobility. V této souvislosti je třeba zajistit, aby byla se shromažďováním, poskytováním a uchováváním údajů spojena co nejmenší administrativní zátěž;

51. poukazuje na nové cíle, které byly v rámci pro městskou mobilitu vytyčeny v oblasti inkluzivnosti a přístupnosti, a vítá zavedení ukazatele cenové dostupnosti veřejné dopravy v souvislosti s aktualizovanými pokyny k plánům udržitelné městské mobility. Tento krok může pomoci zmírnit potenciální rizika spojená s chudobou v oblasti mobility;

52. podporuje vypracování plánů udržitelné městské mobility, zdůrazňuje však, že v zájmu respektování zásady subsidiarity by Evropská komise v rámci probíhající i budoucí práce na ukazatelích souvisejících s těmito plány měla ve větší míře vést přímé konzultace s evropskými městy a jejich sdruženími. VR bere na vědomí, že se zhruba 50 měst zapojilo do nedávného pilotního projektu zaměřeného na vytvoření ukazatelů udržitelné městské mobility, a zároveň poukazuje na to, že řada evropských měst již vypracovala kvalitní plány udržitelné městské mobility zahrnující operační ukazatele. VR by v budoucnu mohl pomoci zajistit širší účast a bezprostřednější výměnu informací mezi EU a místními a regionálními orgány, aby ukazatele navržené Evropskou komisí místním a regionálním orgánům nezpůsobily byrokratickou či jinou zbytečnou zátěž;

53. vítá důraz, který byl v novém rámci pro městskou mobilitu položen na městskou nákladní dopravu, a také navržené začlenění městské logistiky do plánů udržitelné městské mobility, a to zejména vzhledem k tomu, že v souvislosti s pandemií COVID-19 výrazně vzrostl objem elektronického obchodování a došlo ke změnám v systému dodávek zboží. Zdůrazňuje, že v oblasti městské logistiky skýtají značné možnosti řešení, technologie a vozidla s nulovými emisemi. Vybízí k využívání moderních nákladních kol a přívěsných nákladních vozíků, protože by bylo možné nahradit jimi v evropských městech více než polovinu motorizované přepravy zboží. Připomíná, že tento cíl byl formulován již v prohlášení ministrů dopravy o cyklistice jako způsobu dopravy šetrném ke klimatu z roku 2015;

54. požaduje, aby byla přijata opatření, která podpoří využívání městské železniční sítě k nákladní dopravě;

55. vítá záměr podporovat dialog a spolupráci mezi všemi stranami včetně místních orgánů a podporovat sdílení údajů o městské logistice za účelem monitorování pokroku a dlouhodobého plánování. Vyzývá k aktivnímu zapojení místních a regionálních orgánů, co se týče plánovaných požadavků na podávání zpráv v souvislosti se zjednodušenými ukazateli udržitelné městské mobility;

Financování

56. upozorňuje, že k plánovanému rozsáhlému přechodu na veřejné a aktivní druhy dopravy v souladu s novým rámcem pro městskou mobilitu a se Strategií pro udržitelnou a inteligentní mobilitu bude moci dojít jedině za předpokladu, že jej výraznějším a koordinovaným způsobem podpoří veřejné orgány na úrovni EU a na celostátní, regionální a místní úrovni, a zejména, že bude cíleněji financován;

57. vyzývá Komisi, aby podrobněji popsala, které zdroje lze k financování městské mobility využít a jakým způsobem z nich mohou místní a regionální orgány čerpat prostředky. Zároveň poukazuje na klíčový význam dlouhodobých strategií a dlouhodobých rozpočtů, které umožňují vytvořit stabilní rámec pro plánování a investice v oblasti městské mobility;

58. vyjadřuje znepokojení nad tím, že prostředky, které jsou na financování městské mobility k dispozici v rámci nástrojů EU, jsou v praxi poměrně omezené, je obtížné získat k nim přístup, resp. nejsou vhodné pro potřeby místních a regionálních orgánů a/nebo na ně mají vliv svévolné faktory, například dobrá spolupráce mezi celostátní úrovní a nižšími úrovněmi správy. Vyzývá k tomu, aby byly v příštím víceletém finančním rámci a v souladu s vnitrostátními předpisy sledujícími tentýž cíl navýšeny prostředky programů a nástrojů, které mají místní a regionální orgány k dispozici jako přímé financování;

59. je znepokojen tím, že může být v praxi obtížné sladit některé aspekty pravidel, jež stanoví Evropský systém národních a regionálních účtů (ESA), s rozsáhlými investicemi místních a regionálních orgánů do infrastruktury. Jde zejména o požadavek, aby byly tyto výdaje evidovány v rámci jednoho rozpočtového roku, v důsledku čehož vzniká v příslušných regionálních účtech příliš vysoký deficit. Doporučuje optimalizovat potenciál dostupných finančních prostředků EU tím, že bude místním a regionálním orgánům umožněno evidovat tyto výdaje průběžně po celý životní cyklus infrastruktury;

60. poukazuje na to, že mnohé místní a regionální orgány očekávají, že budou na úrovni EU přijata důraznější opatření na podporu internalizace externích nákladů v odvětví dopravy a systematictějšího uplatňování zásad „znečišťovatel platí“ a „uživatel platí“. Upozorňuje, že je nutné vytvořit rámec na podporu úsilí, které místní a regionální orgány v tomto ohledu vyvíjejí;

61. zdůrazňuje, že je třeba nasměrovat příjmy plynoucí z uhlíkové daně do železniční a cyklistické sítě a jiných projektů týkajících se udržitelné infrastruktury, jelikož hrají zásadní roli při transformaci dopravního systému. Obecně vzato představuje účinná a přiměřeně nastavená uhlíková daň stěžejní prvek politiky v oblasti klimaticky šetrné mobility;

Řízení a výměna osvědčených postupů

62. zdůrazňuje, že je třeba uplatňovat účinný přístup založený na víceúrovňové správě a aktivní subsidiaritě. Vítá záměr Komise zapojit místní a regionální orgány – spolu se zástupci členských států – ve větší míře do činnosti reformované expertní skupiny pro městskou mobilitu, a vyzývá Komisi, aby v této souvislosti zapojila i VR. Upozorňuje na to, že je třeba posílit účast hlavních subjektů aktivní mobility (chodců a cyklistů) a uživatelů veřejné dopravy na plánování městské mobility;

63. požaduje, aby probíhala výměna osvědčených postupů se zaměřením na odpovídající infrastrukturu, která poskytuje bezpečný a pohodlný prostor pro aktivní mobilitu, jako je chůze a jízda na kole. V tomto ohledu zdůrazňuje, že musí existovat oddělené pruhy pro chodce a cyklisty;

64. v souvislosti s bezpečností silničního provozu vyzývá k výměně dosavadních zkušeností a osvědčených postupů, aby bylo možné zaujmout přístup, který podnítl změnu chování;

65. je potěšen tím, že města v EU projevila velký zájem o misi „Klimaticky neutrální a inteligentní města“. Je to dokladem pevného odhodlání mnohých měst v EU uskutečnit transformaci mobility, ale také potřeby dodatečné podpory ze strany EU, ať už finanční, technické či strategické. Vyzývá Komisi, aby tuto dynamiku zachovala a umožnila co nejaktivnější účast všech měst v EU, která si to přejí;

66. především pak zdůrazňuje, že by v rámci mise „Klimaticky neutrální a inteligentní města“ a „100 klimaticky neutrálních měst do roku 2030“ nemělo dojít k prohloubení nerovností a rozdílů mezi nejpokročilejšími a zaostávajícími městy. Požaduje, aby se pozorně dbalo na cíl této mise, tj. podpořit ekologickou transformaci ve všech městech v EU;

67. vyzývá orgány EU, aby šly příkladem a zavedly po vzoru iniciativy „100 klimaticky neutrálních a inteligentních měst do roku 2030“ podobné programy;

68. požaduje, aby probíhala celounijní výměna osvědčených postupů ve věci cenové dostupnosti veřejné dopravy. Kromě toho žádá Evropskou komisi, aby provedla studii, v níž posoudí, zda by bylo možné zavést v celé EU systém bezplatné veřejné dopravy s cílem pobídnout k přechodu na jiné druhy dopravy. Tato studie by se měla zabývat sociálními i finančními aspekty a také tím, do jaké míry jsou v současnosti díky prodeji jízdenek kompenzovány rostoucí provozní náklady, které nesou místní a regionální orgány a provozovatelé veřejné dopravy.

V Bruselu dne 11. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů Úloha VR v rozvoji diplomatické činnosti v oblasti klimatu na nižší než celostátní úrovni v kontextu nadcházejících COP27 a COP28

(2022/C 498/05)

Zpravodaj: Olgierd GEBLEWICZ (PL/ELS), maršálek Západopomořanského vojvodství

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. zdůrazňuje význam orgánů na nižší než celostátní úrovni pro dosažení cílů v oblasti klimatu, se zaměřením na budoucí provádění cílů udržitelného rozvoje OSN, a pro naplnění ustanovení Pařížské dohody, za účelem omezení globálního oteplování na 1,5 °C;
2. vyjadřuje politování nad tím, že úloha orgánů na nižší než celostátní úrovni nebyla uznána v závěrech Rady o diplomatické činnosti EU v oblasti klimatu: uspořádání provádění výsledků z Glasgow z 21. února 2022, v nichž se zdůrazňuje klíčový význam diplomatické činnosti v oblasti klimatu a komunikace EU se třetími zeměmi za účelem urychlení provádění Klimatického paktu z Glasgow uzavřeného na konferenci COP26;
3. naléhavě vyzývá vlády členských států, aby v rámci jednání o podobě globálních cílů v oblasti klimatu a o nastavení vnitrostátně stanovených příspěvků a národních adaptačních plánů skutečně zapojily místní a regionální orgány ze svých zemí, neboť právě tyto subjekty v praxi provádějí jejich mezinárodní závazky a přísliby; domnívá se, že vnitrostátně stanovené příspěvky, jež nebudou mít podporu místních a regionálních orgánů, nemají velkou šanci na úspěšné provedení, a že UNFCCC by tento aspekt měla systematicky kontrolovat předtím, než je schválí. V této souvislosti vyzývá vlády členských států, aby do národních delegací, které budou jednat na klimatickém summitu UNFCCC, začlenily rovněž regionální a místní delegáty;
4. zdůrazňuje skutečnost, že města a regiony jsou v první linii, pokud jde o řešení dopadů změny klimatu, jako jsou katastrofy související se změnou klimatu, dopady sociálního charakteru, jako je energetická chudoba a zdravotní problémy související s počasím, environmentální důsledky, jako je dramatický úbytek biologické rozmanitosti, ekosystémů a jejich služeb, a prohlubování stávajících nerovností v důsledku změny klimatu; podtrhuje fakt, že klimatická diplomacie je nezbytná pro naplnění vnitrostátních cílů v oblasti klimatu, neboť místní a regionální orgány připravují a provádějí podrobné plány v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírňování, které s přesností zohledňují místní environmentální podmínky, socioekonomické požadavky a energetickou a klimatickou spravedlnost;
5. poukazuje na to, že úspěšná opatření v oblasti klimatu prováděná městy a regiony mohou být ambicióznější než vnitrostátní cíle, aniž by přitom narušila růst a územní soudržnost. To svědčí o silném „demonstračním efektu“ a zajišťuje to silnější vliv vnitrostátním nebo místním politickým skupinám a politickým skupinám aktivním na nižší než celostátní úrovni, jejichž cílem je přijmout progresivnější politiky v oblasti klimatu;
6. domnívá se, že je nezbytné podporovat síť měst a regionů zaměřené na otázky klimatu a posilovat jejich aktivity v oblasti klimatické diplomacie na nižší než celostátní úrovni s cílem vybudovat kritickou politickou odolnost pro případ zpomalení úsilí vyvíjeného v tomto směru na vnitrostátní úrovni, a zajistit tak dosažení globálních cílů v oblasti klimatu;

7. upozorňuje na to, že města a regiony díky spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami aktivními na místní a regionální úrovni – včetně podniků, univerzit a výzkumných středisek, organizací občanské společnosti a občanů – přispívají ke zvýšení povědomí o opatřeních v oblasti klimatu na místní, regionální, vnitrostátní a celosvětové úrovni a jejich akceptaci ze strany veřejnosti a umožňují a podporují kvalitní život pro všechny v mezích možností naší planety;

8. připomíná, že agenda v oblasti klimatu byla jedním z hlavních témat nadnesených v rámci panelových diskusí občanů a plenárních zasedání Konference o budoucnosti Evropy, přičemž výsledkem bylo 49 návrhů doplněných podrobnými opatřeními. Občané EU požadují, aby byla zrychlena ekologická transformace, a poukazují na to, že je třeba zaměřit se na vzdělávání, lepší komunikaci a na řešení otázek sociální spravedlnosti⁽¹⁾;

9. připomíná, že změna klimatu má výrazný genderový rozměr, neboť její dopady celosvětově pocítují více ženy. Proto je pro zajištění účinných klimatických opatření klíčové, aby se do jednání o klimatu zapojily ženy ve vedoucích pozicích. Klimatická diplomacie na nižší než celostátní úrovni může pomoci smazat rozdíly existující v tomto směru, neboť ženy se proporcionalně více zapojují do politiky na místní úrovni;

10. zdůrazňuje, že ve městech žije mnoho mladých lidí, kteří stojí v čele boje za klima a vytvářejí nová hnutí a iniciativy, jako jsou školní stávky za klima, čímž vyvíjejí nový druh tlaku na místní, regionální a centrální správní orgány. Díky spolupráci s mládežnickými organizacemi poskytují města mladým lidem vhodné nástroje, platformy a další možnosti, aby mohli vyjadřovat své názory prostřednictvím pouličních setkání nebo účasti na schůzích místních zastupitelstev. Města a regiony tak v konečném důsledku aktivně vytvářejí lídry zítřka, kteří jsou připraveni řešit místní problémy a zastupovat svou vlastní komunitu;

11. poukazuje na to, že zapojení místních a regionálních orgánů je obzvláště důležité, pokud jde o identifikaci příležitostí a rizik plynoucích z plánovaných aktivit v oblasti klimatu pro zaměstnanost, příjmy a hospodářskou činnost osob různých pohlaví, věkových skupin, profesního zařazení a oblastí činnosti;

12. domnívá se, že vzhledem ke své blízkosti k občanům umožňují města a regiony dosáhnout posílení postavení komunit, jejich sebeurčení a dobré správy – diplomatická činnost na nižší než celostátní úrovni přímo propojuje občany s globálními záležitostmi, čímž odstraňuje demokratické deficity tradiční multilaterální tvorby politik, v jejímž rámci se občané neúčastní rozhodovacího procesu;

13. domnívá se, že diplomatická činnost v oblasti klimatu na nižší než celostátní úrovni může přispět k vyřešení specifických problémů, s nimiž se potýká diplomacie prováděná na mezistátní úrovni, jako jsou časté patové situace a rozpory mezi severem a jihem;

14. poukazuje na mezinárodní koalice regionů a obcí pro ochranu klimatu, jako je Under2 Coalition, které významně přispívají k mezinárodní politice v oblasti klimatu na nižší než celostátní úrovni a jež by proto měly být intenzivněji zapojeny do jednání OSN. Žádá Komisi, aby tyto aliance začlenila do své diplomatické činnosti v oblasti klimatu;

15. poukazuje na to, že subjekty na nižší než celostátní úrovni prosazují mezinárodní a unijní agendu v oblasti klimatu na několika úrovních:

- a) v rámci svých územních celků přijímají progresivní politiky v oblasti klimatu a současně spolupracují s místními zúčastněnými stranami a zástupci různých skupin s cílem podpořit jejich provádění;
- b) motivují další subjekty aktivní v rámci horizontální diplomatické činnosti na nižší než celostátní úrovni k tomu, aby prosazovaly ambiciózní cíle v oblasti klimatu, čímž přispívají k rozšiřování a posilování komunit územních celků s ambicemi v oblasti boje proti změně klimatu;
- c) prostřednictvím vertikální diplomacie ovlivňují politiky v oblasti životního prostředí a klimatu na vnitrostátní úrovni a mají silnou pozici v rámci vnitrostátní diskuse a jednání o otázkách klimatu; mohou omezit škodlivé důsledky nepříznivých vnitrostátních politik;

(1) Návrh 3/opatření 11 vyzývá EU k posílení jejího vedoucího postavení a k tomu, aby převzala výraznější úlohu a větší odpovědnost, pokud jde o prosazování ambiciózních opatření v oblasti klimatu a spravedlivé transformace, a aby podpořila to, že je třeba se v mezinárodním kontextu věnovat řešení ztrát a škod.

- d) propagují na místní úrovni činnost UNFCCC zaměřenou na ochranu klimatu; vnáší osobitý pohled do jednání na úrovni UNFCCC;
- e) umožňují účast značného počtu a široké škály občanů a dialog s nimi s cílem posílit opatření v oblasti klimatu a přijatelnost závazků dalších politik v této oblasti;
- f) spolupracují se státy na zlepšování monitorování, vykazování a ověřování na celostátní úrovni, neboť místní a regionální orgány mají k dispozici podrobnější a přesnější informace;
- g) zapojují se na úrovni budování kapacit, institucionální podpory a technické pomoci;

16. poukazuje na hlavní možnosti spolupráce v oblasti budoucího rozvoje klimatické diplomacie na nižší než celostátní úrovni mezi místními a regionálními orgány v EU a ve třetích zemích:

- a) závislost na úrovni decentralizace, politické autonomie a místní demokracie;
- b) omezený právní rámec stanovující pravidla spolupráce mezi městy a regiony, jakož i nerovnoměrná a nedostatečná spolupráce mezi městy/regiony a vládami jednotlivých států;
- c) nedostatečné financování a nedostatečná spolupráce mezi městy/regiony a finančními institucemi;
- d) nedostatek technických pracovníků, nedostatečná technická podpora a nedostatečné budování kapacit a motivování zejména menších a méně rozvinutých měst a regionů;
- e) chybějící údaje o iniciativách v oblasti spolupráce, což brání řádnému monitorování klimatické diplomacie na nižší než celostátní úrovni a posouzení jejího plného dopadu a významu;
- f) absence pravidelného strukturovaného dialogu s nižší než celostátní úrovní v rámci jednání o klimatu a během zasedání COP;
- g) nedostatečné zapojení místních a regionálních orgánů do přípravy vnitrostátně stanovených příspěvků;

17. vyzývá proto Evropskou komisi, aby se zabývala těmito nedostatky a omezeními a aby před nadcházejícími konferencemi stran, které se budou konat v Egyptě a Spojených arabských emirátech, podpořila klimatickou diplomacii prováděnou na nižší než celostátní úrovni mezi městy, regiony a sousedními a partnerskými zeměmi EU, a v této podpoře pak nadále pokračovala;

18. uznává, že je důležité zaměřit se na velká města, vzhledem k jejich ekonomické síle a významné úloze, kterou mají, pokud jde o příčiny i možná klíčová řešení klimatické krize; změna klimatu ovšem vyžaduje reakci důsledně pokrývající celé území, a je tedy třeba se soustředit i na města malé a střední velikosti, která se do sítí a diplomacie měst zapojují jen v omezené míře a jež jsou na mezinárodní úrovni méně uznávána; stávající mezinárodní a místní sítě zaměřená na venkov by navíc měla být využívána k výměně znalostí;

19. zdůrazňuje, že souostroví a ostrovní území na celém světě jsou obzvláště zranitelná vůči změně klimatu, a vyzývá ke zlepšení výměny poznatků v oblasti klimatu mezi ostrovy EU a mezi ostrovy EU a ostatními ostrovy ve světě;

20. je připraven ujmout se funkce hlavního koordinačního orgánu pro klimatickou diplomacii na nižší než celostátní úrovni v EU a sousedních zemích. VR je připraven převzít větší odpovědnost v rámci zasedání konferencí smluvních stran, ujmout se koordinační úlohy a prezentovat postoje regionálních a místních orgánů z EU, a to v partnerské spolupráci se zeměmi západního Balkánu a Tureckem a rovněž se zeměmi východního a jižního sousedství EU;

21. zavazuje se, že předloží návrhy ARLEM a CORLEAP týkající se otázek klimatu UNFCCC, a to prostřednictvím svých zástupců v oficiální delegaci EU na COP; vyzývá k tomu, aby byly místní a regionální orgány zapojeny do všech fází přípravy COP a vyjednávání v jejím rámci;

22. vyzývá evropské instituce, mezinárodní finanční instituce a všechny mezinárodní partnery, včetně místních a regionálních orgánů z EU, kteří se budou podílet na obnově a rekonstrukci ukrajinských měst a průmyslových a energetických provozů zničených ruskou válkou, aby – v zájmu dosažení nulových čistých emisí do roku 2050, energetické nezávislosti založené na obnovitelných zdrojích, bezuhlíkového hospodářství, udržitelného zemědělství a zachování a obnovy ekosystémů a biologické rozmanitosti – investice určené na obnovu směřovali k naplňování hlavních aspektů Pařížské dohody a rovněž k plnění cílů Zelené dohody pro Evropu;

23. vítá, že byl v rámci procesu UNFCCC vytvořen zvláštní program – rozšířený Lidský pracovní program týkající se genderu a akční plán pro rovnost žen a mužů –, který by měl reagovat na skutečnost, že při provádění politik v oblasti klimatu není citlivě zohledněno genderové hledisko, a zajistit, aby se ženy mohly zapojit do celosvětové diskuse a mezinárodních jednání o změně klimatu. Obzvláště pak vítá, že každá smluvní strana jmenovala národní kontaktní osobu pro genderové otázky a změnu klimatu; je připraven spolupracovat s UNFCCC a dalšími relevantními partnery v této oblasti;

24. chápe úlohu měst v rámci fenoménu globální klimatické migrace – poskytují pracovní místa a útočiště lidem, kteří prchají před nepříznivými a nehostinnými environmentálními podmínkami. Místní a regionální orgány v současné době čelí v důsledku dopadů změny klimatu nebývalým hospodářským a humanitárním výzvám, neboť jsou příjemci klimatických uprchlíků, kteří vyvíjejí tlak na již tak omezené zdroje, které mohou města poskytnout. Místní a regionální orgány mohou zároveň spolu s místními organizacemi a dalšími zúčastněnými stranami včas reagovat na problémy, jako je sociální tíseň a ekologická katastrofa způsobená přílivem lidí do městských oblastí;

Závazek struktur VR působících v oblasti vnějších vztahů v rámci globálního akčního plánu v oblasti klimatu

25. konstatuje, že spolupráce mezi evropskými místními a regionálními orgány a jejich protějšky ve třetích zemích hraje důležitou úlohu v podpoře klimatické diplomacie na nižší než celostátní úrovni. Ta spočívá například v budování aliancí a v činnostech prováděných za účelem propagace, šíření a financování stávajících a nových iniciativ, které podporují výměnu znalostí a osvědčených postupů mezi evropskými, vnitrostátními, regionálními a místními sítěmi a má i podobu spolupráce mezi městy, jako jsou vzájemná hodnocení a aktivity zaměřené na vzájemné učení, návštěvy příslušných lokalit, zelený twinning a vzájemné poradenství a koučování mezi partnery;

26. poukazuje na to, že všechny struktury a platformy VR působící v oblasti vnějších vztahů (ARLEM, CORLEAP, pracovní skupiny/smíšené poradní výbory, vzájemná spolupráce a fórum „Města a regiony pro mezinárodní partnerství“) se aktivně podílejí na plnění globálních cílů v oblasti klimatu, k čemuž se zavázaly ve svých příslušných akčních plánech a pracovních programech;

27. je si vědom významného a nedostatečně využitého potenciálu, jaký má klimatická diplomacie na nižší než celostátní úrovni, pokud jde o prosazování uznání úlohy měst a regionů v rámci procesu UNFCCC; v této souvislosti konstatuje, že zapojení členů ARLEM a partnerů ze zemí globálního Jihu vedlo k opětovnému začlenění „víceúrovňové spolupráce“ do znění Klimatického paktu z Glasgow na konferenci COP26;

ARLEM

28. konstatuje, že opatření v oblasti klimatu jsou ústředním aspektem činnosti ARLEM týkající se Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a souvisejících cílů udržitelného rozvoje, což podnítilo další spolupráci mezi místními a regionálními orgány ze Středomoří, tj. diplomatickou činnost na nižší než celostátní úrovni, v boji proti společným výzvám, které změna klimatu přináší všem územním celkům;

29. oceňuje aktivní účast ARLEM na ministerských konferencích Unie pro Středomoří, jež s tímto tématem souvisí, jako jsou ministerské schůzky Unie pro Středomoří věnované modré ekonomice, energetice a životnímu prostředí a změně klimatu, kde zástupci ARLEM pravidelně zdůrazňují úlohu místních a regionálních orgánů při zmírňování dopadů změny klimatu a přizpůsobování se těmto dopadům;

30. oceňuje dlouhodobou spolupráci mezi středomořskými městy – a zejména těmi pobřežními – v oblasti klimatických opatření, konstatuje však, že by měla být podporována spolupráce se subjekty z širší geografické oblasti, tedy s místními a regionálními orgány, jež neleží na pobřeží;

CORLEAP

31. konstatuje, že priority Východního partnerství týkající se akčního plánu v oblasti klimatu kladou jednoznačný důraz na urychlení ekologické transformace a zároveň jsou vedeny směrem prosazovaným Pařížskou dohodou, agendou OSN pro cíle udržitelného rozvoje a Zelenou dohodou pro Evropu. Zelená dohoda pro Evropu vzbuzuje opravdový zájem, přičemž je často považována za součást širšího vnitrostátního úsilí o přijetí vnitrostátních zelených agend v souladu s mezinárodními závazky, zejména prostřednictvím vnitrostátně stanovených příspěvků a cílů udržitelného rozvoje;

32. zdůrazňuje, že vnitrostátní strategie zemí Východního partnerství zohledňují všechny oblasti působnosti Zelené dohody, přičemž hlavní důraz je kladen na energetiku;

33. zdůrazňuje, že je třeba prostřednictvím financování a technické pomoci podporovat ty země Východního partnerství, které usilují o diverzifikaci zdrojů energie – s cílem odklonit se od ruských zdrojů – a o prioritizaci čisté energie;

34. upozorňuje na to, že města a regiony ze zemí Východního partnerství, jež tvoří trojici přidružených zemí (Ukrajina, Moldavská republika a Gruzie), přijaly prostřednictvím dohod o partnerství prohloubený závazek k plnění zelené agendy EU, a vřele vítá rozhodnutí Evropské rady udělit Ukrajině a Moldavské republice status kandidátských zemí;

35. konstatuje, že „východní“ složka Paktu starostů a primátorů je významnou sítí zaměřenou na boj proti změně klimatu v zemích Východního partnerství. Shromáždila 361 nových signatářů z řad místních orgánů, které jsou připraveny zavázat se ke snížení emisí CO₂ o 30 % do roku 2030 a ke zvýšení odolnosti prostřednictvím opatření pro přizpůsobení se změně klimatu;

Partneři ze zemí procesu rozšíření

36. poukazuje na ústřední úlohu zelené agendy a udržitelné konektivity v rámci balíčku týkajícího se rozšíření z roku 2021 a podporuje provádění hospodářského a investičního plánu pro západní Balkán, jenž může významně přispět k ekologické transformaci tohoto regionu⁽²⁾;

37. poukazuje na to, že v rámci balkánské oblasti má síť B40 Balkan Cities Network potenciál stát se důležitým milníkem v diplomacii měst v oblasti klimatu v tomto regionu, přičemž mezi hlavní prioritní oblastí této sítě patří udržitelný rozvoj a klimatická opatření. V současné době síť zahrnuje 24 měst a snaží se v rámci regionu dále rozšiřovat;

Víceúrovňová správa

38. vyzývá k vytvoření řádně koncipovaného, víceúrovňového rámce správy, který by stanovil pravidla spolupráce v oblasti klimatické diplomacie v EU na evropské, vnitrostátní a nižší než celostátní úrovni, s možností provádění v partnerských zemích. Vzhledem k nedostatečné podpoře a nedostatečnému začlenění obcí a menších a méně rozvinutých regionů by měl takový rámec těmto nedostatečně zastoupeným místním a regionálním orgánům věnovat zvláštní pozornost a zajistit jim spravedlivou a rovnou účast v tomto procesu;

39. navrhuje zvážit možnost, že by byli určeni vyslanci místních a regionálních orgánů pro klima v rámci struktur VR působících v oblasti vnějších vztahů – s přihlédnutím k tomu, že v rámci VR již existují vyslanci Paktu starostů a primátorů a vyslanci klimatického paktu – a vytvořeny synergie mezi těmito vyslanci, což by jim umožnilo interně koordinovat své příspěvky pro oficiální delegaci VR na konferencích smluvních stran;

40. vyzývá, aby byla posílena koordinace mezi městy a regiony za účelem vydání společného prohlášení měst a regionů před akcemi konference smluvních stran UNFCCC a globálním hodnocením v roce 2023, a to v úzké spolupráci s globálními partnery, včetně LGMA, ICLEI, Regions4, Under2 Coalition a Globálního paktu starostů a primátorů; vyzývá místní a regionální orgány z členských států a partnerských zemí, zejména z členských zemí ARLEM a CORLEAP a ze zemí západního Balkánu, aby uspořádaly mnohostranná setkání mezi vyslanci místních a regionálních orgánů pro klima a zástupci členských států;

41. zdůrazňuje potenciální vazbu mezi diplomatickou činností v oblasti klimatu na nižší než celostátní úrovni a energetickou politikou EU, a zejména význam energetické bezpečnosti v rámci globální čisté a spravedlivé transformace energetiky prováděné prostřednictvím vnější energetické politiky a diplomacie, a to jak při řešení energetické krize, kterou prohloubila nezákonná invaze Ruska na Ukrajinu, tak při řešení existenciální hrozby v podobě změny klimatu;

(²) CDR 109/2022, Balíček týkající se rozšíření 2021.

42. vyzývá EU, aby prostřednictvím specializovaných partnerství v oblasti energetické bezpečnosti, transformace energetiky směrem k modelu založenému na účinnosti a obnovitelných zdrojích a strategické soběstačnosti zahrnujících místní a regionální orgány posílila svou angažovanost po celém světě;

43. poukazuje na to, že tím, jak města a regiony vypracovávají nové politiky a stanovují ambicióznější cíle v oblasti snižování emisí a přizpůsobování se změně klimatu a zmírňování jejich dopadů, než jsou cíle dané v rámci vnitrostátně stanovených příspěvků, plní úlohu globálních inovačních center v oblasti klimatu; znovu vyzývá, aby byl zaveden systém regionálně a místně stanovených příspěvků, které by doplnily vnitrostátně stanovené příspěvky, s cílem uznat, monitorovat a podpořit úsilí orgánů na nižší než celostátní úrovni o snižování emisí CO₂;

Centrum pro inovace

44. zasazuje se o navázání spolupráce mezi soukromým sektorem, místními a regionálními orgány a agendou OSN na poli inovativních nápadů v oblasti klimatu s cílem poskytnout unikátní a přeshraniční řešení schopná posunout vpřed globální agendu v oblasti klimatu; jednotlivá města a regiony navíc mohou provádět inovativní politiky, které lze – v případě jejich úspěšnosti – realizovat ve větším měřítku a opakovat jinde; v této souvislosti navrhuje, aby se navázalo na iniciativy, jako je Innovate4Cities, jež je součástí Globálního paktu starostů a primátorů, a konkrétně jeho pilíře věnovaného inovacím;

45. je zástupcem místních a regionálních orgánů členských států a jejich partnerských mezinárodních iniciativ na evropských a celosvětových jednání o inovacích v oblasti klimatu; propaguje příklady úspěšné spolupráce mezi EU a jejími partnery v otázce inovativních řešení v oblasti klimatu;

Finance

46. zdůrazňuje, že klimatická diplomacie a klimatické ambice na místní a regionální úrovni vyžadují odpovídající financování a investice; v této souvislosti poukazuje na to, že je důležité poskytnout orgánům na nižší než celostátní úrovni přístup k přímému financování za účelem provádění klimatických opatření a opatření zaměřených na přizpůsobování se změně klimatu;

47. zdůrazňuje, že je nutné vytvořit synergie mezi veřejnými a soukromými zdroji financování na celosvětové, unijní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni, a vyzývá k poskytnutí větší finanční podpory (včetně přímých finančních prostředků) místním a regionálním orgánům EU a jejich externím partnerům k urychlení diplomatické činnosti v oblasti klimatu a k provádění cílů Pařížské dohody;

48. žádá, aby finanční prostředky poskytované na opatření zaměřená na zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se jejím dopadům byly konkrétně zacíleny a určeny regionální a místní úrovni. Vítá obzvláště zaměření misí EU na přizpůsobení se změně klimatu a důraz kladený na podporu 150 regionů při hledání způsobů, jak se přizpůsobit. Bylo by však hodné tento přístup rozšířit a replikovat v rámci unijního financování opatření v oblasti klimatu realizovaných mimo EU a související pomoci poskytované dalším regionům v Africe, Latinské Americe a Asii;

49. konstatuje, že v různých městech a regionech na celém světě fungují „zelené“ trhy a investice v různé míře; podporuje vytváření společných projektů a sítí, které místním a regionálním orgánům umožňují získávat od zkušenějších partnerů poznatky ohledně postupů, které používají, a čerpat inspiraci pro účely jejich místní a regionální agendy. V tomto ohledu je třeba pomoci místním a regionálním orgánům při přípravě jejich vlastních strategií pro přizpůsobení se změně klimatu s cílem zvýšit ochranu a odolnost místních komunit a přírodních stanovišť;

Výzkum

50. konstatuje, že probíhající mezinárodní klimatickou diplomacii na nižší než celostátní úrovni je třeba posuzovat na základě lépe strukturovaného přístupu a že je třeba posílit sběr údajů, aby bylo možné plně porozumět jejímu rozsahu, zejména v zemích globálního Jihu; vyzývá k úsilí o koordinaci s cílem poskytnout kompletní přehled současných mnohostranných opatření v oblasti klimatu prováděných na místní a regionální úrovni, zejména pokud jde o opatření místních a regionálních orgánů EU a jejich partnerských iniciativ;

51. vyzývá k tomu, aby byl pro místní a regionální orgány vytvořen soubor nástrojů a platforma pro sebehodnocení a podávání zpráv o opatřeních v oblasti klimatu a mezinárodní diplomacii.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů Směrem ke strukturálnímu začlenění měst a regionů do UNFCCC COP 27

(2022/C 498/06)

Zpravodajka:	Alison GILLILAND (IE/SES), členka rady města Dublin
Odkaz:	předběžné stanovisko

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

Poskytování naléhavé, rozsáhlé reakce na mimořádnou situaci v oblasti klimatu prostřednictvím účinného provázání opatření pro přizpůsobování se a pro zmírňování formou víceúrovňových opatření

1. je hluboce znepokojen zjištěními šesté hodnotící zprávy (AR6) Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC), ve které se zdůrazňuje, jak rizika v oblasti klimatu zásadně poškozují ekosystémy po celém světě, což dále potvrzuje, že řada dopadů změny klimatu je již nevratná; bere na vědomí důkazy uvedené ve zprávě, jež zdůrazňují, jak současná opatření pro přizpůsobování se změně klimatu jsou často neúčinná kvůli nedostatečným finančním prostředkům a kvůli špatnému plánování, což je možné řešit prostřednictvím inkluzivnější správy;
2. poukazuje na to, že ve zprávách panelu IPCC se uznává úloha místních a regionálních samospráv jako klíčových subjektů při dosahování řešení v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a jejího zmírňování; znovu připomíná, že místní a regionální orgány provádějí 70 % opatření souvisejících se zmírňováním změny klimatu a 90 % opatření v oblasti přizpůsobování se této změně⁽¹⁾; podtrhuje, že tato řešení musí být poskytována místními a regionálními orgány a ve spolupráci s nimi jako přímé reakce na rizika spojená se změnou klimatu, která mají dopad na vesnice, města a jejich širší regiony, a to plně s ohledem na jejich specifické klimatické podmínky; zdůrazňuje, že více než jedna miliarda lidí v nízko položených sídlech čelí nebezpečím, jako je vzestup mořské hladiny, sesuvy pobřeží nebo záplavy při přílivu, a současně na celém světě hrozí 350 milionům obyvatel měst nedostatek vody;
3. v této souvislosti připomíná dohodu z COP 26, aby se pokračovalo v úsilí o omezení nárůstu teploty na 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí⁽²⁾, a vyzývá k rychlejšímu provádění opatření v oblasti klimatu a k tomu, aby byly místním a regionálním orgánům poskytnuty podrobnější pokyny a větší finanční podpora;
4. opakuje svou výzvu adresovanou Rámcové úmluvě Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), aby spolupracovala s Úmluvou o biologické rozmanitosti (UNCBD) a Rozvojovým programem OSN (UNDP) na jednotném rámci pro klimatickou neutralitu a odolnost, ochranu biologické rozmanitosti a udržitelný rozvoj, čímž se předejde vzájemnému překrývání strategií; vítá Edinburské prohlášení k celosvětovému rámci pro biologickou rozmanitost po roce 2020⁽³⁾, jež představuje příklad inkluzivního přístupu „celé veřejné správy“;
5. opakuje, že úlohou EU při prokazování vedoucího postavení je stát se prostřednictvím provádění Zelené dohody pro Evropu prvním klimaticky neutrálním kontinentem; zdůrazňuje význam posílení úsilí EU o efektivní dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a současně o systematické provádění zásady „neškodit“ a snahy o předcházení závislosti na uhlíku a úniku uhlíku; vítá plán stanovený evropským právním rámcem pro klima a balíčkem „Fit for 55“ a cílenými iniciativami,

⁽¹⁾ Usnesení Evropského výboru regionů – *Zelená dohoda v partnerství s místními a regionálními orgány* (Úř. věst. C 79, 10.3.2020, s. 1).

⁽²⁾ Klimatický pakt z Glasgow, odstavec 21.

⁽³⁾ Edinburské prohlášení k celosvětovému rámci pro biologickou rozmanitost po roce 2020.

jako jsou mise EU pro přizpůsobení se změně klimatu a Mise klimaticky neutrální a inteligentní města; zdůrazňuje, že je třeba vzít v úvahu současnou geopolitickou krizi a její ekonomické důsledky, posílit podporu a zároveň pokračovat v započatém úsilí; zdůrazňuje, že při provádění plánů v oblasti klimatu a při hledání dlouhodobých řešení zaměřených na dosažení energetické soběstačnosti je důležité dbát na vymýcení energetické chudoby a řešení sociálních důsledků přechodu na čistou energii, a to zejména v regionech, které jsou do značné míry závislé na fosilních palivech;

6. zdůrazňuje, že cíl globální energetické bezpečnosti nelze považovat za alternativu Pařížské dohody, a vyzývá smluvní strany, aby urychlily přechod na energetický systém plně využívající obnovitelné zdroje a prosazovaly energetickou soběstačnost; vítá reakci plánu REPowerEU na narušení celosvětového trhu s energiemi způsobené protiprávní invazí Ruska na Ukrajinu jako jasný signál, že opatření v oblasti klimatu je možné a nutné urychlit; zdůrazňuje, že místní a regionální samosprávy jsou nejlépe situovány k podpoře spravedlivé, inkluzivní a udržitelné transformace prostřednictvím provádění opatření na podporu nejzranitelnějších skupin postižených energetickou chudobou a chudobou z hlediska mobility, budování partnerství pro mobilizaci podnikatelského odvětví a občanské společnosti a prostřednictvím vypracovávání inovativních decentralizovaných řešení, která výrazně zvyšují bezpečnost dodávek a zároveň vedou k nižším ztrátám při přenosu a k nižším emisím;

Posílení ambicí EU v oblasti klimatu prostřednictvím budování účinné víceúrovňové správy

7. podtrhuje, že Klimatický pakt z Glasgow zdůrazňuje naléhavou potřebu víceúrovňových a kooperativních opatření⁽⁴⁾ a oficiálně uznává důležitou úlohu zúčastněných stran, které nejsou stranami úmluvy a zahrnují občanskou společnost, původní obyvatelstvo, místní komunity, mládež, děti, místní a regionální samosprávy, co se týče přispívání k pokroku při plnění cíle úmluvy a cílů Pařížské dohody⁽⁵⁾; poukazuje proto na to, že úspěch Zelené dohody pro Evropu a Pařížské dohody závisí na účinném zapojení všech úrovní správy;

8. vyjadřuje svou ochotu spolupracovat s orgány EU na vypracování soudržné operativní strategie před COP 27; poukazuje na otevřenost a touhu po účinných, pravidelných konzultacích a spolupráci jak v přípravné fázi, tak během jednání;

9. vyzývá Evropskou komisi, aby ve spolupráci s VR napomohla zviditelnění místní a regionální samosprávy na COP 27 tím, že podpoří viditelnost opatření EU v oblasti klimatu na nižší než celostátní úrovni v rámci programu pavilonu EU a na přidružených akcích;

10. uznává, že je důležité, aby se vlády jednotlivých států zavázaly k plnění cílů stanovených v Paříži a Glasgow, a také úlohu, kterou tyto vlády sehrávají při podpoře místních a regionálních orgánů; vyzývá Radu Evropské unie, aby v závěrech o přípravě na COP 27 formálně uznala zásadní úlohu správních orgánů na nižší než celostátní úrovni při zrychlování spravedlivé transformace spjaté s klimatem a zajištění její sociální slučitelnosti s místními a regionálními potřebami; vyzývá české předsednictví Rady EU, aby zahájilo dialog s městy a regiony prostřednictvím VR;

11. vítá uznání úlohy správních orgánů na nižší než celostátní úrovni v usnesení Evropského parlamentu o COP 26 a vyzývá Evropský parlament, aby toto sdělení ve svém usnesení o COP 27 dále posílil; zdůrazňuje význam rozhodných opatření koordinovaných mezi delegací Evropského parlamentu a delegací VR na COP 27 a vyzývá ke společné přípravě příslušných delegací;

12. vyzývá Evropskou komisi, české předsednictví a Evropský parlament, aby důrazně podpořily uspořádání první schůzky ministrů pro bydlení a městský rozvoj na konferenci smluvních stran UNFCCC na téma města a změna klimatu, přičemž vítá rozhodnutí výkonné rady Programu OSN pro lidská sídla⁽⁶⁾;

⁽⁴⁾ Klimatický pakt z Glasgow, 9. bod preambule.

⁽⁵⁾ Klimatický pakt z Glasgow, odstavec 88.

⁽⁶⁾ <https://unhabitat.org/sites/default/files/2022/04/hsp-eb-2022-crp2-rev.3.pdf>.

Od uznání úlohy místních a regionálních samospráv k účinnému provádění víceúrovňových opatření

13. uznává, že i když se Klimatickému paktu z Glasgow nepodařilo zachytit naléhavost a rozsah potřebných opatření, podařilo se mu nastartovat druhou fázi Pařížské dohody a uzavřít všechny nevyřízené body v rámci pařížského souboru pravidel⁽⁷⁾; je však i nadále hluboce znepokojen tím, že v současnosti předkládané vnitrostátné stanovené příspěvky směřují k oteplení o 2,5 °C;

14. opakuje požadavky uvedené v závěrečné zprávě Konference o budoucnosti Evropy, aby se urychlilo provádění ekologické transformace; i nadále jej znepokojuje problém cenové dostupnosti energie pro spotřebitele a podniky, zejména v době současné krize; zdůrazňuje, že je třeba chránit nejzranitelnější skupiny a území před nežádoucími negativními dopady transformace energetiky, a připomíná zjištění uvedená ve zprávě Evropské komise o strategickém výhledu z roku 2022;

15. zdůrazňuje, že potřebný rozsah opatření vyžaduje integrované, víceúrovňové politiky a průřezová řešení; zdůrazňuje proto nutnost oficiálního uznání úlohy místních a regionálních samospráv v boji proti změně klimatu; zdůrazňuje, že je třeba usnadnit účinnou a systematickou účast místních a regionálních samospráv jak ve fázi přípravy, tak během jednání;

16. vyzdvihuje úlohu VR jako institucionálního zástupce více než jednoho milionu místních a regionálních čelných představitelů a sítě sítí; zdůrazňuje jeho jedinečné postavení jako hybné síly pro provádění opatření v oblasti klimatu na místní a regionální úrovni a jeho připravenost spolupracovat a navazovat partnerství s evropskými orgány a smluvními stranami Pařížské dohody za účelem další víceúrovňové spolupráce na cestě k COP 27 i poté;

17. vyzdvihuje význam sítě Under2 Coalition coby první celosvětové dohody o klimatu pro orgány na nižší než celostátní úrovni, která vznikla v období příprav Pařížské dohody; zdůrazňuje aktualizované a ambicióznější cíle Under2 Coalition uvedené v memorandu o porozumění z roku 2021 se závazkem přijmout opatření k naplnění cíle omezit nárůst teploty na 1,5 °C a dosažení nulových čistých emisí do roku 2050 nebo dříve; vyzývá členy VR, aby tuto dohodu rovněž podepsali, a předchozí signatáře Under2 Coalition, aby se připojili k uvedenému ambicióznějšímu memorandu o porozumění z roku 2021;

18. zdůrazňuje klíčovou úlohu skupiny místních samospráv a obecních orgánů v tom, že na celosvětové úrovni sdružuje hlasy místních a regionálních samospráv a průběžně posiluje celosvětovou síť samospráv na nižší než celostátní úrovni, které jsou ochotné bojovat proti změně klimatu; vybízí všechny smluvní strany UNFCCC, aby spolupracovaly se skupinou místních samospráv a obecních orgánů a se všemi nestátními subjekty na tom, aby konstruktivně přispívaly k procesu směřujícímu k COP 27 a aby navázaly silnější spolupráci se skupinou UNFCCC Friends of Multilevel Action (Přátelé víceúrovňových opatření UNFCCC);

Zachování ambicí v oblasti zmírňování změny klimatu a podpora kapacity posílením výzkumu a inovací

19. připomíná, že zhruba 10 000 místních a regionálních samospráv po celé Evropě přijalo ambiciózní závazky na snížení emisí skleníkových plynů a boj proti změně klimatu tím, že se zapojily do iniciativ, jako je Pakt starostů a primátorů, a rozvíjejí strategie a opatření v oblasti klimatu, jako jsou akční plány pro udržitelnou energetiku a klima (SECAP) a další místní akční plány v oblasti klimatu podporované regionálními iniciativami; zdůrazňuje, že 75 % z více než 11 000 signatářů Globálního paktu starostů a primátorů si stanovilo ambicióznější cíle v oblasti snižování emisí skleníkových plynů⁽⁸⁾ než jejich příslušné vnitrostátní vlády a více než 50 % urychluje tempo, jímž chtějí své emise snížit, a budují tak kritickou politickou odolnost vůči zaostávání, k němuž dochází na celostátní úrovni;

20. zdůrazňuje, že závazky a opatření místních a regionálních samospráv doplňují úsilí v rámci mezinárodních procesů a na vnitrostátní úrovni a napomáhají mu, a také, že činnost těchto samospráv je nezbytná pro dosažení vnitrostátních i mezinárodních cílů; opakuje nutnost formálního začlenění regionálně a místně stanovených příspěvků s cílem doplnit vnitrostátně stanovené příspěvky a oficiálně uznat, sledovat a podporovat snížení emisí skleníkových plynů ze strany samospráv na nižší než celostátní úrovni po celém světě;

⁽⁷⁾ Zatímco Pařížská dohoda poskytla rámec pro mezinárodní opatření, pařížský soubor pravidel uvedl tuto dohodu do pohybu tím, že stanovil nástroje a postupy umožňující její úplné, spravedlivé a účinné provádění.

⁽⁸⁾ Zdroj: Zpráva o dopadu Globálního paktu starostů a primátorů za rok 2021.

21. doporučuje začlenit specializovaný oddíl pro samosprávy na nižší než celostátní úrovni do zpráv o národní inventuře jako součást rámce transparentnosti Pařížské dohody za účelem posílení odpovědnosti, posouzení dopadu a transparentnosti globálních opatření v oblasti klimatu; podporuje schválení a používání společného rámce vykazování ze strany Globálního paktu starostů a primátorů jako krok umožňující porovnání⁽⁹⁾ úsilí na místní a regionální úrovni;

22. domnívá se, že v EU by úloha a příspěvky místních a regionálních samospráv měly být formalizovány jejich zakotvením v ustanoveních nařízení o správě energetické unie, a zejména tím, že se regionálně a místně dohodnuté příspěvky stanou nedílnou součástí vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu;

23. zdůrazňuje, že města a regiony jsou již nyní hybnou silou inovací, provádění technických a finančních řešení a utváření inovativních správních postupů; vítá v tomto ohledu zahájení činnosti globálního inovačního střediska UNFCCC na COP 26, misí EU týkající se přizpůsobení se změně klimatu a klimaticky neutrálních a inteligentních měst, jakož i zahájení globální mise týkající se inovací v oblasti městské transformace⁽¹⁰⁾, a vítá spolupráci a synergie mezi nimi;

24. zdůrazňuje nutnost silnější spolupráce a integrace napříč místní, regionální, celostátní, unijní a celosvětovou úrovní v oblasti přístupu k údajům s cílem poskytnout místním a regionálním samosprávám nezbytný přístup za účelem tvorby politiky na základě dat a vědeckých poznatků;

25. zdůrazňuje nutnost podpořit změnu kvalifikace a prohlubování dovedností pracovní síly v souladu s nutností přizpůsobit profesní postupy boji proti změně klimatu;

Podpora účinných a průřezových opatření v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a řešení ztrát a škod

26. vítá pracovní program z Glasgow a Šarm aš-Šajchu týkající se globálního cíle přizpůsobení se změně klimatu; zdůrazňuje, že výzvy v této oblasti se mohou v každé zemi a regionu značně lišit a že místní a regionální samosprávy jsou nejvhodnějšími subjekty pro vymezení cílů v oblasti přizpůsobování se změně klimatu, protože mají bezprostřední znalosti jak o potřebách konkrétních lokalit v oblasti odolnosti, tak o jejich řešeních;

27. zdůrazňuje, že je naléhavé, aby smluvní strany spolupracovaly s místními a regionálními samosprávami na dalším začleňování přizpůsobování se změně klimatu do místního, celostátního a regionálního plánování; žádá proto o formální začlenění příspěvků samospráv na nižší než celostátní úrovni k přizpůsobování se s cílem doplnit vnitrostátní akční plány a vnitrostátně stanovené příspěvky;

28. zdůrazňuje, že je důležité zabránit „nesprávnému přizpůsobení se“ a provádění takových adaptačních opatření, která by dále prohloubila stávající sociální nerovnosti; zdůrazňuje, jak dopady změny klimatu neúměrně ovlivňují marginalizované a zranitelné komunity;

29. připomíná, že místní a regionální samosprávy jsou odpovědné za poskytování základních služeb svým komunitám a za okamžitou reakci a pomoc při řešení důsledků změny klimatu (jako jsou katastrofy související s klimatem), dopadů sociálního charakteru (jako je energetická chudoba a nárůst zdravotních problémů souvisejících s počasím) a stávajících nerovností, které změna klimatu dále prohlubuje; zdůrazňuje nutnost zabývat se nedostatky v oblasti kapacit prostřednictvím informovaného, místně odpovědného rozhodování usnadněného přístupem k vědeckým důkazům, technologiím a místním znalostem s cílem podporovat rozšířené uplatňování řešení v oblasti přizpůsobování se; zdůrazňuje, že inovativní řešení vycházející z přírody jsou klíčovými nástroji na podporu zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí; a v souladu s Klimatickým paktem z Glasgow vybízí smluvní strany, aby přijaly integrovaný přístup k řešení biologické rozmanitosti v rámci celostátního, regionálního a místního rozhodování v oblasti politiky a plánování;

30. vítá navázání dialogu o klimatu z Glasgow o ztrátách a škodách; a při neexistenci finančních toků zdůrazňuje, že je třeba, aby místní a regionální samosprávy z rozvinutých i rozvojových zemí určovaly a využívaly alternativní možnosti, jak čelit ztrátám a škodám;

⁽⁹⁾ <https://www.globalcovenantofmayors.org/our-initiatives/data4cities/common-global-reporting-framework/>.

⁽¹⁰⁾ <http://mission-innovation.net/missions/urban-transitions-mission/>.

31. připomíná příklady v podobě finančních závazků přijatých Skotskem a Valonskem na COP 26 ⁽¹¹⁾, které měly napravit ztráty a škody; zdůrazňuje proto úlohu a příspěvek, které mohou poskytnout klimatická diplomacie a spolupráce na nižší než celostátní úrovni v řadách místních a regionálních samospráv na globálním Severu a globálním Jihu pro zvyšování ambicí napříč úrovněmi před COP 27 a COP 28;

Zajištění vhodného přístupu k financování opatření v oblasti klimatu a podpora spravedlivé transformace prostřednictvím spolupráce a účasti

32. zdůrazňuje význam zpřístupnění přímého financování pro místní a regionální samosprávy s cílem uskutečnit opatření v oblasti klimatu, jakož i nutnost vytvoření partnerství místních a regionálních samospráv se soukromým sektorem a finančními institucemi s cílem umožnit provádění udržitelných investic; podtrhuje, že za účelem usnadnění nákladově efektivního provádění je třeba vytvořit přímou vazbu mezi přístupem k financování a integrovaným vypracováváním plánů a opatření ve spolupráci s místní a regionální úrovní;

33. v souladu s Pařížskou dohodou poukazuje na to, „že je důležité, aby [strany] měly k dispozici integrované, holistické a vyvážené netržní přístupy“ ⁽¹²⁾ umožňující dobrovolnou spolupráci, „jež by jim pomohly při plnění jejich vnitrostátně stanovených příspěvků (...), a to koordinovaným a účinným způsobem“, vyzývá zúčastněné strany z veřejného i soukromého sektoru a organizace občanské společnosti, aby se aktivně zapojily do výzkumu, vývoje a zavádění netržních přístupů;

34. vítá rozhodnutí COP 26 posílit Marrákešské partnerství pro globální opatření v oblasti klimatu jako prostor pro povzbuzování nestátních subjektů, aby přijaly okamžitá opatření v oblasti klimatu; vítá rozšíření kampaní *Race to Zero* a *Race to Resilience* jako klíčových iniciativ na podporu a předvedení ambiciózních opatření v oblasti klimatu na základě přístupu zdola nahoru při současném usnadnění podávání zpráv a hodnocení závazků zúčastněných subjektů, které nejsou smluvními stranami;

35. vítá Pracovní program z Glasgow pro opatření k posílení klimatických otázek ⁽¹³⁾; vyjadřuje ochotu pokračovat v práci na provádění opatření na základě šesti prvků programu – vzdělávání, odborné přípravy, povědomí veřejnosti, zapojení veřejnosti, přístupu veřejnosti k informacím a mezinárodní spolupráce; vyzývá smluvní strany, aby tyto procesy i nadále podporovaly;

36. konstatuje, že zranitelné jsou ty skupiny, které nejvíce trpí negativními dopady klimatické krize; zdůrazňuje, že spravedlivá transformace musí plně vyrovnat sociální dopady prostřednictvím vyčleněné podpory a financování, jak se též požaduje v Agendě 2030;

37. zdůrazňuje, že zprávy panelu IPCC uznávají, že schopnosti žen v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a boje proti ní jsou často omezeny v důsledku jejich úloh v domácnosti a společnosti, institucionálních překážek a sociálních norem; vyzývá smluvní státy, aby i nadále prosazovaly genderově citlivou politiku v oblasti změny klimatu prostřednictvím dalšího provádění Limského pracovního programu týkajícího se genderu a akčního plánu pro rovnost žen a mužů, jakož i prostřednictvím zajištění rovného zastoupení žen v rozhodovacích procesech; je pevně přesvědčen, že ženy by neměly být považovány za zranitelné příjemce, ale za efektivní aktéry při zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí;

38. uznává, že do boje proti změně klimatu se musí zapojit všechny generace; poukazuje na úlohu mladých lidí jako hybné síly sociálního pokroku a inspirace politické změny a na nutnost smysluplné a informované účasti mladých lidí při utváření politiky v oblasti změny klimatu; je odhodlán i nadále zapojovat program VR Mladí zvolení politici do příprav na COP 27 a vycházet přitom ze závěrů Konference o budoucnosti Evropy a cílů Evropského roku mládeže;

⁽¹¹⁾ 2 miliony GBP (2,6 milionu USD), respektive 1 milion EUR (1,1 milionu USD).

⁽¹²⁾ Pařížská dohoda, čl. 6 odst. 8 (Netržní přístupy k financování opatření v oblasti klimatu).

⁽¹³⁾ Pracovní program z Glasgow pro opatření k posílení klimatických otázek.

Posílení spolupráce a partnerství s UNFCCC

39. vybízí UNFCCC, aby spolupracovala se skupinou místních samospráv a obecních orgánů prostřednictvím jejího zapojení do technických dialogů pro účely prvního globálního hodnocení; vítá rozhodnutí pomocného orgánu pro vědecké a technologické poradenství a pomocného orgánu pro provádění úmluvy navrhnout globální hodnocení v duchu inkluzivních, otevřených a celoročních dialogů „Talanoa“; vyzývá UNFCCC, aby do zpráv prvního globálního hodnocení začlenila, uznala v nich a monitorovala závazky v rámci kampaní *Race to Zero* a *Race to Resilience*, aby tak byl k dispozici měřitelný přehled pokroku na místní a regionální úrovni;

40. vítá začlenění prioritního důrazu na udržitelná města a urbanizaci v rámci programu COP 27 ze strany egyptského předsednictví; usiluje o příležitost ke spolupráci s předsednictvím za účelem dalšího posílení úlohy místních a regionálních samospráv a je připraven podpořit rozšíření regionálních týdnů UNFCCC pro klima do Evropy jako příležitost pro posílení zapojení samospráv na nižší než celostátní úrovni a občanské společnosti do procesu UNFCCC;

41. zdůrazňuje klíčovou úlohu VR jako institucionálního zástupce evropských měst a regionů; vyzývá proto sekretariát UNFCCC, aby navázal strukturovanou spolupráci s VR za účelem usnadnění spolupráce mezi těmito dvěma institucemi;

42. vítá komuniké ze schůze ministrů pro rozvoj zemí G7⁽¹⁴⁾, ve kterém se uznává úloha měst a místních samospráv, pokud jde o prosazování spravedlivé klimatické a energetické transformace; zdůrazňuje, že je ochoten podpořit činnost skupiny Urban7 za účelem posílení víceúrovňové spolupráce jako výchozí zásady udržitelných a účinných opatření v oblasti klimatu před COP 27;

43. vítá oznámené sladění priorit mezi předsednictvími COP 27 a COP 26 (zmírňování, přizpůsobování se, finance a spolupráce) a provázání s oznámenými prioritami zástupců na vysoké úrovni (holistický přístup, odolnost, finance, regionalizace, lokalizace); těší se na to, že bude moci podpořit co nejefektivnější součinnost a doplňkovost mezi těmito prioritami v rámci přípravy na COP 27 a během této konference;

44. konstatuje, že sociální hnutí ve městech a regionech zvýšilo povědomí veřejnosti o nutnosti naléhavých, inkluzivních opatření v oblasti klimatu; v souladu se závěry pomocného orgánu pro vědecké a technologické poradenství a pomocného orgánu pro provádění úmluvy ohledně otázek týkajících se globálního hodnocení v rámci Pařížské dohody vybízí členy VR, aby pořádali místní dialogy „Talanoa“⁽¹⁵⁾ nebo podobné inkluzivní procesy na místní a regionální úrovni;

45. zavazuje se působit jako přímé kontaktní místo a poskytovat členům VR a místním a regionálním samosprávám v Evropě přístup k informacím a pravidelným novinkám o pokroku v jednáních během celých dvou týdnů trvání COP 27; vítá partnerství a podporu ostatních orgánů EU při pravidelném poskytování těchto informací, jejichž prostřednictvím se místní a regionální samosprávy blíže seznámí s mezinárodními jednáními.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

⁽¹⁴⁾ 220519-G7-Development-Ministers-Meeting-Communique.pdf (bmz.de).

⁽¹⁵⁾ Dialogy „Talanoa“ měst a regionů byly navrženy v roce 2018 a mají se při nich scházet místní a regionální samosprávy a ministerstva jednotlivých států pro klima, životní prostředí a urbanizaci spolu s hostitelskými organizacemi a zainteresovanými stranami v oblasti klimatu, aby hodnotily, utvářely a posilovaly vnitrostátně stanovené příspěvky.

Stanovisko Evropského výboru regionů Spravedlivá a udržitelná transformace v kontextu uhelných a energeticky náročných regionů

(2022/C 498/07)

Hlavní zpravodajka:	Sari RAUTIO (FI/ELS), předsedkyně správní rady, spádová oblast pro zdravotní péči Kanta-Häme
Odkaz:	žádost českého předsednictví Rady, dopis ze dne 16. června 2022

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. vítá záměr, aby se Evropská unie stala do roku 2050 klimaticky neutrální. To bude vyžadovat provedení digitální a ekologické transformace v evropských obcích a regionech, která zásadním způsobem ovlivní to, jak lidé pracují a žijí;
2. konstatuje, že spravedlivá transformace se v důsledku vojenského útoku, který zahájilo Rusko v únoru 2022, ještě více zkomplikovala a je zároveň o to naléhavější, neboť Evropa musí ve velice krátkém čase snížit svoji závislost na vnějších dodávkách energie. Zdůrazňuje, že při přechodu na nízkouhlíkovou společnost musí být zohledněny potřeby nejzranitelnějších občanů tím, že budou ve venkovských a uhelných regionech vytvářena nová pracovní místa a rovné příležitosti;
3. vítá 74 plánů, které předložily členské státy a které vycházejí z různých podmínek v příslušných oblastech. Upozorňuje na to, že měnící se celosvětová situace vedla ke vzniku energetické krize, v jejímž důsledku byly některé členské státy nuceny přijmout přechodná flexibilní regionální řešení, aby byly s to splnit cíle programu;
4. zdůrazňuje, že schvalování plánů byl těžkopádný proces a že některé regiony narážely na problémy se včasným plánováním a prováděním svých projektů, neboť převážná část veškerých dostupných prostředků, které plynuly z rozpočtu Nástroje pro oživení a odolnost, byla naplánována na období 2021 až 2023, což ke konci programového období neponechávalo mnoho prostoru pro udržitelné uskutečňování projektů. Lituje, že kontrolním a schvalovacím postupem Komise prošel s úspěchem pouze zlomek programů, a vyzývá Komisi, aby zvažila možnost prodloužit lhůtu pro čerpání těch prostředků vyčleněných pro Fond pro spravedlivou transformaci (FST), které pocházejí z rozpočtu Nástroje pro oživení a odolnost;
5. domnívá se, že by se vzhledem k výše uvedenému mělo využívání tohoto fondu přezkoumat, aby byla zaručena jeho úspěšnost;
6. zdůrazňuje, že by Fond pro spravedlivou transformaci měl být začleněn do rámce politiky soudržnosti, aby bylo možné plně využít synergií a efektů přelévání;
7. připomíná, že spravedlivá transformace je důležitá zejména v těch regionech, kde budou reformy rozsáhlejší a související rizika větší, neboť jednotlivé členské státy a regiony mají velmi rozdílné výchozí pozice. Konstatuje, že úspěšnost fondu závisí na hlavních příjemcích, tj. na Polsku a Německu, na něž připadá úhrnem téměř jedna třetina veškerých prostředků (33 %). Významnými příjemci prostředků z fondu jsou rovněž Rumunsko, Česko a Bulharsko. Těchto pět členských států dohromady získá z fondu téměř 60 % prostředků. Včasné uskutečnění plánů těchto členských států (plánů spravedlivé územní transformace) bude rozhodující pro úspěch celého programu;
8. zdůrazňuje, že v souvislosti s FST je nezbytné mít na zřeteli stávající rozsáhlou energetickou krizi. Energetická krize je přinejmenším z krátkodobého hlediska vážnou hrozbou i pro spravedlivou a ekologickou transformaci. Zejména energetika, energeticky náročná průmyslová odvětví, výrobní odvětví a malé a střední podniky čelí v současné době obrovskému cenovému tlaku, což ještě více ohrožuje ekologickou transformaci. Zdůrazňuje, že uhlíková neutralita, jíž chce průmysl dosáhnout, závisí rovněž na dostupnosti zelené elektřiny pro výrobu vodíku a na dostupnosti alternativních zdrojů energie, které by nahradily zemní plyn. Vítá skutečnost, že Fond pro spravedlivou transformaci může k dosažení tohoto cíle přispět;

9. poukazuje na to, že Fond pro spravedlivou transformaci je menší než tradiční strukturální fondy, ale některé z jeho cílů se překrývají. Vyzývá regiony, aby využívaly synergií mezi programy politiky soudržnosti;
10. požaduje, aby měl FST větší sociální složku, která by představovala místně orientovaný nástroj zajišťující hojnou účast sociálních partnerů, a zasazuje se o zachování místně zaměřeného přístupu zdola nahoru jakožto hlavního aspektu fondu, neboť každý region je jedinečným uceleným socioekonomickým systémem;
11. konstatuje, že Fond pro spravedlivou transformaci má dobrý základ a dobré cíle a že je pro regiony, ale také pro průmyslová odvětví, která procházejí transformací, velmi důležitý. Proto je nutno zajistit co nejpružnější mechanismus k určení způsobilých operací, aby bylo možno dosáhnout ekonomické diverzifikace příslušných území. Připomíná, že přijaté nařízení podporuje velké podniky a podniky spadající do působnosti systému ETS, které jsou zařazeny jako potenciální příjemci v nařízení o FST, což představuje prvek odlišný od strukturálních fondů. Zdůrazňuje, že v budoucnosti by měl být FST plně začleněn do nařízení o společných ustanoveních, měl by se řídit zásadou partnerství a jeho rozpočet by měl být nad rámec stávajícího financování z prostředků určených na soudržnost;
12. zdůrazňuje, že vzhledem k různým regionálním procesům přechodu na uhlíkovou neutralitu by tyto změny fondu měly zahrnovat metodiku regionálního přidělování prostředků, která by odpovídala rozsáhlé oblasti působnosti a opírala se o kritéria zeměpisného přidělování prostředků, jež budou lépe odrážet územní rozmanitost EU;
13. vyzývá k jasnému závazku vytvořit FST 2.0, který by zahrnoval širší škálu regionů, jež se potýkají s problémem zelené transformace průmyslu a výrobního odvětví, a k široké diskusi o oblasti působnosti a rozsahu tohoto nástroje v souvislosti s přípravou příštího víceletého finančního rámce;
14. zdůrazňuje skutečnost, že kombinování rozpočtových zdrojů EU z VFR s příjmy z Nástroje pro oživení a odolnost (od roku 2021 do roku 2023) přineslo regionům značné obtíže nejen z hlediska plánování, ale i uskutečňování projektů, neboť převážná část veškerých dostupných prostředků, které plynuly z rozpočtu Nástroje pro oživení a odolnost, byla naplánována na období 2021 až 2023, což ke konci programového období neponechávalo mnoho prostoru pro udržitelné uskutečňování projektů;
15. zdůrazňuje, že je nutné aktivně zapojit všechny regiony z celé EU do plnění cílů v oblasti klimatu vytyčených pro roky 2030 a 2050 a nikoho při tom neopomenout. Vyzývá soukromý sektor, aby aktualizoval své plány tak, aby v nich byla zohledněna potřeba energie a dlouhodobý udržitelný rozvoj;
16. odhaduje, že kromě výroby energie šetrné ke klimatu je kvůli nynější energetické krizi a nejisté celosvětové geopolitické situaci stále důležitější otázkou bezpečnosti dodávek energie. Tento aspekt se týká zejména energeticky náročných průmyslových odvětví, ovlivňuje nicméně v konečném důsledku i spotřebu energie v domácnostech;
17. navrhuje, aby EU podporovala v první řadě regiony, které jsou nejvíce závislé na fosilních palivech, aby se v souvislosti s budoucími investicemi předešlo vzniku ještě větších rozdílů. Zdůrazňuje, že fondy EU, z nichž mohou regiony čerpat prostředky, musí být nastaveny tak, aby co nejlépe plnily svůj účel;
18. připomíná, že je třeba věnovat větší pozornost specifickým podmínkám ostrovů a nejvzdálenějších regionů, které čelí závažným socioekonomickým výzvám, zejména těch, které jsou izolované a do velké míry závislé na fosilních palivech;
19. v této souvislosti připomíná specifické potřeby nejvzdálenějších regionů, které jsou vzhledem ke své malé rozloze, odlehlosti a izolaci výrazně závislé na fosilních palivech a nemají možnost připojení ke kontinentální síti. Tyto regiony přitom nebyly zařazeny do působnosti nařízení o FST;
20. je si vědom toho, že FST sám o sobě klimatickou krizi nevyřeší, nicméně v ní může sehrát důležitou roli. Zdůrazňuje, že by měl být v jednotlivých regionech EU využíván k investicím co nejefektivněji a v dostatečné míře, aby mohl být plně účinný. Upozorňuje na skutečnost, že pro osoby s rozhodovací pravomocí na místní a regionální úrovni a pro odborníky, například pro ty, kteří připravují plánování FST, je obtížné zajistit napojení na větší investice ze strany ústřední vlády nebo navázat spolupráci;

21. konstatuje, že výroba energie a její dodávky zákazníkům (průmyslu a spotřebitelům) jsou často v rukou velkých, či dokonce nadnárodních společností, což z pohledu regionálních a místních orgánů spolupráci komplikuje;
22. poukazuje na to, že navzdory současnému intenzivnímu vývoji produktů a testování nových technologií probíhá ekologická transformace v odvětví energetiky postupně a přinese viditelnější výsledky teprve ve 30. letech 21. století;
23. dále upozorňuje na skutečnost, že útok Ruska na Ukrajinu, který bude mít zřejmě dlouhé trvání, umocnil důležitost bezpečnosti dodávek energie v celé Evropě. Význam bezpečnosti dodávek musí být v nadcházejících letech zohledňován ve všech opatřeních energetické politiky, aby bylo dosaženo dlouhodobého cíle čisté, cenově dostupné a bezpečné energie, který je zakotven v Zelené dohodě pro Evropu a který je v zásadě vítán;
24. zdůrazňuje, že cíle FST slouží rovněž cílům plánu REPowerEU, který byl vypracován teprve později. Cíle plánu REPowerEU je třeba mít na zřeteli i při čerpání prostředků z FST v členských státech a regionech;
25. považuje za nezbytné, aby byly v zájmu co nejspravedlivější transformace dále rozvíjeny stávající finanční nástroje a postupy EU a aby byly uzpůsobovány různým situacím, neboť to umožní nalézt synergie mezi různými programy;
26. poukazuje na to, že programy politiky soudržnosti jsou průběžně vyhodnocovány. Vyzývá místní a regionální orgány, aby zajistily, že tyto programy budou přínosné i pro dosažení spravedlivé transformace;
27. požaduje jasné pokyny ohledně případné součinnosti s financováním z ESF+ a dalších fondů ESI a žádá Evropskou komisi, aby v zájmu dosažení cílů Fondu pro spravedlivou transformaci poskytla dotčeným regionům dodatečnou odbornou pomoc;
28. má za to, že pokud jde o nástroje politiky soudržnosti, jsou ke snižování rozdílů mezi regiony vhodné EFRR a ESF a je třeba využívat synergie k docílení těch nejlepších výsledků s pomocí zdrojů FST;
29. konstatuje, že cílem politiky soudržnosti EU je dosáhnout lepší hospodářské, sociální a územní rovnováhy v Evropě. Politika soudržnosti musí pomoci položit základy pro dlouhodobý územní rozvoj, který bude přispívat k překonání náhlých krizí a podpoře hospodářského oživení. Zdůrazňuje, že při budování odolnosti vůči krizím jsou obzvláště důležitá opatření přijatá na místní a regionální úrovni. Upozorňuje, že dlouhodobé cíle politiky soudržnosti by v případě krize neměly být odloženy;
30. poukazuje na to, že je plánování FST třeba urychlit, aby mohly být finanční prostředky mobilizovány včas. Prostředky na Nástroj pro oživení a odolnost byly shromážděny během jednoho roku. Evropská komise a členské státy pracovaly na FST téměř tři roky. Nebude-li program FST spuštěn v roce 2022, hrozí, že propadne celý roční příděl ve výši 25 % poskytnutých finančních prostředků;
31. zdůrazňuje, že by Evropská komise měla včas předložit nezbytné návrhy ohledně kontinuity plánování FST, v souladu s dlouhodobými cíli v oblasti klimatu. Důrazně vyzývá spolunormotvůrce, aby regiony náležitě zapojil do budoucího programu FST, a požaduje, aby byly při provádění plánů spravedlivé územní transformace více zohledněny participační aspekty, a zabránilo se tak přijímání rozhodnutí na centrální úrovni bez zohlednění skutečných potřeb regionů;
32. dochází k závěru, že je bezpodmínečně nutné začlenit do provádění všech nástrojů cíle udržitelného rozvoje. Hledání prostředků, které budou z regionálního hlediska nejvhodnější a nejúčinnější, může být úspěšné pouze tehdy, budou-li do všech fází plánování a provádění zapojeny regiony a města.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů Digitální soudržnost

(2022/C 498/08)

Zpravodaj: Gaetano ARMAO (IT/ELS), místopředseda a člen rady regionu Sicílie**POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

Úvod

1. již od počátku opakuje, že hospodářská, sociální a územní soudržnost je jedním z hlavních cílů uvedených ve Smlouvě o fungování Evropské unie (článek 174) za účelem dosažení harmonického a vyváženého rozvoje v celé Evropské unii (EU) a v jejích regionech;
2. zdůrazňuje, že pojetí „digitální soudržnosti“ vyžaduje uznání zásadní úlohy technologie v našem životě, a žádá, aby byly cíle soudržnosti začleněny do digitálních práv, zásad a politik EU a aby byl článek 175 SFEU v tomto smyslu revidován;
3. připomíná, že Evropský výbor regionů (VR) ve zprávě o Výročním regionálním a místním barometru EU za rok 2021 vyzdvihl digitální soudržnost jako klíčový prvek při vytváření inkluzivních společností v EU, když uvedl, že „digitální soudržnost“ je dalším důležitým rozměrem tradiční koncepce hospodářské, sociální a územní soudržnosti zakotvené ve Smlouvě o EU⁽¹⁾. Digitalizace může pomoci snižovat sociální a územní nerovnosti, neboť lze díky ní oslovit občany, kteří by jinak byli z určitých služeb vyloučeni nebo by jim služby byly poskytovány nedostatečně;
4. připomíná, že pojetí digitální soudržnosti⁽²⁾ a to, co je konkrétně zapotřebí k jejímu dosažení, jak je uvedeno v nedávné významné prognostické studii Evropského výboru regionů⁽³⁾, znamenají, že každý občan v Evropě bude mít přijatelný přístup k internetu a digitálním službám a že bude posílena nezávislost a odolnost digitální infrastruktury EU;
5. zdůrazňuje, že EU musí usilovat o to, aby byla digitální transformace co nejpřístupnější pro všechny občany EU, a věnovat zvláštní pozornost pomoci méně rozvinutým regionům a také regionům, které jsou trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou souostroví, nejvzdálenější, ostrovní, přeshraniční a horské regiony, aby se s ohledem na jejich specifické problémy a význam vzájemné spolupráce urychlila jejich digitální transformace a současně maximalizovaly jejich přednosti;
6. uznává, že ačkoli je technologie klíčovým nástrojem, jenž nám pomůže přizpůsobit se náročným situacím, které mají dopad na všechny složky společnosti, zvýraznila význačná úloha digitální technologie při reakci na onemocnění COVID-19 a budování odolnosti proti němu nedostatky v digitální infrastruktuře a gramotnosti a dále prohloubila digitální propast v EU;

(1) Výroční regionální a místní barometr EU, kapitola IV – Digitální transformace na místní a regionální úrovni, s. 63.

(2) Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Digitální Evropa pro všechny – realizace inteligentních a inkluzivních řešení v praxi (Úř. věst. C 39, 5.2.2020, s. 83).

(3) Susanna Fontana, Fabio Bisogni (Fondazione FORMIT), Simona Cavallini, Rossella Soldi (Progress Consulting S.r.l.), *Territorial foresight study in addressing the digital divide and promoting digital cohesion*, 16. května 2022 (návrh).

Nadcházející výzvy

7. připomíná, že termín „digitální propast“ odkazuje na různou míru přístupu k informačním a komunikačním technologiím a jejich využívání, konkrétně pak na rozdíly v přístupu k digitálním službám založeným na internetu⁽⁴⁾. Zdůrazňuje, že vysokorychlostní připojení pro každého v Evropské unii od měst až po venkovské a odlehlé oblasti musí být službou obecného zájmu a jako k takové je k němu třeba přistupovat;

8. zdůrazňuje, že digitální formy komunikace vytvářejí rovněž nové výzvy pro demokratické procesy. Pro mnoho lidí jsou hlavním zdrojem zpráv sociální média, jejichž provozovatelé jen zřídka ověřují fakta. Digitální diskuse v sociálních médiích mohou vést k polarizaci a fragmentaci společnosti. Možnosti ovlivňování – zejména používáním algoritmů, které usměrňují chování uživatelů – jsou značné;

9. zdůrazňuje, že v rámci digitální soudržnosti je nutné se zabývat důvody prohlubující se digitální propasti v EU a problémy, které mají regiony, jež navzdory snaze o překlenutí digitální propasti stále zaostávají, a to i přestože se prohlubování digitální propasti oficiálně nepovažuje za hrozbu pro soudržnost EU;

10. zdůrazňuje, že nejdálčenější, ostrovní, přeshraniční regiony a horské regiony a regiony, které čelí demografickým výzvám⁽⁵⁾, mají zvláštní zeměpisné, ekonomické, demografické a sociální charakteristiky, které s sebou nesou jedinečné výzvy. Mezi tyto charakteristiky patří omezená velikost (rozlohou, hustotou obyvatelstva, rozsahem ekonomiky), omezený místní trh a potíže při dosahování úspor z rozsahu, vysoké náklady na dopravu, špatně rozvinuté meziodvětvové vztahy, nedostatky v podnikatelských dovednostech, infrastruktura a nabídce služeb pro podniky (v porovnání s pevninou) a méně sociálních a školicích služeb pro občany. Souostroví s dvojí nebo trojí ostrovní povahou kromě toho čelí daleko větší zátěži, jak upřesňuje nejnovější zpráva Evropského parlamentu Ostrovy a politika soudržnosti: současná situace a budoucí výzvy⁽⁶⁾;

11. je znepokojen tím, že stávající digitální propasti se nezmenšují, ale naopak prohlubují v těchto klíčových aspektech digitální transformace v EU⁽⁷⁾:

- údaje o úrovni základních digitálních dovedností nejsou na místní a regionální úrovni k dispozici. Místo toho se jako zástupný ukazatel používá schopnost jednotlivců denně používat internet. Zatímco v některých západních členských státech EU (DE, SE, NL, BE) probíhá odstraňování digitální propasti mezi městskými oblastmi a venkovem, pokud jde o digitální dovednosti, v jiných členských státech je tato propast stále značná,
- v oblasti konektivity a digitální infrastruktury venkovské oblasti stále zaostávají, pokud jde o pokrytí přístupovou sítí nové generace (NGA) a o celkové pokrytí domácností sítěmi s vysokou kapacitou,
- digitální transformace podniků se měří počtem tzv. jednorožců (začínajícího podniku, jehož celková tržní hodnota překračuje 1 miliardu USD) sídlících v EU. Ukazuje se, že tyto podniky jsou soustředěny převážně v kontinentální části Evropy a v regionech hlavních měst,
- mezi lety 2019 a 2020 se zvětšila propast v digitalizaci veřejných služeb mezi osobami žijícími v městech a osobami žijícími v městských oblastech,
- nelze opomenout specifickou situaci nejdálčenějších regionů, jejichž jedinečná a složitá situace, jež je uznána v článku 349 SFEU, vyžaduje, aby byly evropské politiky přizpůsobeny jejich specifickým podmínkám, a to nejen v zájmu respektování zásady hospodářské a sociální soudržnosti, ale i v zájmu soudržnosti digitální;

(4) OECD (2021), Bridging Connectivity Divides, OECD Digital Economy Papers, No 315, OECD Publishing, Paříž. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/e38f5db7-en>.

(5) Na 362 ostrovech s více než 50 obyvateli v 15 evropských zemích žije celkem 17,7 milionu obyvatel. V těchto regionech je HDP na obyvatele nižší než 80 % průměru EU a značná část z nich stále patří do kategorie nedostatečně rozvinutých regionů. (Zdroj: <https://www.regione.sicilia.it/la-regione-informa/estimazione-insularita-cost-sicily>).

(6) (A9-0144 / 2022-159), [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/2079\(INI\)&l=de](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2021/2079(INI)&l=de).

(7) Zdroj: Výroční regionální a místní barometr EU za rok 2021, kapitola IV – Digitální transformace na místní a regionální úrovni, A. Stav digitální transformace, s. 69.

12. konstatuje, že rozsah opatření, která je třeba přijmout v zájmu řešení digitální propasti, přesahuje několik oblastí politiky, a proto je digitální soudržnost horizontálním úsilím. Vítá tedy, že na Konferenci o budoucnosti Evropy bylo uznáno, že digitální soudržnost doplňuje hospodářskou, sociální a územní soudržnost⁽⁸⁾. Má za to, že digitální soudržnost je součástí hospodářské, sociální a územní soudržnosti a je třeba k ní přistupovat jako ke službě obecného zájmu;

13. upozorňuje na to, že digitální propast má dopad na služby poskytované na místní úrovni v těchto oblastech:

- zdravotní péče – nedostatečný přístup ke službám elektronického zdravotnictví, nižší povědomí mezi nepřipojenými lidmi o onemocnění COVID-19 a případných budoucích pandemiích a jejich větší vystavení těmto onemocněním,
- vzdělávání – nerovný přístup ke vzdělávacím zdrojům, zastavení vzdělávacího procesu, studenti mají potíže se získáváním technologické podpory ve své rodině,
- další klíčové služby – nárůst případů finančního vyloučení kvůli směřování k bezhotovostní společnosti, občané, kteří nejsou připojeni, mají omezený přístup k veřejným výhodám kvůli tomu, že tyto služby jsou pouze digitální. Sociálně-ekonomické podmínky – prohlubující se sociálně-ekonomická propast mezi těmi, kteří by mohli pracovat na dálku prostřednictvím digitálních prostředků, a těmi, kteří by takto pracovat nemohli,
- nárůst sociálního vyloučení – digitální propast by mohla bránit lidem účastnit se sociálních iniciativ, které probíhají on-line, a vykonávat svá demokratická práva;

14. při navrhování digitálních služeb by orgány veřejné správy a další organizace poskytující digitální služby měly brát v potaz potřebu přístupnosti pro osoby s nějakou formou smyslové poruchy nebo s mezerami v digitálních dovednostech a zajistit, aby tyto služby byly přístupné z připojení s omezeními u přístupové infrastruktury;

15. považuje za politováníhodné, že začlenění zásady digitální soudržnosti s cílem zajistit, aby žádný region nebo jednotlivec nezůstal opomenut, pokud jde o konektivitu a přístupnost, nebylo formálně součástí návrhu Komise týkajícího se evropského prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu⁽⁹⁾;

16. vítá cílená opatření, jako je nedávná změna obecného nařízení o blokových výjimkách, změna ustanovení o poskytování státní podpory pevným širokopásmovým sítím a probíhající revize pokynů pro širokopásmové sítě. VR nicméně žádá o vyjasnění uplatňování pravidel státní podpory na digitální infrastrukturu a o jejich další zjednodušení⁽¹⁰⁾;

17. poukazuje na to, že cíleným využíváním digitálních řešení lze dosáhnout větších úspor emisí CO₂. Velkou výzvou je však rostoucí spotřeba energie datových center, koncových zařízení a přenosových sítí. Digitalizace bez sociálního a ekologického rámce by byla nedbalostí. Samotná digitalizace musí být doprovázena opatřeními s cílem omezit spotřebu zdrojů a zabránit zpětným účinkům, kdy zlepšení účinnosti vede ke zvýšené spotřebě;

Dosažení digitální soudržnosti

18. konstatuje, že digitální dovednosti a digitální infrastruktura jsou klíčové pro rozvoj všech ostatních rozměrů Digitálního kompasu, a proto doporučuje, aby Evropská komise prováděla cílenou dlouhodobou strategii, zdroje a koordinační mechanismy a zavázala se k tomuto cíli a aby využila rozsáhlé projekty založené na spolupráci členských států s cílem zajistit, aby všichni občané měli k dispozici nejnovější digitální dovednosti a infrastrukturu;

⁽⁸⁾ Konference o budoucnosti Evropy, Zpráva o konečném výsledku, květen 2022, 12. Návrh: Posílení konkurenceschopnosti EU a další prohloubení jednotného trhu, opatření č. 14, s. 56.

⁽⁹⁾ Prohlášení o digitálních právech a zásadách, 26. ledna 2022.

⁽¹⁰⁾ Viz zpráva sítě RegHub *21st Century Rules for 21st Century Infrastructure – Overcoming obstacles to transport, digital, and green infrastructure deployment* (Pravidla 21. století pro infrastrukturu 21. století – překonání překážek pro zavádění dopravní, digitální a zelené infrastruktury), není k dispozici v češtině, dostupné z: <https://cor.europa.eu/en/engage/Documents/RegHub/RegHub%20report%20on%2021%20century%20rules.pdf>.

19. doporučuje, aby se patřičné digitální dovednosti staly součástí všech opatření v oblasti celoživotního učení s cílem posílit postavení všech evropských občanů, aby mohli využívat obecného práva na přístup k internetu. Vzdělávání by přitom nemělo být chápáno pouze ve smyslu odborné přípravy, ale mělo by občanům umožňovat aktivní účast a získávání informací založené na reflexi;

20. zdůrazňuje v této souvislosti, že je třeba věnovat zvláštní pozornost posílení digitálních dovedností nejzranitelnějších skupin, jako jsou starší osoby, a zajistit, aby měly alespoň základní dovednosti. Kromě toho je zapotřebí podporovat rovněž mladé lidi v méně rozvinutých regionech, na jejichž výsledky v oblasti vzdělávání měla krize kvůli digitální propasti a nedostatečnému přístupu k vhodnému on-line vzdělávání v několika regionech největší dopad. V rámci politik EU je nutné klást při přidělování rozpočtu na vzdělávání větší důraz na regionální rozdíly, a zejména na méně rozvinuté regiony, a řešit tak mimořádnou situaci v oblasti vzdělávání, stejně jako tomu bylo v posledních letech. Digitální vzdělávací obsah by měl být uzpůsoben i pro děti z národnostních menšin, aby tak byla zajištěna rovnost pro všechny sociální skupiny;

21. zdůrazňuje, že další nezbytnou součástí digitální gramotnosti všech skupin obyvatelstva je rovněž dostatečná mediální gramotnost pro posuzování serióznosti informací, zejména v oblasti zdraví, financí a aktuálního dění. To platí zejména kvůli vzestupu takových jevů, jako jsou falešné zprávy a nenávistné projevy;

22. v návaznosti na nedávno vydané evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách navrhuje, aby Evropská komise zavedla komplexní rámec, právní akty a nástroje k prosazování evropských digitálních práv a k posílení užší spolupráce s evropskými občany s cílem zajistit, aby digitální zásady byly sdíleny a odpovídaly společenským potřebám. Měla by totiž být naplánována revize Listiny základních práv EU, která byla zavedena v roce 2000, při níž by se měla zohlednit nově vyhlášená digitální práva;

23. vítá doporučení Konference o budoucnosti Evropy, jež se týká zavedení rovného přístupu k internetu jako základního práva každého evropského občana. V tomto ohledu je klíčové mít spolehlivý přístup k internetu a digitálním službám prostřednictvím nezávislé a odolné digitální infrastruktury EU. Měla by být přijata opatření, která zajistí spravedlivou a otevřenou hospodářskou soutěž a zabrání monopolům a obecnému zneužívání tržní síly, závislosti na provozovatelích, koncentraci dat a závislosti na třetích zemích ve vztahu k infrastruktuře a službám;

24. v souladu s doporučením uvedeným ve zvláštních doporučeních pro národní regulační orgány, které vypracovalo Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací⁽¹¹⁾, navrhuje, aby bylo podporováno sdílení infrastruktury (mezi poskytovateli telekomunikačních služeb a dalšími poskytovateli služeb, jako jsou elektroenergetické společnosti, železnice atd.) s cílem snížit náklady na zavádění širokopásmových sítí a odlehlých oblastí;

25. upozorňuje na skutečnost, že řada regionů má kladné zkušenosti s partnerstvím veřejného a soukromého sektoru, které může využít k rozšíření digitální infrastruktury a ke zmenšení digitální propasti, a zdůrazňuje roli regionálních digitálních center při zavádění digitalizace;

26. klade mimořádný důraz na to, aby Evropská komise a členské státy využívaly příležitostí, které nabízí decentralizovaná práce, a to podporou života ve venkovských oblastech, na ostrovech a v horských regionech a oblastech, kde je velmi nízká hustota zalidnění a obyvatelstvo je rozptýlené, a využíváním výhod života v těchto oblastech, což by mohlo vést k environmentálně, sociálně a ekonomicky udržitelnějšímu a cenově dostupnějšímu životu, bude-li kromě dalších základních požadavků zaručena digitální soudržnost, což znamená plnou dostupnost klíčových digitálních služeb;

27. poukazuje na výhody sdílení příkladů osvědčených postupů z různých evropských regionů, pokud jde o politiky, které umožňují udržitelnou decentralizovanou práci s cílem zajistit, aby decentralizovaná práce byla na pracovištích trvalým rysem, a to tak, aby hospodářské, sociální a environmentální přínosy byly co největší;

⁽¹¹⁾ Iclaves & Esade, *Study on post-COVID measures to close the digital divide*, Final Report, říjen 2021.

28. vyzdvihuje úlohu místních a regionálních škol, univerzit, výzkumných středisek a místních a regionálních ekosystémů při zapojování do center pro digitální inovace nebo dokonce při jejich řízení, protože tato centra často nejsou koordinována regionálními politikami, a je tedy často promarněno rozsáhlé know-how a inteligenční potenciál. V této souvislosti musí být zavedena opatření, která zabrání odlivu mozků, přičemž zejména pro znevýhodněné oblasti může být součástí řešení decentralizovaná práce za spravedlivých podmínek;

29. zdůrazňuje, že pokud jde o malé a střední podniky, je třeba učinit více ve smyslu jejich podpory při digitalizaci. Zaostávají za většími společnostmi s rozsáhlejšími zdroji, a proto je třeba vypracovat nový soubor dovedností. Je třeba výrazně snížit administrativní zátěž malých a středních podniků, zejména mikropodniků, co se týče přístupu k finančním prostředkům EU (nejen v souvislosti s digitalizací). Administrativní požadavky musí být přiměřené velikosti podniku a zároveň musí zajistit spravedlivé zacházení s vlastníky malých a středních podniků při získávání finančních prostředků EU⁽¹²⁾. Evropská komise by měla provést test dopadů současných postupů na malé a střední podniky a předložit návrhy na snížení administrativní zátěže, zejména pro mikropodniky (např. výjimky z auditu);

30. přidělování finančních prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost na digitální iniciativy, a zejména malým a středním podnikům, by mělo být pečlivě sledováno a mělo by být posouzeno, zda je výše finančních prostředků přidělených malým a středním podnikům úměrná příspěvku malých a středních podniků k národnímu (a regionálnímu) HDP;

Elektronická veřejná správa, digitální odolnost

31. vyslovuje se pro to, aby Evropská komise prostřednictvím lepší koordinace s členskými státy a místními a regionálními orgány a prostřednictvím výměny osvědčených postupů podporovala cílenější osvětovou kampaň, která osloví občany a zaměří se na existující platformy elektronické účasti na veřejném životě na unijní, celostátní, regionální a místní úrovni;

32. navrhuje, aby členské státy věnovaly zvláštní zdroje na zavádění partnerství veřejného a soukromého sektoru, osvětové kampaně a školení s cílem připravit občany, zejména ty mladší, podniky a veřejný sektor na to, aby dokázali čelit kyberkriminalitě jako horizontálnímu problému digitální transformace. Do podpůrného programu financování po krizi by měly být zahrnuty i investice, které souvisejí s digitálním vzděláním, širokopásmovým připojením, pořízením nezbytného vybavení a přípravou učitelů na tuto situaci. Správa obsahu v rámci digitálního vzdělávání by měla být rovněž řádně přehodnocena, mj. s ohledem na výzvy a problémy, které by mohly vyvstat v souvislosti s používáním digitálního obsahu na internetu;

33. navrhuje, aby se Evropská komise a členské státy zabývaly přeshraničními regulačními překážkami a překážkami interoperability, které brání plnému zavedení jednotného digitálního trhu a znesnadňují rozvoj podnikání a technologií v Evropě. Místní a regionální orgány by navíc měly usnadnit navržený společný model, například prostřednictvím platformy pro širokopásmové připojení;

34. doporučuje, aby interoperabilita regionálních a místních veřejných informačních systémů se systémy celostátními byla výchozí podmínkou všech digitálních iniciativ, zejména pokud již existují normy EU v oblasti IKT nebo společné technické specifikace EU. Interoperabilita by měla být vždy spojena s technologickou neutralitou řešení a služeb, a to i proto, aby se zabránilo závislosti na provozovateli. U každé digitální veřejné služby, která je zaměřena na malé a střední podniky, by měl být proveden test dopadů na tyto podniky, přičemž členy příslušných výborů na celostátní úrovni by měli být zástupci místních a regionálních orgánů, kteří by v důležitých iniciativách v oblasti interoperability měli mít poradní roli;

⁽¹²⁾ Prohlášení o přímých osobních nákladech vlastníků malých a středních podniků, kteří nepobírají plat, a dalších fyzických osob, které nepobírají plat, vychází z jednotkových nákladů odpovídajících platu výzkumných pracovníků (https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/unit-cost-decision-sme-owners-natural-persons_en.pdf).

35. zdůrazňuje význam dostupnosti softwaru s otevřeným zdrojovým kódem. Kromě toho by veřejně přístupné údaje pro všechny datové soubory s vysokou hodnotou, jak je uvedeno ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024⁽¹³⁾ o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru, měly být rovněž považovány za digitální právo občanů EU s cílem zajistit posílení jejich postavení. Měla by být také podporována občanská věda. V této souvislosti by měly být zmapovány a náležitě využity klíčové komunity na úrovni EU, a to nejen včetně shromažďování „místních“ údajů pro monitorování digitální soudržnosti a vypracování doporučení, jak jí dosáhnout;

36. v souladu se svým nedávným stanoviskem k aktu o umělé inteligenci trvá na tom, aby Evropská komise rozšířila posouzení dopadů technologií umělé inteligence na občany, zejména na zranitelné skupiny, tím, že bude do konzultací povinné zapojovat místní a regionální orgány a/nebo jejich zástupce a stanoví přísnější požadavky na transparentnost a informace pro vysoce rizikové technologie umělé inteligence⁽¹⁴⁾;

Monitorování a měření digitální propasti

37. zdůrazňuje, že Evropská komise spolu s členskými státy, Eurostatem, národními statistickými úřady a Společným výzkumným střediskem podpoří postupné, avšak nepřetržité zvyšování zeměpisného členění stávajících údajů a rozšíří rozsah informací tak, aby byly řádně zahrnuty aspekty digitální ekonomiky a digitální společnosti. Evropský výbor regionů by měl být zapojen jako klíčový aktér při předkládání potřeb místních a regionálních orgánů, pokud jde o údaje a informace a o vhodné nástroje pro měření digitální vyspělosti;

38. navrhuje, aby byl vytvořen spolehlivý a komplexní systém místních digitálních ukazatelů měřících digitální vyspělost, který by sloužil jako základ pro rozhodování, a to i jako kritéria pro určení zdrojů pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost ve smyslu nařízení o společných ustanoveních, které je v současné době v platnosti;

39. navrhuje, aby Evropská komise a Evropský výbor regionů spolupracovaly na přechodu k Digitálnímu kompasu, který konkrétně zohlední územní rozměr. To umožní přejít od posuzování pokroku z hlediska digitalizace a digitální transformace v Evropě k rozvíjení digitální soudržnosti napříč územími.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁽¹⁴⁾ Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropský přístup k umělé inteligenci – akt o umělé inteligenci (Úř. věst. C 97, 28.2.2022, s. 60).

Stanovisko Evropského výboru regionů Osmá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti

(2022/C 498/09)

Zpravodajka:	Nathalie SARRABEZOLLES (FR/SES), členka rady departementu Finistère
Odkazy:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů k osmé zprávě o soudržnosti: Soudržnost v Evropě do roku 2050 COM(2022) 34 final SWD(2022) 24 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. vítá zveřejnění osmé zprávy o soudržnosti, která jednak obecně informuje o vývoji situace a územních rozdílech, které mezi evropskými regiony pozorujeme v posledním desetiletí, a dále též představuje podněty k diskusi o budoucnosti soudržnosti po roce 2027;
2. souhlasí s analýzou Evropské komise, pokud jde o historický kontext Evropské unie. Pandemie COVID-19 a to, co zpráva o soudržnosti označuje za nové hlavní trendy, jako je změna klimatu a digitální hyperkonektivita, představují nový zdroj územní nerovnosti a přizívají šíření nespokojenosti v Evropě;
3. konstatuje, že za pomalým oživením procesu konvergence v posledních letech se skrývají trendy výrazně odlišné: existuje nezanedbatelný počet regionů na jihu a severozápadě Evropy, které jsou méně rozvinuté nebo procházejí transformací a růst vykazují nízký nebo záporný. Regionální růst na východě současně někdy zůstává poznamenán hlubokými rozdíly mezi regiony hlavních měst a těmi ostatními;
4. zdůrazňuje dopad brexitu na evropské hospodářství, zvláště pak na meziregionální spolupráci, výzkumné a vzdělávací prostředí i na demografii řady evropských regionů;
5. poukazuje na potřebu soudržnosti v Evropě, kterou zesílila válka na Ukrajině, při samé hranici Evropy;
6. vyzývá proto Komisi, aby přistoupila k otevřené a strategické diskusi o úloze politiky soudržnosti po roce 2027 ve spojení s evropskými politikami;

Politika soudržnosti jako politika dlouhodobého rozvoje

7. domnívá se, že regionální rozdíly popsané ve zprávě o soudržnosti jsou jasným dokladem potřeby politiky soudržnosti tak, jak je definována ve smlouvách, tj. snížení rozdílů v bohatství a stupni rozvoje mezi regiony Evropské unie;
8. vítá proto část zprávy o soudržnosti věnovanou analýze dopadu politiky soudržnosti v období 2014–2020 z hlediska investic v jednotlivých územích Evropské unie;
9. konstatuje, že politika soudržnosti je často zásadním faktorem pro zachování dostatečné míry veřejných investic vzhledem k poklesu investic na vnitrostátní úrovni;
10. připomíná, že pozitivní vliv investic v rámci politiky soudržnosti se osvědčuje v dlouhodobém výhledu, jak se zdůrazňuje v kapitole 9 zprávy o soudržnosti;
11. připomíná též, že programová pravidla politiky soudržnosti umožňují financovat některé projekty až tři roky po skončení programového období, což znemožňuje veškerá srovnání s jinými evropskými programy v rámci přímého řízení;

12. vyzdvihuje účinnost politiky soudržnosti v reakci na krizi vyvolanou pandemií COVID-19, zejména díky opatřením k zajištění flexibility zavedeným od dubna 2020 [dva balíčky „Investiční iniciativa pro reakci na koronavirus“ (CRII)];

13. domnívá se však, že je třeba udržet zaměření politiky soudržnosti na posílení územní, hospodářské a sociální soudržnosti v Evropě;

Definice zásady „nepoškozování soudržnosti“

14. uvědomuje si příležitosti, které nabízí zavedení nové koncepce ve zprávě o soudržnosti, jejímž cílem je rozšířit holistický přístup politiky soudržnosti na všechny evropské veřejné politiky s územním dopadem;

15. zdůrazňuje, že tato koncepce plně podporuje iniciativu Evropského výboru regionů demonstrovat úlohu hospodářské, sociální a územní soudržnosti jako základní hodnotu Evropské unie;

16. domnívá se, že díky této koncepci by všechny evropské politiky mohly zohledňovat nejrůznější regionální odlišnosti panující v Evropské unii, mohly by díky tomu být účinnější a také by mohly zviditelnit činnost Evropské unie v očích občanů;

17. nesouhlasí však s příliš restriktivním výkladem této koncepce, podle něž by se tato zásada uplatňovala pouze na úrovni operačních programů, a nevztahovala by se dokonce ani na dohody o partnerství. Trvá na tom, aby Evropská komise zajistila, že se tato zásada „nepoškozování soudržnosti“ bude vztahovat na všechny evropské politiky, a omezil se tak negativní dopad některých evropských politik nebo programů na soudržnost;

18. vyjadřuje zvláštní podporu části zprávy o soudržnosti, která poukazuje na nutnost podpory soudržnosti v Evropě z prostředků Nástroje pro oživení a odolnost;

19. požaduje po členských státech a Evropské komisi, aby do Nástroje pro oživení a odolnost (a případných navazujících nástrojů) byl přímo zapracován přístup politiky soudržnosti založený na víceúrovňové správě a partnerství;

20. dále zdůrazňuje, že je třeba lépe sladit politiku soudržnosti a program Horizont Evropa a zvýšit jejich součinnost tak, aby došlo k posílení inovací ve všech evropských regionech. Díky tomu bude možno budovat výzkumné a inovační kapacity v regionech, což EU umožní investovat do regionální excelence, a držet tak v celosvětovém měřítku krok s konkurencí, a může jít o způsob, jak středněpříjmovým regionům pomoci vymanit se z rozvojové pasti;

21. v tomto ohledu připomíná, že těmto regionům uvízlým v rozvojové pasti středních příjmů by pomohla specifická podpora buď z titulu příslušnosti ke kategorii regionů se středními příjmy, nebo formou usnadnění přístupu k nástrojům územní spolupráce v oblasti inovací;

22. žádá, aby byl konsolidován přístup založený na strategiích inteligentní specializace, kde cílem je posílit konkurenceschopnost a inovační ekosystém na základě územně podmíněných strategií a posílení územní spolupráce;

23. vyzývá Evropskou komisi, aby definovala pojem „nepoškozování soudržnosti“ a aby z něj učinila skutečný mechanismus pro hodnocení dopadu evropských politik na soudržnost v Evropě. Navrhuje, aby bylo do tohoto mechanismu začleněno ověřování dopadu na venkovské oblasti dle sdělení „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU“, aby se zohlednily zvláštnosti těchto oblastí. Žádá Evropskou komisi, aby vypracovala konkrétní pokyny týkající se praktického uplatňování této koncepce, a to i prostřednictvím legislativního aktu po konzultaci s Evropským výborem regionů;

Politika soudržnosti jako součást dlouhodobé evropské strategie

24. připomíná, že i když politika soudržnosti plně zapadá do provádění Zelené dohody pro Evropu a evropského pilíře sociálních práv, není v pravém slova smyslu součástí dlouhodobé evropské strategie, a to na rozdíl od politiky soudržnosti v období 2014–2020, která byla přímo součástí plnění cílů strategie Evropa 2020;

25. žádá proto Evropskou komisi, aby vypracovala novou dlouhodobou evropskou strategii do roku 2030, která propojí požadavky ekologické a digitální transformace a zároveň posílí hospodářskou, sociální a územní soudržnost EU. Zdůrazňuje, že tato strategie by měla zahrnovat všechny evropské politiky a fondy podporující investice v souladu se zásadou „nepoškozování soudržnosti“, která byla zavedena ve zprávě o soudržnosti;

26. vyjadřuje politování nad absencí mechanismů koordinace a propojení Nástroje pro oživení a odolnost a politiky soudržnosti na období 2021–2027 a nebezpečí překryvu a efektu vytěsňování vzhledem k tomu, že není k dispozici mechanismus, jak reálně ověřovat doplňkovost financování z Nástroje pro oživení a odolnost;

27. poukazuje na nutnost zajistit rovné postavení evropských investičních politik, aby si v praxi vzájemně nekonkurovaly, neboť pravidla státní podpory brání v současné době v provádění politiky, srovnáme-li situaci s jinými politikami;

28. v této souvislosti žádá Evropskou komisi, aby provedla důkladnou analýzu evropského legislativního rámce pro státní podporu tak, aby projekty podporované z různých evropských programů a fondů podléhaly týmž pravidlům;

Jak lépe integrovat politiku soudržnosti do evropského semestru

29. konstatuje, že zpráva o soudržnosti nezmiňuje vazbu mezi politikou soudržnosti a rámcem Unie pro správu ekonomických záležitostí, přestože vzrostl význam evropského semestru v provádění politiky soudržnosti v programovém období 2021–2027;

30. vítá zařazení nové části týkající se územních rozdílů ve zprávách o jednotlivých zemích v rámci jarního balíčku evropského semestru, zveřejněného v květnu 2022, pokud je cílem tohoto kroku pouze posílení územní soudržnosti v Evropě a nikoli nucené zavedení strukturálních reforem, které s dlouhodobými cíli politiky soudržnosti nesouvisí;

31. žádá Komisi, aby nadále prosazovala zaměření pozornosti na výzvy v oblasti územní soudržnosti, které zasahují evropská území a regiony a jsou uvedeny jednak ve zprávách o jednotlivých zemích a dále též v příslušných doporučeních pro jednotlivé země;

32. vyzývá k širší reflexi, která by se zaměřila na reformu stávajícího rámce pro koordinaci hospodářských politik, aby do jednotlivých fází evropského semestru mohla být zapracována zásada „nepoškozování soudržnosti“ a rovněž se do nich mohly lépe zapojit místní a regionální orgány;

33. konstatuje na základě osmé zprávy o soudržnosti, že deficit veřejných investic v Evropské unii představuje skrytý dluh. Opakuje proto svůj již dříve vyslovený požadavek na „zlaté pravidlo spolufinancování“, jehož podstatou je neuvádět výdaje členských států a územních orgánů na spolufinancování programů v rámci evropských strukturálních a investičních fondů v souladu s příslušnými limity EU pro spolufinancování mezi strukturálními, veřejnými či podobnými výdaji, které jsou definovány v Paktu o stabilitě a růstu. Zdůrazňuje, že veřejné investice, například do udržitelné ekologické, digitální a sociální transformace a zachování evropské konkurenceschopnosti, jsou důležité pro budoucí generace, a mělo by se s nimi tudíž náležitě zacházet jako s veřejnými investicemi, včetně úpravy evropských účetních pravidel;

34. podobně jako v dřívějších stanoviscích⁽¹⁾ opět vyzývá k přijetí kodexu chování pro zapojení místních a regionálních orgánů do evropského semestru. Tento kodex je nezbytný, chceme-li dosáhnout transparentnějšího, inkluzivnějšího a demokratičtějšího semestru, ale také semestru efektivnějšího díky zapojení územních orgánů. Ty mohou pomoci posílit přijetí odpovědnosti za celý proces na místní a regionální úrovni, a zlepšit tak provádění požadovaných reforem v členských státech;

(1) Stanovisko Výboru regionů Plán na podporu oživení Evropy v reakci na pandemii COVID-19: facilita na podporu oživení a odolnosti a nástroj pro technickou podporu (Úř. věst. C 440, 18.12.2020, s. 160).

Stanovisko Výboru regionů Evropský semestr a politika soudržnosti: sladění strukturálních reforem s dlouhodobými investicemi (Úř. věst. C 275, 14.8.2019, s. 1).

Stanovisko Výboru regionů Zlepšit řízení evropského semestru – kodex chování pro zapojení místních a regionálních orgánů (Úř. věst. C 306, 15.9.2017, s. 24).

Na cestě k novému strategickému rámci pro evropské strukturální a investiční fondy...

35. konstatuje, že na evropské úrovni existuje tendence k multiplikaci investičních fondů, z nichž některé spadají do přímého řízení, jiné do řízení sdíleného (např. evropské strukturální a investiční fondy – fondy ESI) nebo má v jejich provádění hlavní slovo daný členský stát (národní plány pro oživení a odolnost, financované z Nástroje pro oživení a odolnost);

36. vyjadřuje znepokojení nad aktuální tendencí převádět fondy ESI na jiné politiky či programy, jako jsou národní plány pro oživení a odolnost nebo programy v přímém řízení, jako je Horizont Evropa. V této souvislosti se zásadně vyslovuje proti přesunům fondů z politiky soudržnosti a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) do Nástroje pro oživení a odolnost – cílem Nástroje pro oživení a odolnost, jehož základem je článek 175 SFEU, je doplňovat působení politiky soudržnosti k plnění cílů článku 174 SFEU, a nikoli opačně. Připomíná též, že politika soudržnosti sama již je významným zdrojem evropských investic do ekologie a energetické nezávislosti EU. Dochází proto k závěru, že změny v určení evropských fondů prostřednictvím přesouvání výše uvedených fondů do Nástroje pro oživení a odolnost není důvodné;

37. konstatuje, že tento trend má hned dvojí škodlivý účinek tím, že snižuje účinnost politiky soudržnosti coby politiky dlouhodobého rozvoje, a za druhé ji degraduje na pouhou rozpočtovou položku víceletého finančního rámce Evropské unie;

38. žádá proto Evropskou komisi, aby vypracovala nový strategický rámec na období po roce 2027, který se zaměří na partnerství a víceúrovňovou správu a bude obsahovat obecná ustanovení pro všechny investiční fondy Evropské unie s územním rozměrem, tj. fondy ESI, případný budoucí Sociální fond pro klimatická opatření, EZFRV a případný budoucí Nástroj pro oživení a odolnost;

39. zvláštní důraz klade na nutnost opětovného zařazení EZFRV do tohoto nového strategického rámce;

40. dále žádá, aby byla věnována zvláštní pozornost budoucnosti Evropského sociálního fondu (ESF) s cílem začlenit do něj větší měrou územní rozměr a do jeho provádění více zapojit místní a regionální orgány;

...který by si kladl za cíl skutečné zjednodušení provádění fondů ESI...

41. konstatuje, že legislativní rámec politiky soudržnosti na období 2021–2027 obsahuje významná zjednodušující opatření, jako je rozšíření zjednodušeného vykazování nákladů, která bude po použití v programovém období 2021–2027 nutno vyhodnotit;

42. připomíná nicméně, že zmožení fondů a pravidel, lhůt a způsobů provádění fondů ve sdíleném řízení vedlo v poslední době k nárůstu administrativní zátěže pro orgány, které fondy spravují a jež často působí na regionální úrovni;

43. konstatuje, že tato administrativní zátěž způsobuje prodlevy v provádění fondů ESI, u nichž jsou regiony často považovány za odpovědné, a v očích evropských občanů to poškozuje obraz politiky soudržnosti jako účinné investiční politiky;

44. připomíná zásadní úlohu regionů v úsilí o odstranění překážek při provádění fondů ESI a jejich navázání na územní logiku tak, aby podporovaly územně podmíněné strategie rozvoje;

45. již nyní vyzývá Komisi, aby zahájila proces dlouhodobé reflexe za účasti řídicích orgánů fondů ESI na regionální úrovni s cílem zjednodušit pravidla řízení, kontroly a auditu, jehož výsledkem bude skutečná reforma zaměřená na nadcházející legislativní balíček politiky soudržnosti na období po roce 2027;

46. opakuje svůj požadavek obnovit atraktivitu fondů ESI u předkladatelů projektů uzavřením smlouvy o důvěře mezi Evropskou komisí a řídicími orgány politiky soudržnosti, aby programy s velmi nízkou zbytkovou chybovostí v programovém období 2021–2027 mohly využít zjednodušená pravidla řízení, kontroly a auditu v programovém období, které bude následovat;

...a spočíval na důvěře a skutečném partnerství s místními a regionálními samosprávami...

47. konstatuje určitou centralizaci politiky soudržnosti na období 2021–2027 a jisté upozadění zásady partnerství a úlohy regionálních orgánů při určování investičních potřeb v rámci operačních programů;

48. vítá záměr ohlášený ve zprávě o soudržnosti týkající se posílení víceúrovňové správy a zásady partnerství;

49. podporuje nedávno zahájenou iniciativu v této souvislosti, která spočívá ve vytvoření evropského společenství pro sdílení praktických postupů v oblasti partnerství na období 2021–2027. To by mělo přinést výrazná zlepšení evropského kodexu chování pro partnerskou spolupráci;

50. zdůrazňuje jedinečný přístup politiky soudržnosti, jejíž operační programy z fondů ESI vycházejí z analýzy územních potřeb na místní úrovni a využívají plně participativní a demokratický proces, na rozdíl národních plánů pro oživení a odolnost, které čerpají z Nástroje pro oživení a odolnost a z velké části byly vypracovány bez účasti regionů;

51. vyzývá proto Komisi, aby posílila úlohu regionů ve správě strukturálních a investičních fondů i legislativní úpravu otázek týkajících se partnerství, zejména pokud jde o období po roce 2027;

Politika soudržnosti jako prostředek k odvrácení úbytku obyvatel ve vnitrozemských, venkovských a horských oblastech

52. vyjadřuje znepokojení nad postupným stárnutím obyvatelstva, klesající porodností a vyliďňováním vnitrozemských oblastí, zejména venkovských a horských;

53. konstatuje, že hospodářské a sociální otřesy, způsobené v poslední době pandemií COVID-19 a konfliktem na Ukrajině, mají dopady na očekávání, s nimiž mladí lidé hledí do budoucna;

54. považuje za zásadně potřebné definovat demografickou strategii Evropské unie, která zohlední zejména příležitosti vyplývající z toků legální migrace do naší Unie a zároveňlepší koordinaci v oblasti nedovoleného přistěhovalectví a poskytne uprchlíkům podporu a ochranu;

Zvláštní zaměření na trvale zeměpisně znevýhodněné regiony

55. vyjadřuje politování nad skutečností, že zpráva o soudržnosti se pouze povrchně věnuje výzvam, kterým čelí trvale zeměpisně znevýhodněné regiony a nejbližší regiony;

56. žádá, aby trvale zeměpisně znevýhodněným regionům, které jsou definovány v článku 174 SFEU, tj. ostrovním regionům, regionům s velmi nízkou hustotou obyvatelstva, přeshraničním, horským a nejbližším regionům, byla věnována zvláštní pozornost ve všech návrzích reforem týkajících se budoucí politiky soudržnosti;

57. vyzdvihuje důležitou práci, která byla odvedena v Evropském parlamentu, pokud jde o otázku soudržnosti ostrovů, a uznává význam paktu o evropských ostrovech;

58. pokud jde o venkovské oblasti, vítá skutečnost, že zpráva o soudržnosti uznává možný negativní dopad demografických změn na soudržnost v Evropě. Žádá proto Evropskou komisi, aby do budoucna posílila financování a nástroje politiky soudržnosti a strategických plánů SZP, zejména prostřednictvím minimálních prahových hodnot zohledňujících podíl obyvatelstva a rozlohy venkovských oblastí v EU jako celku, pro území uvedená v článku 174 a spolupráci mezi městskými a venkovskými oblastmi, kde každá z nich přinese komparativní i doplňkové výhody v zájmu harmonického územního rozvoje;

59. zároveň zdůrazňuje pozitivní úlohu, kterou sehrávají metropolitní oblasti při zajišťování soudržného rozvoje tím, že rozdělují bohatství a přínosy na daném území a vytvářejí účinnější vazby mezi městy a venkovem. Opakuje, že HDP na obyvatele neumožňuje získat kompletní představu o míře jejich vyspělosti, a doporučuje, aby byly s pomocí metodiky indexu sociálního pokroku určeny nejnaléhavější problémy, které je nutné v metropolitních oblastech financovat z fondů politiky soudržnosti^(?);

(?) Stanovisko VR Výzvy metropolitních regionů a jejich postavení v budoucí politice soudržnosti na období po roce 2020 (Úř. věst. C 79, 10.3.2020, s. 8).

Posílení územní spolupráce

60. připomíná, že rozpočet vyčleněný na „územní spolupráci“ v rámci politiky soudržnosti v období 2021–2027 byl ve srovnání s předchozím obdobím výrazně snížen, čímž došlo k omezení schopnosti Evropské unie řešit zásadní problémy v oblasti soudržnosti v přeshraničních oblastech;

61. vítá skutečnost, že zpráva o soudržnosti se zmiňuje o posílení přeshraniční a meziregionální spolupráce. Žádá, aby rostoucí potřeba posilovat soudržnost, upevnit stávající mechanismy spolupráce mezi územími Evropské unie a reagovat na nové výzvy v oblasti spolupráce, které vyvstávají v současné situaci, byla plnohodnotnou součástí budoucí politiky soudržnosti na období po roce 2027.

62. vyjadřuje politování nad tím, že tyto škrtky mají největší dopad na regiony uvedené v článku 174 SFEU, které vzhledem ke svému přirozenému a trvalému znevýhodnění obzvláště potřebují posílit svou územní, hospodářskou a sociální soudržnost s ostatními regiony Evropské unie.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Cesty ke školnímu úspěchu

(2022/C 498/10)

Zpravodajka: Inga Bērziņa (LV/Renew Europe), členka zastupitelstva obce Kuldīga
Odkaz: Návrh doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu
 COM(2022) 316

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh doporučení Rady k iniciativě Cesty ke školnímu úspěchu

COM(2022) 316

Pozměňovací návrh 1

2. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(2) Evropská komise přijala dne 30. září 2020 sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025, ve kterém o inkluzivnosti uvažuje jako o jednom z jeho šesti rozměrů ⁽¹⁾. Rada přijala dne 18. února 2021 usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) ⁽²⁾.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 625 final. ⁽²⁾ Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.</p>	<p>(2) Evropská komise přijala dne 30. září 2020 sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025, ve kterém o inkluzivnosti uvažuje jako o jednom z jeho šesti rozměrů ⁽¹⁾. Rada přijala dne 18. února 2021 usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030) ⁽²⁾. Evropský výbor regionů přijal dne 19. března 2021 stanovisko Vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 ⁽³⁾.</p> <p>⁽¹⁾ COM(2020) 625 final. ⁽²⁾ Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1. ⁽³⁾ Úř. věst. C 175, 7.6.2021, s. 6.</p>

Odůvodnění

Navrhuje se doplnit odkaz na stanovisko VR ke sdělení Evropské komise o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025.

Pozměňovací návrh 2

5. bod odůvodnění

(Nový bod odůvodnění)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p><i>V závěrečné zprávě Konference o budoucnosti Evropy byla EU mj. vyzvána k zajištění toho, aby všichni evropští občané mohli využívat výhod digitalizace, a to tím, že jim poskytnou potřebné digitální dovednosti a příležitosti ⁽¹⁾. Evropská komise má v úmyslu předložit návrh doporučení o zlepšení poskytování digitálních dovedností ve vzdělávání a odborné přípravě a návrh týkající se evropského osvědčení o digitálních dovednostech ⁽²⁾.</i></p> <p>⁽¹⁾ <i>Konference o budoucnosti Evropy – Zpráva o konečném výsledku konference, květen 2022, návrh č. 32.</i></p> <p>⁽²⁾ <i>COM(2022) 404 final.</i></p>

Odůvodnění

Je třeba zdůraznit, že je důležité zajistit, aby mohly být využívány výhody digitalizace, a to tím, že budou všem občanům poskytnuty potřebné digitální dovednosti a příležitosti.

Pozměňovací návrh 3

25. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(25) Vzdělávání a odborná příprava v celé EU se musí systematicky zabývat cílem zlepšovat výsledky a snižovat míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a cílem podporovat úspěch ve škole. Na systémové úrovni vyžaduje koordinovaná podpora dětí, mladých lidí a jejich rodin soudržnost politických opatření, koordinaci s ostatními relevantními oblastmi politiky (jako je zdravotnictví, sociální služby, zaměstnanost, bydlení, spravedlnost, migrace a integrace) a účinnou spolupráci mezi různými aktéry na všech úrovních (celostátní, regionální a místní úrovni i na úrovni školy). Souběžně s tím by měly být na školní úrovni podporovány celoškolské přístupy, které by zahrnovaly všechny oblasti činnosti (výuku a studium; plánování a řízení atd.), a mělo by docházet k zapojení všech klíčových subjektů: účastníků vzdělávání, vedoucích pracovníků škol, pedagogických a nepedagogických pracovníků, rodičů a rodin a místního i širšího společenství ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Viz definice v příloženém pracovním dokumentu útvarů Komise.</p>	<p>(25) Vzdělávání a odborná příprava v celé EU se musí systematicky zabývat cílem zlepšovat výsledky a snižovat míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a cílem podporovat úspěch ve škole. Na systémové úrovni vyžaduje koordinovaná podpora dětí, mladých lidí a jejich rodin soudržnost politických opatření, koordinaci s ostatními relevantními oblastmi politiky (jako je zdravotnictví, sociální služby, zaměstnanost, bydlení, spravedlnost, migrace a integrace) a účinnou spolupráci mezi různými aktéry na všech úrovních (na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni i na úrovni školy) v souladu se zásadami víceúrovňové správy. Souběžně s tím by měly být na školní úrovni podporovány celoškolské přístupy, které by zahrnovaly všechny oblasti činnosti (výuku a studium; plánování a řízení atd.), a mělo by docházet k zapojení všech klíčových subjektů: účastníků vzdělávání, vedoucích pracovníků škol, pedagogických a nepedagogických pracovníků, rodičů a rodin a místního i širšího společenství ⁽¹⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Viz definice v příloženém pracovním dokumentu útvarů Komise.</p>

Odůvodnění

Ke zlepšení vzdělávání a odborné přípravy by přispělo uplatňování zásad a postupů víceúrovňové správy, které jsou popsány v usnesení VR k Listině víceúrovňové správy v Evropě ⁽¹⁾.

Pozměňovací návrh 4

Bod 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Vyvinout nebo dále posílit do roku 2025 integrovanou a komplexní strategii vedoucí k úspěchu ve škole na vhodné úrovni, v souladu se strukturou jejich vzdělávacího systému a systému odborné přípravy, s cílem oddělit výsledky vzdělávání od socioekonomického postavení, podporovat inkluzi ve vzdělávání (včetně řešení segregace ve vzdělávání) a dále snižovat míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a zlepšovat výsledky v oblasti základních dovedností, jak je navrženo v politickém rámci v příloze. Zvláštní pozornost by měla být věnována osobní pohodě ve škole jako klíčové složce úspěchu ve škole. Taková strategie by měla zahrnovat opatření v oblasti prevence, zásahu a nápravy (včetně opatření nabízených jako součást záruky pro mladé lidi), měla by být založena na důkazech a kombinovat univerzální opatření s cílenými a/nebo individualizovanými opatřeními pro účastníky vzdělávání vyžadující dodatečnou pozornost a podporu v inkluzivním prostředí (jako jsou například účastníci vzdělávání se socioekonomickým znevýhodněním, migranti – včetně uprchlíků – nebo Romové, účastníci vzdělávání s viditelným postižením i s postižením, které vidět není, účastníci vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s problémy v oblasti duševního zdraví). Taková strategie by měla být také založena na strukturované spolupráci mezi aktéry zastupujícími různé oblasti politiky, úrovně správy a úrovně vzdělávání, měla by zahrnovat přiměřené financování a měla by být doprovázena jasným plánem provádění a hodnocení.</p>	<p>1. Vyvinout nebo dále posílit do roku 2025 integrovanou a komplexní strategii vedoucí k úspěchu ve škole na vhodné úrovni, v souladu se strukturou jejich vzdělávacího systému a systému odborné přípravy a při zohlednění příslušných decentralizovaných systémů, s cílem oddělit výsledky vzdělávání od socioekonomického postavení, podporovat inkluzi ve vzdělávání (včetně řešení segregace ve vzdělávání) a dále snižovat míry předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy a zlepšovat výsledky v oblasti základních dovedností, jak je navrženo v politickém rámci v příloze. Zvláštní pozornost by měla být věnována osobní pohodě a v environmentálním a zdravotním podmínkám ve škole a v okolním prostředí jako klíčové složce úspěchu ve škole. Taková strategie by měla zahrnovat opatření v oblasti plánování, prevence, zásahu a nápravy (včetně opatření nabízených jako součást záruky pro mladé lidi), měla by být založena na důkazech a kombinovat univerzální opatření s cílenými a/nebo individualizovanými opatřeními pro účastníky vzdělávání vyžadující dodatečnou pozornost a podporu v inkluzivním prostředí (jako jsou například účastníci vzdělávání se socioekonomickým znevýhodněním, migranti – včetně uprchlíků – nebo Romové, účastníci vzdělávání s viditelným postižením i s postižením, které vidět není, účastníci vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s problémy v oblasti duševního zdraví). Taková strategie by měla být také založena na strukturované spolupráci mezi aktéry zastupujícími různé oblasti politiky, úrovně správy a úrovně vzdělávání, měla by zahrnovat přiměřené financování a měla by být doprovázena jasným plánem provádění, hodnocení a monitorování.</p>

Odůvodnění

Místní a regionální orgány hrají zásadní roli při uskutečňování vize Evropského prostoru vzdělávání, jelikož mají přímou a organickou vazbu na komunity, v nichž se mají vzdělávací politiky definované na evropské úrovni provádět a kde pak mají přímý dopad ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 174, 7.6.2014, s. 1.

⁽²⁾ Stanovisko Evropského výboru regionů Vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (Úř. věst. C 175, 7.5.2021, s. 6).

Pozměňovací návrh 5

Bod 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
3. V kontextu integrované a komplexní strategie kombinovat opatření v oblasti prevence, zásahu a nápravy, jak jsou stanovena v rámci politiky v příloze, s cílem podporovat:	3. V kontextu integrované, inkluzivní a komplexní strategie kombinovat opatření v oblasti prevence, zásahu a nápravy, jak jsou stanovena v rámci politiky v příloze, s cílem podporovat:

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 6

Bod 3.3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
3.3. školy při rozvíjení „celoškolního přístupu“ k úspěchu ve škole, do kterého se aktivně zapojují všichni členové školní komunity (vedoucí pracovníci škol, učitelé, školitelé a další pedagogičtí pracovníci, účastníci vzdělávání, rodiče a rodiny a místní komunita) i externí zúčastněné strany, a v duchu spolupráce podporovat úspěch všech účastníků v jejich vzdělávání;	3.3. školy při rozvíjení „celoškolního přístupu“ k úspěchu ve škole, do kterého se aktivně zapojují všichni členové školní komunity (vedoucí pracovníci škol, učitelé, školitelé a další pedagogičtí pracovníci, účastníci vzdělávání, rodiče a rodiny a místní komunita, jakož i místní a regionální orgány) i externí zúčastněné strany, a v duchu spolupráce podporovat úspěch všech účastníků v jejich vzdělávání;

Odůvodnění

Místní a regionální orgány mají školy ve své kompetenci a podporují rozvíjení „celoškolních přístupů“, mj. uplatňováním koncepce čtverné šroubovice, což je model spolupráce, v jehož rámci je vedle subjektů z veřejného a soukromého sektoru a akademické obce kladen velký důraz na lidi a jejich potřeby.

Pozměňovací návrh 7

Bod 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
4. Optimalizovat využití zdrojů na vnitrostátní úrovni i úrovni EU určených k investicím do infrastruktury, odborné přípravy a nástrojů, jakož i zdrojů určených ke zvýšení začlenění, rovnosti a osobní pohody ve vzdělávání, včetně fondů a odborných znalostí EU v oblasti reformy a investic do infrastruktury, nástrojů, pedagogiky a vytváření zdravých vzdělávacích prostředí, jako jsou zejména Erasmus+, Nástroj pro oživení a odolnost, Evropský sociální fond+, Evropský fond pro regionální rozvoj, program Digitální Evropa, Horizont Evropa, Nástroj pro technickou podporu, Azylový, migrační a integrační fond atd., a zajistit využívání těchto peněžních prostředků v souladu s celkovou strategií.	4. Optimalizovat využití zdrojů na místní, regionální a celostátní úrovni i úrovni EU určených k investicím do infrastruktury, odborné přípravy a nástrojů, jakož i zdrojů určených ke zvýšení začlenění, rovnosti a osobní pohody ve vzdělávání, včetně fondů a odborných znalostí EU v oblasti reformy a investic do infrastruktury, nástrojů, pedagogiky a vytváření zdravých vzdělávacích prostředí, jako jsou zejména Erasmus+, Nástroj pro oživení a odolnost, Evropský sociální fond+, Evropský fond pro regionální rozvoj, program Digitální Evropa, Horizont Evropa, Nástroj pro technickou podporu, Azylový, migrační a integrační fond atd., a zajistit využívání těchto peněžních prostředků v souladu s celkovou strategií.

Odůvodnění

Navrhuje se zahrnout sem i místní a regionální úroveň.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Zvláštní úloha místních a regionálních orgánů

1. domnívá se, že vytvoření kvalitních a inkluzivních systémů vzdělávání a odborné přípravy, k nimž budou mít přístup všichni účastníci vzdělávání bez ohledu na osobní vlastnosti a rodinné, kulturní a socioekonomické zázemí, umožní zajistit nejenom úspěch ve škole, ale přispěje také k našemu společnému úsilí o dosažení sociální soudržnosti a přechod na udržitelnější ekonomiku v Evropské unii;
2. velmi oceňuje „celoškolní přístup“, který Evropská komise prosazuje a v jehož rámci mají být zapojeny i místní a regionální orgány. Uplatňování tohoto přístupu je zásadní podmínkou pro to, aby bylo možné zreformovat politiku v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a dosáhnout stěžejních cílů v rámci evropské spolupráce, jako je například snížení podílu žáků s nedostatečnými výsledky v základních dovednostech a zamezení předčasným odchodům ze vzdělávání a odborné přípravy;
3. upozorňuje na to, že opatření, která mají zamezit předčasnému ukončení školní docházky⁽³⁾, jsou často prováděna na místní a regionální úrovni a tyto úrovně mají díky tomu možnost řešit související problémy;
4. domnívá se, že je důležité snížit rozdíly ve vzdělání mezi odlehlými či venkovskými oblastmi a městy a také rozdíly mezi jednotlivými vzdělávacími zařízeními, a podpořit tak osobní pohodu žáků a zaměstnanců škol v místě výuky. V zájmu dosažení tohoto cíle je naprosto nezbytné zajistit, aby bylo k dispozici adekvátní množství finančních prostředků na podporu sociální a územní soudržnosti a aby bylo možné vycházet při přijímání rozhodnutí z příslušných údajů. V každém případě lze kvalitu decentralizovaného vzdělávacího systému zlepšit pouze uplatněním širokého přístupu, který nebude zahrnovat pouze rozpočtové hledisko;
5. zdůrazňuje, že je důležité shromažďovat a analyzovat údaje na místní, regionální a celostátní úrovni. Z těchto údajů lze získat představu o obecném vývoji situace v oblasti předčasného ukončení školní docházky a na základě toho pak navrhnout řešení, díky nimž bude možné odstranit příslušné problémy při uplatnění místního přístupu. Například v Lotyšsku byl na celostátní úrovni vytvořen interaktivní nástroj, který slouží ke shromažďování informací o žácích počínaje okamžikem, kdy učitel shledá, že u žáka hrozí předčasné ukončení školní docházky. Tento nástroj umožňuje vytvořit na místní a regionální úrovni objemnou databázi statistických údajů o příčinách předčasného ukončení školní docházky a souvisejících trendech;
6. vyzývá k rozsáhlejšímu využívání místních a regionálních osvědčených postupů, aby bylo možné vybudovat efektivní ekosystém digitálního vzdělávání a podpořit udržitelnou digitální transformaci. Pomohlo by to zajistit kvalitní a inkluzivní vzdělávání pro všechny a zároveň posílit digitální soudržnost v zájmu snížení územních rozdílů. Například francouzský region Île-de-France vytvořil v reakci na nové podmínky vyvolané pandemií COVID-19 bezplatnou platformu pro studium jazyků QIOZ;

Dopad krize na vzdělávací systémy

7. upozorňuje na to, že počet mladých lidí, kteří předčasně ukončili školní docházku, v uplynulých deseti letech neustále klesal. Hrozí však, že v důsledku pandemie se tento pozitivní trend zase obrátí⁽⁴⁾. Vyplyvá to ze získaných poznatků o výsledcích za školní rok 2021–2022 a jejich spojitosti s restrikcemi, které byly z důvodu pandemie zavedeny. Například v belgických regionech Valonsko a Brusel tento počet stoupl o 28 %, především u žáků 7. až 12. ročníku;

⁽³⁾ Ukazatel „předčasných odchodů ze vzdělávání a odborné přípravy“ v EU měří podíl osob ve věku 18–24 let, které dosáhly nejvýše nižšího sekundárního vzdělání a které se již neúčastní formálního nebo neformálního vzdělávání a odborné přípravy.

⁽⁴⁾ Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu, Monitor vzdělávání a odborné přípravy 2021 – Shrnutí, Úřad pro publikace Evropské unie, 2021, <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/32aebf22-57db-11ec-91ac-01aa75ed71a1>.

8. je toho názoru, že je nutné mít na zřeteli dopad pandemie COVID-19 na duševní a fyzické zdraví žáků i na jejich celkovou pohodu. Dále pak je třeba věnovat pozornost tomu, že v důsledku této krize zeslábla motivace k učení i u těch skupin žáků, u nichž v minulosti předčasné ukončení školní docházky vůbec nehrozilo, a že se krize nepřiměřeně dotkla žáků ze zranitelného a znevýhodněného prostředí. Požaduje tudíž, aby byly zavedeny inovační aktivity ke zvýšení motivace dětí, které mají ve škole dobré výsledky;

9. žádá, aby bylo pro všechny ukrajinské děti školního věku, které kvůli probíhající válce pobývají v členských státech EU, zajištěno sociálně inkluzivní a psychologicky přizpůsobené vzdělávání. Kromě toho požaduje, aby byly vytvořeny speciální a vhodně koncipované programy studia jazyků (například po vzoru těch, jaké nabízí belgický Vlámský region⁽⁵⁾) určené žákům, kteří nehovoří jazykem daného členského státu EU, což by umožnilo podpořit jejich integraci a zlepšit jejich výsledky;

Závěry

10. souhlasí se závěrem, k němuž se dospělo v rámci nezávislého hodnocení⁽⁶⁾ provádění doporučení Rady ze dne 28. června 2011 o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky⁽⁷⁾, a sice že jednotlivé úrovně správy (evropská, celostátní, regionální a místní) mezi sebou i nadále spolupracují jen v omezené míře a že má tato spolupráce roztržitý charakter. Jde o jednu z oblastí, ve kterých je třeba vyvinout další úsilí, aby bylo možné problém předčasného ukončování školní docházky vyřešit, zejména prostřednictvím spolupráce v rámci inovačního ekosystému;

11. upozorňuje na to, že místní a regionální orgány hrají stěžejní úlohu, co se týče zřizování a modernizace vzdělávacích zařízení, podpory rovných příležitostí pro všechny a vytváření bezpečného, inkluzivního a účinného vzdělávacího prostředí, v jehož rámci bude věnována zvláštní pozornost stále rozsáhlejšímu výskytu šikany a kybernetické šikany. Zdůrazňuje, že vzhledem k dopadům ruské války proti Ukrajině, energetické krize a prudce rostoucí inflace na celostátní a místní rozpočty je důležité zajistit, aby byly ze strukturálních fondů EU dlouhodobě podporovány komunální projekty zaměřené na modernizaci vzdělávacího prostředí a zachování kvality stávající vzdělávací infrastruktury;

12. vyzývá k tomu, aby byl při řešení nadcházejících výzev uplatňován „celoškolní přístup“. Mimo jiné je zapotřebí, aby došlo ke generační obměně v řadách pedagogických pracovníků a aby byl vytvořen rozsáhlý motivační program zaměřený na učitele a zaměstnance škol. V tomto ohledu je možné se inspirovat programy, které již realizují jednotlivé místní a regionální orgány – jde například o stipendia určená studentům učitelských oborů v posledním roce studia, především pak budoucím učitelům v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM) nebo odborným pracovníkům v oblasti výchovného poradenství (psychologům, sociálním pedagogům atd.). Zároveň by měly být i nadále podporovány programy pro profesní rozvoj a prohlubování dovedností učitelů a případně opatření zaměřená na změnu kvalifikace.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

⁽⁵⁾ OKAN – *Onthaalonderwijs voor anderstalige kinderen* (Vzdělávání přijatých dětí hovořících jiným jazykem).

⁽⁶⁾ Evropská komise, Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu, Donlevy, V., Day, L., Andriescu, M. a Downes, P., *Assessment of the implementation of the 2011 Council recommendation on policies to reduce early school leaving: final report* (Hodnocení provádění doporučení Rady o politikách snížení míry předčasného ukončování školní docházky z roku 2011 – závěrečná zpráva), Úřad pro publikace Evropské unie, 2019.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 191, 1.7.2011, s. 1.

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

151. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 11. 10. 2022–12. 10. 2022

Stanovisko Evropského výboru regionů – Ochrana zeměpisných označení průmyslových a řemeslných výrobků v Evropské unii (revize)

(2022/C 498/11)

Zpravodajka:	Martine PINVILLE (FR/SES), členka rady regionu Nová Akvitánie
Odkaz:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 a (EU) 2019/1753 a rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754 COM(2022) 174 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 a (EU) 2019/1753 a rozhodnutí Rady (EU) 2019/1754

COM(2022) 174 final

2022/0115 (COD)

Pozměňovací návrh 1

Článek 2

(nový článek)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>Cíle</p> <p><i>V této hlavě se stanoví jednotný a výlučný systém zeměpisných označení, který má ochránit názvy řemeslných a průmyslových výrobků, jejichž jakost, pověst či jiné vlastnosti souvisí s jejich zeměpisným původem, a zajistit tak následující:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) výrobci, kteří jednají kolektivně, mají nezbytné pravomoci a odpovědnosti, aby mohli spravovat své zeměpisné označení, mj. s cílem reagovat na společenskou poptávku po autentických výrobcích, které jsou součástí dědictví a byly vyrobeny udržitelným způsobem – z hlediska všech tří aspektů, tj. udržitelnosti hospodářské, environmentální a sociální –, a působit na trhu;</i> <i>b) spravedlivou hospodářskou soutěž pro výrobce v obchodním řetězci;</i> <i>c) spotřebitelé mají k dispozici spolehlivé informace a záruku pravosti těchto výrobků a mohou je na trhu snadno identifikovat, a to i při elektronickém obchodování;</i> <i>d) zeměpisná označení lze snadno a efektivně zapsat, přičemž se dbá na náležitou ochranu práv duševního vlastnictví;</i> <i>e) účinné prosazování a uvádění na trh v celé Unii a při elektronickém obchodování, což zajišťuje integritu vnitřního trhu;</i> <i>f) místní hospodářský rozvoj, jenž umožňuje ochranu know-how a společného dědictví.</i>

Odůvodnění

Účelem vložení tohoto článku je zajistit soulad s nařízením o zeměpisných označeních zemědělských produktů a zdůraznit, že nejde pouze o nástroj na ochranu duševního vlastnictví, nýbrž o nástroj veřejné politiky.

Pozměňovací návrh 2

Článek 3

(první písmeno, nové)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>„zeměpisným označením“ řemeslného nebo průmyslového výrobku název, který identifikuje výrobek:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) jenž pochází z určitého místa či regionu nebo z určité země; ii) jehož danou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti lze přičíst především jeho zeměpisnému původu; a iii) u něhož alespoň jedna z fází výroby probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti;

Odůvodnění

Je naprosto nezbytné vložit do tohoto článku definici zeměpisných označení průmyslových a řemeslných výrobků (podobně jako je tomu v nařízení o zeměpisných označeních zemědělských produktů).

Pozměňovací návrh 3

Článek 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Článek 5</p> <p>Požadavky na zeměpisné označení</p> <p>Aby byl název řemeslného a průmyslového výrobku způsobilý k získání ochrany na základě „zeměpisného označení“, musí výrobek splňovat tyto požadavky:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) výrobek pochází z určitého místa, regionu nebo země; b) jeho danou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti lze přičíst především jeho zeměpisnému původu a c) alespoň jedna z fází výroby probíhá ve vymezené zeměpisné oblasti. 	

Odůvodnění

Tento pozměňovací návrh souvisí s pozměňovacím návrhem k článku 3.

Pozměňovací návrh 4

Článek 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Žádosti o zápis zeměpisného označení může podat pouze seskupení výrobců výrobku (dále jen „žádající seskupení výrobců“), jehož název je navržen k zápisu. S přípravou žádosti a souvisejícím postupem mohou pomoci regionální nebo místní veřejné subjekty.</p> <p>2. Pro účely této hlavy může být za žádající seskupení výrobců považován orgán určený členským státem, není-li vytvoření seskupení pro dotčené výrobce možné z důvodu jejich počtu, zeměpisného umístění nebo organizačních zvláštností. Pokud existuje takové zastoupení, jsou v žádosti podle čl. 11 odst. 3 tyto důvody zastoupení uvedeny.</p> <p>3. Pro účely této hlavy lze za žádající seskupení výrobců považovat jediného výrobce, jsou-li splněny obě následující podmínky:</p> <p>a) dotčená osoba je jediným výrobcem, který chce žádost o zápis zeměpisného označení podat;</p> <p>b) <i>daná zeměpisná oblast je vymezena přírodními charakteristikami bez ohledu na hranice pozemků a má vlastnosti, které jsou zjevně odlišné od vlastností sousedních oblastí, nebo se vlastnosti daného výrobku liší od vlastností výrobků vyráběných v sousedních oblastech.</i></p>	<p>1. Žádosti o zápis zeměpisného označení může podat seskupení výrobců výrobku (dále jen „žádající seskupení výrobců“), jehož název je navržen k zápisu. S přípravou žádosti a souvisejícím postupem mohou pomoci regionální nebo místní veřejné subjekty.</p> <p>2. Pro účely této hlavy může být za žádající seskupení výrobců považován orgán určený členským státem – zejména regionální či místní orgán –, není-li vytvoření seskupení pro dotčené výrobce možné z důvodu jejich počtu, zeměpisného umístění nebo organizačních zvláštností. Pokud existuje takové zastoupení, jsou v žádosti podle čl. 11 odst. 3 tyto důvody zastoupení uvedeny.</p> <p>3. Pro účely této hlavy lze za žádající seskupení výrobců považovat jediného výrobce, jsou-li splněny obě následující podmínky:</p> <p>a) dotčená osoba je jediným výrobcem, který chce žádost o zápis zeměpisného označení podat;</p> <p>b) <i>zeměpisné označení může začít používat kterýkoli další výrobce, pokud dodržuje specifikace tohoto označení.</i></p>

Odůvodnění

Žadatelem o zápis zeměpisného označení nemusí být pouze seskupení výrobců. Je třeba zajistit větší flexibilitu a umožnit místním a regionálním orgánům, které již tento úkol v některých zemích plní, aby tyto žádosti mohly předkládat. [Pozn. překl.: Poslední změna se netýká českého znění, ve kterém i po změně anglického „single producer“ na „sole producer“ zůstává výraz „jediný výrobce“.]

Pozměňovací návrh 5

čl.7 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Řemeslné a průmyslové výrobky, jejichž názvy jsou zapsány jako zeměpisné označení, musí splňovat specifikaci výrobku, která obsahuje alespoň:</p>	<p>1. Řemeslné a průmyslové výrobky, jejichž názvy jsou zapsány jako zeměpisné označení, musí splňovat specifikaci výrobku, která obsahuje alespoň tato objektivní a nediskriminační kritéria:</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>a) název, který má být chráněn jako zeměpisné označení, což může být bud' zeměpisný název místa výroby určitého výrobku, nebo název používaný při obchodování nebo v běžném jazyce k popisu konkrétního výrobku ve vymezené zeměpisné oblasti;</p> <p>b) popis výrobku, případně včetně surovin;</p> <p>c) specifikaci vymezené zeměpisné oblasti, která vytváří vazbu podle písmene g);</p> <p>d) důkaz, že výrobek pochází z vymezené zeměpisné oblasti uvedené v čl. 5 písm. c);</p> <p>e) popis metody výroby nebo získání výrobku a případně tradičních metod a zvláštních postupů;</p> <p>f) údaje o balení, pokud tak stanoví žádající seskupení výrobců a ve vztahu k danému výrobku dostatečně odůvodní, proč musí být výrobek v zájmu zachování jakosti, zajištění původu či zajištění kontroly zabalen ve vymezené zeměpisné oblasti, s ohledem na právo Unie, zejména v oblasti volného pohybu zboží a služeb;</p> <p>g) podrobné údaje o souvislosti mezi danou jakostí, pověstí či jinou vlastností výrobku a zeměpisným původem podle čl. 5 písm. b);</p> <p>h) jakékoli zvláštní pravidlo týkající se označování dotčeného výrobku;</p> <p>i) další platné požadavky, pokud je stanoví členské státy, případně seskupení výrobců, přičemž tyto požadavky musí být objektivní, nediskriminační a slučitelné s právem Unie.</p>	<p>a) název, který má být chráněn jako zeměpisné označení, což může být zeměpisný název místa výroby určitého výrobku a název používaný při obchodování nebo v běžném jazyce k popisu konkrétního výrobku ve vymezené zeměpisné oblasti;</p> <p>b) druh výrobku (či výrobků), na který se označení vztahuje;</p> <p>c) popis výrobku, případně včetně surovin;</p> <p>d) specifikaci vymezené zeměpisné oblasti, která vytváří vazbu podle písmene g);</p> <p>e) důkaz, že výrobek pochází z vymezené zeměpisné oblasti uvedené v čl. 5 písm. c);</p> <p>f) popis metody výroby nebo získání výrobku a případně tradičních metod a zvláštních postupů;</p> <p>g) údaje o balení, pokud tak stanoví žádající seskupení výrobců a ve vztahu k danému výrobku dostatečně odůvodní, proč musí být výrobek v zájmu zachování jakosti, zajištění původu či zajištění kontroly zabalen ve vymezené zeměpisné oblasti, s ohledem na právo Unie, zejména v oblasti volného pohybu zboží a služeb;</p> <p>h) podrobné údaje o souvislosti mezi danou jakostí, pověstí či jinou vlastností výrobku a zeměpisným původem podle čl. 5 písm. b);</p> <p>i) jakékoli zvláštní pravidlo týkající se označování dotčeného výrobku;</p> <p>j) příslušný orgán pro kontrolu výrobku;</p> <p>k) další platné požadavky, pokud je stanoví členské státy, případně seskupení výrobců, přičemž tyto požadavky musí být objektivní, nediskriminační a slučitelné s právem Unie.</p>

Odůvodnění

- Nesmí dojít k tomu, že bude uznáno nové označení, které nemá žádnou spojitost s místním dědictvím ani s tím, jak ho používají místních subjekty. Zeměpisné označení je součástí nehmotného dědictví. Jeho opodstatněnost lze posoudit na základě praktických postupů a jeho používání.
- Specifikace výrobku musí být podrobnější a stejně jako v případě zeměpisných označení zemědělských produktů musí zahrnovat přesnou definici výrobku, na který se vztahuje. Součástí této definice je kritérium „druh výrobku“, u něhož se uvádí, do které kategorie výrobek patří (například keramika, porcelán, přírodní kámen atd.).

Pozměňovací návrh 6

čl. 8 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Jednotný dokument obsahuje:</p> <p>a) tyto hlavní body specifikace výrobku:</p> <p style="margin-left: 20px;">i) název;</p> <p style="margin-left: 20px;">ii) popis výrobku, případně včetně zvláštních pravidel týkajících se balení a označování;</p> <p style="margin-left: 20px;">iii) stručné vymezení zeměpisné oblasti;</p>	<p>1. Jednotný dokument obsahuje:</p> <p>a) tyto hlavní body specifikace výrobku:</p> <p style="margin-left: 20px;">i) název;</p> <p style="margin-left: 20px;">ii) druh výrobku;</p> <p style="margin-left: 20px;">iii) popis výrobku, případně včetně zvláštních pravidel týkajících se balení a označování a nejdůležitějších kroků výrobního procesu;</p> <p style="margin-left: 20px;">iv) stručné vymezení zeměpisné oblasti;</p>

Odůvodnění

Jednotný dokument obsahuje shrnutí specifikace výrobku. Z tohoto dokumentu bude vycházet Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) při posuzování žádostí o zápis zeměpisného označení. Je tedy nezbytné zahrnout do něj stěžejní a relevantní informace, které jsou potřebné k posouzení žádosti na úrovni EU – informace o druhu výrobku a výrobním procesu mají zásadní význam pro důkladné prozkoumání žádosti o zápis zeměpisného označení a ověření její opodstatněnosti na základě stanovených kritérií.

Pozměňovací návrh 7

čl. 22 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Je-li podána námitka, nebude název, pro který byla podána žádost o zápis, zapsán, jestliže:</p> <p>a) navrhované zeměpisné označení nesplňuje požadavky na ochranu stanovené v tomto nařízení;</p> <p>b) zápis navrhovaného zeměpisného označení by byl v rozporu s články 37, 38 nebo 39 nebo</p>	<p>2. Je-li podána námitka, nebude název, pro který byla podána žádost o zápis, zapsán, jestliže:</p> <p>a) navrhované zeměpisné označení nesplňuje požadavky na ochranu stanovené v tomto nařízení;</p> <p>b) zápis navrhovaného zeměpisného označení by byl v rozporu s články 35, 37, 38 nebo 39 nebo</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>c) zápis navrhovaného zeměpisného označení by ohrozil existenci zcela nebo částečně totožného názvu nebo ochranné známky nebo existenci výrobků, které se po dobu nejméně pěti let přede dnem zveřejnění podle čl. 18 odst. 3 nacházely na trhu v souladu s právem.</p>	<p>c) zápis navrhovaného zeměpisného označení by ohrozil existenci zcela nebo částečně totožného názvu nebo ochranné známky nebo existenci výrobků, které se po dobu nejméně pěti let přede dnem zveřejnění podle čl. 18 odst. 3 nacházely na trhu v souladu s právem.</p>

Odůvodnění

Díky doplnění odkazu na článek 35 bude možné využít v případě podání námítky všechny právní základy, které slouží k ochraně zeměpisných označení. Posílí se tím ochrana již uznaných zeměpisných označení a zamezí se zápisu konkurujících či neoprávněných zeměpisných označení.

Pozměňovací návrh 8

Článek 23

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Úřad může rozhodnout o prodloužení přechodného období uděleného podle odstavce 1 až na patnáct let nebo o povolení dalšího užívání po dobu až patnácti let, pokud se dodatečně prokáže, že:</p> <p>a) název v označení podle odstavce 1 je v souladu s právem používán nepřetržitě a řádně po dobu nejméně 25 let před podáním žádosti o zápis dotčeného zeměpisného označení úřadu;</p> <p>b) název v označení podle odstavce 1 nebyl nikdy používán za účelem využívání pověsti názvu výrobku, který je zapsán jako zeměpisné označení, a</p> <p>c) spotřebitel nebyl ani nemohl být uveden v omyl, pokud jde o skutečný původ výrobku</p> <p>5. K překonání dočasných obtíží v souvislosti s dosažením dlouhodobého cíle, jímž je zajistit, aby všichni výrobci výrobku označeného zeměpisným označením v dané oblasti dodržovali příslušnou specifikaci výrobku, může členský stát udělit přechodné období pro dosažení souladu v délce až deseti let s účinností ode dne podání žádosti úřadu, jestliže dané hospodářské subjekty uváděly dotčené výrobky na trh v souladu s právem, používaly dotčené názvy nepřetržitě nejméně po dobu pěti let před podáním žádosti orgánům uvedeného členského státu a tuto skutečnost uvedly ve vnitrostátním námitkovém řízení podle článku 13.</p>	<p>5. K překonání dočasných obtíží v souvislosti s dosažením dlouhodobého cíle, jímž je zajistit, aby všichni výrobci výrobku označeného zeměpisným označením v dané oblasti dodržovali příslušnou specifikaci výrobku, může členský stát udělit přechodné období pro dosažení souladu v délce až pěti let s účinností ode dne podání žádosti úřadu, jestliže dané hospodářské subjekty uváděly dotčené výrobky na trh v souladu s právem, používaly dotčené názvy nepřetržitě nejméně po dobu pěti let před podáním žádosti orgánům uvedeného členského státu a tuto skutečnost uvedly ve vnitrostátním námitkovém řízení podle článku 13.</p>

Odůvodnění

Přechodné období musí mít omezenou délku, aby nedošlo k oslabení ochrany zeměpisných označení nebo k legitimizaci stávajících případů zneužití.

Pozměňovací návrh 9

čl. 26 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Po vstupu rozhodnutí o zápisu chráněného zeměpisného označení v platnost zapíše úřad do unijního rejstříku zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků tyto údaje:</p> <p>a) zapsaný název výrobku;</p> <p>b) třídu výrobku;</p> <p>c) odkaz na nástroj pro zápis názvu do rejstříku;</p> <p>d) název země nebo zemí původu.</p>	<p>3. Po vstupu rozhodnutí o zápisu chráněného zeměpisného označení v platnost zapíše úřad do unijního rejstříku zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků tyto údaje:</p> <p>a) zapsaný název chráněného zeměpisného označení výrobku;</p> <p>b) druh výrobku;</p> <p>c) držitele chráněného zeměpisného označení;</p> <p>d) odkaz na nástroj pro zápis názvu do rejstříku;</p> <p>e) název země nebo zemí původu.</p>

Odůvodnění

Účelem je upřesnit znění.

Pozměňovací návrh 10

čl. 29 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Úřad může z vlastního podnětu nebo na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu, třetí země nebo kterékoli fyzické nebo právnické osoby s oprávněným zájmem přijmout rozhodnutí zrušit zápis zeměpisného označení v těchto případech:</p> <p>a) pokud již nemůže být zajištěn soulad s požadavky na specifikaci výrobku;</p> <p>b) pokud po dobu nejméně sedmi po sobě následujících let není na trh uveden žádný výrobek s tímto zeměpisným označením.</p>	<p>1. Úřad může z vlastního podnětu nebo na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu, třetí země nebo kterékoli fyzické nebo právnické osoby s oprávněným zájmem přijmout rozhodnutí zrušit zápis zeměpisného označení v těchto případech:</p> <p>a) pokud již nemůže být zajištěn soulad s požadavky na specifikaci výrobku;</p> <p>b) pokud po dobu nejméně deseti po sobě následujících let není na trh uveden žádný výrobek s tímto zeměpisným označením.</p>

Odůvodnění

Zdá se, že čekací doba sedmi let byla stanovena poněkud nahodile. Vzhledem k potenciálním problémům v oblasti dodavatelských řetězců a možnosti likvidace zásob by bylo možné stanovit delší čekací dobu před zrušením zápisu.

Pozměňovací návrh 11

čl. 33 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
5. Poradní výbor tvoří jeden zástupce z každého členského státu a jeden zástupce Komise a jejich náhradníci.	5. Poradní výbor tvoří jeden zástupce z každého členského státu, jeden zástupce Komise a jeden uznávaný nezávislý odborník na daný druh výrobku, popřípadě včetně zástupců regionálních či místních orgánů , a jejich náhradníci.

Odůvodnění

Složení poradního výboru by mělo být pružné a mělo by být možné jmenovat do něj nezávislé odborníky disponující odbornými znalostmi, které by mohly úřadu EUIPO pomoci při posuzování žádostí.

Pozměňovací návrh 12

čl. 44 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
2. V případě řemeslných a průmyslových výrobků pocházejících z Unie, které jsou uváděny na trh pod zeměpisným označením, se na etiketě a reklamních materiálech uvede symbol Unie podle odstavce 1. Zeměpisné označení se uvede ve stejném zorném poli jako symbol Unie.	2. V případě řemeslných a průmyslových výrobků pocházejících z Unie, které jsou uváděny na trh pod zeměpisným označením, se na etiketě, reklamních materiálech nebo komunikačních materiálech uvede symbol Unie podle odstavce 1. Zeměpisné označení se uvede ve stejném zorném poli jako symbol Unie.

Odůvodnění

Je nezbytné, aby bylo u těchto výrobků povinně používáno evropské logo, aby je mohli spotřebitelé či zákazníci rozpoznat. Vzhledem k tomu, že ne u všech průmyslových a řemeslných výrobků lze zeměpisné označení uvést na etiketě, by bylo vhodnější použít výraz „komunikační materiály“.

Pozměňovací návrh 13

čl. 50 odst. 2 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
b) pověřený subjekt pro certifikaci výrobků musí: <ul style="list-style-type: none"> i) mít odbornou způsobilost, vybavení a infrastrukturu nezbytné pro provádění úkolů úřední kontroly, které na něj byly přeneseny; ii) mít dostatečný počet zkušených pracovníků s vhodnou kvalifikací; iii) být nestranný a nenacházet se v žádném střetu zájmů, a zejména ne v situaci, jež by přímo či nepřímo mohla ovlivnit nestrannost jeho profesního jednání, pokud jde o provádění těchto úkolů úřední kontroly, které na něj byly přeneseny, a 	b) pověřený subjekt pro certifikaci výrobků nebo fyzická osoba musí: <ul style="list-style-type: none"> i) mít odbornou způsobilost, vybavení a infrastrukturu nezbytné pro provádění úkolů úřední kontroly, které na něj či na ni byly přeneseny, mj. v oblasti podnikového účetnictví; ii) mít dostatečný počet zkušených pracovníků s vhodnou kvalifikací; iii) být nestranný či nestranná a nenacházet se v žádném střetu zájmů, a zejména ne v situaci, jež by přímo či nepřímo mohla ovlivnit nestrannost jeho či jejího profesního jednání, pokud jde o provádění těchto úkolů úřední kontroly, které na něj či na ni byly přeneseny, a

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>iv) mít dostatečné pravomoci k provádění úkolů úřední kontroly, které na něj byly přeneseny, a</p> <p>c) pokud jsou úkoly úřední kontroly přeneseny na fyzické osoby, tyto fyzické osoby musí:</p> <p>i) mít odbornou způsobilost, vybavení a infrastrukturu nezbytné pro provádění těchto úkolů úřední kontroly, které na ně byly přeneseny;</p> <p>ii) mít odpovídající kvalifikaci a zkušenosti;</p> <p>iii) jednat nestranně a nenacházet se v žádném střetu zájmů v souvislosti s prováděním těchto úkolů úřední kontroly, které na ně byly přeneseny, a</p>	<p>iv) mít dostatečné pravomoci k provádění úkolů úřední kontroly, které na něj či na ni byly přeneseny,</p>

Odůvodnění

Nemělo by se rozlišovat mezi požadavky, které platí pro subjekty a pro fyzické osoby, na něž byly přeneseny úkoly úřední kontroly.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR)

1. vítá návrh Evropské komise, který přináší to, po čem evropské místní a regionální orgány hlasitě volají. Domnívají se totiž, že zavedení zeměpisných označení průmyslových a řemeslných výrobků umožní ochránit dědictví, zachovat na daném území přidanou hodnotu a pracovní místa a posílit jeho identitu;
2. poukazuje na to, že Evropský výbor regionů ve svém stanovisku z října 2021 vyzval k zavedení zvláštního systému ochrany zeměpisných označení průmyslových a řemeslných výrobků, aby tak měla Evropská unie k dispozici ucelený právní rámec pro zeměpisná označení, který by zajišťoval stejnou míru ochrany bez ohledu na druh zeměpisného označení;
3. je potěšen tím, že předložený návrh čerpá ze zkušeností, které byly shromážděny v souvislosti se zeměpisnými označeními zemědělských a zemědělsko-potravinářských produktů, a že byl zvolen přístup spočívající v harmonizaci jednotlivých systémů;
4. opakuje svůj požadavek, aby byl v zájmu zajištění souladu mezi oběma systémy zaveden účinný mechanismus koordinace mezi dotčenými útvary Evropské komise a Úřadu Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO);
5. doporučuje, aby byly prostřednictvím právního aktu jasně vymezeny pravomoci úřadu EUIPO v oblasti ověřování zeměpisných označení, aby tak byl schopen shromáždit v patřičné době potřebné odborné znalosti pro posuzování žádostí a jejich opodstatněnosti na základě stanovených kritérií;
6. zdůrazňuje, že je nutné zřídit společný rejstřík zeměpisných označení, díky němuž si budou moci spotřebitelé, výrobci, jednotlivé státy a místní a regionální orgány snáze obstarávat příslušné informace;
7. upozorňuje však spolunormotvůrce na to, že výrobky a ekosystémy, na něž se předložený návrh vztahuje, se v porovnání se zemědělskými produkty vyznačují specifičností a rozmanitostí. Žádá, aby se velice pozorně dbalo na důsledné zohlednění tohoto faktu v celém návrhu;

8. konstatuje, že navržená definice „řemeslných výrobků“ neodpovídá praxi v některých členských státech. Vyzývá tudíž Evropskou unii, aby přijala definici, která bude pokrývat výrobní postupy používané v EU, ať už jde o pouze ruční nebo pouze strojovou výrobu či kombinaci obou postupů;
9. zdůrazňuje, že přikládá mimořádný význam otázce inovací a výzkumu, jimž by neměly bránit specifikace ani příliš úzký výklad pojmů „tradice“ a „tradiční“;
10. upozorňuje, že je nezbytné, aby v určitých opodstatněných případech směl zeměpisné označení zapsat regionální či místní orgán;
11. připomíná, že mnohé z těchto orgánů již pomáhají jednotlivým odvětvím, a to jak ve fázi strukturování a navrhování zeměpisných označení průmyslových a řemeslných výrobků, tak ve fázi jejich používání a propagace;
12. bere na vědomí navržený postup přímého zápisu a žádá, aby bylo v rámci všech postupů, bez ohledu na to, zda zahrnují či nezahrnují vnitrostátní fázi zápisu, zaručen rovný přístup;
13. upozorňuje, že je nutné provádět věrohodné kontroly s cílem zaručit dodržování specifikací ze strany výrobců a bezpečnost a důvěru spotřebitelů, a znovu zdůrazňuje, že by tyto kontroly měly být spíše externí, aby byly spolehlivé a nezávislé a za přijatelnou cenu;
14. je tudíž znepokojen tím, že Evropská komise navrhuje kontrolní postup založený na vlastním prohlášení, který z hlediska kontroly neskýtá dostatečné záruky a mohl by vést k případům zneužití, jež by mohly otrávit důvěryhodností tohoto systému;
15. zdůrazňuje, že by bylo vhodné zaujmout podobný přístup jako u zeměpisných označení zemědělských a zemědělsko-potravinářských produktů, který se osvědčil, a harmonizovat tak tyto systémy;
16. připomíná, že postup zápisu musí být časově ohraničený. V tomto ohledu zejména doporučuje stanovit nejzazší lhůtu pro přijetí rozhodnutí ve věci vnitrostátní a evropské žádosti;
17. upozorňuje, že je důležité zajistit, aby náklady – především ty spojené s odvoláním, například poplatky za odvolání – nebyly diskriminační a k odvolání měl přístup každý držitel zeměpisného označení;
18. zdůrazňuje, že je nutné navrhnout na evropské úrovni opatření s cílem podpořit certifikaci, působení organizací pracovníků a informování o zeměpisných označeních průmyslových a řemeslných výrobků a jejich propagaci. Tato podpůrná opatření pomohou převést tento systém v EU do praxe, což umožní zachovat a rozvinout na jednotlivých územích hospodářskou činnost, kterou nebude možné přemístit jinde;
19. souhlasí s názorem Komise, že předložený návrh je v souladu se zásadou subsidiarity. Jeho cílem totiž je vytvořit dobře fungující vnitřní trh pro zeměpisná označení průmyslových a řemeslných výrobků, jejichž ochrana spadá do sdílené pravomoci EU a jejích členských států. Členské státy nemohou tohoto cíle dosáhnout samy kvůli směsici rozdílných předpisů, které byly vytvořeny na vnitrostátní úrovni a nejsou vzájemně uznávány. Pokud by existovaly pouze vnitrostátní postupy, mělo by to za následek právní nejistotu z hlediska výrobců, netransparentnost trhu pro spotřebitele, narušení obchodu v rámci Unie a nerovnou hospodářskou soutěž při uvádění výrobků chráněných zeměpisným označením na trh. Návrh Komise má tedy skutečnou evropskou přidanou hodnotu.

V Bruselu dne 11. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů Hlavní směry pro rozvoj transevropské dopravní sítě (TEN-T)

(2022/C 498/12)

Zpravodajka:	Isabelle BOUDINEAU (FR/SES), členka rady regionu Nová Akvitánie
Odkazy:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě, o změně nařízení (EU) 2021/1153 a nařízení (EU) č. 913/2010 a o zrušení nařízení (EU) č. 1315/2013 COM(2021) 812 final Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Akční plán na podporu dálkové a přeshraniční osobní železniční dopravy COM(2021) 810 final Pozměněný návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě, o změně nařízení (EU) 2021/1153 a nařízení (EU) č. 913/2010 a o zrušení nařízení (EU) č. 1315/2013 COM(2022) 384 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě, o změně nařízení (EU) 2021/1153 a nařízení (EU) č. 913/2010 a o zrušení nařízení (EU) č. 1315/2013

COM(2021) 812 final

Pozměňovací návrh 1

4. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(4) Provádění transevropské dopravní sítě vytváří příznivé podmínky ve smyslu základní infrastruktury, která umožní, aby všechny druhy dopravy byly udržitelnější, cenově dostupnější a inkluzivnější, aby byly udržitelné alternativy široce dostupné v multimodálním dopravním systému a aby byly zavedeny správné pobídky na podporu transformace, zejména zajištěním spravedlivé transformace, a to v souladu s cíli uvedenými v doporučení Rady (EU) [...] ze dne [...] o zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu.	(4) Provádění transevropské dopravní sítě vytváří příznivé podmínky ve smyslu základní infrastruktury, která umožní, aby všechny druhy dopravy byly ve všech regionech Unie udržitelnější, cenově dostupnější a inkluzivnější, aby byly udržitelné alternativy široce dostupné v multimodálním dopravním systému a aby byly zavedeny správné pobídky na podporu transformace, zejména zajištěním spravedlivé transformace, a to v souladu s cíli uvedenými v doporučení Rady (EU) [...] ze dne [...] o zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu.

Odůvodnění

Žádný region Evropské unie by neměl být v rámci úsilí o transformaci opomenut.

Pozměňovací návrh 2

16. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(16) Při plánování a výstavbě projektů společného zájmu je třeba dostatečně zohlednit zájmy regionálních a místních orgánů jakož i veřejnosti, jíž se projekt týká.	(16) Při plánování a výstavbě projektů společného zájmu musí být dostatečně zohledněny zájmy regionálních a místních orgánů jakož i veřejnosti, jíž se projekt týká.

Odůvodnění

Plné zapojení regionálních a místních orgánů do plánování projektů je naprosto nezbytné. Není tedy důvod použít slabší formulaci.

Pozměňovací návrh 3

52. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(52) Členské státy by měly vytvořit vnitrostátní podpůrný program zaměřený na podporu zavádění plánů udržitelné městské mobility a zlepšení koordinace mezi regiony a městy. Ten by měl podporovat regiony a městské oblasti při vytváření kvalitních plánů udržitelné městské mobility a posílit monitorování a hodnocení provádění těchto plánů prostřednictvím legislativních opatření, pokynů, budování kapacit, pomoci a případně finanční podpory.	(52) Členské státy by měly vytvořit vnitrostátní podpůrný program zaměřený na podporu zavádění plánů udržitelné městské mobility a zlepšení koordinace mezi regiony a městy. Ten by měl podporovat regiony a městské oblasti při vytváření kvalitních plánů udržitelné městské mobility a posílit monitorování a hodnocení provádění těchto plánů prostřednictvím legislativních opatření, pokynů, budování kapacit, pomoci a případně finanční podpory. Aby doplnila podporu poskytovanou podpůrnými programy členských států, bude Evropská komise usnadňovat výměny mezi uzly v rámci fór koridorů.

Odůvodnění

Evropská komise musí podporovat místní orgány, které nemají zkušenosti s vypracováváním plánů udržitelné městské mobility, a to zejména tím, že bude usnadňovat sdílení zkušeností.

Pozměňovací návrh 4

66. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(66) Evropské dopravní koridory by měly napomoci takovému rozvoji infrastruktury transevropské dopravní sítě, které se zaměří na řešení úzkých míst, zlepšení přeshraničních propojení a zlepšení účinnosti a udržitelnosti. Prostřednictvím lepší územní spolupráce by měly uvedené koridory přispět k soudržnosti. Měly by rovněž zohledňovat širší cíle dopravní politiky a usnadnit interoperabilitu, integraci různých druhů dopravy a multimodální provoz. Přístup spočívající v budování koridorů by měl být transparentní a jednoznačný a správa těchto koridorů by neměla vytvářet dodatečné administrativní náklady nebo zátěž.</p>	<p>(66) Evropské dopravní koridory by měly napomoci takovému rozvoji infrastruktury transevropské dopravní sítě, které se zaměří na řešení úzkých míst, zlepšení přeshraničních propojení a zlepšení účinnosti a udržitelnosti. Prostřednictvím lepší územní spolupráce by měly uvedené koridory přispět k soudržnosti. Měly by rovněž zohledňovat širší cíle dopravní politiky a usnadnit interoperabilitu, integraci různých druhů dopravy a multimodální provoz. Přístup spočívající v budování koridorů by měl být transparentní a jednoznačný a správa těchto koridorů by neměla vytvářet dodatečné administrativní náklady nebo zátěž. Měla by rovněž podpořit vznik struktur integrovaného řízení, jejichž cílem je urychlit realizaci přeshraničních úseků. Takovými strukturami jsou např. evropská seskupení pro územní spolupráci. Evropská komise a členské státy uskuteční před přijetím rozhodnutí ohledně provádění transevropské dopravní sítě konzultace s regiony a zúčastněnými stranami.</p>

Odůvodnění

Struktury integrovaného řízení, jako jsou evropská seskupení pro územní spolupráci, prokázaly, že mohou přispět k řešení obtíží v oblasti přeshraniční spolupráce, zejména při realizaci přeshraničních úseků sítě TEN-T. Nařízení by je mělo zmiňovat.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 3 písm. f)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>f) „městským uzlem“ městská oblast, v níž se prvky dopravní infrastruktury transevropské dopravní sítě, jako jsou přístavy včetně terminálů osobní dopravy, letiště, železniční stanice, autobusové terminály, logistická centra a zařízení a nákladní terminály umístěné v městské oblasti a jejím okolí, napojují na jiné prvky této infrastruktury a na infrastrukturu regionální a místní dopravy;</p>	<p>f) „městským uzlem“ funkční městská oblast, v níž se prvky dopravní infrastruktury transevropské dopravní sítě, jako jsou přístavy včetně terminálů osobní dopravy, letiště, železniční stanice, autobusové terminály, logistická centra a zařízení a nákladní terminály umístěné v městské oblasti a jejím okolí, napojují na jiné prvky této infrastruktury a na infrastrukturu regionální a místní dopravy;</p>

Odůvodnění

Funkční městská oblast lépe odráží integrovaný dopravní systém města a jeho zóny dojíždění a hraje klíčovou úlohu při plánování městských oblastí a dekarbonizaci městského dopravního systému. Doplnění slova „funkční“ do definice městského uzlu lépe odpovídá logice plánů udržitelné městské mobility podle čl. 3 písm. o).

Pozměňovací návrh 6

Čl. 3 písm. l)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
l) „multimodálním uzlem osobní dopravy“ místo propojující alespoň dva druhy osobní dopravy, kde jsou zajištěny cestovní informace, přístup k veřejné dopravě a přeprava mezi různými druhy dopravy, včetně odstavných parkovišť P+R a aktivních druhů dopravy, a které funguje jako rozhraní mezi městskými uzly a dopravními sítěmi pro dopravu na delší vzdálenosti;	l) „multimodálním uzlem osobní dopravy“ místo propojující alespoň dva druhy osobní dopravy, kde jsou zajištěny cestovní informace, přístup k veřejné dopravě a přeprava mezi různými druhy dopravy, včetně odstavných parkovišť P+R a aktivních druhů dopravy, a které funguje v městských uzlech a dopravních sítích pro dopravu na delší vzdálenosti i jako rozhraní mezi nimi ;

Odůvodnění

Tento pozměňovací návrh by vedl k tomu, že finanční prostředky budou moci obdržet projekty multimodálních uzlů osobní dopravy uvnitř městských uzlů i mezi nimi.

Pozměňovací návrh 7

Čl. 3 písm. o)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
o) „plánem udržitelné městské mobility“ dokument pro strategické plánování mobility, jehož cílem je zlepšit dostupnost funkční městské oblasti a mobilitu v ní (včetně zón dojíždění) pro lidi, podniky a zboží;	o) „plánem udržitelné městské mobility“ dokument pro strategické plánování mobility, jehož cílem je zlepšit dostupnost funkční městské oblasti a mobilitu v ní (včetně zón dojíždění) pro lidi, podniky a zboží. Plány udržitelné městské mobility mohou být začleněny do stávajících nebo širších plánů, které rovněž zahrnují územní plány, například s ohledem na vzájemné vazby mezi využíváním půdy a mobilitou;

Odůvodnění

Cílem pozměňovacího návrhu je zajistit, aby plány udržitelné městské mobility mohly vycházet ze stávajících nebo širších plánů na místní a regionální úrovni.

Pozměňovací návrh 8

Čl. 3 písm. z)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
z) „námořním přístavem“ areál vodní plochy a pobřežního pozemku, který tvoří taková infrastruktura a zařízení, jež mají umožnit především příjem plavidel, jejich nakládku a vykládku, skladování zboží, převzetí a dodávku tohoto zboží a nalodění a vylodění cestujících, posádky a dalších osob, a veškerá další infrastruktura nezbytná pro provozovatele dopravy v přístavním areálu;	z) „námořním přístavem“ areál vodní plochy a pobřežního pozemku, který tvoří taková infrastruktura a zařízení, jež mají umožnit především příjem plavidel, jejich nakládku a vykládku, skladování zboží, převzetí a dodávku tohoto zboží a nalodění a vylodění cestujících, posádky a dalších osob, a veškerá další infrastruktura nezbytná pro provozovatele dopravy v přístavním areálu, kteřá představuje bránu obchodu, průmyslové klastry a energetická centra;

Odůvodnění

Nařízení by mělo v definici námořních přístavů uvádět všechny úlohy, které jejich infrastruktura plní v zájmu zajištění co nejlepší reakce na výzvy, jimž čelí.

Pozměňovací návrh 9

Čl. 4 odst. 2 písm. c)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	viii) přizpůsobení regulačních norem situaci daného území;

Odůvodnění

Aby byla zajištěna kontinuita sítě a její dokončení ve lhůtách stanovených v článku 6 tohoto nařízení, je nezbytné přizpůsobit technická opatření výzvám, které mohou vyvstat při jejich realizaci v některých regionech, zejména v těch, jež jsou uvedeny v 26. bodě odůvodnění: v nejvzdálenějších regionech a jiných odlehlých, ostrovních, okrajových a horských regionech nebo v řídké osídlených oblastech nebo v izolovaných či částečně izolovaných sítích.

Pozměňovací návrh 10

Čl. 8 odst. 2 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
b) být ekonomicky životaschopný na základě socioekonomické analýzy nákladů a přínosů;	b) být ekonomicky životaschopný na základě socioekonomické analýzy nákladů a přínosů, přičemž by při výkladu životaschopnosti měly být vzaty v potaz i socioekonomické podmínky v členských státech a širší hospodářské dopady projektů;

Odůvodnění

V členských státech s podprůměrnou osobní a nákladní dopravou se železniční projekty obecně nejeví jako životaschopné, jsou-li posuzovány striktně na základě analýzy nákladů a přínosů. Při výkladu životaschopnosti je třeba vzít v potaz dané podmínky a širší dopady projektů.

Pozměňovací návrh 11

Čl. 15 odst. 3 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
b) na žádost členského státu a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit další výjimky týkající se požadavků uvedených v odstavci 2. Každá žádost o výjimku musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů a posouzení dopadu na interoperabilitu. Výjimka musí být v souladu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797, musí být koordinována a případně dohodnuta se sousedními členskými státy.	b) na žádost členského státu, regionálního orgánu či skupiny příslušných orgánů a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit další výjimky týkající se požadavků uvedených v odstavci 2. Každá žádost o výjimku musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů a posouzení dopadu na interoperabilitu a přispění k boji proti změně klimatu . Výjimka musí být v souladu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797, musí být koordinována a případně dohodnuta se sousedními členskými státy.

Odůvodnění

V zájmu zajištění účinné realizace sítě ve lhůtách stanovených v článku 6 tohoto nařízení je třeba omezit administrativní zátěž a usnadnit udělování výjimek.

Pokrok v realizaci globální sítě TEN-T není dostatečný k tomu, aby se dalo předpokládat, že do roku 2050 bude možné dosáhnout všech požadavků. Znamenalo by to totiž příliš velkou mobilizaci rozpočtových prostředků, neboť některé úseky navíc nemají pro splnění určitých požadavků – jako je např. elektrifikace všech železničních tratí – vhodné podmínky. Je tedy třeba podpořit pokrok, pokud jde o síť, a usnadnit identifikaci těch úseků, u nichž bude vhodnější požadavky tohoto nařízení přizpůsobit.

Pozměňovací návrh 12

Čl. 16 odst. 2 písm. c)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
c) umožňovala běžnou minimální traťovou rychlost osobních vlaků 160 km/h na tratích pro přepravu cestujících v rozšířené hlavní síti;	c) umožňovala běžnou minimální průměrnou traťovou rychlost osobních vlaků 160 km/h na tratích pro přepravu cestujících v rozšířené hlavní síti;

Odůvodnění

Realizace tohoto technického požadavku, která by byla příliš nákladná, nepřináší žádnou významnou přidanou hodnotu. Jako vhodnější se zdá podporovat realističtější a účinnější přístup, který zajistí včasné dokončení sítě a účinná a efektivní spojení pro uživatele.

Pozměňovací návrh 13

Čl. 16 odst. 5 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
b) na žádost členského státu a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit další výjimky, pokud jde o požadavky uvedené v odstavcích 2 až 4. Každá výjimka musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů a posouzení dopadu na interoperabilitu. Výjimka musí být v souladu s požadavky směrnice (EU) 2016/797, musí být koordinována a případně dohodnuta se sousedními členskými státy.	b) na žádost členského státu, regionálního orgánu či skupiny příslušných orgánů a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit další výjimky, pokud jde o požadavky uvedené v odstavcích 2 až 4. Každá výjimka musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů a posouzení dopadu na interoperabilitu a přispění k boji proti změně klimatu . Výjimka musí být v souladu s požadavky směrnice (EU) 2016/797, musí být koordinována a případně dohodnuta se sousedními členskými státy.

Odůvodnění

V zájmu zajištění účinné realizace sítě ve lhůtách stanovených v článku 6 tohoto nařízení je třeba omezit administrativní zátěž a usnadnit udělování výjimek.

Mnoho železničních úseků hlavní sítě a rozšířené hlavní sítě nemá pro provedení stanovených požadavků vhodné podmínky. Realizace těchto požadavků nebude možná vzhledem ke specifickým zeměpisným nebo velkým fyzickým omezením, která této realizaci brání nebo která by znamenala neopodstatněné nadměrné náklady.

Pozměňovací návrh 14

Čl. 17 odst. 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>6. Na žádost členského státu a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit výjimky týkající se požadavků uvedených v odstavcích 1 až 5. Každá žádost o výjimku musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů a posouzení dopadu na interoperabilitu. Výjimka musí být v souladu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797, musí být koordinována a případně dohodnuta se sousedními členskými státy.</p>	<p>6. Na žádost členského státu, regionálního orgánu či skupiny příslušných orgánů a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit výjimky týkající se požadavků uvedených v odstavcích 1 až 5. Každá žádost o výjimku musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů a posouzení dopadu na interoperabilitu. Výjimka musí být v souladu s požadavky směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/797, musí být koordinována a případně dohodnuta se sousedními členskými státy.</p>

Odůvodnění

System ERTMS nelze na některých úsecích sítě zavést ve stanovené lhůtě, a to zejména vzhledem k rozsahu investic, které by toto zavedení vyžadovalo. V zájmu zajištění účinné realizace sítě ve lhůtách stanovených v článku 6 tohoto nařízení je třeba omezit administrativní zátěž a usnadnit udělování výjimek, pokud tyto výjimky neovlivní interoperabilitu sítě na evropské úrovni.

Pozměňovací návrh 15

Čl. 19 písm. g)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>g) vývoj inovativních technologií alternativních paliv pro železnice, jako je vodík pro úseky, na něž se nevztahuje požadavek na elektrifikaci.</p>	<p>g) vývoj inovativních technologií týkajících se kolejových vozidel a také alternativních paliv pro železnice, jako je vodík, biopaliva či vlaky na baterie pro úseky, na něž se nevztahuje požadavek na elektrifikaci.</p>

Odůvodnění

Úseky, na něž se nevztahuje požadavek na elektrifikaci, by měly být považovány za prostor umožňující vývoj inovativních technologických řešení přispívajících k boji proti změně klimatu. Evropská unie musí za tímto účelem zaujmout technologicky neutrální přístup, aby se zajistilo, že tyto technologie budou účinné z hlediska klimatu i ekonomiky.

Pozměňovací návrh 16

Čl. 28 odst. 1 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>xi) infrastruktury pro chodce a cyklisty;</p>

Odůvodnění

Vysoce kvalitní silniční infrastruktura pro dálkovou dopravu musí být doprovázena rozvojem infrastruktury pro cyklistiku a chůzi, zejména v městských uzlech.

Pozměňovací návrh 17

Čl. 33 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Na žádost členského státu může Komise v řádně odůvodněných případech udělit výjimky prováděcími akty, pokud jde o požadavky stanovené v odst. 1 písm. a), b), c) a g). Každá žádost o výjimku musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů nebo musí souviset se zvláštními zeměpisnými nebo značnými fyzickými omezeními, včetně absence železničního systému na daném území.</p>	<p>2. Na žádost členského státu, regionálního orgánu či skupiny příslušných orgánů může Komise v řádně odůvodněných případech udělit výjimky prováděcími akty, pokud jde o požadavky stanovené v odst. 1 písm. a), b), c) a g). Každá žádost o výjimku musí být založena na socioekonomické analýze nákladů a přínosů nebo musí souviset se zvláštními zeměpisnými nebo značnými fyzickými omezeními, včetně absence železničního systému na daném území.</p>

Odůvodnění

Aby byla zajištěna kontinuita sítě a její dokončení ve lhůtách stanovených v článku 6 tohoto nařízení, je nezbytné přizpůsobit technická opatření výzvám, které mohou vyvstat při jejich realizaci v některých regionech.

Pozměňovací návrh 18

Čl. 35 odst. 3, poslední pododstavec

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Členské státy konzultují s dodavateli a provozovateli dopravy a logistiky, kteří působí na jejich území. Výsledky konzultací zohlední ve své analýze.</p>	<p>Členské státy konzultují s místními a regionálními orgány městských uzlů, dodavateli a provozovateli dopravy a logistiky, kteří působí na jejich území. Výsledky konzultací zohlední ve své analýze.</p>

Odůvodnění

Místní a regionální orgány nesou komplexní odpovědnost za terminály multimodální nákladní přepravy a související požadavky na dopravní infrastrukturu TEN-T (článek 37), a proto by s nimi členské státy měly vést konzultace při přípravě akčních plánů pro tyto terminály.

Pozměňovací návrh 19

Čl. 37 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>5. Na žádost členského státu a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit výjimky z povinností podle odstavců 1 až 4, pokud investice do infrastruktury nelze odůvodnit socioekonomickou analýzou nákladů a přínosů, zejména pokud se terminál nachází v prostorově omezené oblasti.</p>	<p>5. Na žádost členského státu a v řádně odůvodněných případech může Komise prováděcími akty udělit výjimky z povinností podle odstavců 1 až 4, pokud investice do infrastruktury nelze odůvodnit socioekonomickou analýzou nákladů a přínosů, zejména pokud se terminál nachází v prostorově omezené oblasti, především v městských uzlech. Výjimky by měly být v městských uzlech možné i tehdy, pokud poptávka na trhu neumožňuje splnit stanovené požadavky týkající se terminálu.</p>

Odůvodnění

Platformy nacházející se v městských uzlech (jak je uvedeno v článku 40) se musejí vypořádávat s velkým tlakem poptávky po půdě a s omezeným prostorem. Jejich situace znesnadňuje provádění některých technických požadavků stanovených v odstavcích 1 až 4 tohoto článku. V těchto případech by proto měly být upřednostněny mise městské logistiky, jejichž realizace nevyžaduje přílišné rozšiřování.

Pozměňovací návrh 20

Čl. 40 písm. b) bod ii) a poslední pododstavec

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p><i>shromažďování údajů o městské mobilitě v případě každého městského uzlu a jejich předkládání Komisi, které zahrnují minimální emise skleníkových plynů, kongesci, nehody a zranění, podíly druhů dopravy a přístup ke službám mobility, jakož i údaje o znečištění ovzduší a hlukové zátěži. Poté se tyto údaje předkládají každý rok;</i></p> <p>(...)</p> <p><i>Komise přijme nejpozději do jednoho roku od vstupu tohoto nařízení v platnost prováděcí akt, kterým se stanoví metodika pro údaje shromažďované členskými státy podle písm. b) bodu ii). Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem uvedeným v čl. 59 odst. 3.</i></p>	<p><i>každoroční podávání informací Komisi o pokroku, kterého bylo dosaženo při realizaci plánů udržitelné městské mobility;</i></p> <p>(...)</p>

Odůvodnění

Ačkoli je pochopitelné, že Komise chce provádění plánů udržitelné městské mobility intenzivně monitorovat, shromažďování údajů v takovém rozsahu každý rok se jeví jako nevhodné. Jejich kompilace navíc povede k inflaci studií, což je pro místní a regionální orgány příliš zatěžující. Je třeba dbát na to, aby příprava plánů udržitelné městské mobility a souvisejících ukazatelů nevytvářela zbytečnou administrativní zátěž při dosahování cílů TEN-T. Navrhuje se proto zjednodušit postup monitorování provádění plánů udržitelné městské mobility při současném zachování povinnosti informovat o pokroku, jehož bylo v tomto směru dosaženo.

Pozměňovací návrh 21

Čl. 40 písm. d)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>d) do 31. prosince 2040: rozvoj alespoň jednoho terminálu multimodální nákladní přepravy umožňujícího dostatečnou překládkovou kapacitu v rámci městského uzlu nebo v jeho okolí.</p>	<p>d) do 31. prosince 2040: rozvoj alespoň jednoho terminálu multimodální nákladní přepravy umožňujícího dostatečnou překládkovou kapacitu, aby byla zajištěna městská logistika a poslední kilometr v rámci městského uzlu nebo v jeho okolí.</p>

Odůvodnění

Zdá se být riskantní nařídit zavedení terminálů multimodální nákladní dopravy, aniž by se brala v potaz dynamika toků na regionální úrovni a co nejlépe reagovalo na potřeby podniků a zároveň zohledňovalo pozemkové a technické možnosti daného území. Navrhuje se proto zdůraznit úlohu těchto platforem v oblasti městské logistiky.

Pozměňovací návrh 22

Čl. 44 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) podporovat a prosazovat dekarbonizaci dopravy přechodem na vozidla, plavidla a letadla s nulovými a nízkými emisemi a další inovativní a udržitelné dopravní a síťové technologie, jako je hyperloop;	a) podporovat a prosazovat dekarbonizaci dopravy přechodem na vozidla, plavidla, železniční kolejová vozidla a letadla s nulovými a nízkými emisemi a další inovativní a udržitelné dopravní a síťové technologie, jako je hyperloop;

Odůvodnění

V zájmu dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu by měly být podporovány technologické inovace všech druhů dopravy. Inovace jsou rovněž možné a žádoucí v odvětví železniční dopravy, zejména u úseků, na něž se nevztahuje povinnost provádět technické normy.

Pozměňovací návrh 23

Čl. 44 písm. a)

(nový bod)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>podporovat výzkum a vývoj ekologických a inovativních alternativních řešení na územích, na něž se nevztahuje povinnost uplatňovat technická opatření sítě TEN-T – k těmto územím patří např. ostrovy a nejvzdálenější regiony;</i>

Odůvodnění

Jestliže výjimky udělené určitým územím v rámci nařízení nebo na základě žádosti umožňují zajistit řádné provádění TEN-T díky přizpůsobení se výzvám, jimž tato území čelí, je třeba zde podpořit vznik alternativních technologických nebo energetických řešení tím, že se tato území stanou inovačními laboratořemi.

Pozměňovací návrh 24

Čl. 52 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
2. „Fórum koridoru“ formálně zřizuje a předsedá mu evropský koordinátor. Dotčené členské státy se dohodnou na členství ve fóru koridoru za svou část evropského dopravního koridoru a zajistí zastoupení správy železniční nákladní dopravy.	2. „Fórum koridoru“ formálně zřizuje a předsedá mu evropský koordinátor. Dotčené členské státy se dohodnou na členství ve fóru koridoru a zajistí zastoupení správy železniční nákladní dopravy, místních a regionálních orgánů, podniků a průmyslu a také městských uzlů sítě TEN-T.

Odůvodnění

Regionální orgány zajišťují významnou část spolufinancování projektů v rámci sítě TEN-T. Mimoto mají pravomoci v oblasti plánování sítě a řízení služeb hromadné dopravy na regionální úrovni. Představují rovněž nepostradatelný kanál pro tlumočení potřeb občanů v oblasti mobility. Měly by proto být plně zapojeny do řízení koridorů TEN-T.

Pozměňovací návrh 25

Čl. 52 odst. 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>6. Evropský koordinátor může ohledně pracovního plánu a jeho provádění konzultovat regionální a místní orgány, provozovatele infrastruktury, provozovatele dopravy, zejména ty, kteří jsou členy správy železniční nákladní dopravy, dodavatelský průmysl, uživatele dopravy a zástupce občanské společnosti. Kromě toho evropský koordinátor odpovědný za systém ERTMS úzce spolupracuje s Agenturou Evropské unie pro železnice, se společným podnikem pro evropské železnice, s evropským koordinátorem pro evropský námořní prostor a s Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost.</p>	<p>6. Evropský koordinátor konzultuje ohledně pracovního plánu a jeho provádění místní orgány, provozovatele infrastruktury, provozovatele dopravy, zejména ty, kteří jsou členy správy železniční nákladní dopravy, dodavatelský průmysl, uživatele dopravy a zástupce občanské společnosti. Kromě toho evropský koordinátor odpovědný za systém ERTMS úzce spolupracuje s Agenturou Evropské unie pro železnice, se společným podnikem pro evropské železnice, s evropským koordinátorem pro evropský námořní prostor a s Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost.</p>

Odůvodnění

Všichni koordinátoři zavedli v oblasti své působnosti mechanismy konzultací se všemi relevantními aktéry. To je třeba zohlednit.

Pozměňovací návrh 26

Čl. 53 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Pracovní plán se připravuje v úzké spolupráci s dotčenými členskými státy a po konzultaci s fórem koridorů a správou železniční nákladní dopravy nebo konzultačním fórem pro horizontální priority. Pracovní plán evropských dopravních koridorů schválí dotčené členské státy. Komise pracovní plán předloží pro informaci Evropskému parlamentu a Radě.</p>	<p>2. Pracovní plán se připravuje v úzké spolupráci s dotčenými členskými státy a regionálními orgány a po konzultaci s fórem koridorů a správou železniční nákladní dopravy nebo konzultačním fórem pro horizontální priority. Pracovní plán evropských dopravních koridorů schválí dotčené členské státy. Komise pracovní plán předloží pro informaci Evropskému parlamentu a Radě.</p>

Odůvodnění

Regionální orgány musí být zapojeny do přípravy pracovního plánu, neboť hrají důležitou úlohu při jeho provádění a tento plán má dopad na jejich území.

Pozměňovací návrh 27

Čl. 56 odst. 1 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>b) vyloučí z globální sítě námořní přístavy a letiště, pokud se prokáže, že jejich průměrný objem přepravy za posledních šest let nedosahuje 85 % příslušného limitu;</p>	<p>b) zahájí doprovodný postup předtím, než vyloučí z globální sítě námořní přístavy a letiště na základě toho, že se prokáže, že jejich průměrný objem přepravy za posledních šest let nedosahuje 85 % příslušného limitu. V rámci doprovodného postupu Komise v úzké spolupráci s příslušnými orgány zohlední kvalitativní ukazatele a případné cyklické faktory, které mohou pokles objemu přepravy u dané infrastruktury objasnit. Důvodem pro vyloučení ze sítě nejsou změny v objemu dopravy zapříčiněné dočasnými nebo výjimečnými faktory;</p>

Odůvodnění

S ohledem na investice v souvislosti s integrací do sítě TEN-T a na pozitivní procesy, které spouštějí, zejména pokud jde o ekologizaci infrastruktury, se považuje za vhodnější k vyloučení námořních přístavů nebo letišť z globální sítě nepřistupovat. Avšak vzhledem k tomu, že se dynamika toků neustále vyvíjí, musí síť zůstat adaptabilní. Spíše než vyloučení se tedy doporučuje zahájit doprovodný postup, který umožní podrobnější posouzení dynamiky daného námořního přístavu nebo letiště, s cílem rozhodnout, zda by se mělo přistoupit k jeho vyloučení ze sítě, či nikoli.

Pozměňovací návrh 28

Článek 57

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Článek 57</p> <p>Zapojení veřejných a soukromých zúčastněných stran</p> <p>Ve fázi plánování a výstavby projektu společného zájmu se případně dodržují vnitrostátní postupy týkající se zapojení a konzultace regionálních a místních orgánů a občanské společnosti, jichž se projekt společného zájmu týká. Komise v tomto ohledu podporuje výměnu osvědčených postupů, zejména pokud jde o konzultace a začleňování osob ve zranitelném postavení.</p>	<p>Článek 57</p> <p>Zapojení veřejných a soukromých zúčastněných stran</p> <p>Ve fázi plánování a výstavby projektu společného zájmu se dodržují vnitrostátní postupy týkající se zapojení a konzultace regionálních a místních orgánů a občanské společnosti, jichž se projekt společného zájmu týká. Komise v tomto ohledu podporuje výměnu osvědčených postupů, zejména pokud jde o konzultace a začleňování osob ve zranitelném postavení.</p>

Odůvodnění

Jestliže se projekt společného zájmu regionálních a místních orgánů týká, pak tyto orgány zapojeny být musí.

Pozměňovací návrh 29

Příloha V bod 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>4. Účinné fungování TEN-T: Plán udržitelné městské mobility by měl řádně zohlednit, jaký dopad mají rozličná městská opatření na toky osobní i nákladní dopravy v transevropské dopravní síti, a to s cílem zajistit plynulý tranzit, pohyb po obchvatu nebo propojení přes městské uzly a kolem nich, včetně vozidel s nulovými emisemi. Zahrnuje zejména opatření ke zmírnění kongesce, zlepšení bezpečnosti silničního provozu a odstranění úzkých míst ovlivňujících dopravní toky v rámci TEN-T.</p>	<p>4. Účinné fungování TEN-T: Plán udržitelné městské mobility by měl řádně zohlednit, jaký dopad mají rozličná městská opatření na toky osobní i nákladní dopravy v transevropské dopravní síti, a to s cílem zajistit plynulý tranzit, pohyb po obchvatu nebo propojení přes městské uzly a kolem nich, včetně vozidel s nulovými emisemi. Zahrnuje zejména opatření ke zmírnění kongesce, zlepšení bezpečnosti silničního provozu a odstranění úzkých míst ovlivňujících dopravní toky v rámci TEN-T. Opatření v rámci TEN-T by zároveň měla zohledňovat dopady na regionální a místní dopravní toky, a to pokud jde o přepravu cestujících i zboží.</p>

Odůvodnění

Interakce mezi dopravními toky regionální a místní přepravy cestujících a zboží a dopravními toky na mezinárodních koridorech TEN-T je obousměrná, takže má-li být zajištěn plynulý dopravní systém s účinnými spojeními prvního a posledního kilometru, je třeba zohledňovat vzájemný dopad opatření.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

- je potěšen celkovou kvalitou návrhu Komise. Domnívá se, že je nezbytné, aby existovalo nařízení, které by umožňovalo vypracovat strategii pro plánování dopravní infrastruktury na evropské úrovni. Pouze tak lze zajistit uspokojivou úroveň soudržnosti, koordinace a interoperability;
- domnívá se, že nadnárodní rozměr sítě TEN-T přináší velkou evropskou přidanou hodnotu. Regionální a místní orgány mohou potvrdit, že přeshraniční projekty na jejich území mají socioekonomické přínosy;
- bere na vědomí geopolitické důsledky ruské agrese na Ukrajině a potřebu řešit problém zranitelnosti evropského dopravního systému, který je v současnosti částečně oddělen od globálního trhu, zejména trhu s potravinami. Podporuje pozastavení evropských investic v rámci sítě TEN-T do projektů týkajících se Ruska a Běloruska, vyzývá však k budování lepších železničních spojení s Ukrajinou, zejména s cílem podpořit přepravu základních surovin. Proto vítá plánované navýšení rozpočtu Nástroje pro propojení Evropy;
- vítá cíle sítě TEN-T. Vyzdvihuje význam příspěvku tohoto nařízení k boji proti změně klimatu, zejména díky podpoře rozvoje těch druhů dopravy, které jsou z tohoto hlediska nejpřínosnější. Zároveň zdůrazňuje, že je nutné zajistit přízpusobení dopravní infrastruktury dopadům změny klimatu a vzniku nových rizik;

Územní soudržnost

- vítá potvrzení toho, že územní soudržnost je prioritním cílem nařízení pro celou hlavní, rozšířenou hlavní a globální síť. V této souvislosti konstatuje, že se síť TEN-T řídí doporučením osmé zprávy o soudržnosti, aby k evropské soudržnosti přispívaly všechny politiky EU;

6. doporučuje Komisi definovat zásadu „nepoškozovat soudržnost“ (která je rozvedena v osmé zprávě o soudržnosti), aby bylo možné sledovat její uplatňování v rámci TEN-T, a zejména u projektů společného zájmu;
7. domnívá se, že síť TEN-T musí zohledňovat rozmanitost výzev, jimž čelí regiony Unie. V této souvislosti vítá pozornost věnovanou venkovským, odlehlým, horským, řídkce osídleným, okrajovým, ostrovním a nejvzdálenějším regionům a připomíná, že rozmanitá území mají a s rozmanitými výzvami se potýkají i regiony, jež do těchto kategorií nespádají;
8. připomíná, že dosažení cíle územní soudržnosti vyžaduje, aby síť jako celek vytvořila pevné a účinné spojení se sekundárními dopravními sítěmi mimo síť TEN-T;
9. uznává význam společných a ambiciózních technických opatření umožňujících zajistit kontinuitu a interoperabilitu sítě. Připomíná však, že vzhledem k rozmanitosti evropských regionů je obtížné dodržet harmonogram provádění technických norem stanovených v návrhu Komise, zejména pokud jde o požadavky, které se týkají minimální rychlosti, elektrifikace nebo rozchodu koleje na železničních úsecích a jejichž plnění by vyžadovalo příliš vysoké investice;
10. poukazuje na to, že vedle velkých evropských dopravních os hlavní a rozšířené sítě může k rozvoji přeshraničních železničních spojení výrazně přispět i vybudování chybějících regionálních úseků. Díky lepšímu propojení příhraničních regionů se Evropa citelně stmeluje a dává občanům možnost přeshraniční mobility šetrné vůči klimatu;

Správa

11. zdůrazňuje, že regionální a místní orgány aktivně přispívají k plánování a financování dopravní infrastruktury na svém území, přičemž v některých případech je tato infrastruktura součástí sítě TEN-T. Požaduje tudíž, aby se zajistilo, že se tyto orgány budou více podílet na systému správy TEN-T, zejména díky tomu, že budou plně zapojeny do fóra koridorů, a to nejen jako pouzí pozorovatelé, což je úloha, která jim je v současné době v rámci tohoto fóra přidělena;
12. uznává však, že ačkoliv jsou možná zlepšení, návrh Evropské komise dodržuje zásadu subsidiarity: transevropská dopravní síť přináší nezpochybnitelnou evropskou přidanou hodnotu přesahující hranice členských států tím, že uvádí do souladu plánování států, regionů i měst zvláště tím, že návrh nařízení posiluje význam městských uzlů;
13. konstatuje, že existuje řada příkladů, kdy realizace přeshraničních úseků naráží na to, že jí není věnována politická pozornost na vnitrostátní úrovni, neprobíhá koordinace a administrativní postupy jsou těžkopádné a nekoordinované;
14. vyzývá k výraznému posílení správy TEN-T s cílem usnadnit její realizaci, zejména co se týče chybějících přeshraničních spojení. V této souvislosti vítá návrhy Komise na posílení úlohy koordinátorů a na podporu koordinace vnitrostátních plánů s evropskými politikami;
15. domnívá se, že sloučení koridorů hlavní sítě a koridorů pro železniční nákladní dopravu do evropských dopravních koridorů významně zlepší správu sítě a mělo by umožnit lepší koordinaci a provádění. Je tedy překvapen, že sladění, které Komise ve svém návrhu provádí, se netýká námořních přístavů nacházejících se na koridorech pro železniční nákladní dopravu;

Městské uzly

16. připomíná, že udržitelnost městské mobility, v kombinaci s udržitelností dopravy na dlouhé vzdálenosti, představuje klíčový prvek pro dosažení cílů TEN-T a obecněji cílů Zelené dohody pro Evropu;
17. zdůrazňuje, že třetí zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu považuje politiky územního plánování, a zejména městskou mobilitu, za příležitost ke snížení emisí skleníkových plynů. V této souvislosti připomíná význam aktivní mobility, jejíž rozvoj vyžaduje soudržnou infrastrukturu na úrovni městských uzlů;
18. konstatuje, že je nezbytné zavést plány udržitelné městské mobility. Má za to, že tyto plány přispívají k posílení modelu víceúrovňové správy tím, že integrují strategie plánování mobility a územního plánování na místní a regionální úrovni do sítě TEN-T;

19. poukazuje na to, že v případě řídké osídlených a ostrovních regionů by měl být uplatněn přístup, který bude lépe přizpůsoben jejich specifikům;
20. navrhuje, aby byla jako kritérium, pokud jde o plány udržitelné městské mobility, zdůrazněna flexibilita, a to s cílem umožnit úspěšné začlenění těchto plánů do plánů stávajících. Městské uzly by neměly být zatěžovány rozsáhlým poskytováním údajů a souvisejícími postupy. S přibývajícím počtem městských uzlů je třeba odpovídajícím způsobem navýšit finanční prostředky EU přidělené na tyto účely;

Druhy dopravy

21. připomíná, že vodní a železniční doprava jsou z klimatického hlediska pozitivními druhy dopravy. Podporuje tudíž jejich rozvoj v rámci TEN-T;
22. vítá významná zlepšení, pokud jde o přístup k otázkám železniční infrastruktury. Zdůrazňuje, že má-li být na evropské úrovni zajištěna účinná železniční síť pro nákladní a osobní dopravu, je třeba vyvinout další úsilí v oblasti interoperability a kontinuity;
23. vítá posílení námořního pilíře TEN-T, a zejména rozšíření způsobilosti k financování tak, aby byly zahrnuty všechny námořní úseky mezi přístavy TEN-T, což by mělo napomoci rozvoji kobotáže s cílem podpořit přechod ze silniční dopravy na dopravu námořní a propojení s ostrovními a nejbližšími regiony;

Financování sítě TEN-T

24. připomíná, že pro regionální a místní orgány je prioritou realizace sítě TEN-T ve stanovených lhůtách. Zdůrazňuje však, že rozpočet Nástroje pro propojení Evropy zůstává směšně nízký, pokud jde o částky, které mají být uvolněny, a vyjadřuje politování nad tím, že mnohé regiony nemohou k překlenutí tohoto nedostatku finančních prostředků využít strukturální fondy. Při posuzování ekonomické životaschopnosti projektů společného zájmu by navíc vedle analýzy nákladů a přínosů měly být vzaty v potaz i různé socioekonomické a zeměpisné podmínky v členských státech, jako jsou vzdálenosti a objem dopravy, a také širší hospodářské dopady projektů. Kromě toho je třeba náležitě zohlednit, zda je možné splnit časové a finanční požadavky kladené na členské státy;
25. konstatuje, že třetí zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu doporučuje podporovat volby v oblasti mobility, jež jsou z hlediska klimatu nejúčinnější. Vyjadřuje proto politování nad tím, že neexistuje mechanismus, který by pobízel k přechodu na druhy dopravy, které jsou z klimatického hlediska nejpozitivnější;
26. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné finančně podporovat údržbu sítě TEN-T během celého životního cyklu projektů a že je třeba zaručit dlouhodobou udržitelnost financování dopravní infrastruktury;

Akční plán na podporu dálkové a přeshraniční osobní železniční dopravy

27. vítá skutečnost, že akční plán podporuje zavedení jednotného evropského rámce a odstranění překážek, které ještě stále brání službám přeshraniční a dálkové železniční dopravy;
28. zdůrazňuje, že pro dosažení cílů akčního plánu mají klíčovou úlohu noční vlaky;
29. domnívá se, že v zájmu podpory dálkové a přeshraniční osobní železniční dopravy je nezbytné rozvíjet pobídkové a finanční nástroje na evropské úrovni a zajistit rovné podmínky s leteckou dopravou;
30. zdůrazňuje, že regionální a místní orgány mají na realizaci těchto cílů zájem. Bude proto věnovat pozornost legislativnímu návrhu, který Komise plánuje předložit a jehož cílem je usnadnit uživatelům používání železničních jízdenek.

V Bruselu dne 11. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Energetický balíček týkající se plynu, vodíku a emisí metanu

(2022/C 498/13)

Zpravodaj:	Jakub CHEŁSTOWSKI (PL/EKR), maršálek Slezského vojvodství
Odkazy:	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem COM(2021) 803 final Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o vnitřním trhu s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem COM(2021) 804 final Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o snižování emisí metanu v odvětví energetiky a o změně nařízení (EU) 2019/942 COM(2021) 805 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro vnitřní trh s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem

COM(2021) 803 final

Pozměňovací návrh 1

6. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(...) účastníkům trhu poskytne možnost i motivaci zohledňovat při plánování svých činností přechodnou úlohu fosilního plynu, aby se zabránilo ustrnutí na současném stavu a aby se zajistilo postupné a včasné ukončení využívání fosilního plynu, zejména ve všech příslušných průmyslových odvětvích a pro účely vytápění.	(...) účastníkům trhu poskytne možnost zohledňovat přechodnou úlohu fosilního plynu a bude je motivovat k uzpůsobení nově budované infrastruktury pro zemní plyn k využití pro nízkouhlíkové plyny a plyny z obnovitelných zdrojů , aby se zabránilo ustrnutí na současném stavu během jejího odepisování a aby se zajistilo postupné a včasné ukončení využívání fosilního plynu, zejména ve všech příslušných průmyslových odvětvích a pro účely vytápění.

Odůvodnění

V zájmu rozsáhlejšího využívání dekarbonizovaných plynů je nezbytné, aby byl v investičních plánech týkajících se nové plynárenské infrastruktury – mj. plynovodů, terminálů LNG a zařízení pro skladování plynu – zohledněn takový způsob projektování a výstavby, který zajistí, že bude tato infrastruktura již od zprovoznění uzpůsobena pro dekarbonizované plyny.

Pozměňovací návrh 2

9. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...) Při transformaci energetiky však mohou zejména v krátkodobém a střednědobém horizontu sehrát svou úlohu nízkouhlíková paliva, např. nízkouhlíkový vodík, a umožnit rychlé snížení emisí ze stávajících paliv a podpořit zavádění obnovitelných paliv, např. vodíku z obnovitelných zdrojů. Aby se tato transformace podpořila, je nezbytné stanovit pro nízkouhlíkový vodík a syntetická plynná paliva prahovou hodnotu snižování emisí skleníkových plynů. (...)</p>	<p>(...) Při transformaci energetiky však mohou zejména v krátkodobém a střednědobém horizontu sehrát svou úlohu nízkouhlíková paliva, např. nízkouhlíkový vodík, a umožnit rychlé snížení emisí ze stávajících paliv a podpořit zavádění obnovitelných paliv, např. vodíku z obnovitelných zdrojů. V souvislosti s uskutečňováním cílů v oblasti klimatu je důležitým palivem z obnovitelných zdrojů také biometan, který se vyznačuje poměrně vysokou kompatibilitou se stávající infrastrukturou pro zemní plyn (palivo typu „drop-in“), přičemž EU má v oblasti produkce biometanu velký interní potenciál. V zájmu rozvoje trhu s biometanem by měly členské státy zejména usilovat o vynakládání investic v souladu se zásadou kaskádového využití biomasy s cílem výrazně navýšit decentralizovanou produkci bioplynu a biometanu z již existujícího odpadu v takových odvětvích, jako je zemědělství, lesnictví a komunální hospodářství. Je třeba zamezit produkci rostlin výhradně za účelem využití v zařízeních na výrobu bioplynu a výstavbě takových zařízení na výrobu bioplynu, která by byla závislá na dalším zachování intenzivního chovu hospodářských zvířat. Aby se tato transformace podpořila, je nezbytné stanovit pro nízkouhlíkový vodík a syntetická plynná paliva prahovou hodnotu snižování emisí skleníkových plynů.</p>

Odůvodnění

V krátkodobém horizontu je důležité rozvinout odvětví bioplynu a biometanu, aby bylo možné částečně snížit závislost na dodávkách zemního plynu z Ruska a také vytvářet místní energetické komunity v takových odvětvích, jako je zemědělství, lesnictví a komunální hospodářství, v nichž lze odpad přeměnit na vstupní surovinu. Je ovšem třeba výslovně zdůraznit, že jako palivo smí být používán pouze již vzniklý biometan. Je nutné zamezit produkci rostlin za účelem využití v zařízeních na výrobu bioplynu a dalšímu zachování intenzivního chovu hospodářských zvířat, který by sloužil pouze k získávání bioplynu a biometanu pro výrobu energie, poněvadž se tím zpomaluje ekologická transformace.

Pozměňovací návrh 3

20. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...) Ačkoli je elektrifikace klíčovým prvkem ekologické transformace, v budoucnu bude spotřeba zemního plynu v domácnostech stále existovat, s vyššími objemy plynu z obnovitelných zdrojů.</p>	<p>(...) Ačkoli je elektrifikace klíčovým prvkem ekologické transformace, v budoucnu bude spotřeba zemního plynu v domácnostech stále existovat, s vyššími objemy plynu z obnovitelných zdrojů. Aby bylo zajištěno, že budou domácnosti moci odebírat a využívat plyn z obnovitelných zdrojů, měly by členské státy ve spolupráci s Evropskou komisí navázat dialog se zainteresovanými tržními subjekty, co se týče technologické dostupnosti odpovídajících zařízení na straně zákazníků a případných nákladů na jejich instalaci.</p>

Odůvodnění

Na rozvinutém trhu s dekarbonizovanými plyny bude nutné brát v potaz malooběratele, k nimž patří domácnosti a některé malé a střední podniky. Pro konečné zákazníky bude z technického hlediska obtížné nebo nemožné přejít z fosilních paliv na dekarbonizované plyny, jestliže nebudou moci modernizovat stávající nebo zakoupit nová topná a chladicí zařízení.

Pozměňovací návrh 4

108. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...) nabídka a poptávka, dopravní infrastruktura, kvalita služeb, přeshraniční obchod, investice, spotřebitelské ceny a likvidita trhu.</p>	<p>(...) nabídka a poptávka, dopravní infrastruktura, kvalita služeb, přeshraniční obchod, investice, spotřebitelské ceny a likvidita trhu. V rámci zajištění transparentnosti trhu je rovněž třeba podrobně určit výši nákladů na výstavbu nové infrastruktury pro dekarbonizované plyny ve všech členských státech. Z tohoto důvodu by měly vnitrostátní regulační orgány ve spolupráci s vnitrostátními provozovateli sítě provést podrobný výpočet budoucích investičních nákladů spojených s rozšiřováním infrastruktury pro dekarbonizované plyny. Umožní to realisticky plánovat rozvoj sítě, identifikovat případné mezery ve financování a uplatňovat takovou cenovou politiku, která bude výhodná jak pro provozovatele, tak pro zákazníky.</p>

Odůvodnění

Náklady na výstavbu infrastruktury pro dekarbonizované plyny se mohou v jednotlivých členských státech značně lišit. Je třeba vzít v potaz místní výši nákladů, aby bylo možné náležitě plánovat rozvoj trhu s nízkouhlíkovými plyny a plyny z obnovitelných zdrojů.

Pozměňovací návrh 5

čl. 4 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...) do stanovování cen za dodávky zemního plynu zákazníkům v domácnostech, kteří trpí energetickou chudobou nebo jsou zranitelní. Na tyto veřejné zásahy se vztahují podmínky stanovené v odstavcích 4 a 5.</p>	<p>(...) do stanovování cen za dodávky zemního plynu zákazníkům v domácnostech, kteří trpí energetickou chudobou nebo jsou zranitelní, nebo chráněným zákazníkům definovaným v nařízení (EU) 2017/1938. Na tyto veřejné zásahy se vztahují podmínky stanovené v odstavcích 4 a 5.</p> <p>V případě dlouhodobého a výrazného nárůstu cen mohou být zásahy, které splňují kritéria stanovená v odstavcích 4 a 5, rozšířeny i na další skupinu zákazníků, aby se tak zamezilo negativním důsledkům energetické chudoby.</p>

Odůvodnění

Návrh Komise je příliš omezený, co se týče situací, kdy dochází k prudkému nárůstu cen. Účelem pozměňovacího návrhu je případné doplnění kategorie chráněných zákazníků, kteří jsou definováni v nařízení o bezpečnosti dodávek (2017/1938).

Pozměňovací návrh 6

čl. 8 odst. 11

(nový odstavec)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>11. Členské státy zajistí, aby mohly být na žádost producentů paliv z obnovitelných nebo nízkouhlíkových zdrojů v souladu s čl. 19 odst. 7 bodem ii) směrnice (EU) 2018/2001 vydávány záruky původu pro daný plyn, včetně bioplynu, biometanu, vodíku, amoniaku, methanolu a syntetických plynů. Díky tomu bude možné doložit konečným zákazníkům, jaké je množství energie z obnovitelných zdrojů ve skladbě zdrojů energie daného dodavatele paliv z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů ve vztahu k energii dodávané zákazníkům na základě smluv. Mimoto je nezbytné, aby si byli koneční zákazníci vědomi významu ekologické transformace a aby byli informováni o tom, že existuje celá řada různých paliv z obnovitelných nebo nízkouhlíkových zdrojů a že mají právo požadovat záruku původu.</p>

Odůvodnění

V rámci rozvoje propojeného evropského trhu s nízkouhlíkovými palivy a palivy z obnovitelných zdrojů bude nutné využívat nástroje umožňující doložit původ plynů, které byly vyprodukovány a dodány konečným zákazníkům.

Pozměňovací návrh 7

čl. 10 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...) pravidly pro obchodování a vyrovnávání. V tomto ohledu přijmou členské státy veškerá opatření nezbytná k tomu, aby zajistily, že správní postupy nediskriminují dodavatele, kteří jsou již zaregistrováni v jiném členském státě.</p>	<p>(...) pravidly pro obchodování a vyrovnávání a požadavky týkajícími se povolení, jež v souladu s čl. 7 odst. 2 uděluje regulační orgán členského státu, ve kterém dodávky plynu probíhají. V tomto ohledu přijmou členské státy veškerá opatření nezbytná k tomu, aby zajistily, že správní postupy nediskriminují dodavatele, kteří jsou již zaregistrováni v jiném členském státě.</p>

Odůvodnění

Smyslem požadavku, aby dodavatelé dodržovali normy členských států, je zaručit zákazníkům bezpečnost dodávek. Další část tohoto ustanovení pak má zajistit, aby tyto normy neměly diskriminační charakter.

Pozměňovací návrh 8

článek 26

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...) jsou zařízení na výrobu (těžbu) plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů připojena k distribučním nebo přepravním soustavám.</p>	<p>(...) jsou zařízení na výrobu (těžbu) plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů připojena k distribučním nebo přepravním soustavám, pokud jsou dle vnitrostátních plánů rozvoje sítě, jichž se týká článek 51, považována za přínosná. Členské státy zavedou nezbytné mechanismy, které zajistí spravedlivé a přiměřené rozdělení nákladů spojených s připojením nových zařízení na výrobu (těžbu) plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů.</p>

Odůvodnění

Je třeba zavést kompenzační mechanismy s cílem zajistit, aby nedocházelo k nespravedlivému přenesení nákladů na jiné uživatele sítě a aby na trhu existovaly rovné podmínky. V této souvislosti by k distribučním a přepravním soustavám měla být připojována pouze taková zařízení, v jejichž případě to bude mít jasnou přidanou hodnotu. V dlouhodobém horizontu je totiž třeba se zaměřit na udržitelný rozvoj obnovitelných zdrojů energie a zejména na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Pozměňovací návrh 9

čl. 51 odst. 2 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>b) zahrnuje veškeré investice, o nichž již bylo rozhodnuto, a určuje nové investice, které musí být provedeny v příštích třech letech;</p>	<p>b) zahrnuje veškeré investice, o nichž již bylo rozhodnuto, a určuje nové investice, které musí být provedeny v příštích třech letech, spolu s jejich podrobnou ekonomickou analýzou, mj. co se týče nákladů na výstavbu a modernizaci stávající infrastruktury pro nízkouhlíkové plyny a plyny z obnovitelných zdrojů, a také identifikaci případných mezer ve financování ve vztahu ke konvenční infrastruktuře pro zemní plyn;</p>

Odůvodnění

Dlouhodobé plánování rozvoje infrastruktury pro nízkouhlíkové plyny a plyny z obnovitelných zdrojů musí zahrnovat podrobné plánování nákladů. Pokud by byly podrobnosti ohledně ekonomických otázek ponechány pouze na provozovatelích plynárenských přepravních soustav a provozovatelích plynárenských distribučních soustav, mohlo by to vést k potížím při realizaci investičních cílů.

Pozměňovací návrh 10

čl. 72 odst. 4 písm. f)

(nové písmeno)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p><i>f) vytvořit tzv. regulační pískoviště, aby bylo možné cíleně udělovat dočasné výjimky z celostátního, regionálního nebo místního legislativního rámce v zájmu uskutečnění inovačních investic v oblasti nízkouhlíkových plynů a plynů z obnovitelných zdrojů. Vytvoření tohoto experimentálního regulačního prostředí by umožnilo urychlit investice do nízkouhlíkových plynů a plynů z obnovitelných zdrojů – zejména v těch členských státech, v nichž tyto investice ne zcela zapadají do stávajícího právního a regulačního rámce – a mohlo by rovněž usnadnit pozdější přizpůsobení regulačního prostředí těmto investicím;</i></p>

Odůvodnění

Účelem je doporučit vytvoření tzv. regulačních pískovišť, aby bylo možné udělovat dočasné výjimky z celostátního, regionálního nebo místního legislativního rámce v zájmu uskutečnění inovačních investic, pro které ještě nebylo vytvořeno odpovídající právní prostředí.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o vnitřním trhu s plyny z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem

COM(2021) 804 final

Pozměňovací návrh 11

42. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...) Při zajištění harmonizovaného přístupu ke kvalitě plynu pro přeshraniční propojovací body by měla být zachována flexibilita členských států, pokud jde o uplatňování norem kvality plynu v jejich vnitrostátních soustavách zemního plynu.</p>	<p>(...) Při zajištění harmonizovaného přístupu ke kvalitě plynu pro přeshraniční propojovací body by měla být zachována flexibilita členských států, pokud jde o uplatňování norem kvality plynu v jejich vnitrostátních soustavách zemního plynu. <i>Aby bylo možné vytvořit vysoce integrovaný, interoperabilní a transparentní trh s nízkouhlíkovými plyny a plyny z obnovitelných zdrojů, jejichž množství v soustavě zemního plynu stále poroste, bude nezbytné vydávat záruky původu. Tyto záruky slouží k potvrzení toho, který zdroj byl při produkci daného plynu použit a jaká uhlíková stopa v souvislosti s tímto plynem vzniká, aby mohli producenti a koneční zákazníci obchodovat standardizovaným způsobem a bylo možné doložit dosažené snížení emisí CO₂.</i></p>

Odůvodnění

Bez záruky původu nebude možné potvrdit, který zdroj byl při produkci daného plynu použit a jaká uhlíková stopa v souvislosti s tímto plynem vzniká. V důsledku toho nebude možné provádět opatření v oblasti klimatu a vykazovat nefinanční informace.

Pozměňovací návrh 12

čl. 43 odst. 1 písm. c)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
c) poukazuje na nedostatečnou míru investic, především pokud jde o přeshraniční kapacitu.	c) poukazuje na nedostatečnou míru investic, především pokud jde o přeshraniční kapacitu a také o propojení se systémy třetích zemí, z nichž budou dováženy nízkouhlíkové plyny a plyny z obnovitelných zdrojů s cílem pokrýt celkovou poptávku po energii v Evropské unii.

Odůvodnění

V zájmu zajištění kontinuity výroby v průmyslových odvětvích a energetické bezpečnosti na novém trhu s nízkouhlíkovými a obnovitelnými zdroji energie v EU je třeba věnovat v rámci plánování stěžejní pozornost zajištění dovozu potřebného množství vodíku ze zemí mimo EU, aby bylo možné stabilně a bezpečně pokrýt celkovou poptávku po energii v Evropské unii.

Pozměňovací návrh 13

čl. 43 odst. 4

(nový odstavec)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
—	4. Aby bylo možné vypracovat vhodný, realistický a uskutečnitelný desetiletý plán rozvoje sítě pro celou Unii, měly by agentura ACER, síť ENTSO pro zemní plyn a síť ENTSO pro elektřinu ihned po vstupu tohoto nařízení v platnost zahájit proces konzultace s vnitrostátními regulačními orgány ve věci nákladů na výstavbu či modernizaci infrastruktury pro nízkouhlíkové plyny a plyny z obnovitelných zdrojů. Především pak je zapotřebí přesně naplánovat investiční a provozní náklady u nových aktiv, jako jsou vodíkové terminály, elektrolyzéry a vodíkové sítě.

Odůvodnění

Viz výše.

Pozměňovací návrh 14

čl. 60 odst. 1 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
b) investice přispívá k dekarbonizaci;	b) investice přispívá k dekarbonizaci a zajišťuje, že bude nově budovaná infrastruktura pro zemní plyn projektována takovým způsobem, aby byla již od zprovoznění uzpůsobena k využití pro plyny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkové plyny, a že tak bude co nejvíce omezeno riziko ustrnutí na současném stavu;

Odůvodnění

Viz výše.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o snižování emisí metanu v odvětví energetiky a o změně nařízení (EU) 2019/942

COM(2021) 805 final

Pozměňovací návrh 15

článek 3

(nový článek)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
—	<p>Posouzení dlouhodobého potenciálu obnovitelných zdrojů plynu jakožto základ pro optimalizaci rozvoje přepravní a distribuční soustavy</p> <p>1. Členské státy mají za úkol posoudit v rámci svých vnitrostátních strategií pro oblast bioplynu a biometanu na celém svém území potenciál k produkci biometanu na místní úrovni. Toto posouzení je třeba provést do dvou let od vstupu tohoto nařízení v platnost. Je možné v něm vycházet ze stávajících posouzení.</p> <p>2. Biomasa zohledněná v tomto posouzení zahrnuje surovou biomasu v souladu s definicí uvedenou v článku 2 směrnice 2018/2001 (a také v příloze IX této směrnice), která splňuje kritéria EU pro udržitelnost.</p> <p>3. Při přípravě tohoto posouzení vedou členské státy konzultace s příslušným regulačním orgánem a s provozovateli přepravní a distribuční soustavy, a to s cílem určit:</p> <p>a) územní jednotku, v jejímž rámci je potenciál k produkci posuzován,</p> <p>b) v souvislosti s rozsahem posuzované biomasy zeměpisnou blízkost stávajících plynárenských sítí.</p> <p>4. Při provádění posouzení, vylepšování stávajících posouzení a jejich pozdější aktualizaci vedou členské státy konzultace s regionálními a místními orgány a také s provozovateli přepravní a distribuční soustavy. Mohou vést konzultace i s jinými příslušnými subjekty.</p>

Odůvodnění

Posouzení dlouhodobého potenciálu k produkci bioplynu a biometanu je základním předpokladem pro to, aby bylo možné nákladově efektivním způsobem naplánovat posílení sítě, které umožní soustavně zvyšovat množství biometanu v plynárenských sítích.

Pozměňovací návrh 16

čl. 3 odst. 3

(nový odstavec)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>3. Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) spolu s vnitrostátními regulačními orgány provede pro každý členský stát podrobný výpočet investičních a provozních nákladů spojených se snižováním emisí metanu. První výpočet bude dokončen do ... [12 měsíců ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost] a bude každé tři roky aktualizován. Provedený výpočet investičních a provozních nákladů slouží jako podklad pro plánování politiky v oblasti stanovování sazeb a financování.</p>

Odůvodnění

Při analýze úniku metanu, vykazování emisí metanu a realizaci případných nových investic umožňujících snížit tyto emise je třeba zohlednit systémové náklady, které nesmí být přeneseny na konečného zákazníka nebo způsobit rozšíření oblastí zasažených energetickou chudobou.

Pozměňovací návrh 17

čl. 10 odst. 4

(nový odstavec)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<p>4. Komise prostřednictvím prováděcích aktů a ve spolupráci s Mezinárodním střediskem pro sledování emisí metanu stanoví celounijní metodiku monitorování, vykazování a ověřování emisí metanu pro účely plnění povinností, které jsou stanoveny v kapitolách 3, 4 a 5 tohoto nařízení.</p>

Odůvodnění

Aby byl učiněn první krok v rámci koordinovaného úsilí o snížení emisí metanu, je nutné zavést společnou metodiku monitorování, vykazování a ověřování, která se bude vztahovat na všechna odvětví a umožní emitentům transparentně a porovnatelně vykazovat emise.

Pozměňovací návrh 18

články 12, 14, 17, 18, 25, 26, 27, 28 a 29

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Články 12, 14, 17, 18, 25, 26, 27, 28 a 29	<p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 12 o 12 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 14 o 9 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 17 o 9 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 18 o 12 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 25 o 12 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 26 o 9 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 27 o 9 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 28 o 12 měsíců.</i></p> <p><i>Prodloužení závazných lhůt stanovených v článku 29 o 12 měsíců.</i></p>

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. upozorňuje na to, že je nutné ochránit spotřebitele před vysokými cenami a zaručit jim bezpečnost dodávek energie. Obzvláště za současné geopolitické situace to má zcela mimořádný význam;
2. v zájmu dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu, 8. akčního plánu pro životní prostředí a Pařížské dohody o klimatu by EU měla se zohledněním otázky energetické bezpečnosti co nejdříve přistoupit k postupnému ukončení využívání fosilních paliv, včetně zemního plynu, a přejít na hospodářství vyznačující se vysokou energetickou účinností a založené převážně na obnovitelných zdrojích. Je tedy nezbytné urychleně vytvořit společný rámec pro postupné ukončení využívání zemního plynu;
3. poukazuje na to, že rozvoj vodíkového hospodářství bezprostředně závisí na rychlé výstavbě a přestavbě vodíkové infrastruktury. V zájmu realizace různorodých projektů a iniciativ v dynamickém prostředí musí být na úrovni EU vytvořen vhodný právní rámec, který by zaručil potřebnou jistotu z hlediska plánování investic;
4. zdůrazňuje, že zvyšování podílu dekarbonizovaných plynů by nemělo mít vliv na kvalitu plynu dodávaného konečným zákazníkům;
5. upozorňuje na to, že je nezbytné provést analýzu nákladů na rozvoj infrastruktury, aby bylo možné zajistit ekonomicky předvídatelnou transformaci energetiky. Popřípadě může být nutné provést další analýzy nákladů, co se týče rozvoje infrastruktury pro dekarbonizované plyny, a rovněž posouzení dopadů této transformace na nejvzdálenější regiony, s ohledem na jejich specifické rysy, jež jsou náležitě ukotveny v článku 349 SFEU;
6. žádá, aby se zamezilo uvíznutí aktiv. Zejména nově budovaná plynárenská aktiva musí být projektována tak, aby v nich v budoucnu mohlo probíhat spalování nebo provoz při vysoké koncentraci dekarbonizovaných plynů;

7. doporučuje vytvořit tzv. regulační pískoviště, která umožní rozvíjet integrovaný trh s dekarbonizovanými plyny v případě, že na vnitrostátní úrovni nejsou k dispozici postačující odvětvové předpisy;
8. poukazuje na to, že by bylo možné zavést pro nízkouhlíkové plyny a plyny z obnovitelných zdrojů záruky původu, díky nimž se bude moci na trhu transparentně obchodovat;
9. doporučuje vypracovat plán dovozu dekarbonizovaných plynů do EU, aby bylo možné zachovat energetickou bezpečnost a pokrýt budoucí poptávku;
10. v souvislosti s rozvojem trhu s nízkouhlíkovými plyny a plyny z obnovitelných zdrojů vyzývá k tomu, aby se upustilo od zřízení zvláštního subjektu pro tento účel v podobě Evropské sítě provozovatelů vodíkových sítí (ENNOH) a aby byly namísto toho rozšířeny kompetence sítě ENTSOG v této oblasti;
11. staví se kriticky k navrhovaným přísným předpisům týkajícím se vertikálního a horizontálního oddělení vlastnictví v rámci vodíkové sítě. Tyto předpisy jsou v rozporu s cílem zajistit v krátkodobém horizontu rozsáhlé investice do vodíkové sítě, která bude účinně vybudována a provozována na základě stávajících plynárenských sítí. Požaduje tudíž, aby byly v případě vodíku uplatněny stejné předpisy pro oddělení vlastnictví, jaké byly stanoveny pro elektřinu a plyn, a to především na úrovni distribuční soustavy. Poukazuje na to, že by bylo možné přenechat odpovědnost za rozvoj sítě pro přepravu vodíku provozovatelům plynárenských přepravních soustav. Pokud by byl provoz této sítě oddělen a svěřen samostatnému podniku nezávislému na provozovatelích plynárenských přepravních soustav, mohlo by to být nepříznivé z hlediska dynamiky průběhu transformace energetiky;
12. vyzývá k rozvíjení zásoby vstupních surovin pro bioplyn a biometan. Bude nezbytné zajistit dodávky biopaliva, aby bylo možné co nejlépe využít potenciál regionů v oblasti těchto plynů. VR rovněž požaduje, aby se zamezilo produkci rostlin výhradně za účelem využití v zařízeních na výrobu bioplynu a výstavbě takových zařízení na výrobu bioplynu, která by byla závislá na dalším zachování intenzivního chovu hospodářských zvířat;
13. žádá, aby byl posouzen dlouhodobý potenciál produkce bioplynu a biometanu na úrovni regionů, na základě čehož bude možné určit jejich potenciál z hlediska rozvoje ekosystému dekarbonizovaných plynů;
14. doporučuje stanovit společnou metodiku měření emisí metanu, aby bylo možné učinit první krok v rámci koordinovaného úsilí o snížení emisí metanu v EU;
15. poukazuje na to, že k využívání metanu jako paliva v kogeneračních jednotkách by se mělo přistupovat pouze ve výjimečných případech a jen na přechodnou dobu;
16. doporučuje, aby byly brány v potaz náklady spojené s úsilím o snížení emisí metanu v EU. Evropská komise by měla zohlednit nezbytné náklady, které členskými státy vzniknou, a vyčlenit v tomto směru podpůrné prostředky, které budou využity k přímé pomoci konečným zákazníkům, především v méně rozvinutých regionech a v regionech s vysokou poptávkou po teple;
17. vyzývá k tomu, aby byla v právních předpisech EU plně uznána a podpořena možnost využívat bioplyn i v dopravě, a to s cílem snížit emise z hlediska celého životního cyklu. V současné době je v unijní taxonomii udržitelných činností označena za udržitelnou činnost pouze výroba bioplynu, avšak nikoli jeho využití v dopravě;
18. připomíná, že místní a regionální orgány mají napříč Evropskou unií různý rozsah pravomocí a že by rozhodnutí měla být přijímána na té úrovni správy, na které je to nejúčinnější. Domnívá se, že dané legislativní návrhy jsou v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů Evropský akt o čipech pro posílení evropského ekosystému polovodičů

(2022/C 498/14)

Zpravodaj:	Thomas Gottfried SCHMIDT (DE/ELS), ministr pro regionální rozvoj, Svobodný stát Sasko
Odkazy:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému polovodičů (akt o čipech) COM(2022) 46 final Přílohy návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému polovodičů (akt o čipech) COM(2022) 46 final, přílohy 1 až 3 Návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení Rady (EU) 2021/2085, kterým se zřizují společné podniky v rámci programu Horizont Evropa, pokud jde o společný podnik pro čipy COM(2022) 47 final Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akt o čipech pro Evropu COM(2022) 45 final Doporučení Komise o společném souboru nástrojů Unie pro řešení nedostatku polovodičů a o mechanismu EU pro monitorování ekosystému polovodičů COM(2022) 782 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému polovodičů (akt o čipech)

COM(2022) 46 final

Pozměňovací návrh 1

1. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(1) Polovodiče jsou základem každého digitálního zařízení – od chytrých telefonů a automobilů přes kritické aplikace a infrastruktury v oblasti zdravotní péče, energetiky, komunikací a automatizace až po většinu ostatních průmyslových odvětví. Přestože polovodiče mají zásadní význam pro fungování naší moderní ekonomiky a společnosti, Unie byla svědkem bezprecedentního narušení jejich dodávek. Současné problémy se zásobováním jsou příznakem trvalých a závažných strukturálních nedostatků v hodnotovém a dodavatelském řetězci polovodičů v Unii. Přerušení dodávek tak v tomto směru odhalilo dlouhodobé slabiny, zejména silnou závislost na třetích zemích v oblasti výroby a vývoje čipů.</p>	<p>(1) Polovodiče jsou základem každého digitálního zařízení – od chytrých telefonů, elektrokol a automobilů přes kritické aplikace a infrastruktury v oblasti zdravotní péče, energetiky, komunikací a automatizace až po většinu ostatních průmyslových odvětví. Přestože polovodiče mají zásadní význam pro fungování naší moderní ekonomiky a společnosti, jakož i pro ekologickou transformaci, o niž usilujeme, Unie byla svědkem bezprecedentního narušení jejich dodávek. Současné problémy se zásobováním jsou příznakem trvalých a závažných strukturálních nedostatků v hodnotovém a dodavatelském řetězci polovodičů v Unii. Přerušení dodávek tak v tomto směru odhalilo dlouhodobé slabiny, zejména silnou závislost na třetích zemích v oblasti výroby a vývoje čipů.</p>

Odůvodnění

Odvětví a technologie, které jsou klíčové pro ekologickou transformaci, vyžadují čipy. Ty jsou zabudované mj. v motorech, regulátorech a displejích moderních elektrokol a v měničích do fotovoltaických systémů. Bez čipů není ekologická transformace možná.

Pozměňovací návrh 2

3. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(3) Navrhovaný rámec má dva cíle. Prvním cílem je zajistit podmínky nezbytné pro konkurenceschopnost a inovační kapacitu Unie a zajistit, aby se průmysl přizpůsobil strukturálním změnám, k nimž dochází v důsledku rychlých inovačních cyklů a potřeby udržitelnosti. Druhým cílem, který je samostatný, ale doplňuje první, je zlepšit fungování vnitřního trhu stanovením jednotného právního rámce Unie pro zvýšení odolnosti a bezpečnosti dodávek polovodičových technologií v Unii.</p>	<p>(3) Navrhovaný rámec má dva cíle. Prvním cílem je zajistit podmínky nezbytné pro konkurenceschopnost a inovační kapacitu Unie a zajistit, aby se průmysl – při současném zohlednění cílů udržitelného rozvoje – přizpůsobil strukturálním změnám různých odvětví a dotčených regionálních ekosystémů, k nimž dochází v důsledku rychlých inovačních cyklů a potřeby udržitelnosti. Druhým cílem, který je samostatný, ale doplňuje první, je zlepšit fungování vnitřního trhu stanovením jednotného právního rámce Unie pro zvýšení odolnosti a bezpečnosti dodávek polovodičových technologií v Unii.</p>

Odůvodnění

Dodržování cílů udržitelného rozvoje je klíčovým aspektem, který by měl být doplněn.

Pozměňovací návrh 3

13. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(13) S cílem překonat omezení současného nejednotného postupu v oblasti veřejných a soukromých investic, usnadnit integraci, vzájemné obohacování a návratnost investic do probíhajících programů a prosazovat společnou strategickou vizi Unie pro polovodiče jako prostředek, kterým se realizuje ambice Unie a jejích členských států zajistit si vedoucí úlohu v digitální ekonomice, by iniciativa Čipy pro Evropu měla usnadnit koordinaci a vést k užším synergiím mezi stávajícími programy financování na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni, k lepší koordinaci a spolupráci s průmyslem a klíčovými zúčastněnými stranami ze soukromého sektoru a k dalším společným investicím s členskými státy. Realizační struktura iniciativy je vytvořena tak, aby sdružovala zdroje Unie, členských států a třetích zemí přidružených ke stávajícím programům Unie stejně jako soukromého sektoru. Iniciativa tedy může uspět jedině na základě kolektivního úsilí členských států a Unie zaměřeného jak na podporu vysokých kapitálových nákladů, tak na podporu široké dostupnosti virtuálních zdrojů pro navrhování, testování a pilotní provoz a šíření znalostí, dovedností a kompetencí. Cíle iniciativy, zejména činnosti „fondu pro čipy“, by také měly být, je-li to z hlediska specifických rysů dotčených akcí vhodné, podpořeny nástrojem kombinování zdrojů fondu InvestEU.</p>	<p>(13) S cílem překonat omezení současného nejednotného postupu v oblasti veřejných a soukromých investic, usnadnit integraci, vzájemné obohacování a návratnost investic do probíhajících programů a prosazovat společnou strategickou vizi Unie pro polovodiče jako prostředek, kterým se realizuje ambice Unie a jejích členských států zajistit si vedoucí úlohu v digitální ekonomice, by iniciativa Čipy pro Evropu měla usnadnit koordinaci na všech úrovních správy a mezi nimi navzájem a vést k užším synergiím mezi stávajícími programy financování na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni (včetně centrálně řízených programů EU a programů EU v rámci sdíleného řízení), k lepší koordinaci a spolupráci s průmyslem a klíčovými zúčastněnými stranami ze soukromého sektoru a k dalším společným investicím s členskými státy. Realizační struktura iniciativy je vytvořena tak, aby sdružovala zdroje Unie, členských států, regionů a třetích zemí přidružených ke stávajícím programům Unie stejně jako soukromého sektoru. Iniciativa tedy může uspět jedině na základě kolektivního úsilí členských států a Unie zaměřeného jak na podporu vysokých kapitálových nákladů, tak na podporu široké dostupnosti virtuálních zdrojů pro navrhování, testování a pilotní provoz a šíření znalostí, dovedností a kompetencí. Cíle iniciativy, zejména činnosti „fondu pro čipy“, by také měly být, je-li to z hlediska specifických rysů dotčených akcí vhodné, podpořeny nástrojem kombinování zdrojů fondu InvestEU.</p>

Odůvodnění

Začlenění regionálního rozměru.

Pozměňovací návrh 4

15. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(15) Iniciativa by měla být podložena důkladnými znalostmi a měla by posilovat synergie s akcemi, které jsou v současné době podporovány Uníí a členskými státy prostřednictvím programů a akcí v oblasti polovodičového výzkumu a inovací a v oblasti vývoje části dodavatelského řetězce, zejména v rámci programů Horizont Evropa a Digitální Evropa zřízených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ⁽¹⁾ za účelem posílit do roku 2030 Unii jako globálního hráče na poli polovodičových technologií a jejich využití a zároveň zvýšit globální podíl Unie na jejich výrobě. Iniciativa by tyto činnosti doplňovala úzkou spoluprací s dalšími příslušnými zúčastněnými stranami, mezi něž spadá i Průmyslová aliance pro procesory a polovodičové technologie.</p> <p>⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240 (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).</p>	<p>(15) Iniciativa by měla být podložena důkladnými znalostmi a měla by posilovat synergie s akcemi, které jsou v současné době podporovány Uníí, členskými státy a regiony prostřednictvím programů a akcí v oblasti polovodičového výzkumu a inovací a v oblasti vývoje části dodavatelského řetězce, zejména v rámci programů Horizont Evropa a Digitální Evropa zřízených nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ⁽¹⁾ za účelem posílit do roku 2030 Unii jako globálního hráče na poli polovodičových technologií a jejich využití a zároveň zvýšit globální podíl Unie na jejich výrobě. Iniciativa by tyto činnosti doplňovala úzkou spoluprací s dalšími příslušnými zúčastněnými stranami, mezi něž spadá i Průmyslová aliance pro procesory a polovodičové technologie, jakož i prostřednictvím strategií pro inteligentní specializaci na regionální úrovni.</p> <p>⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240 (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).</p>

Odůvodnění

Začlenění regionálního rozměru.

Pozměňovací návrh 5

19. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(19) Integrovaná výrobní zařízení a otevřené továrny EU na polovodiče by měly nabízet schopnost vyrábět polovodiče, které by byly v Unii první svého druhu a přispívaly k bezpečnosti dodávek a odolnému ekosystému na vnitřním trhu. Určujícím faktorem pro produkci, která by se považovala za první zařízení svého druhu, by mohla být výrobní technologie, materiál substrátu, např. karbid křemíku a nitrid gallia, a jiné inovace výrobní, které mohou přinést lepší výkon, technologie procesů nebo energetická a environmentální účinnost. Předpokladem pro to, aby bylo zařízení prvním svého druhu, je, aby dosud v Unii v podstatě neexistovalo zařízení srovnatelných schopností v průmyslovém měřítku nebo se neplánovalo jeho vybudování, což se však netýká zařízení pro výzkum a vývoj nebo pro výrobu v malém rozsahu.</p>	<p>(19) Integrovaná výrobní zařízení a otevřené továrny EU na polovodiče by měly nabízet schopnost vyrábět polovodiče, které by byly v Unii první svého druhu a přispívaly k bezpečnosti dodávek a odolnému ekosystému na vnitřním trhu. Určujícím faktorem pro produkci, která by se považovala za první zařízení svého druhu, by mohla být výrobní technologie, materiál substrátu, např. karbid křemíku, nitrid gallia, fosfid india, nitrid křemíku a jiné související výrobky a materiálové inovace, které mohou přinést lepší výkon, technologie procesů nebo energetická a environmentální účinnost. Předpokladem pro to, aby bylo zařízení prvním svého druhu, je, aby dosud v Unii v podstatě neexistovalo zařízení srovnatelných schopností v průmyslovém měřítku nebo se neplánovalo jeho vybudování, což se však netýká zařízení pro výzkum a vývoj nebo pro výrobu v malém rozsahu.</p>

Odůvodnění

Nitrid křemíku (SiN) je ideální platformou pro aplikace fotonického integrovaného obvodu (PIC), které mají široký spektrální rozsah a vlnovod s mimořádně nízkými ztrátami. Díky tomu jsou velmi vhodné pro detektory, spektrometry, biosenzory a kvantové počítače. V zájmu jednotnosti je lepší uvést také fosfid india.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 2 odst. 1 bod 10

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>10) „prvním zařízením svého druhu“ průmyslové zařízení schopné vyrábět polovodiče, včetně tzv. front-endu a/nebo back-endu, které dosud v Unii v podstatě neexistuje nebo o jehož vybudování dosud nebylo rozhodnuto, například pokud jde o výrobní technologii, materiál substrátu, jako je karbid křemíku a nitrid gallia, a další inovace výrobních, které mohou nabídnout lepší výkon, inovace procesů nebo energetickou účinnost a environmentální výkonnost;</p>	<p>10) „prvním zařízením svého druhu“ průmyslové zařízení schopné vyrábět polovodiče, včetně tzv. front-endu a/nebo back-endu, které dosud v Unii v podstatě neexistuje nebo o jehož vybudování dosud nebylo rozhodnuto, například pokud jde o výrobní technologii, materiál substrátu, jako je karbid křemíku, nitrid gallia, fosfid india, nitrid křemíku a další související výrobky a materiálové inovace, které mohou nabídnout lepší výkon, inovace procesů nebo energetickou účinnost a environmentální výkonnost;</p>

Odůvodnění

Nitrid křemíku (SiN) je ideální platformou pro aplikace fotonického integrovaného obvodu (PIC), které mají široký spektrální rozsah a vlnovod s mimořádně nízkými ztrátami. Díky tomu jsou velmi vhodné pro detektory, spektrometry, biosenzory a kvantové počítače. V zájmu jednotnosti je lepší uvést také fosfid india.

Pozměňovací návrh 7

Čl. 3 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Iniciativa se zřizuje na dobu trvání víceletého finančního rámce 2021–2027.</p>	<p>1. Iniciativa se nejprve zřizuje na dobu trvání víceletého finančního rámce 2021–2027. Je třeba, aby pokračovala i ve víceletém finančním rámci 2028–2034.</p>

Odůvodnění

Období do konce stávajícího víceletého finančního rámce v roce 2027 není k dosažení cílů stanovených v evropském aktu o čípech dostatečné. Proto by již zde mělo být stanoveno prodloužení této iniciativy.

Pozměňovací návrh 8

Čl. 4 odst. 2 písm. b) bod 1)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1) posílení technologických schopností v oblasti technologií výroby čipů příští generace integrací výzkumných a inovačních činností a přípravou vývoje budoucích výrobních technologií, včetně špičkových technologií lepších než 2nanometrových, 10nanometrových a lepších technologií FD-SOI (Fully Depleted Silicon on Insulator) a 3D integrace heterogenních systémů a pokročilého pouzdrění;	1) posílení technologických schopností v oblasti technologií výroby čipů příští generace integrací výzkumných a inovačních činností a přípravou vývoje budoucích výrobních technologií, včetně špičkových technologií lepších než 2nanometrových, 10nanometrových a lepších technologií FD-SOI (Fully Depleted Silicon on Insulator) a 3D integrace heterogenních systémů a pokročilého pouzdrění. Patří sem i výroba čipů větších než 10 nanometrů, po nichž je mezi průmyslovými odběrateli v EU poptávka;

Odůvodnění

Zaměření Komise na struktury menší než 10 nanometrů je příliš úzké a opomíjí potřeby průmyslových odběratelů v EU.

Pozměňovací návrh 9

Čl. 8 odst. 2 písm. d)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
d) napomáhat předávání odborných znalostí a know-how mezi členskými státy a regiony, podporovat výměnu dovedností, znalostí a osvědčených postupů a podporovat společné programy;	d) napomáhat předávání odborných znalostí a know-how mezi členskými státy a regiony, podporovat výměnu dovedností, znalostí a osvědčených postupů, podporovat společné programy a zlepšit vzájemnou spolupráci mezi univerzitami i spolupráci mezi univerzitami, podniky a vzdělávacími a výzkumnými institucemi, například prostřednictvím celounijního systému výměny výzkumných pracovníků a míst v laboratořích za účelem odborné přípravy a udržení pedagogických a odborných pracovníků;

Odůvodnění

Evropská síť kompetenčních center pro polovodiče by se měla zabývat rovněž otázkami odborné přípravy a výuky.

Pozměňovací návrh 10

Čl. 8 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Členské státy v souladu se svými vnitrostátními postupy a správními a institucionálními strukturami pověří kandidátská kompetenční centra na základě otevřeného a soutěžního procesu. Komise prostřednictvím prováděcích aktů stanoví postup pro zřízení kompetenčních center, včetně kritérií výběru, a další úkoly a funkce center s ohledem na provádění akcí v rámci iniciativy, postup pro zřízení sítě a přijímání rozhodnutí o výběru subjektů tvořících tuto síť. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 33 odst. 2.</p>	<p>3. Členské státy v souladu se svými vnitrostátními postupy a správními a institucionálními strukturami pověří kandidátská kompetenční centra na základě otevřeného a soutěžního procesu při zapojení regionálních a místních orgánů. Cílem je dosáhnout součinnosti s evropskými centry pro digitální inovace a podpořit zřizování kompetenčních center v regionech EU. Ta by měla být začleněna do jejich regionálního průmyslového ekosystému a měla by poskytovat přístup všem příslušným aktérům z celé Unie a umožňovat posílenou meziregionální spolupráci. Komise prostřednictvím prováděcích aktů stanoví postup pro zřízení kompetenčních center, včetně kritérií výběru, a další úkoly a funkce center s ohledem na provádění akcí v rámci iniciativy, postup pro zřízení sítě a přijímání rozhodnutí o výběru subjektů tvořících tuto síť. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 33 odst. 2.</p>

Odůvodnění

K těmto centrům by měly mít přístup všechny malé a střední podniky a začínající podniky z EU. To může usnadnit regionální úroveň, která podporuje regionální průmyslové ekosystémy.

Pozměňovací návrh 11

Čl. 9 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Složky iniciativy uvedené v čl. 5 písm. a) až d) mohou být svěřeny společnému podniku pro čipy uvedenému v nařízení Rady XX/XX, kterým se mění nařízení Rady (EU) 2021/2085, a prováděny v pracovním programu společného podniku pro čipy.</p>	<p>1. Složky iniciativy uvedené v čl. 5 písm. a) až d) mohou být svěřeny společnému podniku pro čipy uvedenému v nařízení Rady XX/XX, kterým se mění nařízení Rady (EU) 2021/2085, a prováděny v pracovním programu společného podniku pro čipy. Členské státy jsou povinny zapojit do společného podniku pro čipy příslušné polovodičové regiony.</p>

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 12

Čl. 10 odst. 2

nové písm. e)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	e) podporuje průmyslové dodavatelské řetězce v EU.

Odůvodnění

Integrovaná výrobní zařízení by měla přispívat k posílení průmyslu EU. V tomto ohledu by měly hrát roli potřeby průmyslu z hlediska polovodičů.

Pozměňovací návrh 13

Čl. 11 odst. 2

nové písm. e)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	e) podporuje průmyslové dodavatelské řetězce v EU.

Odůvodnění

Také otevřené továrny na polovodiče by měly přispívat k posílení průmyslu EU. V tomto ohledu by měly hrát roli potřeby průmyslu z hlediska polovodičů.

Pozměňovací návrh 14

Čl. 12 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Jakýkoli podnik nebo konsorcium podniků (dále jen „žadatel“) může Komisi podat žádost o uznání projektovaného zařízení žadatele jako integrovaného výrobního zařízení nebo otevřené továrny EU na polovodiče.</p>	<p>1. Jakýkoli podnik nebo konsorcium podniků (dále jen „žadatel“) může Komisi podat žádost o uznání projektovaného zařízení žadatele jako integrovaného výrobního zařízení nebo otevřené továrny EU na polovodiče. To platí i pro podniky, které jsou nezbytné pro výrobu polovodičů nebo které vyrábějí nové vstupy nebo výrobní zařízení. Kritéria stanovená v člancích 11 a 12 se použijí obdobně.</p>

Odůvodnění

K dosažení cílů evropského aktu o čipech je nezbytné, aby byla za způsobilou považována i výroba vstupů, jako jsou např. destičky nebo výrobní zařízení, v EU. Stanovená kritéria by měla být uplatňována obdobně.

Pozměňovací návrh 15

Čl. 15 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Členské státy vyzvou hlavní uživatele polovodičů a další příslušné zúčastněné strany, aby poskytovali informace o významných výkyvech v poptávce a narušeních jejich dodavatelského řetězce, o nichž se dozví. Aby výměnu výše uvedených informací usnadnily, stanoví členské státy pro jejich předávání mechanismus a administrativní rámec.</p>	<p>2. Členské státy vyzvou hlavní uživatele polovodičů a další příslušné zúčastněné strany, včetně subjektů z podobně smýšlejících států, aby poskytovali informace o významných výkyvech v poptávce a narušeních jejich dodavatelského řetězce, o nichž se dozví. Aby výměnu výše uvedených informací usnadnily, stanoví členské státy pro jejich předávání mechanismus a administrativní rámec.</p>

Odůvodnění

Posouzení situace pouze na základě údajů z Evropy a USA je neúplné, a nemá tudíž potřebnou vypovídací hodnotu. Proto by sem měly být zahrnuty rovněž podniky z partnerských (podobně smýšlejících) států v Asii.

Pozměňovací návrh 16

Čl. 19 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Komise může po konzultaci s Evropskou radou pro polovodiče omezit opatření stanovená v člancích 21 a 22 na některá kritická odvětví, jejichž provoz je krizí v odvětví polovodičů narušen nebo takové narušení hrozí.</p>	<p>2. Na základě výsledků konzultace s Evropskou radou pro polovodiče je Komise povinna omezit opatření stanovená v člancích 21 a 22 na ta kritická odvětví, jejichž provoz je krizí v odvětví polovodičů narušen nebo takové narušení hrozí.</p>

Odůvodnění

Intervenční opatření přijímaná Komisí by měla být vždy omezena na naprosté minimum.

Pozměňovací návrh 17

Čl. 19 odst. 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>4. Opatření uvedená v odstavci 1 musí být použita přiměřeně a pouze v rozsahu nezbytném pro řešení závažných narušení životně důležitých společenských funkcí nebo hospodářských činností v Unii a v nejlepším zájmu Unie. Použití těchto opatření nesmí představovat nepřiměřenou administrativní zátěž pro malé a střední podniky.</p>	<p>4. Opatření uvedená v odstavci 1 musí být použita přiměřeně a pouze v rozsahu nezbytném pro řešení závažných narušení životně důležitých společenských funkcí nebo hospodářských činností v Unii a v nejlepším zájmu Unie. Použití těchto opatření nesmí představovat nepřiměřenou administrativní zátěž pro malé a střední podniky. Tato opatření lze uplatňovat pouze selektivně a jako krajní možnost (ultima ratio).</p>

Odůvodnění

Soubor nástrojů pro mimořádné situace s sebou nese značné riziko, že bude bránit investicím a zakládání nových podniků. Evropská komise musí jasně uvést, že tato opatření jsou zamýšlena jako poslední možnost a že se jejich bude využívat v co nejnižší míře.

Pozměňovací návrh 18

Čl. 21 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Pokud je to nezbytné a přiměřené k zajištění provozu všech nebo některých kritických odvětví, může Komise uložit integrovaným výrobním zařízením a otevřeným továrnám EU na polovodiče povinnost přijímat objednávky na výrobky důležité pro řešení krize a vyřizovat je přednostně (dále jen „přednostní objednávka“). Tato povinnost má přednost před jakýmkoli soukromoprávním nebo veřejnoprávním závazkem.</p>	<p>1. Pokud je to nezbytné, přiměřené a technicky proveditelné k zajištění provozu všech nebo některých kritických odvětví, může Komise uložit integrovaným výrobním zařízením a otevřeným továrnám EU na polovodiče povinnost přijímat objednávky na výrobky důležité pro řešení krize a vyřizovat je přednostně (dále jen „přednostní objednávka“).</p>

Odůvodnění

Je téměř nemožné přeorientovat v krátké době výrobu. Rozhodujícím kritériem by proto měla být proveditelnost. Článek o přednostních objednávkách by měl být formulován také tak, aby neodrazoval potenciální investory od investic v EU. Kromě toho jsou zde i pochybnosti o tom, nakolik by to bylo právně vymahatelné.

Pozměňovací návrh 19

Čl. 24 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Evropská rada pro polovodiče se skládá ze zástupců členských států a předsedá jí zástupce Komise.</p>	<p>1. Evropská rada pro polovodiče se skládá ze zástupců členských států s odpovídající odbornou kvalifikací a předsedá jí zástupce Komise.</p>

Odůvodnění

Rada pro polovodiče by měl být odborným orgánem, nikoli orgánem čistě politickým.

Pozměňovací návrh 20

Čl. 24 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. Každé jednotné kontaktní místo členského státu uvedené v čl. 26 odst. 3 jmenuje do Evropské rady pro polovodiče jednoho zástupce na vysoké úrovni. Pokud je to z hlediska funkce a odborných znalostí relevantní, může mít členský stát vzhledem k různým úkolům Evropské rady pro polovodiče v radě více než jednoho zástupce. Každý člen Evropské rady pro polovodiče má svého náhradníka.</p>	<p>2. Každé jednotné kontaktní místo členského státu uvedené v čl. 26 odst. 3 jmenuje do Evropské rady pro polovodiče jednoho zástupce s odpovídající odbornou kvalifikací. Pokud je to z hlediska funkce a odborných znalostí relevantní, může mít členský stát vzhledem k různým úkolům Evropské rady pro polovodiče v radě více než jednoho zástupce. Každý člen Evropské rady pro polovodiče má svého náhradníka. Členské státy jsou povinny zapojit regiony s polovodičovými ekosystémy. Evropský výbor regionů jmenuje do Evropské rady pro polovodiče svého zástupce.</p>

Odůvodnění

Regiony s příslušnými polovodičovými ekosystémy (např. členové projektu Silicon Europe) a Evropský výbor regionů by měly být vzhledem ke své úloze při podpoře regionálních průmyslových ekosystémů – včetně malých a středních podniků – a vědy a výzkumu zapojeny do činnosti Evropské rady pro polovodiče.

Pozměňovací návrh 21

Čl. 26 odst. 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>6. Členské státy zajistí, aby příslušné vnitrostátní orgány, kdykoli je to vhodné, v souladu s právem Unie a vnitrostátním právem konzultovaly další relevantní vnitrostátní orgány a zúčastněné strany a spolupracovaly s nimi. Komise usnadňuje výměnu zkušeností mezi příslušnými vnitrostátními orgány.</p>	<p>6. Členské státy zajistí, aby příslušné vnitrostátní orgány, kdykoli je to vhodné, v souladu s právem Unie a vnitrostátním právem konzultovaly další relevantní vnitrostátní, regionální a místní orgány a zúčastněné strany a spolupracovaly s nimi. Komise usnadňuje výměnu zkušeností mezi příslušnými vnitrostátními orgány.</p>

Odůvodnění

Zahrnutí regionálních a místních orgánů.

Návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 2021/2085, kterým se zřizují společné podniky v rámci programu Horizont Evropa, pokud jde o společný podnik pro čipy

COM(2022) 47 final

Pozměňovací návrh 22

7. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(7) Činnosti financované společným podnikem pro čipy by měly být zahrnuty do jediného pracovního programu, který by měla přijmout správní rada. Před vypracováním každého pracovního programu by rada správních orgánů měla s přihlédnutím k poradnímu stanovisku Evropské rady pro polovodiče a příspěvkům dalších příslušných zúčastněných stran, v příslušném případě včetně plánů vypracovaných Aliancí pro procesory a polovodičové technologie⁽¹⁾, vymezit tu část pracovního programu, která se týká činností v oblasti budování kapacit a výzkumné a inovační činnosti, včetně příslušných odhadů výdajů. Za tímto účelem by rada správních orgánů měla zahrnovat pouze Komisi a správní orgány z členských států. Výkonný ředitel by měl následně na základě této definice připravit pracovní program zahrnující činnosti v oblasti budování kapacit a výzkumné a inovační činnosti a odhady příslušných výdajů.</p> <p>⁽¹⁾ Na tuto alianci se odkazuje ve sdělení Komise ze dne 5. května 2021 nazvaném „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy“.</p>	<p>(7) Činnosti financované společným podnikem pro čipy by měly být zahrnuty do jediného pracovního programu, který by měla přijmout správní rada. Před vypracováním každého pracovního programu by rada správních orgánů měla s přihlédnutím k poradnímu stanovisku rady soukromých členů a Evropské rady pro polovodiče a příspěvkům dalších příslušných zúčastněných stran, v příslušném případě včetně plánů vypracovaných Aliancí pro procesory a polovodičové technologie⁽¹⁾, vymezit tu část pracovního programu, která se týká činností v oblasti budování kapacit a výzkumné a inovační činnosti, včetně příslušných odhadů výdajů. Za tímto účelem by rada správních orgánů měla zahrnovat pouze Komisi a správní orgány z členských států. Výkonný ředitel by měl následně na základě této definice a strategického programu výzkumu a inovací připravit pracovní program zahrnující činnosti v oblasti budování kapacit a výzkumné a inovační činnosti a odhady příslušných výdajů. Rozpočet na výzkumnou a inovační činnost společného podniku pro čipy by měl být přinejmenším roven odhadovanému rozpočtu společného podniku pro klíčové digitální technologie. Měl by převzít rovněž jeho oblast působnosti a pracovní metody.</p> <p>⁽¹⁾ Na tuto alianci se odkazuje ve sdělení Komise ze dne 5. května 2021 nazvaném „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy“.</p>

Odůvodnění

Rada správních orgánů by neměla předem sama definovat program výzkumu a inovací, neboť by to omezovalo rozhodovací pravomoci správní rady. Společný podnik pro čipy by měl navázat na výzkumnou činnost, fungování a rozpočet společného podniku pro klíčové digitální technologie.

Pozměňovací návrh 23

Čl. 1 bod 7 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>a) V odstavci 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:</p> <p>„b) zajistit vědeckou excelenci Unie a její vedoucí postavení v oblasti inovací týkajících se nových technologií součástí a systémů, mimo jiné v činnostech souvisejících s nižšími úrovněmi technologické připravenosti, a podporovat aktivní účast malých a středních podniků, které představují alespoň třetinu celkového počtu účastníků nepřímých akcí a mělo by jim připadnout nejméně 20 % veřejných finančních prostředků věnovaných výzkumných a inovačním akcím.“</p>	<p>a) V odstavci 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:</p> <p>„b) zajistit vědeckou excelenci Unie a její vedoucí postavení v oblasti inovací týkajících se nových technologií součástí a systémů, mimo jiné v činnostech souvisejících s nižšími úrovněmi technologické připravenosti, a podporovat aktivní účast malých a středních podniků, které by měly v oblasti výzkumných a inovačních akcí představovat alespoň třetinu celkového počtu účastníků nepřímých akcí a mělo by jim připadnout nejméně 20 % veřejných finančních prostředků.“</p>

Odůvodnění

Je nereálné, aby malé a střední podniky představovaly třetinu celkového počtu účastníků akcí v oblasti budování kapacit, jak se uvádí v nových písmenech g) až j) čl. 126 odst. 1. Třetinový podíl malých a středních podniků na celkovém počtu účastníků by se proto měl vztahovat pouze na část, která se věnuje akcím v oblasti výzkumu a inovací, stejně jako 20 % podíl veřejného financování.

Pozměňovací návrh 24

Čl. 1 bod 7 písm. c)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>c) V odstavci 2 se písmeno f) se nahrazuje tímto:</p> <p>„f) zabezpečit soudržnost mezi příspěvky dalších příslušných zúčastněných stran, v příslušném případě včetně plánů vypracovaných Aliancí pro procesory a polovodičové technologie, na základě strategického programu výzkumu a inovací v rámci společného podniku pro čipy a politikami Unie s cílem zajistit účinný příspěvek technologií elektronických součástí a systémů.“</p>	<p>c) V odstavci 2 se písmeno f) se nahrazuje tímto:</p> <p>„f) zabezpečit soudržnost mezi strategickým programem výzkumu a inovací v rámci společného podniku pro čipy a politikami Unie s cílem zajistit účinný příspěvek technologií elektronických součástí a systémů.“</p>

Odůvodnění

Společný podnik pro čipy nemůže zabezpečovat požadovanou soudržnost s činnostmi třetích stran.

Pozměňovací návrh 25

Čl. 1 bod 9

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>9) V článku 129 se odstavec 3 nahrazuje tímto:</p> <p>„3. Odchylně od čl. 28 odst. 4 soukromí členové poskytnou, nebo zajistí, aby jejich členské a přidružené subjekty poskytly, finanční příspěvek ve výši nejméně 26 331 000 EUR na administrativní náklady společného podniku pro čipy. Podíl celkového ročního příspěvku soukromých členů na administrativní náklady společného podniku pro čipy činí 35 %.“</p>	<p>9) V článku 129 se odstavec 3 nahrazuje tímto:</p> <p>„3. Odchylně od čl. 28 odst. 4 soukromí členové poskytnou, nebo zajistí, aby jejich členské a přidružené subjekty poskytly, finanční příspěvek až do výše 26 331 000 EUR na administrativní náklady společného podniku pro čipy. Podíl celkového ročního příspěvku soukromých členů na administrativní náklady společného podniku pro čipy činí nejvýše 35 %.“</p>

Odůvodnění

Původní znění by mohlo vést k závažným nejasnostem. Není totiž jasné, které omezení má přednost: spodní hranice ve výši nejméně 26 331 000 EUR, nebo horní hranice nejvýše 35 %. Komise mezitím potvrdila, že formulace „ve výši nejméně“ je v jejím návrhu uvedena nedopatřením. To bylo napraveno v kompromisním znění předsednictví Rady ze dne 25. května.

Pozměňovací návrh 26

Čl. 1 bod 13

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>13) Vkládá se nový článek 134a, který zní:</p> <p>„Článek 134a</p> <p>Dodatečné úkoly výkonného ředitele</p> <p>Kromě úkolů stanovených v článku 19 výkonný ředitel společného podniku pro čipy vypracuje a po zohlednění vymezení rady správních orgánů uvedeného v čl. 137 písm. f), jakož i příspěvků příslušných zúčastněných stran, v příslušném případě včetně plánů vypracovaných Aliancí pro procesory a polovodičové technologie, předloží správní radě k přijetí pracovní program společného podniku za účelem provádění strategického programu výzkumu a inovací.“</p>	<p>13) Vkládá se nový článek 134a, který zní:</p> <p>„Článek 134a</p> <p>Dodatečné úkoly výkonného ředitele</p> <p>Kromě úkolů stanovených v článku 19 výkonný ředitel společného podniku pro čipy vypracuje a po zohlednění vymezení rady správních orgánů uvedeného v čl. 137 písm. f) předloží správní radě k přijetí pracovní program společného podniku za účelem provádění strategického programu výzkumu a inovací.“</p>

Odůvodnění

Tyto příspěvky jsou již zohledněny v části pracovního programu, kterou stanoví rada správních orgánů, a není proto třeba je znovu předkládat.

Pozměňovací návrh 27

Čl. 1 bod 15 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>a) Doplnují se nová písmena f) a g), která znějí:</p> <p>„f) vymezí před vypracováním každého pracovního programu tu část pracovního programu, která se týká činností v oblasti budování kapacit a výzkumných a inovačních činností, včetně příslušných odhadů výdajů, a to s přihlédnutím k poradnímu stanovisku Evropské rady pro polovodiče a příspěvkům dalších příslušných zúčastněných stran, v příslušném případě včetně plánů vypracovaných Aliancí pro procesory a polovodičové technologie;</p> <p>g) vybírá návrhy odpovídající činnostem v oblasti budování kapacit v souladu s čl. 12 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 písm. u).“</p>	<p>a) Doplnují se nová písmena f) a g), která znějí:</p> <p>„f) vymezí před vypracováním každého pracovního programu tu část pracovního programu, která se týká činností v oblasti budování kapacit, včetně příslušných odhadů výdajů, a to s přihlédnutím k poradnímu stanovisku rady soukromých členů a Evropské rady pro polovodiče a příspěvkům dalších příslušných zúčastněných stran, v příslušném případě včetně plánů vypracovaných Aliancí pro procesory a polovodičové technologie;</p> <p>g) vybírá návrhy odpovídající činnostem v oblasti budování kapacit v souladu s čl. 12 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 písm. u).“</p>

Odůvodnění

Rada správních orgánů by neměla předem sama definovat program výzkumu a inovací, neboť by to omezovalo rozhodovací pravomoci správní rady. Rada správních orgánů by však měla zohlednit doporučení rady soukromých členů týkající se budování kapacit s cílem zajistit relevantnost průmyslové politiky.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

Význam evropského aktu o čípech

1. zdůrazňuje, že úspěch evropského aktu o čípech má zásadní význam pro EU jako celek, pro členské státy i pro všechny místní a regionální orgány, protože zabezpečení průmyslové výroby ve všech regionech Evropy závisí na bezpečných dodávkách polovodičů. Výslovně se proto zasazuje o to, aby EU zaujala jednoznačné postavení v celosvětové konkurenci;

2. vítá návrh evropského aktu o čípech předložený Komisí jako zásadní krok k posílení EU, jejího průmyslu a její bezpečnosti. Je důležité, že se akt o čípech zabývá otázkami strategické autonomie a vedoucího postavení EU v oblasti technologií. EU musí zůstat v oblasti polovodičů globálním hráčem. Ambiciózní cíl zvýšit do roku 2030 podíl EU na trhu s polovodiči ze současných 10 % na 20 % je proto správný;

3. podporuje stanovené cíle, jimiž je snížení hlavních strategických závislostí ve výrobě polovodičů, v dodavatelských řetězcích a v dodávkách surovin a vstupů jejich rozšířením a diverzifikací, dále rozvoj výroby polovodičů v Evropě a zachování a posílení vedoucího postavení EU v oblasti výzkumu a vývoje. Zároveň žádá, aby byla do oblasti působnosti nařízení COM(2022) 46 final zahrnuta i výroba čipů větších než 10 nanometrů, po nichž je mezi průmyslovými odběrateli v EU poptávka. Zdůrazňuje v tomto ohledu význam ochrany know-how a patentové ochrany, aby nemohlo dojít ke znevýhodnění jednotlivých zemí;

4. vítá návrh evropského aktu o čípech i s ohledem na rychlé a důsledné provádění Zelené dohody pro Evropu. Bez spolehlivě dostupných polovodičů totiž nelze dosáhnout ambiciózních cílů EU v oblasti životního prostředí a klimatu, většiny energetické svrchovanosti ani cílů v oblasti rozvoje energie z obnovitelných zdrojů;

5. poukazuje na to, že posílení výroby polovodičů musí být doprovázeno kroky ke snížení spotřeby energie a zdrojů a škodlivých dopadů na životní prostředí v celém hodnotovém řetězci, jakož i kroky k zajištění souladu s cíli udržitelného rozvoje a začlenění využívání obnovitelných zdrojů energie a mechanismů pro účinné využívání vodních zdrojů do výrobních zařízení. V tomto ohledu je třeba věnovat zvláštní pozornost těmto energetickým a environmentálním účinkům v rámci inovativních technologií nové generace (např. integrované fotonice a specializovaným heterogenním systémům);

6. poukazuje na to, že vedle zajištění dodávek kritických surovin musí být plně využit potenciál oběhového hospodářství. Zásadní význam má zpětné získávání surovin a materiálů ze zařízení a přístrojů. To je třeba zohlednit již při vývoji výrobků používajících polovodiče. V regionech by měly být rozvíjeny odpovídající dovednosti a v souladu s tím by měla být navržena kritéria způsobilosti;

7. poukazuje na to, že znevýhodnění EU ve srovnání se třetími zeměmi, pokud jde o přírodní zdroje, je příčinou její silné závislosti na dodavatelích ze zemí mimo EU, pokud jde o dovoz kritických surovin. Výbor proto vybízí Evropskou komisi, aby tuto strategickou závislost řešila zintenzivněním své práce a požadavků v oblasti oběhivosti čipů, zejména pokud jde o navrhování a opětovné používání surovin, a aby dále prohlubovala obchodní vztahy EU s klíčovými mezinárodními partnery;

8. v souladu se svým stanoviskem k akčnímu plánu pro kritické suroviny vítá zahajování nové těžební činnosti v EU, jejímž cílem je využít zásoby kritických surovin, které jsou k dispozici. Zdůrazňuje, že nová těžba surovin pro špičkové technologie v EU se musí opírat o výsledky plánů výzkumu a vývoje na inovativní těžbu s nízkým dopadem;

9. konstatuje, že místní a regionální orgány mají z důvodu vysoké nepřímé závislosti místních ekonomik silný společný zájem na bezpečných dodávkách polovodičů. Z tohoto důvodu a vzhledem k tomu, že mají blízko k ekosystémům polovodičů, by jim měla být při provádění evropského aktu o čipech svěřena ústřední úloha. Dále konstatuje, že z evropského aktu o čipech budou mít prospěch všechny regiony, ať už jsou, či nejsou místem výroby polovodičů;

10. s ohledem na aktuální situaci poukazuje na význam zabezpečení dodávek energie pro polovodičový průmysl. Týká se to zejména nezbytného objemu elektriny a stability sítě, což jsou faktory ovlivňující výběr sídla stávajících provozů, především však také budování provozů nových;

Strategické cíle Evropy v odvětví polovodičů

11. vyzývá podniky, aby více zohledňovaly svou vlastní potřebu polovodičů a k tomu nezbytné dodavatelské řetězce v neustále se měnícím geostrategickém prostředí, a aby se v zájmu diverzifikace rizik vyvarovaly jednostranných závislostí. V mezinárodním kontextu musí EU lépe vyzdvihovat své výhody coby „bezpečný přístav“;

12. vyzývá Komisi, aby v nadcházejících jednáních s Radou a Evropským parlamentem jasně zdůraznila význam evropského aktu o čipech pro zabezpečení evropské průmyslové základny a aby od členských států a hospodářství požadovala dodatečné finanční příspěvky;

13. navrhuje, aby byly zdroje, které jsou díky evropskému aktu o čipech k dispozici, strategicky využity k rozšíření stávajících polovodičových klastrů a ekosystémů polovodičů, a to jak malých, tak velkých, včetně jejich propojování v rámci sítě. EU bude mít největší šanci prosadit se v budoucnu na celosvětovém trhu s polovodiči tehdy, bude-li vycházet ze svých stávajících silných stránek a bude-li je rozvíjet, čímž omezí vzájemnou závislost na „podobně smýšlející země“ a naopak se zbaví jednostranné závislosti na třetích zemích;

14. vítá zřízení evropského fondu pro čipy. Poznamenává, že pilíř 2 evropského aktu o čipech by měl v zásadě zůstat otevřený různým technologiím a že potřebné finanční prostředky je třeba mobilizovat co nejrychleji;

15. opakuje, že významné projekty společného evropského zájmu jakožto velmi úspěšný nástroj hrají v rámci evropského aktu o čipech i nadále důležitou úlohu. Poukazuje však na to, že chtějí-li EU a členské státy podpořit průmysl, včetně malých a středních podniků, v naplňování jeho potřeb, musí jednat rychleji ve všech oblastech, zejména pak v oblastech udělování povolení a podpory;

16. zdůrazňuje ústřední význam nových technologií pro další rozvoj EU jakožto významného centra v oblasti polovodičů, tak aby mohla zůstat v oblasti technologií celosvětově konkurenceschopná. Při provádění evropského aktu o čipech musí být věnována pozornost otevřené a rychlé reakci na používání nových materiálů, jako je např. nitrid gallia, fosfid india, karbid křemíku a nitrid křemíku, a na zavádění nových postupů, což je podmínkou pro vývoj a výrobu čipů nové generace, k nimž patří například čipy fotonické, které jsou nezbytné pro vybudování autonomní a udržitelné datové, telekomunikační a kvantové komunikační sítě a pro autonomní řízení, nebo čipy kvantové, které umožňují analyzovat mnohem větší množství dat, provádět účinnější a rychlejší výpočty a podrobné simulace, a dále čipy hybridní a heterogenní systémy, kde je integrace fotonických funkcí do elektronických integrovaných obvodů jednou z kritických otázek pro budoucnost polovodičového průmyslu;

17. domnívá se, že je nezbytné, aby se Evropa více zaměřila na navrhování polovodičů, a aby si proto vybuodovala vlastní projektové kapacity;

Finanční krytí aktu o čipech

18. kritizuje plánované finanční krytí evropského aktu o čipech, které považuje za příliš nízké. Vyjadřuje pochybnost o tom, zda je balíček jako celek dostatečný k tomu, aby bylo možné obstát v mezinárodní soutěži o přilákání nových výrobních zařízení. Zdůrazňuje, že nové iniciativy vyžadují nové finanční zdroje, a vyjadřuje politování nad přesměrováním finančních prostředků z úspěšných programů, jako jsou Horizont Evropa a Digitální Evropa;

19. vyzývá Komisi, aby zajistila transparentnost finančního krytí evropského aktu o čipech a odpovídající financování pro všechny tři pilíře. Měla by při tom vycházet z podobných iniciativ na celém světě;

20. zastává názor, že k provádění evropského aktu o čipech by mělo být použito více nových finančních prostředků. Vyzývá proto Radu, Parlament a Komisi, aby zajistily odpovídající evropské a vnitrostátní finanční prostředky a aby odpovídajícím způsobem změnilly víceletý finanční rámec (VFR). Vzhledem k tomu, že strategické cíle evropského aktu o čipech přesahují do období po roce 2030, musí být odvětví polovodičů v revidovaném VFR i v příštím VFR přiznána vysoká priorita;

21. domnívá se, že je nezbytné vytvořit další pobídky, aby vedle EU poskytl nezbytné finanční prostředky také členské státy, regiony a podniky. Poukazuje na to, že je důležité, aby Komise umožnila financování v souladu s právem Unie. Toto financování musí být vázáno na dodržování environmentálních, sociálních a správních kritérií;

22. vyzývá regiony a podniky, aby do financování nových projektů v celém hodnotovém řetězci zapojily Evropskou investiční banku (EIB). Domnívá se, že EIB může rozhodujícím způsobem přispět k úspěchu evropského aktu o čipech;

Podpůrná opatření a pravidla EU pro státní podporu z regionálního hlediska

23. vyzývá Komisi, aby při posuzování a schvalování podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU uplatňovala široký výklad kritéria „první svého druhu v Evropě“, neboť v případě polovodičů neexistuje tradiční a pro hospodářskou soutěž na vnitřním trhu relevantní konkurenční situace;

24. vyzývá Komisi, aby vedle změn a zjednodušení právních předpisů a postupů v oblasti státní podpory zvažila i další zjednodušení, např. poskytování daňových odpisů s cílem usnadnit usazování společností v rámci celého hodnotového řetězce polovodičů v Evropě;

25. domnívá se, že v rámci koncepce „první svého druhu“ je nezbytné umožnit nejen podporu výrobních zařízení, jako je „integrované výrobní zařízení“ a „otevřená továrna EU na polovodiče“, ale také výrobu vstupů, např. destiček nebo výrobních zařízení, které jsou pro dosažení stanovených cílů neméně důležité;

26. vítá opatření stanovená v článku 14, která mají urychlit vnitrostátní postupy plánování a udělování povolení pro integrovaná výrobní zařízení a otevřené továrny EU na polovodiče;

27. poukazuje na to, že pro zajištění dodávek polovodičů jsou relevantní nejen výrobní zařízení na samotné polovodiče, ale i předcházející a navazující výrobní zařízení. Usilí o zjednodušení a urychlení postupů je proto třeba zaměřit i na ně, aby se zabránilo vzniku úzkých míst;

Výzkum a vývoj z regionálního hlediska

28. vyslovuje se pro to, aby se EU v širokém měřítku podílela na výzkumu a vývoji, a to při zapojení zákazníků a uživatelů, a aby cíle v oblasti rozvoje a inovací nebyly založeny pouze na další miniaturizaci v oblasti procesních technologií;

29. sdílí obavy výzkumné a akademické sféry, že přerozdělení finančních prostředků programů Horizont Evropa a Digitální Evropa, s nímž počítá evropský akt o čipech, oslabí jiné oblasti, a vyostří tak soutěž o zbývající finanční prostředky. Očekává proto, že finanční prostředky přerozdělené z programů Digitální Evropa a Horizont Evropa budou těmto programům v průběhu finančního období znovu zpřístupněny;

30. upozorňuje, že vnitrostátní, resp. regionální spolufinancování projektů působí administrativní problémy, a vyzývá Komisi, aby zajistila, že to nebude představovat překážku účasti na výzkumných projektech. Rámcové podmínky by měly být navrženy především tak, aby umožňovaly spolufinancování projektů z vnitrostátních nebo regionálních programů;

31. vyzývá regiony s příslušnými klastry, aby se aktivně zapojily do společného podniku pro čipy jakožto nástupce společného podniku pro klíčové digitální technologie a společného podniku pro elektronické součásti a systémy pro vedoucí postavení Evropy (ECSEL);

32. vyzývá Komisi, aby upřesnila definici termínu „pilotní linka“. Přístup k pilotním linkám musí být široký a otevřený, aby se na nich mohly podílet klastry, vzdělávací a výzkumné instituce a podniky, zejména malé a střední podniky. Přístup malých a středních podniků k pilotním linkám by mohl být umožněn jak prostřednictvím programu Horizont Evropa, tak decentralizovaným způsobem prostřednictvím vnitrostátních a regionálních orgánů, jež mají zkušenosti s podporou začínajících podniků a malých a středních podniků při jejich zakládání, růstu a konsolidaci, jako jsou agentury pro regionální rozvoj;

33. žádá, aby byly do koordinačního mechanismu v oblasti polovodičů úzce začleněny stávající sítě, např. Průmyslová aliance pro procesory a polovodičové technologie. Všechny sítě by měly být otevřené novým subjektům, neboť i takové sítě, jako je např. iniciativa Vanguard nebo síť evropských center pro digitální inovace, mohou významným způsobem přispět;

34. navrhuje prověřit, do jaké míry a jakými opatřeními lze zajistit, aby bylo zabezpečeno know-how vzniklé v EU, např. v rámci rozšířené patentové ochrany. Svou úlohu by zde měly hrát i bezpečnostní aspekty;

Zajištění kvalifikovaných pracovníků, vzdělávání a odborná příprava

35. vyzývá členské státy, místní a regionální orgány a podniky, aby kladly mnohem větší důraz na zajištění kvalifikovaných pracovníků. Kvalifikované vzdělávání a odborná příprava totiž významně přispívají k úspěchu Evropy coby významného centra v oblasti polovodičů a jsou klíčovými kritérii investičních rozhodnutí. Všeobecné a odborné vzdělávání a příprava v regionech tak hrají rozhodující úlohu. Pro vzdělávání v oblasti polovodičových technologií by měly být ve zvýšené míře získávány dívky a ženy;

36. zajištění kvalifikovaných pracovníků proto považuje za jeden z klíčových předpokladů úspěchu. Je nezbytná koordinovaná strategie, jež umožní odbornou přípravu mladých lidí a udržení učitelů na univerzitách a ve výzkumných institucích. VR proto vybízí k posílení výměny výzkumných pracovníků mezi univerzitami, výzkumnými institucemi a podniky, jakož i ke sdílení infrastruktury laboratoří v celé EU;

37. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají strategické kapacity na podporu součinnosti mezi politikami v oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, prohlubování dovedností, změny kvalifikace a odborné přípravy, které budou mít zásadní význam pro přilákání a udržení talentované pracovní síly;

38. doporučuje, aby byl vytvořen program stáží věnovaný polovodičovému průmyslu, jež budou společně provádět a financovat průmysl, členské státy a EU a který bude zahrnovat systém stipendií a povinnost pracovat po určité minimální dobu v tomto odvětví v EU. Dále doporučuje Komisi, aby zvažila vytvoření programů zaměřených na lidský kapitál s cílem přilákat kvalifikované pracovníky ze třetích zemí s vyspělým polovodičovým průmyslem;

39. doporučuje vytvořit znalostní a inovační společenství v oblasti polovodičů a navrhuje zřídit – po vzoru „bateriové akademie“ – „polovodičovou akademii“ za účasti průmyslu a výzkumných institucí;

40. konstatuje, že pro rozvoj polovodičových ekosystémů je důležité udržet úspěšné začínající podniky, aby se mohly vyvíjet a nedocházelo k odlivu know-how;

41. dále doporučuje, aby byla poskytována zvláštní podpora vývoji inovativních čipů v rámci programu Horizont Evropa, např. v rámci klastru „Digitální oblast, průmysl a vesmír“, aby si EU udržela vedoucí postavení v oblasti navrhování inovativních čipů a technologií nové generace a snížila vzájemnou závislost s ostatními částmi světa;

Dopady aktu o čipech na města a regiony

42. konstatuje, že v případě usazování nových podniků bude nezbytné výrazné zapojení místních a regionálních orgánů, které budou potřebovat spolehlivý rámec a podporu ze strany členských států a Komise;

43. vyzývá Komisi, aby měla na paměti dopad usazování podniků na místní a regionální orgány. Vytváření rámce pro usazování a provádění doprovodných opatření by mělo být chápáno jako regionální rozvoj a mělo by být způsobilé pro spolufinancování z EFRR a ESF;

44. konstatuje, že zejména členskými státy s poměrně nižšími vnitrostátními zdroji by to umožnilo dosáhnout příslušného aktivačního účinku. Mělo by být možné podporovat rovněž rozvoj stávajících výrobních podniků;

45. vyzývá k tomu, aby byl evropský akt o čipech funkčně propojen s dalšími klíčovými politikami a projekty EU, jako jsou nařízení o chemických látkách REACH, akční plán pro kritické suroviny, nová průmyslová strategie, akční plán pro oběhové hospodářství nebo strategie pro umělou inteligenci. Významnou úlohu by při tom měly hrát regiony, jež by měly být do tohoto procesu úzce zapojeny;

46. upozorňuje, že k výrobě polovodičů je nezbytná technologická otevřenost a používání některých nebezpečných chemických látek, jejichž výroba, dovoz nebo používání jsou regulovány právními předpisy EU v oblasti chemických látek. Při hodnocení rizik podle článku 16 je nutné zohlednit, do jaké míry mohou evropské hospodářské subjekty překonat překážky plynoucí z právních předpisů pro chemické látky, aby mohly tyto látky zůstat na trhu EU bezpečně dostupné;

Odolnost a reakce na krize

47. konstatuje, že navrhování a výroba polovodičů v EU mohou rovněž přispět k bezpečnosti a odolnosti kritické infrastruktury v oblasti působnosti místních a regionálních orgánů (energetických sítí, zdravotní péče, dopravy, správy, subjektů veřejného sektoru);

48. navrhuje, aby byl namísto „souboru nástrojů pro mimořádné situace“ vytvořen „soubor preventivních opatření“, neboť krátkodobé zasahování do výroby polovodičů není z důvodu její složitosti (kombinace různých integrovaných obvodů v konečných výrobcích a rozsáhlý mezinárodní dodavatelský řetězec) možné, a je proto jakožto reakce na krizi nevhodné. Spolupráce a koordinace by vždy měla mít přednost před intervencí. Zvláštní pozornost by měla být věnována zachování výroby polovodičů a k tomu nezbytné dostupnosti vstupů a polotovarů;

49. vyzývá Komisi, aby přesněji a právně bezpečným způsobem definovala případy krize, zamýšlené pravomoci k zásahům a konkrétní postup v případě krize, a to vzhledem k mnoha různým příčinám, které mohou vést k nedostatku a problémům s dodávkami, a aby jasně stanovila, že by se jich mělo využívat pouze jako krajní možnosti a přiměřeným způsobem. Je znepokojen tím, že navrhovaný mechanismus reakce na krize by mohl odrazovat od investic;

50. navrhuje, aby byl v tomto ohledu kladen větší důraz na zajištění dostupnosti určitých druhů polovodičů a pro tento účel nezbytného (popřípadě společného) nákupu kritických surovin (např. palladia, neonu, C4F6, lithia, gallia, křemíku) a vstupů (např. destiček);
51. žádá, aby byly do „koordinčního mechanismu v oblasti polovodičů“ zapojeny také místní a regionální orgány, neboť svými znalostmi místních podmínek v oblasti výzkumu, průmyslu a polovodičových klastrů mohou cenným způsobem přispět k zamýšlenému vytváření sítí;
52. připomíná, že při jmenování Evropské rady pro polovodiče je třeba mít na paměti, že jde o odborný orgán, nikoli o orgán politický. Akceptace tohoto orgánu a jeho práce do značné míry závisí na důvěře v jeho členy. Měli by v ní proto zasedat také zástupci průmyslu a VR s odpovídajícími odbornými znalostmi;
53. podporuje záměr sestavit celkový přehled hodnotových řetězců polovodičů, závislostí a požadavků v odvětví polovodičů. Má však pochybnosti o tom, zda lze výsledné množství údajů zpracovat bezpečným a cíleným způsobem. Upozorňuje na skutečnost, že bez validních údajů od neevropských subjektů nebude možné získat náležitý přehled;
54. doporučuje rychlé přijetí a provedení evropského aktu o čipech a vyzývá Evropskou komisi, Radu Evropské unie a Evropský parlament, aby zohlednily doporučení VR a dospěly k dohodě ještě během českého předsednictví;
55. vítá, že Komise provedla analýzu subsidiarity návrhu aktu o čipech, a souhlasí s tím, že cílů návrhu nemůže být dosaženo na úrovni členských států jednajících samostatně, neboť problémy mají přeshraniční povahu a nejsou omezeny na jednotlivé členské státy nebo na podskupinu členských států. VR proto podporuje konstatování Evropské komise, že evropské aktéry může ke společné vizi a prováděcí strategii jednoznačně nejlépe dovést opatření na úrovni Unie.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

Stanovisko Evropského výboru regionů Revidovaná správa schengenského prostoru

(2022/C 498/15)

Zpravodajka:	Antje Grotheer (DE/SES), místopředsedkyně zemského sněmu spolkové země Brémy
Odkazy:	návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o řešení situací účelového využívání migrantů v oblasti migrace a azylu (COM(2021) 890 final)
	návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (COM(2021) 891 final)
	společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Reakce na státem podporované zneužívání migrantů na vnějších hranicích EU jako politického nástroje (JOIN(2021) 32 final)

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh nařízení, kterým se mění nařízení (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob

COM(2021) 891 final

Pozměňovací návrh 1

3. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(3) Schengenský prostor čelil v posledních letech nebývalým výzvám, jež se svou povahou neomezovaly na území jednoho členského státu. Tyto výzvy zdůraznily skutečnost, že zachování veřejného pořádku a bezpečnosti v schengenském prostoru je sdílenou odpovědností, která vyžaduje společný a jednotný postup členských států a na úrovni Unie. Poukázaly rovněž na nedostatky stávajících pravidel, jimiž se řídí fungování schengenského prostoru na vnějších i vnitřních hranicích, a na potřebu vytvořit pevnější a odolnější rámec, jenž by umožnil účinněji reagovat na výzvy, kterým schengenský prostor čelí.	(3) Schengenský prostor čelil v posledních letech nebývalým výzvám, jež se svou povahou neomezovaly na území jednoho členského státu. Tyto výzvy zdůraznily skutečnost, že zachování veřejného pořádku a bezpečnosti v schengenském prostoru je sdílenou odpovědností, která vyžaduje společný a jednotný postup členských států a na úrovni Unie. Poukázaly rovněž na nedostatky stávajících pravidel, jimiž se řídí fungování schengenského prostoru mj. na vnějších i vnitřních hranicích, a na potřebu vytvořit pevnější a odolnější rámec, jenž by umožnil účinněji reagovat na výzvy, kterým schengenský prostor čelí.

Odůvodnění

Fungování schengenského prostoru nezávisí pouze na pravidlech upravující kontroly na vnějších a vnitřních hranicích. Uvedený bod odůvodnění by měl tuto skutečnost náležitě odrážet.

Pozměňovací návrh 2

4. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(4) Ochrana vnějších hranic je věcí zájmu nejen členského státu, na jehož vnějších hranicích se vykonává, nýbrž všech členských států, které zrušily ochranu svých vnitřních hranic a Unie jako celku. Členské státy jsou povinny zajistit vysokou úroveň správy svých vnějších hranic, mimo jiné prostřednictvím posílené spolupráce mezi příslušníky pohraniční stráže, policií, celními a dalšími příslušnými orgány. Unie tyto členské státy aktivně podporuje prostřednictvím finanční podpory poskytované agenturami, zejména Evropskou pohraniční a pobřežní stráž, a prostřednictvím řízení schengenského hodnotícího mechanismu. Je zapotřebí posílit pravidla používaná na vnějších hranicích, aby bylo možné účinněji reagovat na nové výzvy, jež na vnějších hranicích v poslední době vznikly.</p>	<p>(4) Ochrana vnějších hranic je věcí zájmu nejen členského státu, na jehož vnějších hranicích se vykonává, nýbrž všech členských států, které zrušily ochranu svých vnitřních hranic a Unie jako celku. Členské státy jsou povinny zajistit vysokou úroveň správy svých vnějších hranic, mimo jiné prostřednictvím posílené spolupráce mezi příslušníky pohraniční stráže, policií, celními a dalšími příslušnými orgány. Unie tyto členské státy aktivně podporuje prostřednictvím finanční podpory poskytované agenturami, zejména Evropskou pohraniční a pobřežní stráž, a prostřednictvím řízení schengenského hodnotícího mechanismu. Je zapotřebí efektivně a účelně uplatňovat pravidla používaná na vnějších hranicích, aby bylo možné účinněji reagovat na nové vznikající výzvy na vnějších hranicích.</p>

Odůvodnění

Pravidla platná na vnějších hranicích, která jsou v současné době v souladu s mezinárodními normami a poskytují vzhledem ke své relativní flexibilitě příslušným orgánům dostatek nástrojů k provádění účinných hraničních kontrol způsobem zohledňujícím potřebu ochrany, musí být plně uplatňována, aby bylo možné účinně a efektivně využívat jejich potenciálu.

Pozměňovací návrh 3

8. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(8) Aby mohly členské státy urychleně jednat v zájmu řešení případů účelového využívání migrantů, je rovněž nutné posílit pravidla a záruky zakotvené v právu Unie. Tímto účelovým využíváním migrantů by se měla rozumět situace, kdy třetí země podněcuje nelegální migrační toky do Unie tím, že aktivně podporuje nebo usnadňuje příjezd státních příslušníků třetích zemí na vnější hranice členských států, kdy z takové činnosti vyplývá úmysl destabilizovat Unii jako celek nebo některý členský stát a kdy povaha takové činnosti může ohrozit základní funkce státu, včetně jeho územní celistvosti, udržování veřejného pořádku nebo zajištění jeho národní bezpečnosti.</p>	<p>(8) Aby mohly členské státy urychleně jednat v zájmu řešení případů účelového využívání migrantů, je rovněž nutné efektivně a účelně uplatňovat pravidla a záruky zakotvené v právu Unie. Tímto účelovým využíváním migrantů by se měla rozumět situace, kdy třetí země nebo subjekt, který tato země sponzoruje, aktivně podporuje značný počet státních příslušníků třetích zemí, aby se hromadně pokusili nezákonně vstoupit do členského státu Unie s cílem destabilizovat Unii nebo některý členský stát, a kdy je dotčený členský stát schopen řádně zdůvodnit, proč povaha takové činnosti ohrožuje základní funkce státu, udržování veřejného pořádku nebo zajištění jeho národní bezpečnosti, a Evropská rada neprodlené uzná, že Unie nebo jeden či více jejích členských států čelí situaci účelového využívání migrantů.</p>

Odůvodnění

Navrhovaná definice účelového využívání migrantů je příliš široká a není dostatečně jasná, přičemž existuje riziko, že bude mnoho odlišných situací považováno za slučitelné s touto definicí. Je to rovněž v rozporu s pokyny pro zlepšování právní úpravy, protože v doprovodném posouzení dopadů (SWD(2021) 462 final) se připouští, že se tento dokument nezabývá účelovým využíváním nelegální migrace. Z toho důvodu je nezbytný politický konsensus na úrovni EU ohledně toho, zda určitá situace představuje účelové využívání migrantů. Vzhledem k závažnosti omezujících opatření, která jsou v důsledku uvalena na jednotlivce, a také k tomu, že návrh Komise reaguje na žádost Evropské rady (EUCO 17/21), je třeba ve znění zohlednit kladné stanovisko Evropské rady, která se neprodleně sejde, aby mohl dotčený členský stát či státy urychleně přijmout opatření.

Pozměňovací návrh 4

9. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(9) Účelové využívání migrantů může znamenat situaci, kdy třetí země aktivně podporuje nebo usnadňuje nelegální cesty státních příslušníků třetích zemí na své vlastní území za účelem dosažení vnější hranice členských států, ale stejně tak může znamenat aktivní podporu nebo usnadňování nelegálních cest státních příslušníků třetích zemí, kteří se již v této třetí zemi nacházejí. Účelové využívání migrantů může rovněž znamenat uvalení donucovacích opatření, jejichž cílem je zabránit státním příslušníkům třetích zemí v opuštění pohraničních oblastí třetí země, jež účelově využívá migranty, jiným směrem než přes členský stát.</p>	<p>(9) Účelové využívání migrantů může znamenat situaci podle čl. 1 odst. 1 písm. b) bodu 27, kdy třetí země aktivně usnadňuje nelegální cesty státních příslušníků třetích zemí do Evropské unie umožněním vstupu na své vlastní území za účelem dosažení vnější hranice členských států, ale stejně tak může znamenat aktivní usnadňování nelegálních cest státních příslušníků třetích zemí, kteří se již v této třetí zemi nacházejí. Účelové využívání migrantů může rovněž znamenat uvalení donucovacích opatření, jejichž cílem je zabránit státním příslušníkům třetích zemí v opuštění pohraničních oblastí třetí země, jež účelově využívá migranty, jiným směrem než přes členský stát. Situace, kdy jsou nestátní subjekty zapojeny do organizované trestné činnosti, zejména převaděčství, by se za účelové využívání migrantů považovat neměly, pokud není cílem destabilizovat Unii nebo některý členský stát. Dále by se za účelové využívání migrantů neměla považovat humanitární pomoc.</p>

Odůvodnění

V zájmu právní jistoty je nezbytné uvést odkaz na ustanovení, v němž je definováno účelové využívání migrantů.

Pozměňovací návrh 5

10. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(10) Unie by měla zmobilizovat všechny nástroje ze svého souboru diplomatických, finančních a operačních opatření, aby poskytla podporu členským státům, jež se s účelovým využíváním migrantů potýkají. Jako prostředek k řešení účelového využívání migrantů by se mělo upřednostnit diplomatické úsilí ze strany Unie nebo dotčeného členského státu. To může být v příslušném případě doplněno uložením omezujících opatření ze strany Unie.	(10) Unie by měla zmobilizovat všechny nástroje ze svého souboru diplomatických, finančních a operačních opatření, aby poskytla podporu členským státům, jež se s účelovým využíváním migrantů potýkají. Jako prostředek k řešení účelového využívání migrantů by se mělo upřednostnit diplomatické úsilí ze strany Unie nebo dotčeného členského státu. To by mělo být doplněno vhodnými preventivními opatřeními ze strany Unie, do nichž by byly zapojeny třetí země, které účelově využívají migranty, a země původu těchto migrantů.

Odůvodnění

Ve všech snahách o řešení účelového využívání migrantů má zásadní význam prevence. Delegace EU v zemích původu účelově využívaných skupin migrantů a ve třetích zemích, které je takto využívají, by měly pravidelně vypracovávat situační zprávy, jež by byly předkládány Komisi jako důkazní základ pro preventivní opatření.

Pozměňovací návrh 6

11. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(11) Zároveň je vedle těchto opatření stejně tak nezbytné ještě více posílit stávající pravidla týkající se ochrany vnějších hranic a ostrahy hranic. S cílem poskytnout členskému státu, který se potýká s účelovým využíváním migrantů, další pomoc doplňuje nařízení (EU) XXX/XXX pravidla o ochraně hranic tím, že stanoví zvláštní opatření v oblasti azylu a navrácení , přičemž zároveň respektuje základní práva dotčených osob a zejména zajišťuje dodržování práva na azyl a poskytování nezbytné pomoci ze strany agentur OSN a dalších příslušných organizací.	(11) Je nezbytné plně provádět stávající pravidla týkající se ochrany vnějších hranic a ostrahy hranic, přičemž je třeba zároveň respektovat základní práva osob žádajících o azyl a zejména zajistit dodržování práva na azyl a poskytování nezbytné pomoci ze strany agentur OSN a dalších příslušných organizací, především v případě nezletilých osob bez doprovodu.

Odůvodnění

Přijetí nařízení o účelovém využívání je podmíněno přijetím návrhů týkajících se nařízení o azylovém řízení i přepracováním směrnice o podmínkách přijímání a směrnice o navrácení v rámci nového paktu o migraci a azylu, které jsou předmětem probíhajících jednání nebo které se z důvodu neshody ocitly na mrtvém bodě. Odkaz na nařízení (EU) XXX/XXX v navrhovaném Schengenském hraničním kodexu je odkazem na akt, jehož přijetí není jisté, jehož obsah bude pravděpodobně v průběhu legislativního procesu změněn a který je navíc podmíněn přijetím dalších návrhů v rámci nového paktu. Kromě toho posouzení dopadů připojené k navrhovanému Schengenskému hraničnímu kodexu neobsahuje posouzení potenciálního dopadu navrhovaných ustanovení reagujících na účelové využívání migrantů. Odkaz proto ve stávající podobě ohrožuje přijetí samotného návrhu týkajícího se schengenského prostoru a je v rozporu se zásadou právní jistoty, s pokyny Evropské komise pro zlepšování právní úpravy a s interinstitucionální dohodou o zdokonalení tvorby právních předpisů z roku 2016. Velký počet nezletilých osob bez doprovodu v oblastech, které jsou vystaveny největšímu migračnímu tlaku, navíc vyžaduje a zasluhuje zajištění ochrany jejich práv, koordinaci nezbytné pomoci všech zúčastněných subjektů i jejich ochranu.

Pozměňovací návrh 7

12. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(12) Dotčený členský stát by měl mít zejména v případě účelového využívání migrantů, pokud je to nutné, možnost omezit pohraniční styk na minimum tím, že uzavře některé hraniční přechody a zároveň zajistí reálný a účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany. Každé takové rozhodnutí by mělo zohlednit skutečnost, zda Evropská rada potvrdila, že se Unie nebo jeden či více jejích členských států potýká s účelovým využíváním migrantů. Veškerá tato omezení by dále měla plně zohledňovat práva občanů Unie, státních příslušníků třetích zemí, kteří požívají práva na volný pohyb podle mezinárodní dohody, a státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou podle vnitrostátního práva nebo práva Unie dlouhodobě pobývajícími rezidenty nebo jsou držiteli dlouhodobých víz, jakož i jejich rodinných příslušníků. Tato omezení by rovněž měla být uplatňována tak, aby bylo zajištěno dodržování povinností souvisejících s přístupem k mezinárodní ochraně, zejména zásady nenavracení.</p>	<p>(12) Dotčený členský stát by měl mít zejména v případě účelového využívání migrantů podle čl. 1 odst. 1 písm. b) bodu 27, pokud je to nutné, možnost omezit pohraniční styk na minimum tím, že uzavře některé hraniční přechody a zároveň zajistí reálný a účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany. Každé takové rozhodnutí by mělo zohlednit skutečnost, zda Evropská rada potvrdila, že se Unie nebo jeden či více jejích členských států potýká s účelovým využíváním migrantů. Veškerá tato omezení by dále neměla omezovat práva občanů Unie, státních příslušníků třetích zemí, kteří požívají práva na volný pohyb podle mezinárodní dohody, ani státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou podle vnitrostátního práva nebo práva Unie dlouhodobě pobývajícími rezidenty nebo jsou držiteli dlouhodobých víz, jakož i jejich rodinných příslušníků. Tato omezení by rovněž měla být uplatňována tak, aby bylo zajištěno dodržování povinností souvisejících s přístupem k mezinárodní ochraně, zejména zásady nenavracení.</p>

Odůvodnění

Navrhovaná opatření sloužící k omezení počtu případů překročení hranic budou mít negativní dopad na přístup k azylu na vnějších hranicích EU a hrozí, že budou v rozporu s celkovým cílem schengenského prostoru, kterým je zachování neexistence vnitřních hranic. Měla by se proto používat pouze jako poslední možnost a jen v případech, kdy bylo uznáno, že dochází k účelovému využívání migrantů. Možnost uplatňovat omezující opatření by neměla narušovat uplatňování práva na volný pohyb občanů EU a státních příslušníků třetích zemí s oprávněným bydlištěm.

Pozměňovací návrh 8

14. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(14) Podle čl. 41 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1896 doporučí výkonný ředitel Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž členskému státu, aby požádal agenturu o zahájení, provedení nebo přizpůsobení podpory ze strany agentury s cílem řešit zjištěné hrozby a problémy na vnějších hranicích, pokud jsou splněny podmínky stanovené v uvedeném ustanovení. Potřeba podpory ze strany agentury může být zjevná zejména v případě, že Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž provede specializované hodnocení zranitelnosti týkající se účelového využívání migrantů. Na základě výsledků takového hodnocení zranitelnosti nebo v případě přiřazení kritické úrovně dopadu jednomu úseku nebo více úsekům vnějších hranic a s ohledem na relevantní prvky v pohotovostních plánech členského státu, analýzu rizik provedenou agenturou a analytickou vrstvu evropského situačního obrazu by výkonný ředitel měl doporučit dotčenému členskému státu, aby požádal agenturu o zahájení, provedení nebo přizpůsobení podpory ze strany agentury podle čl. 41 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1896. Touto pravomocí výkonného ředitele není nijak dotčena obecná podpora, kterou může agentura členskými státy poskytovat.</p>	<p>(14) Podle čl. 41 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1896 doporučí výkonný ředitel Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž členskému státu, aby požádal agenturu o zahájení, provedení nebo přizpůsobení podpory ze strany agentury s cílem řešit zjištěné hrozby a problémy na vnějších hranicích, pokud jsou splněny podmínky stanovené v uvedeném ustanovení.</p>

Odůvodnění

Vypuštěný text opakuje přesné znění čl. 41 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ⁽¹⁾, a je proto nadbytečný.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1).

Pozměňovací návrh 9

15. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(15) V případě účelového využívání migrantů by měl dotyčný členský stát posílit ochranu hranic, mimo jiné podle potřeby prostřednictvím doplňujících opatření proti nezákonnému překročení hranice a přidělením dodatečných zdrojů a technických prostředků, jejichž cílem je nedovolenému překračování hranic zabránit. Mezi tyto technické prostředky by mohly patřit moderní technologie včetně dronů a snímačů pohybu, jakož i mobilní jednotky. Tyto technické prostředky, zejména veškeré technologie schopné shromažďovat osobní údaje, musí vycházet z jednoznačně vymezených ustanovení vnitrostátních právních předpisů a musí být prováděny v souladu s nimi.</p>	<p>(15) V případě účelového využívání migrantů, jak je stanoveno v čl. 1 odst. 1 písm. b) bodu 27 a uznáno Evropskou radou, by měl navíc dotyčný členský stát posílit ostrahu hranic prostřednictvím vynaložení dodatečných zdrojů a technických prostředků, včetně moderních technologií, aby mohl řešit pokusy o hromadné nezákonné překračování hranic. Mezi tyto technické prostředky by mohly patřit moderní technologie včetně dronů a snímačů pohybu, jakož i mobilní jednotky. Tyto technické prostředky, zejména veškeré technologie schopné shromažďovat osobní údaje, musí vycházet z jednoznačně vymezených ustanovení vnitrostátních právních předpisů a musí být prováděny v souladu s nimi a v souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie.</p>

Odůvodnění

Navrhovaná opatření by se měla používat pouze jako poslední možnost a jen v případech, kdy Evropská rada oficiálně uznala, že dochází k účelovému využívání migrantů. Využívání technických prostředků by navíc nemělo být v rozporu s judikaturou Soudního dvora EU.

Pozměňovací návrh 10

16. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(16) Komise by v rámci specifické reakce na účelové využívání migrantů měla být prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci přijatých podle tohoto nařízení zmocněna ke stanovení vhodných norem pro ostrahu hranic, jež se týkají zejména nových technologií, které mohou členské státy používat, přičemž by měla přihlédnout k druhu hranice (pozemní, námořní nebo vzdušná), mírám dopadu přiřazeným každému úseku vnějších hranic v souladu s článkem 34 nařízení (EU) 2019/1896 a k dalším relevantním faktorům.</p>	<p>(16) Komise by v rámci specifické reakce na hrozby, problémy a slabá místa na vnějších hranicích měla být prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci přijatých podle tohoto nařízení zmocněna ke stanovení vhodných společných norem pro ostrahu hranic, jež se týkají zejména nových technologií, které mohou členské státy používat, přičemž by měla přihlédnout k druhu hranice (pozemní, námořní nebo vzdušná), mírám dopadu přiřazeným každému úseku vnějších hranic v souladu s článkem 34 nařízení (EU) 2019/1896 a k dalším relevantním faktorům.</p>

Odůvodnění

Stejně jako u 8. bodu odůvodnění.

Pozměňovací návrh 11

17. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(17) Osoby by měly mít v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích možnost se volně a bezpečně mezi členskými státy pohybovat. Mělo by se proto jasně stanovit, že zákazem ochrany vnitřních hranic není dotčena pravomoc členských států provádět kontroly na svém území, a to i na svých vnitřních hranicích, pro jiné účely, než je ochrana hranic. Především by se mělo vyjasnit, že příslušné vnitrostátní orgány, včetně zdravotnických nebo donucovacích orgánů, mohou v zásadě provádět kontroly v rámci výkonu veřejných pravomocí v souladu s vnitrostátním právem.</p>	<p>(17) Osoby by měly mít v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích možnost se volně a bezpečně mezi členskými státy pohybovat. Mělo by se proto jasně stanovit, že zákazem ochrany vnitřních hranic není dotčena pravomoc členských států provádět kontroly na svém území, a to i na svých vnitřních hranicích, pro jiné účely, než je ochrana hranic. Především by se mělo vyjasnit, že příslušné celostátní, regionální a místní orgány, včetně zdravotnických nebo donucovacích orgánů, mohou v zásadě provádět kontroly v rámci výkonu veřejných pravomocí v souladu s vnitrostátním právem.</p>

Odůvodnění

V zájmu zohlednění rozdílů ve správních strukturách a souvisejících pravomocích v jednotlivých členských státech by měly být zahrnuty všechny úrovně správy.

Pozměňovací návrh 12

18. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(18) <i>Ačkoli se zákaz ochrany vnitřních hranic rozšiřuje také na kontroly s rovnocenným účinkem, neměly by být kontroly prováděné příslušnými orgány považovány za rovnocenné provádění hraničních kontrol v případě, že jejich cílem není ochrana hranic, že vychází z všeobecných informací a zkušeností příslušných orgánů týkajících se možných hrozeb pro veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek, a to i pokud se zaměřují na boj proti neoprávněnému pobytu a přeshraniční trestnou činností spojenou s nelegální migrací, že jsou plánovány a prováděny tak, že se zřetelně odlišují od systematických kontrol osob na vnějších hranicích, že jsou prováděny v dopravních uzlech, například přístavech, vlakových nebo autobusových nádražích a letištích nebo přímo na palubě dopravních prostředků v rámci služeb přepravy cestujících a že jsou založeny na analýze rizik.</i></p>	

Odůvodnění

Současná pravidla již tato opatření umožňují. Nemělo by se naznačovat, že součástí navrhovaných změn je umožnit větší ochranu a více kontrol. Větší ochrana má negativní dopad zejména na regiony ležící u vnitřních hranic. Bezpečnostní opatření založená na analýze rizik by neměla být omezena pouze na tyto regiony.

Pozměňovací návrh 13

20. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(20) <i>Boj proti neoprávněnému pobytu a přeshraniční trestné činnosti spojené s nelegální migrací, jako je obchodování s lidmi, převaděčství migrantů a podvody s doklady a další formy přeshraniční trestné činnosti, by mohl zahrnovat zejména opatření umožňující ověření totožnosti a státní příslušnosti osob, jakož i ověření jejich postavení rezidenta za předpokladu, že se toto ověřování provádí nesytematicky a na základě analýzy rizik.</i>	

Odůvodnění

V článku 77 Smlouvy o fungování Evropské unie je stanoven cíl „zajistit, aby osoby bez ohledu na svou státní příslušnost nebyly kontrolovány při překračování vnitřních hranic“. Boj proti neoprávněnému pobytu je navíc již upraven ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES⁽²⁾ („směrnice o navrácení“) a neměl by být spojován s kontrolami na vnitřních hranicích. Rámec pro boj proti přeshraniční trestné činnosti a obchodování s lidmi je upraven i v dalších legislativních aktech⁽³⁾. Kromě toho toto ustanovení ponechává prostor pro neplnění povinností vyplývajících z rozsudku Soudního dvora Evropské unie, podle kterého je Schengenský hraniční kodex třeba vykládat v tom smyslu, že vylučuje vnitrostátní právní úpravu, jíž členský stát pod hrozbou sankce ukládá dané osobě povinnost předložit při vstupu na území tohoto členského státu přes vnitřní hranici cestovní pas nebo průkaz totožnosti, když je znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, v souvislosti s nímž je tato povinnost uložena, v rozporu s tímto ustanovením (spojené věci C-368/20 a C-369/20).

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

⁽³⁾ Viz přehled uvedený ve sdělení Komise o strategii EU pro boj proti obchodování s lidmi 2021–2025, COM(2021) 171 final.

Pozměňovací návrh 14

24. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(24) Je nutné zajistit, aby byly kontroly prováděné členskými státy v rámci výkonu vnitrostátních pravomocí i nadále slučitelné s prostorem bez kontrol na vnitřních hranicích. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že čím větší je podezření, že kontroly prováděné členskými státy v jejich pohraničních oblastech mají rovnocenný účinek jako ochrana hranic, a to s ohledem na cíl takových kontrol, jejich územní rozsah a případnou odlišnost ve srovnání s kontrolami prováděnými na zbývající části území dotčeného členského státu, tím více jsou zapotřebí přísná a podrobná pravidla a omezení, jež stanoví podmínky pro výkon policejních pravomocí v pohraniční oblasti ze strany členských států.</p>	<p>(24) Je nutné zajistit, aby byly kontroly prováděné členskými státy v rámci výkonu vnitrostátních pravomocí i nadále slučitelné s prostorem bez kontrol na vnitřních hranicích. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že čím větší je podezření, že kontroly prováděné členskými státy v jejich pohraničních oblastech mají rovnocenný účinek jako ochrana hranic, a to s ohledem na cíl takových kontrol, jejich územní rozsah a případnou odlišnost ve srovnání s kontrolami prováděnými na zbývající části území dotčeného členského státu, tím více jsou zapotřebí přísná a podrobná pravidla a omezení, jež stanoví podmínky pro výkon policejních pravomocí nebo jiných veřejných pravomocí v pohraniční oblasti ze strany členských států.</p>

Odůvodnění

Účelem je zajistit soulad s ostatními částmi návrhu.

Pozměňovací návrh 15

25. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(25) Je nutné přijmout opatření k řešení neoprávněných pohybů státních příslušníků třetích zemí, kteří neoprávněně pobývají v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. V zájmu zlepšení fungování schengenského prostoru by členské státy měly mít možnost přijímat doplňující opatření pro boj proti neoprávněným pohybům mezi členskými státy a pro boj proti neoprávněnému pobytu. Pokud vnitrostátní donucovací orgány členského státu zadržít na vnitřních hranicích neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí v rámci přeshraniční policejní operativní spolupráce, měly by mít tyto orgány možnost odepřít těmto osobám právo na vstup na jejich území nebo právo na něm setrvat a měly by mít možnost je přemístit do členského státu, z něhož přicestovaly. Členský stát, ze kterého daná osoba přímo přijela, by měl být zase povinen přijmout zadržené státní příslušníky třetích zemí.</p>	<p>(25) Je nutné přijmout opatření k řešení neoprávněných pohybů státních příslušníků třetích zemí, kteří neoprávněně pobývají v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích.</p>

Odůvodnění

Navrhované možnosti přímých transferů nejsou v souladu s mezinárodními ani evropskými právními předpisy upravujícími pohyb osob v schengenském prostoru. Tato opatření by rovněž byla těžko slučitelná s normami dublinského systému platnými pro sdílení odpovědnosti a ještě by prohloubila rozdíly ve sdílení odpovědnosti v oblasti azylu a nelegální migrace, což by bylo v rozporu s řádným uplatňováním zásady subsidiarity a s cílem společného evropského přístupu. Navrhovaný postup by byl jednou z příčin existence rozdílných postupů a vzniku rizika porušování základních práv.

Pozměňovací návrh 16

26. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(26) <i>Postup, na základě kterého může členský stát přemístit zadržené neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí do členského státu, ze kterého daná osoba přímo přijela, by měl být proveden promptně, měly by se však na něj vztahovat záruky a měl by plně respektovat základní práva a zásadu nediskriminace zakotvenou v článku 21 Listiny, a zamezit tak profilování na základě rasového původu. Orgány by měly mít možnost ověřovat příslušné informace, které mají okamžitě k dispozici a které se týkají pohybů dotčených osob. Tyto informace mohou zahrnovat objektivní prvky, které by orgánům umožnily dospět k závěru, že daná osoba v nedávné době cestovala z jiného členského státu, a mezi něž patří držení dokumentů, včetně pokladních dokladů nebo faktur prokazujících nedávnou cestu z jiného členského státu. Státním příslušníkům třetích zemí, na něž se vztahuje řízení o přemístění, by mělo být písemně předloženo odůvodněné rozhodnutí. Ačkoli by rozhodnutí mělo být okamžitě vykonatelné, měl by mít státní příslušník třetí země možnost použít účinný opravný prostředek, jímž by se mohl proti rozhodnutí o přemístění odvolat nebo požádat o jeho přezkum. Tento opravný prostředek by neměl mít odkladný účinek.</i></p>	

Odůvodnění

Stejně jako u 25. bodu odůvodnění. Kromě toho se zdá, že část týkající se prostředků právní nápravy je v rozporu s článkem 47 Listiny základních práv.

Pozměňovací návrh 17

27. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(27) <i>Řízením o přemístění podle tohoto nařízení by neměla být dotčena stávající možnost členských států vracet neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí v souladu s dvoustrannými dohodami nebo ujednáními uvedenými v čl. 6 odst. 3 směrnice 2008/115/ES (dále jen „směrnice o navrácení“), pokud se zjistí, že se tyto osoby nenachází v blízkosti vnitřních hranic. V zájmu snadnějšího uplatňování těchto dohod a doplnění cíle, kterým je ochrana prostoru bez vnitřních hranic by mělo být členským státům umožněno uzavírat nové dohody nebo ujednání, jakož i aktualizovat ty stávající. Komise by měla být informována o všech těchto změnách nebo aktualizacích nových dohod či ujednání. Pokud členský stát převezme státního příslušníka třetí země v rámci řízení podle tohoto nařízení nebo na základě dvoustranné dohody či ujednání, měl by být dotčený členský stát povinen v souladu se směrnicí o navrácení vydat rozhodnutí o navrácení. Pro zajištění souladu mezi novými postupy stanovenými v tomto nařízení a stávajícími pravidly o navrácení státních příslušníků třetích zemí je proto nezbytná cílená úprava čl. 6 odst. 3 směrnice o navrácení.</i></p>	

Odůvodnění

Stejně jako u 25. a 26. bodu odůvodnění. Obecné spoléhání na dvoustranné dohody mezi členskými státy, jejichž uzavření by k provádění těchto transferů bylo nezbytné, navíc může ohrozit solidaritu v Evropě. V souladu se stanoviskem právní služby Rady Evropské unie (6357/21 ze dne 19. února 2021), v němž se podrobně vysvětluje „proměnná geometrie“ mezi schengenským a dublinským *acquis* ve vztahu k návrhům předloženým v rámci nového paktu o migraci a azylu, by dále ustanovení týkající se navrácení mohla být znovu zapracována do návrhu přepracovaného znění směrnice o navrácení (předloženého Komisí v roce 2018 a nacházejícího se momentálně ve fázi projednávání v Radě). Tato ustanovení by případně mohla být součástí návrhu na změnu směrnice o navrácení. Provedení změn ve směrnici o navrácení prostřednictvím revidovaného znění Schengenského hraničního kodexu není v souladu se závazkem Evropské komise ke zlepšování právní úpravy.

Pozměňovací návrh 18

29. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(29) <i>Závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost může rovněž vzniknout v důsledku rozsáhlých neoprávněných pohybů nelegálních migrantů mezi členskými státy v situaci, kdy vzniká zátěž pro celkové zdroje a kapacity odpovědných vnitrostátních služeb a kdy k řešení těchto přílivů a pohybů nepostačují ostatní prostředky stanovené v tomto nařízení. Členské státy by měly mít v tomto ohledu možnost opírat se o objektivní a kvantifikované zprávy o neoprávněných pohybech, jsou-li k dispozici, zejména v případech, kdy jsou pravidelně předkládány příslušnými agenturami Unie v souladu s jejich příslušnými mandáty. Členskému státu by mělo být umožněno využívat informace poskytované agenturami k prokázání výjimečné povahy zjištěné hrozby vyvolané neoprávněným pohybem a uvedené v posouzení rizik, aby na tomto základě mohl odůvodnit znovuzavedení ochrany vnitřních hranic.</i>	

Odůvodnění

Situace, pro něž jsou typické rozsáhlé neoprávněné pohyby státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy, by neměly být považovány za závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost, která ospravedlňuje znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic jednotlivými členskými státy. Jejich začlenění do obecného rámce není v souladu s cílem návrhu ani s řádným uplatňováním zásady subsidiarity, resp. mu odporuje. Pohyby mezi členskými státy, které by ve skutečnosti mohly mít dopad na většinu členských států, musí být řešeny na úrovni Unie, jak se navrhuje v článku 28, a musí podléhat prováděcímu rozhodnutí Rady.

Pozměňovací návrh 19

34. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(34) Aby byl zajištěn soulad se zásadou proporcionality, mělo by být rozhodnutí Rady přijato na omezenou dobu až šesti měsíců, jež může být za podmínky pravidelného přezkumu provedeného na návrh Komise prodloužena <i>tak dlouho, dokud hrozba podle zjištění nadále trvá.</i> Původní rozhodnutí by mělo zahrnovat posouzení očekávaného dopadu přijatých opatření, včetně jejich nepříznivých vedlejších dopadů, aby se určilo, zda je ochrana vnitřních hranic odůvodněná, nebo zda by místo ní mohla být účinně uplatněna méně omezující opatření. Následná rozhodnutí by měla zohlednit vývoj zjištěné hrozby. Členské státy by měly neprodleně uvědomit Komisi a členské státy o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic v souladu s rozhodnutím Rady.	(34) Aby byl zajištěn soulad se zásadou proporcionality, mělo by být rozhodnutí Rady přijato na omezenou dobu až šesti měsíců, jež může být za podmínky pravidelného přezkumu provedeného na návrh Komise prodloužena <i>až na celkem 24 měsíců, pokud bude hrozba podle zjištění trvat.</i> Původní rozhodnutí by mělo zahrnovat posouzení očekávaného dopadu přijatých opatření, včetně jejich nepříznivých vedlejších dopadů, aby se určilo, zda je ochrana vnitřních hranic odůvodněná, nebo zda by místo ní mohla být účinně uplatněna méně omezující opatření. Následná rozhodnutí by měla zohlednit vývoj zjištěné hrozby. Členské státy by měly neprodleně uvědomit Komisi a členské státy o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic v souladu s rozhodnutím Rady.

Odůvodnění

Z kontrol na vnitřních hranicích prováděných od roku 2015 vyplývá, že je nutné zavést pevnou horní hranici, aby se zabránilo výkonu téměř neustálé ochrany vnitřních hranic v důsledku téže hrozby. Počáteční šestiměsíční období a navrhovaná maximální doba 24 měsíců pro tyto kontroly vychází z obecného cíle najít v takových situacích řešení spíše pro celou Evropu než pro jednotlivé země. V této souvislosti by se mělo uvést, že vyvstane-li nebezpečí nového druhu, umožňují stávající pravidla znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích (rozsudek Soudního dvora EU ze dne 26. dubna 2022, spojené věci C-368/20 a C-369/20).

Pozměňovací návrh 20

35. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(35) Znovuzavedení ochrany vnitřních hranic by mělo být nadále umožněno v případě, že trvají závažné nedostatky ve správě vnějších hranic, jež ohrožují celkové fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. Období, během nichž členské státy zavedly ochranu hranic, jelikož si to vyžádala naléhavost situace, nebo kdy Rada přijme rozhodnutí, kterým doporučí znovuzavedení ochrany hranic, neboť hrozbě čelí značný počet členských států, by se neměla započítávat do dvouletého období, jež je použitelné pro znovuzavedení ochrany z důvodu závažných nedostatků na vnějších hranicích.</p>	<p>(35) Znovuzavedení ochrany vnitřních hranic by mělo být nadále umožněno v případě, že trvají závažné nedostatky ve správě vnějších hranic, jež ohrožují celkové fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. Období, během nichž členské státy zavedly ochranu hranic, jelikož si to vyžádala naléhavost situace, nebo kdy Rada přijme rozhodnutí, kterým doporučí znovuzavedení ochrany hranic, neboť hrozbě čelí značný počet členských států, by se měla započítávat do dvouletého období, jež je použitelné pro znovuzavedení ochrany z důvodu závažných nedostatků na vnějších hranicích.</p>

Odůvodnění

Měla by i nadále platit maximální doba dvou let, aby mohla být požadována a přijata koordinovaná evropská opatření, jejichž prostřednictvím by se co nejdříve začaly řešit závažné nedostatky ve správě vnějších hranic.

Pozměňovací návrh 21

38. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(38) Za účelem zmírnění nepříznivých dopadů znovuzavedení ochrany vnitřních hranic by každé rozhodnutí o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic mělo být v případě potřeby doprovázeno zmírňujícími opatřeními. Tato opatření by měla zahrnovat opatření k zajištění bezproblémového fungování přepravy zboží, jakož i bezproblémového přemísťování pracovníků v dopravě a námořníků tím, že zřídí tzv. zelené pruhy. S ohledem na potřebu zajistit pohyb osob, jejichž činnost může být klíčová pro zachování dodavatelského řetězce nebo poskytování základních služeb, by členské státy měly navíc rovněž uplatňovat stávající pokyny týkající se přeshraničních pracovníků⁴⁵. V této souvislosti by měla pravidla pro znovuzavedení ochrany vnitřních hranic zohledňovat doporučení a pokyny, jež byly jakožto odolná bezpečnostní síť v průběhu pandemie COVID-19 pro zajištění jednotného trhu přijaty, aby bylo zajištěno, že je členské státy budou ve vhodných případech uplatňovat jako zmírňující opatření během znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Zejména by měla být stanovena opatření, která zajistí nepřetržité fungování jednotného trhu a ochrání zájmy přeshraničních regionů a „partnerských měst“, včetně například udělování povolení nebo výjimek pro obyvatele přeshraničních regionů.</p>	<p>(38) Za účelem zmírnění nepříznivých dopadů znovuzavedení ochrany vnitřních hranic by každé rozhodnutí o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic mělo být v případě potřeby doprovázeno zmírňujícími opatřeními. Tato opatření by měla zahrnovat opatření k zajištění bezproblémového fungování přepravy zboží, jakož i bezproblémového přemísťování pracovníků v dopravě a námořníků tím, že zřídí tzv. zelené pruhy. S ohledem na potřebu zajistit pohyb osob, jejichž činnost může být klíčová pro zachování dodavatelského řetězce nebo poskytování základních služeb, by členské státy měly navíc rovněž uplatňovat stávající pokyny týkající se přeshraničních pracovníků⁴⁵. V této souvislosti by měla pravidla pro znovuzavedení ochrany vnitřních hranic zohledňovat doporučení a pokyny, jež byly jakožto odolná bezpečnostní síť v průběhu pandemie COVID-19 pro zajištění jednotného trhu přijaty, aby bylo zajištěno, že je členské státy budou ve vhodných případech uplatňovat jako zmírňující opatření během znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Zejména by měla být stanovena opatření, která budou zohledňovat postoj místních a regionálních orgánů v přeshraničních regionech a zajistí nepřetržité fungování jednotného trhu a ochrání zájmy přeshraničních regionů a „partnerských měst“, včetně například udělování povolení nebo výjimek pro obyvatele přeshraničních regionů.</p>

Odůvodnění

Účelem je zajistit, aby byla zmírňující opatření navrhována ve spolupráci s příslušnými orgány v přeshraničních regionech, jichž se budou týkat, a za součinnosti těchto orgánů.

Pozměňovací návrh 22

45. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(45) Aby bylo možné provést analýzu <i>post factum</i> daného rozhodnutí o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, měly by mít členské státy i nadále povinnost předložit zprávu o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic Evropskému parlamentu, Radě a Komisi poté, co tuto ochranu zrušily. Je-li ochrana prováděna po několik prodloužených období, měla by být tato zpráva předložena také po uplynutí dvanácti měsíců a poté každoročně, pokud je ochrana zachována výjimečně, a tak dlouho, dokud je zachována. Zpráva by měla obsahovat zejména úvodní a následné posouzení nezbytnosti ochrany vnitřních hranic a dodržování kritérií pro znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Komise by měla prováděcím aktem přijmout vzor a zpřístupnit jej na internetu.</p>	<p>(45) Aby bylo možné provádět průběžné analýzy i analýzu <i>post factum</i> daného rozhodnutí o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, měly by mít členské státy i nadále povinnost předkládat pravidelné zprávy o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic Evropskému parlamentu, Radě a Komisi v průběhu výkonu této ochrany i závěrečnou zprávu poté, co tuto ochranu zrušily. Je-li ochrana prováděna po několik prodloužených období, měly by být každých šest měsíců předkládány průběžné hodnotící zprávy a po zrušení ochrany vnitřních hranic musí být předložena závěrečná zpráva post factum. Zprávy by měly obsahovat zejména úvodní a následné posouzení nezbytnosti ochrany vnitřních hranic a dodržování kritérií pro znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Komise by měla prováděcím aktem přijmout vzory a zpřístupnit je na internetu.</p>

Odůvodnění

Hodnocení by mělo probíhat průběžně. Vzhledem k tomu, že by se kontroly na vnitřních hranicích měly provádět maximálně po dobu 24 měsíců, není nutné stanovit více než jednu hodnotící zprávu *post factum* pro případ, že by tyto kontroly byly prodlouženy o více než 12 měsíců. Na konci každého šestiměsíčního období by však měly být předkládány průběžné hodnotící zprávy a po ukončení ochrany vnitřních hranic by měla být vypracována závěrečná zpráva *post factum*.

Pozměňovací návrh 23

Čl. 1 bod 1 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>b) doplňují se nové body 27 až 30, které znějí:</p> <p>„27. ‚účelovým využíváním migrantů‘ situace, kdy třetí země podněcuje nelegální migrační toky do Unie tím, že aktivně podporuje nebo usnadňuje pohyb státních příslušníků třetích zemí na vnější hranice, na své území nebo z něj a poté na tyto vnější hranice, kdy z takové činnosti vyplývá úmysl třetí země destabilizovat Unii nebo některý členský stát a kdy povaha takové činnosti může ohrozit základní funkce státu, včetně jeho územní celistvosti, udržování veřejného pořádku nebo zajištění jeho národní bezpečnosti;</p>	<p>b) doplňují se nové body 27 až 30, které znějí:</p> <p>„27. ‚účelovým využíváním migrantů‘ situace, kdy třetí země nebo subjekt, který tato země sponzoruje, aktivně podporuje značný počet státních příslušníků třetích zemí, aby se hromadně pokusili nezákonně vstoupit do členského státu Unie s cílem destabilizovat Unii nebo některý členský stát, a kdy je dotčený členský stát schopen řádně zdůvodnit, proč povaha takové činnosti ohrožuje základní funkce státu, udržování veřejného pořádku nebo zajištění jeho národní bezpečnosti, a Evropská rada neprodlené uzná, že Unie nebo jeden či více jejích členských států čelí situaci účelového využívání migrantů;</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
28. „nezbytně nutnou cestou“ cesta v souvislosti s nezbytnou funkcí nebo potřebou, s přihlédnutím ke všem platným mezinárodním závazkům Unie a členských států uvedeným v příloze XI;	28. „nezbytně nutnou cestou“ cesta v souvislosti s nezbytnou funkcí nebo potřebou, s přihlédnutím ke všem platným mezinárodním závazkům Unie a členských států uvedeným v příloze XI;
29. „cestou, jež není nezbytně nutná“ cesta za jiným účelem než nezbytně nutná cesta;	29. „cestou, jež není nezbytně nutná“ cesta za jiným účelem než nezbytně nutná cesta;
30. „dopravními uzly“ letiště, námořní nebo říční přístavy, vlaková nebo autobusová nádraží.“	30. „dopravními uzly“ letiště, námořní nebo říční přístavy, vlaková nebo autobusová nádraží.“

Odůvodnění

Navrhovaná definice účelového využívání migrantů je příliš široká a není dostatečně jasná, přičemž existuje riziko, že bude mnoho odlišných situací považováno za slučitelné s touto definicí. Je to rovněž v rozporu s pokyny pro zlepšování právní úpravy, protože v doprovodném posouzení dopadů (SWD(2021) 462 final) se připouští, že se tento dokument nezabývá účelovým využíváním nelegální migrace. Ve 12. bodu odůvodnění návrhu se vyžaduje, aby každé operativní rozhodnutí dotčeného členského státu zohlednilo skutečnost, zda Evropská rada potvrdila, že se Unie nebo jeden či více jejích členských států potýká s účelovým využíváním migrantů. Podle 10. bodu odůvodnění návrhu by „Unie měla zmobilizovat všechny nástroje ze svého souboru diplomatických, finančních a operativních opatření, aby poskytla podporu členským státům, jež se s účelovým využíváním migrantů potýkají. Jako prostředek k řešení účelového využívání migrantů by se mělo upřednostnit diplomatické úsilí ze strany Unie nebo dotčeného členského státu.“ Z toho důvodu je nezbytný politický konsensus na úrovni EU ohledně toho, zda určitá situace představuje účelové využívání migrantů. Vzhledem k závažnosti vyplývajících omezujících opatření, která jsou uvalena na jednotlivce, a také k tomu, že návrh Komise reaguje na žádost Evropské rady (EUCO 17/21), je třeba ve znění zohlednit kladné stanovisko Evropské rady, která se neprodleně sejde, aby mohl dotčený členský stát či státy urychleně přijmout opatření. Pokud jde o omezující opatření, která mají členské státy k dispozici pro celou řadu jiných situací, poskytuje již platný právní rámec směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU⁽⁴⁾ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU⁽⁵⁾ členským státům operativní flexibilitu pro určování míst, kde by měly být podávány žádosti o azyl, pro prodlužování lhůt pro registraci a přizpůsobení materiálních podmínek přijetí.

Pozměňovací návrh 24

čl. 1 bod 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
2) V článku 5 se doplňuje nový odstavec 4, který zní: „4. Dojde-li k účelovému využívání migrantů, mohou členské státy v případě, že to vyžadují okolnosti , omezit počet hraničních přechodů oznámených podle odstavce 1 nebo jejich provozní dobu .	2) V článku 5 se doplňuje nový odstavec 4, který zní: „4. Dojde-li k účelovému využívání migrantů podle čl. 1 odst. 1 písm. b) bodu 27 , mohou členské státy za přísně omezených a přesně vymezených okolností omezit počet hraničních přechodů oznámených podle odstavce 1.

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 96).

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Veškerá omezení přijatá podle prvního pododstavce se uplatňují způsobem, jenž je přiměřený a plně respektuje práva:</p> <p>a) osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie;</p> <p>b) státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty podle směrnice Rady 2003/109/ES⁵⁶, a osob, které mají právo na pobyt na základě jiných nástrojů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů, nebo osob, které jsou držiteli vnitrostátních dlouhodobých víz, jakož i jejich rodinných příslušníků;</p> <p>c) státních příslušníků třetích zemí žádajících o mezinárodní ochranu.“</p>	<p>Veškerá omezení přijatá podle prvního pododstavce se uplatňují způsobem, jenž je přiměřený a plně respektuje práva</p> <p>a) osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie;</p> <p>b) státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty podle směrnice Rady 2003/109/ES⁵⁶, a osob, které mají právo na pobyt na základě jiných nástrojů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů, nebo osob, které jsou držiteli vnitrostátních dlouhodobých víz, jakož i jejich rodinných příslušníků;</p> <p>c) státních příslušníků třetích zemí žádajících o mezinárodní ochranu. Členské státy rovněž přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byl otevřený dostatečný počet registračních míst (včetně hraničních přechodů), která by byla pro žadatele o mezinárodní ochranu přístupná, a tak byla zaručena účinná ochrana před navrácením i právo podat žádost o mezinárodní ochranu, a byly zavedeny vhodné záruky pro zacházení se zranitelnými osobami.“</p>

Odůvodnění

Navrhovaná opatření sloužící k omezení počtu případů překročení hranic budou mít negativní dopad na právo podat žádost o mezinárodní ochranu a mohou vést k protiprávnímu navrácení na vnějších hranicích EU. Dále hrozí, že budou v rozporu s celkovým cílem schengenského prostoru, kterým je nadále neprovádět kontroly na vnitřních hranicích. Měla by se proto používat pouze jako poslední možnost. Rozvolnění norem EU v oblasti azylového práva geopolitickou krizí nevyřeší. Naopak oslabí dobré jméno EU ve světě jako společenství vyznávajícího určité hodnoty.

Pozměňovací návrh 25

čl. 1 bod 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3) Článek 13 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 13</p> <p>Ostraha hranic</p> <p>1. Hlavním účelem ostrahy hranic je odhalovat nedovolené překračování hranic a zabránit mu, čelit přeshraniční trestné činnosti a přijímat opatření proti osobám, které překročily hranice nezákonně. Osoba, která překročila hranice nezákonně a která nemá právo pobytu na území dotčeného členského státu, se zadrží a je proti ní vedeno řízení v souladu se směrnicí 2008/115/ES.</p>	<p>3) Článek 13 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 13</p> <p>Ostraha hranic</p> <p>1. Hlavním účelem ostrahy hranic je odhalovat nedovolené překračování hranic a zabránit mu, čelit přeshraniční trestné činnosti a přijímat opatření proti osobám, které překročily hranice nezákonně. Osoba, která překročila hranice nezákonně a která nemá právo pobytu na území dotčeného členského státu, se zadrží a je proti ní vedeno řízení v souladu se směrnicí 2008/115/ES.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>2. K výkonu ostrahy hranic používá pohraniční stráž stálých nebo mobilních jednotek. Tato ostraha se provádí takovým způsobem, aby se osobám zamezilo nedovolené překračování hranic mezi hraničními přechody a obcházení kontrol na hraničních přechodech a aby byly od takového jednání odrazeny.</p> <p>3. Ostrahu mezi hraničními přechody provádějí příslušníci pohraniční stráže, jejichž počet a metody jsou přizpůsobeny stávajícím nebo předpokládaným rizikům a hrozbám. Zahrnuje časté a náhlé změny doby ostrahy a jiné metody nebo techniky, aby bylo nedovolené překračování hranic účinně odhaleno nebo aby mu bylo zabráněno.</p> <p>4. Ostrahu provádějí stálé nebo mobilní jednotky, které plní své povinnosti tím, že střeží místa nebo zaujímají stanoviště na místech, o kterých je známo či o kterých se má za to, že se jedná o citlivá místa, přičemž cílem takové ostrahy je zabránit nedovolenému překračování hranic nebo zadržet osoby, které překračují hranici nezákonně. Ostrahu lze také provádět technickými prostředky, včetně prostředků elektronických, vybavení a systémů ostrahy.</p> <p>5. V případě účelového využívání migrantů dotčený členský stát podle potřeby zesílí ostrahu hranic za účelem řešení zvýšené hrozby. Členský stát především v příslušných případech posílí zdroje a technické prostředky, aby zabránil nedovolenému překračování hranic.</p> <p>Mezi tyto technické prostředky mohou patřit moderní technologie včetně dronů a snímačů pohybu, jakož i mobilní jednotky, aby se zabránilo nedovolenému překračování hranic do Unie.</p>	<p>2. K výkonu ostrahy hranic používá pohraniční stráž stálých nebo mobilních jednotek. Tato ostraha se provádí takovým způsobem, aby se osobám zamezilo nedovolené překračování hranic mezi hraničními přechody a obcházení kontrol na hraničních přechodech a aby byly od takového jednání odrazeny.</p> <p>3. Ostrahu mezi hraničními přechody provádějí příslušníci pohraniční stráže, jejichž počet a metody jsou přizpůsobeny stávajícím nebo předpokládaným rizikům a hrozbám. Zahrnuje časté a náhlé změny doby ostrahy a jiné metody nebo techniky, aby bylo nedovolené překračování hranic účinně odhaleno nebo aby mu bylo zabráněno.</p> <p>4. Ostrahu provádějí stálé nebo mobilní jednotky, které plní své povinnosti tím, že střeží místa nebo zaujímají stanoviště na místech, o kterých je známo či o kterých se má za to, že se jedná o citlivá místa, přičemž cílem takové ostrahy je zabránit nedovolenému překračování hranic nebo zadržet osoby, které překračují hranici nezákonně. Ostrahu lze také provádět technickými prostředky, včetně prostředků elektronických, vybavení a systémů ostrahy.</p> <p>5. V případě účelového využívání migrantů, jak je stanoveno v čl. 1 odst. 1 písm. b) bodu 27 a uznáno Evropskou radou, posílí dotyčný členský stát ostrahu hranic, pokud je to nutné k řešení stále častějších pokusů o hromadné nezákonné překračování hranic. Členský stát za tímto účelem v příslušných případech vynaloží další zdroje a technické prostředky k posílení ostrahy hranic.</p> <p>Mezi tyto technické prostředky mohou patřit moderní technologie včetně dronů a snímačů pohybu, jakož i mobilní jednotky, aby se zabránilo nedovolenému překračování hranic do Unie.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>6. <i>Aniž je dotčena podpora, kterou může Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž poskytnout členským státům, v případě účelového využívání migrantů může agentura provést hodnocení zranitelnosti stanovené v čl. 10 odst. 1 písm. c) a článku 32 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896⁵⁷ s cílem poskytnout dotčenému členskému státu nezbytnou podporu. Na základě výsledků tohoto hodnocení nebo jakéhokoli jiného příslušného hodnocení zranitelnosti nebo přiřazení kritické úrovně dopadu dotčenému úseku hranic ve smyslu čl. 35 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) 2019/1896 výkonný ředitel Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž vydá v souladu s čl. 41 odst. 1 uvedeného nařízení doporučení určená pro každý dotčený členský stát.</i></p> <p>7. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 37, pokud jde o doplňující opatření na ochranu hranic, včetně vypracování norem v oblasti ochrany hranic, zejména používání technologií v oblasti monitorování a ochrany na vnějších hranicích, a to s přihlédnutím k druhům hranic, úrovním dopadu přiřazeným každému úseku vnějších hranic v souladu s článkem 34 nařízení (EU) 2019/1896 a dalším relevantním faktorům.“</p>	<p>6. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 37, pokud jde o doplňující opatření na ochranu hranic, včetně vypracování norem v oblasti ochrany hranic, zejména používání technologií v oblasti monitorování a ochrany na vnějších hranicích, a to s přihlédnutím k druhům hranic, úrovním dopadu přiřazeným každému úseku vnějších hranic v souladu s článkem 34 nařízení (EU) 2019/1896 a dalším relevantním faktorům.“</p>

Odůvodnění

Navrhovaná opatření k posílení ochrany hranic by se měla používat pouze jako poslední možnost a jen v případech, kdy Evropská rada oficiálně uznala, že dochází k účelovému využívání migrantů. Vypuštěný text o Evropské pohraniční a pobřežní stráži opakuje přesné znění čl. 41 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1896, a je proto nadbytečný.

Pozměňovací návrh 26

čl. 1 bod 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>5) Článek 23 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 23</p> <p>Výkon veřejných pravomocí</p> <p>Zrušení ochrany vnitřních hranic se nedotýká:</p> <p>a) výkonu policejních pravomocí nebo jiných veřejných pravomocí příslušnými orgány členských států na jejich území, včetně oblastí na jejich vnitřních hranicích, jež jsou jim svěřeny v souladu s vnitrostátním právem, pokud výkon těchto pravomocí nemá účinek rovnocenný hraničním kontrolám.</p>	<p>5) Článek 23 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 23</p> <p>Výkon veřejných pravomocí</p> <p>Zrušení ochrany vnitřních hranic se nedotýká:</p> <p>a) výkonu policejních pravomocí nebo jiných veřejných pravomocí příslušnými orgány členských států na jejich území, včetně oblastí na jejich vnitřních hranicích, jež jsou jim svěřeny v souladu s vnitrostátním právem, pokud výkon těchto pravomocí nemá účinek rovnocenný hraničním kontrolám.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Výkon pravomocí příslušnými orgány nesmí být považován za rovnocenný hraničním kontrolám zejména tehdy, pokud opatření:</p> <p>i) nemají za cíl ochranu hranic;</p> <p>ii) vychází z všeobecných informací a zkušeností příslušných orgánů týkajících se možných hrozeb pro veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek a mají především za cíl:</p> <ul style="list-style-type: none"> — bojovat proti přeshraniční trestné činnosti, — bojovat proti neoprávněnému pobytu v souvislosti s nelegální migrací, nebo — zabránit šíření infekční nemoci s epidemickým potenciálem zjištěném Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí; <p>iii) jsou plánována a prováděna tak, že se zřetelně odlišují od systematických kontrol osob na vnějších hranicích, včetně případů, kdy jsou prováděna v dopravních uzlech nebo přímo na palubě dopravních prostředků v rámci služeb přepravy cestujících a jsou založena na analýze rizik;</p> <p>iv) jsou v příslušných případech prováděna s použitím technologií v oblasti monitorování a ostrahy, jež jsou všeobecně používány na daném území za účelem řešení hrozeb pro veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek uvedených v bodě ii);</p> <p>b) možnosti členského státu provést bezpečnostní kontroly osob prováděných v dopravních uzlech příslušnými orgány podle právních předpisů jednotlivých členských států, jejich příslušnými orgány nebo dopravci, pokud se takové kontroly provádějí i u osob, které cestují v rámci členského státu;</p>	<p>Výkon pravomocí příslušnými orgány nesmí být považován za rovnocenný hraničním kontrolám zejména tehdy, pokud opatření:</p> <p>i) nemají za cíl ochranu hranic;</p> <p>ii) vychází z všeobecných informací a zkušeností příslušných orgánů týkajících se možných hrozeb pro veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek a mají především za cíl:</p> <ul style="list-style-type: none"> — bojovat proti přeshraniční trestné činnosti, — bojovat proti neoprávněnému pobytu v souvislosti s nelegální migrací za předpokladu, že se ověření totožnosti, státní příslušnosti a postavení rezidenta provádí nesystematicky a na základě neustálé analýzy rizik, nebo — zabránit šíření infekční nemoci s epidemickým potenciálem zjištěném Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí; <p>iii) jsou plánována a prováděna tak, že se zřetelně odlišují od systematických kontrol osob na vnějších hranicích, včetně případů, kdy jsou prováděna v dopravních uzlech nebo přímo na palubě dopravních prostředků v rámci služeb přepravy cestujících a jsou založena na analýze rizik;</p> <p>iv) jsou v příslušných případech prováděna s použitím technologií v oblasti monitorování a ostrahy, jež jsou všeobecně používány na daném území za účelem řešení hrozeb pro veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek uvedených v bodě ii);</p> <p>b) možnosti členského státu provést bezpečnostní kontroly osob prováděných v dopravních uzlech příslušnými orgány podle právních předpisů jednotlivých členských států, jejich příslušnými orgány nebo dopravci, pokud se takové kontroly provádějí i u osob, které cestují v rámci členského státu;</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>c) možnosti členského státu stanovit svými právními předpisy povinnost vlastnit nebo mít u sebe průkazy a doklady;</p> <p>d) možnosti členského státu stanovit svými právními předpisy povinnost státních příslušníků třetích zemí hlásit svou přítomnost na jeho území podle článku 22 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích („Schengenské úmluvy“);</p> <p>e) kontrol údajů o cestujících v příslušných databázích osob cestujících v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, jež mohou být prováděny z bezpečnostních důvodů příslušnými orgány podle platných právních předpisů.“</p>	<p>c) možnosti členského státu stanovit svými právními předpisy povinnost vlastnit nebo mít u sebe průkazy a doklady;</p> <p>d) možnosti členského státu stanovit svými právními předpisy povinnost státních příslušníků třetích zemí hlásit svou přítomnost na jeho území podle článku 22 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích („Schengenské úmluvy“);</p> <p>e) kontrol údajů o cestujících v příslušných databázích osob cestujících v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, jež mohou být prováděny z bezpečnostních důvodů příslušnými orgány podle platných právních předpisů.“</p>

Odůvodnění

Účelem je uvést text do souladu se zněním 20. bodu odůvodnění. Kontroly prováděné za účelem boje proti nelegální migraci přes hranice jsou ze své povahy zaměřené na dosažení výsledku ochrany hranic, a proto je nelze nepovažovat za kontroly na vnitřních hranicích. Vložený text představuje neopodstatněné rozšíření článku 23 platného znění Schengenského hraničního kodexu. Vytvoření prostoru, v němž je zaručen volný pohyb osob přes vnitřní hranice, je jedním z hlavních úspěchů Unie. Vzhledem k dopadu, který mohou mít taková krajní opatření na všechny osoby, jež mají právo pohybovat se v tomto prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, by pro znovuzavedení těchto opatření měly být stanoveny podmínky a postupy, aby se zajistila jejich výjimečná a opodstatněná povaha a dodržování zásady přiměřenosti.

Pozměňovací návrh 27

čl. 1 bod 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>6) Vkládá se nový článek 23a, který zní:</p> <p>„Článek 23a</p> <p>Postup pro přemísťování osob zadržovaných na vnitřních hranicích</p> <p>1. Tento článek se použije na zadržení státního příslušníka třetí země v blízkosti vnitřních hranic za předpokladu, že jsou splněny všechny tyto podmínky:</p>	

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>a) <i>dotyčný státní příslušník třetí země nesplňuje nebo nadále nesplňuje podmínky vstupu stanovené v čl. 6 odst. 1;</i></p> <p>b) <i>na státního příslušníka třetí země se nevztahuje výjimka stanovená v čl. 6 odst. 5 písm. a);</i></p> <p>c) <i>státní příslušník třetí země je zadržen v rámci přeshraniční policejní operativní spolupráce, zejména při společných policejních hlídkách;</i></p> <p>d) <i>existuje důvodné podezření, že státní příslušník třetí země přijel přímo z jiného členského státu, na základě informací, které mají zadržující orgány okamžitě k dispozici, včetně výpovědi dotčené osoby, dokladů totožnosti, cestovních nebo jiných dokladů nalezených u této osoby nebo výsledků vyhledávání prováděného v příslušných vnitrostátních databázích a databázích Unie.</i></p> <p>2. <i>Příslušné orgány členského státu mohou na základě zjištění, že dotčený státní příslušník třetí země nemá právo pobytu na jeho území, rozhodnout o okamžitém přemístění osoby do členského státu, ze kterého tato osoba na dané území vstoupila nebo o vstup usilovala, v souladu s postupem uvedeným v příloze XII.</i></p> <p>3. <i>Pokud členský stát použije postup uvedený v odstavci 2, musí přijímající členský stát provést veškerá opatření nezbytná k přijetí dotčeného státního příslušníka třetí země v souladu s postupy stanovenými v příloze XII.</i></p> <p>4. <i>Členské státy předkládají Komisi po uplynutí [jednoho roku po vstupu nařízení v platnost] a poté každoročně údaje zaznamenané v souladu s bodem 3 přílohy XII, týkající se používání odstavců 1, 2 a 3.“</i></p>	

Odůvodnění

Stejně jako u 25. a 27. bodu odůvodnění.

Pozměňovací návrh 28

čl. 1 bod 8

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>8) Článek 25 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 25</p> <p>Obecný rámec pro dočasné znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic</p> <p>1. Pokud se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích vyskytne závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost některého členského státu, může tento členský stát výjimečně znovu zavést ochranu celých svých vnitřních hranic nebo konkrétních úseků těchto hranic.</p>	<p>8) Článek 25 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 25</p> <p>Obecný rámec pro dočasné znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic</p> <p>1. Pokud se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích vyskytne závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost některého členského státu, může tento členský stát výjimečně znovu zavést ochranu celých svých vnitřních hranic nebo konkrétních úseků těchto hranic.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>Za závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost lze považovat zejména:</p> <p>a) činnosti související s terorismem nebo organizovanou trestnou činností;</p> <p>b) rozsáhlé mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví;</p> <p>c) situaci vyznačující se rozsáhlými neoprávněnými pohyby státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy, jež ohrožují celkové fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích;</p> <p>d) rozsáhlé nebo významné mezinárodní události, jako jsou sportovní, obchodní nebo politické události.</p> <p>2. Ochrana hranic může být zavedena podle článků 25a a 28 pouze v případě, že se členský stát domnívá, že je toto opatření nezbytné a přiměřené, s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v čl. 26 odst. 1, a v případě, že je taková ochrana prodloužena, rovněž ke kritériím uvedeným v čl. 26 odst. 2. Ochrana hranic může být rovněž znovu zavedena v souladu s článkem 29 s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v článku 30.</p> <p>Ve všech případech se však ochrana vnitřních hranic znovu zavádí jako krajní opatření. Rozsah a doba trvání dočasného znovuzavedení ochrany hranic nepřekročí míru, která je nezbytně nutná jako reakce na zjištěnou závažnou hrozbu.</p> <p>3. Pokud stejná hrozba nadále trvá, může být ochrana vnitřních hranic prodloužena v souladu s články 25a, 28 nebo 29.</p> <p>Stejná hrozba se považuje za nadále trvající, pokud se důvody prodloužení ochrany hranic, které předložil členský stát, zakládají na zjištění, že stejná hrozba, jež byla důvodem původního znovuzavedení ochrany hranic, nadále trvá.“</p>	<p>Za závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost lze považovat zejména:</p> <p>a) činnosti související s terorismem nebo organizovanou trestnou činností;</p> <p>b) rozsáhlé mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví;</p> <p>c) rozsáhlé nebo významné mezinárodní události, jako jsou sportovní, obchodní nebo politické události.</p> <p>2. Ochrana hranic může být zavedena podle článků 25a a 28 pouze v případě, že se členský stát domnívá, že je toto opatření nezbytné a přiměřené, s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v čl. 26 odst. 1, a v případě, že je taková ochrana prodloužena, rovněž ke kritériím uvedeným v čl. 26 odst. 2. Ochrana hranic může být rovněž znovu zavedena v souladu s článkem 29 s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v článku 30.</p> <p>Ve všech případech se však ochrana vnitřních hranic znovu zavádí jako krajní opatření. Rozsah a doba trvání dočasného znovuzavedení ochrany hranic nepřekročí míru, která je nezbytně nutná jako reakce na zjištěnou závažnou hrozbu.“</p>

Odůvodnění

Vložené písmeno c) je v rozporu s logickým základem zvláštního mechanismu navrženého v článku 28 i se zásadou subsidiarity. Neměly by být zahrnuty situace, pro něž jsou typické rozsáhlé neoprávněné pohyby státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy, neboť představují závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost, která ospravedlňuje znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic jednotlivými dotčenými členskými státy. Jejich začlenění do obecného rámce je neslučitelné s cílem návrhu a s řádným uplatňováním zásady subsidiarity a je s ním v rozporu. Pro dokreslení uvádíme citaci z návrhu COM(2021) 891 final:

„Činnost v prostoru svobody, bezpečnosti a práva spadá do oblasti sdílené pravomoci Unie a členských států podle čl. 4 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie. Na základě čl. 5 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii proto platí zásada subsidiarity, podle níž jedná Unie pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie.“

Cílů tohoto návrhu nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy jednajícími samostatně, a může jich být lépe dosaženo na úrovni Unie. Je to z toho důvodu, že se týkají kontrol osob na vnějších hranicích, jež jsou předpokladem pro fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. Integrita schengenského prostoru a potřeba zajistit jednotné podmínky pro výkon práva na volný pohyb navíc vyžadují soudržný přístup v celém schengenském prostoru, pokud jde o opatření na budování důvěry na vnějších hranicích, včetně omezení cest do EU, jež nejsou nezbytně nutné, a reakce na účelové využívání migrantů orgány třetích zemí.

Neprovádění kontrol na vnitřních hranicích je zaručeno čl. 77 odst. 2 písm. e) Smlouvy o fungování Evropské unie. I když mají členské státy i nadále právo přijímat opatření s cílem zajistit vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek, a tudíž vykonávat právo zaručené v článku 72 Smlouvy o fungování Evropské unie, byť to znamená znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, Schengenský hraniční kodex pro taková dočasná znovuzavedení stanovil pravidla, aby bylo zajištěno jejich uplatňování pouze za přísně stanovených podmínek. Jakékoli změny týkající se těchto podmínek pro znovuzavedení ochrany vnitřních hranic jsou proto možné pouze prostřednictvím právních předpisů EU.

Cíle spočívajícího v zavedení pohotovostního plánování pro Schengen, včetně konkrétních opatření na vnitřních hranicích, jež by řešila hrozbu, které čelí většina členských států současně, a zmírnila nepříznivé dopady ochrany hranic v případě, že se stane nevyhnutelnou, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy jednajícími samostatně, a může jich být lépe dosaženo na úrovni Unie.“

Vzhledem k tomu, že se situace podle čl. 25 odst. 1 písm. c) týká pohybů mezi členskými státy, které by ve skutečnosti mohly mít dopad na většinu členských států, musí být v zájmu dodržování zásady subsidiarity řešena na úrovni Unie, jak se navrhuje v článku 28, a musí podléhat prováděcímu rozhodnutí Rady.

Vyškrtnutí pododstavce 3 ze stejných důvodů jako u 34., 35. a 45. bodu odůvodnění.

Pozměňovací návrh 29

čl. 1 bod 9

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>9) Za článek 25 se vkládá nový článek 25a, který zní:</p> <p>„Článek 25a</p> <p>Postup pro případy vyžadující přijetí opatření z důvodu nepředvídatelných nebo předvídatelných událostí</p> <p>1. Jestliže je závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost v některém členském státě nepředvídatelná a v důsledku ní je nutno neprodleně přijmout opatření, může členský stát ve výjimečných případech okamžitě znovu zavést ochranu vnitřních hranic.</p> <p>2. Členský stát současně se znovuzavedením ochrany hranic podle odstavce 1 uvědomí Komisi a ostatní členské státy o znovuzavedení ochrany hranic v souladu s čl. 27 odst. 1.</p>	<p>9) Za článek 25 se vkládá nový článek 25a, který zní:</p> <p>„Článek 25a</p> <p>Postup pro případy vyžadující přijetí opatření z důvodu nepředvídatelných nebo předvídatelných událostí</p> <p>1. Jestliže je závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost v některém členském státě nepředvídatelná a v důsledku ní je nutno neprodleně přijmout opatření, může členský stát ve výjimečných případech okamžitě znovu zavést ochranu vnitřních hranic.</p> <p>2. Členský stát současně se znovuzavedením ochrany hranic podle odstavce 1 uvědomí Komisi a ostatní členské státy o znovuzavedení ochrany hranic v souladu s čl. 27 odst. 1.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Pro účely odstavce 1 lze ochranu vnitřních hranic okamžitě znovu zavést na omezenou dobu nepřesahující jeden měsíc. Pokud závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost trvá i po uplynutí uvedené doby, může členský stát prodloužit ochranu vnitřních hranic na další období, přičemž maximální doba trvání nesmí přesáhnout tři měsíce.</p> <p>4. Pokud je závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost v členském státě předvídatelná, oznámí to členský stát Komisi a ostatním členským státům v souladu s čl. 27 odst. 1 nejpozději čtyři týdny před plánovaným znovuzavedením ochrany hranic, nebo v kratší lhůtě, jsou-li skutečnosti, jež vedou k potřebě znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, zjištěny později než čtyři týdny před plánovaným znovuzavedením.</p> <p>5. Pro účely odstavce 4, a aniž je dotčen čl. 27a odst. 4, lze ochranu vnitřních hranic znovu zavést na dobu nepřesahující šest měsíců. Pokud závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost trvá déle než po tuto dobu, může členský stát opakovaně prodloužovat ochranu vnitřních hranic vždy nejvýše o šest měsíců.</p> <p>Každé prodloužení se oznamuje Komisi a ostatním členským státům v souladu s článkem 27 a ve lhůtách uvedených v odstavci 4. S výhradou čl. 27a odst. 5 nepřesáhne maximální doba trvání ochrany vnitřních hranic dva roky.</p> <p>6. Do doby uvedené v odstavci 5 se nezapočítávají období uvedená v odstavci 3.“</p>	<p>3. Pro účely odstavce 1 lze ochranu vnitřních hranic okamžitě znovu zavést na omezenou dobu nepřesahující jeden měsíc. Pokud závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost trvá i po uplynutí uvedené doby, může členský stát prodloužit ochranu vnitřních hranic na další období, přičemž maximální doba trvání nesmí přesáhnout tři měsíce.</p> <p>4. Pokud je závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost v členském státě předvídatelná, oznámí to členský stát Komisi a ostatním členským státům v souladu s čl. 27 odst. 1 nejpozději čtyři týdny před plánovaným znovuzavedením ochrany hranic, nebo v kratší lhůtě, jsou-li skutečnosti, jež vedou k potřebě znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, zjištěny později než čtyři týdny před plánovaným znovuzavedením.</p> <p>5. Pro účely odstavce 4 lze ochranu vnitřních hranic znovu zavést na dobu nepřesahující šest měsíců. Pokud po uplynutí této doby vyvstane hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost nového druhu, může členský stát opakovaně prodloužovat ochranu vnitřních hranic vždy nejvýše o šest měsíců.</p> <p>Každé prodloužení se oznamuje Komisi a ostatním členským státům v souladu s článkem 27 a ve lhůtách uvedených v odstavci 4. Maximální doba trvání ochrany vnitřních hranic nepřesáhne dva roky.</p> <p>6. Do doby uvedené v odstavci 5 se započítávají období uvedená v odstavci 3.“</p>

Odůvodnění

Ochrana vnitřních hranic by neměla přesáhnout celkem 24 měsíců. Podle rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie (spojené věci C-368/20 a C-369/20) musí být Schengenský hraniční kodex vykládán v tom smyslu, že vylučuje dočasné znovuzavádění kontrol na vnitřních hranicích ze strany členských států na základě článků 25 a 27 tohoto kodexu, pokud doba trvání znovuzavedení ochrany hranic přesáhne maximální celkovou dobu šesti měsíců a pokud nevystane žádné nebezpečí nového druhu, které by ospravedlňovalo počítání doby trvání stanovené v článku 25 opět od začátku.

Pozměňovací návrh 30

čl. 1 bod 10

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>10) Článek 26 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 26</p> <p>Kritéria pro dočasné znovuzavedení a prodloužení ochrany vnitřních hranic</p>	<p>10) Článek 26 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 26</p> <p>Kritéria pro dočasné znovuzavedení a prodloužení ochrany vnitřních hranic</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. S cílem rozhodnout o tom, zda je znovuzavedení ochrany vnitřních hranic nezbytné a přiměřené v souladu s článkem 25, členský stát vezme do úvahy zejména:</p> <p>a) vhodnost opatření k znovuzavedení ochrany vnitřních hranic s ohledem na povahu zjištěné závažné hrozby, přičemž zejména posoudí, zda znovuzavedení ochrany vnitřních hranic pravděpodobně přispěje k adekvátnímu řešení hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost;</p> <p>b) pravděpodobný dopad takového opatření na:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pohyb osob v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích a — fungování přeshraničních regionů s ohledem na silné sociální a hospodářské vazby mezi nimi. 	<p>1. S cílem rozhodnout o tom, zda je znovuzavedení ochrany vnitřních hranic nezbytné a přiměřené v souladu s článkem 25, členský stát vezme do úvahy zejména:</p> <p>a) použití alternativních opatření, jako jsou přiměřené kontroly prováděné v rámci legitimního výkonu pravomocí podle čl. 23 písm. a);</p> <p>b) vhodnost opatření k znovuzavedení ochrany vnitřních hranic s ohledem na povahu zjištěné závažné hrozby, přičemž zejména posoudí, zda znovuzavedení ochrany vnitřních hranic pravděpodobně přispěje k adekvátnímu řešení hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost;</p> <p>c) pravděpodobný dopad takového opatření na:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pohyb osob v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích a — fungování přeshraničních regionů s ohledem na silné sociální a hospodářské vazby mezi nimi.
<p>2. Pokud se členský stát rozhodne prodloužit ochranu vnitřních hranic podle čl. 25a odst. 5, rovněž podrobně posoudí, zda lze cílů sledovaných tímto prodloužením dosáhnout:</p> <p>a) použitím alternativních opatření, jako jsou přiměřené kontroly prováděné v rámci legitimního výkonu pravomocí podle čl. 23 písm. a);</p> <p>b) použitím postupu uvedeného v článku 23a;</p> <p>c) formami policejní spolupráce stanovenými v právu Unie, jež zahrnují společné hlídky, společné operace, společné vyšetřovací týmy, přeshraniční pronásledování nebo přeshraniční sledování.</p>	<p>2. Pokud se členský stát rozhodne prodloužit ochranu vnitřních hranic podle čl. 25a odst. 5, rovněž podrobně posoudí, zda lze cílů sledovaných tímto prodloužením dosáhnout:</p> <p>a) použitím alternativních opatření, jako jsou přiměřené kontroly prováděné v rámci legitimního výkonu pravomocí podle čl. 23 písm. a);</p> <p>b) formami policejní spolupráce stanovenými v právu Unie, jež zahrnují společné hlídky, společné operace, společné vyšetřovací týmy, přeshraniční pronásledování nebo přeshraniční sledování.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. V případě znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic dotčené členské státy v případě potřeby zajistí, aby byla společně s uvedenou ochranou přijata vhodná opatření, jež zmírní dopady znovuzavedení ochrany hranic na osoby a přepravu zboží, přičemž zvláštní pozornost věnují zejména přeshraničním regionům.“</p>	<p>3. V případě znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic dotčené členské státy v případě potřeby zajistí, aby byla společně s uvedenou ochranou přijata vhodná opatření, jež zmírní dopady znovuzavedení ochrany hranic na osoby a přepravu zboží, přičemž zvláštní pozornost věnují zejména přeshraničním regionům.“</p>

Odůvodnění

K dosažení cílů návrhu je nutné, aby se zvažovala alternativní opatření ještě před fází znovuzavedení ochrany hranic, nikoli teprve ve fázi prodloužení.

Článek 23a je navržen k vyškrtnutí, a proto je třeba text vyškrtnout i z článku 26.

Pozměňovací návrh 31

čl. 1 bod 11

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>11) Článek 27 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 27</p> <p>Oznámení o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic a posouzení rizik</p> <p>1. Oznámení členských států o znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic obsahují tyto informace:</p> <p>a) důvody znovuzavedení nebo prodloužení, včetně všech relevantních údajů upřesňujících události, které představují závažnou hrozbu pro jeho veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost;</p> <p>b) rozsah navrhovaného znovuzavedení nebo prodloužení s upřesněním, na kterém úseku či úsecích vnitřních hranic má být ochrana hranic znovu zavedena nebo prodloužena;</p> <p>c) názvy určených přechodů;</p> <p>d) datum a dobu trvání plánovaného znovuzavedení nebo prodloužení;</p>	<p>11) Článek 27 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 27</p> <p>Oznámení o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic a posouzení rizik</p> <p>1. Oznámení členských států o znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic obsahují tyto informace:</p> <p>a) důvody znovuzavedení nebo prodloužení, včetně všech relevantních údajů upřesňujících události, které představují závažnou hrozbu pro jeho veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost, a důvody, pro které nebylo vhodné přijmout alternativní opatření;</p> <p>b) rozsah navrhovaného znovuzavedení nebo prodloužení s upřesněním, na kterém úseku či úsecích vnitřních hranic má být ochrana hranic znovu zavedena nebo prodloužena;</p> <p>c) názvy určených přechodů;</p> <p>d) datum a dobu trvání plánovaného znovuzavedení nebo prodloužení;</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>e) posouzení nezbytnosti a přiměřenosti uvedené v čl. 26 odst. 1 a v případě prodloužení v čl. 26 odst. 2;</p> <p>f) v příslušných případech opatření, která mají přijmout ostatní členské státy.</p> <p>Oznámení může být předloženo společně dvěma či více členskými státy.</p> <p>Oznámení se předkládá v souladu se vzorem, který Komise stanoví prováděcím aktem a který se zpřístupní na internetu. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 38 odst. 2.</p> <p>2. Pokud byla ochrana hranic zavedena na dobu šesti měsíců v souladu s čl. 25a odst. 4, musí každé následné oznámení o prodloužení takové ochrany zahrnovat posouzení rizik. V posouzení rizik se uvede rozsah a očekávaný vývoj zjištěné závažné hrozby, zejména předpokládaná doba jejího trvání a informace o tom, které úseky vnitřních hranic mohou být zasaženy, jakož i informace o koordinovaných opatřeních s dalšími členskými státy, na které taková opatření mají nebo pravděpodobně budou mít dopad.</p> <p>3. Pokud se znovuzavedení ochrany hranic nebo její prodloužení týká rozsáhlých neoprávněných pohybů podle čl. 25 odst. 1 písm. b), musí posouzení rizik rovněž poskytovat informace o rozsahu a trendech těchto neoprávněných pohybů, včetně veškerých informací získaných od příslušných agentur EU v souladu s jejich příslušnými mandáty a analýz údajů získaných z příslušných informačních systémů.</p> <p>4. Dotčený členský stát poskytne na žádost Komise veškeré další informace, včetně informací o koordinačních opatřeních s členskými státy, kterých se plánované prodloužení ochrany vnitřních hranic týká, jakož i další informace potřebné k posouzení možného použití opatření uvedených v článcích 23 a 23a.</p> <p>5. Členské státy předkládající oznámení podle odstavců 1 a 2 mohou v případě nutnosti a v souladu s vnitrostátním právem rozhodnout o utajení některých nebo veškerých oznámených informací.</p>	<p>e) posouzení nezbytnosti a přiměřenosti uvedené v čl. 26 odst. 1 a v případě prodloužení v čl. 26 odst. 2;</p> <p>f) v příslušných případech opatření, která mají přijmout ostatní členské státy.</p> <p>Oznámení může být předloženo společně dvěma či více členskými státy.</p> <p>Oznámení se předkládá v souladu se vzorem, který Komise stanoví prováděcím aktem a který se zpřístupní na internetu. Vzor by měl obsahovat stanovisko orgánu nebo orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 38 odst. 2.</p> <p>2. Pokud byla ochrana hranic zavedena na dobu šesti měsíců v souladu s čl. 25a odst. 4, musí každé následné oznámení o prodloužení takové ochrany zahrnovat posouzení rizik. V posouzení rizik se uvede rozsah a očekávaný vývoj zjištěné závažné hrozby, zejména předpokládaná doba jejího trvání a informace o tom, které úseky vnitřních hranic mohou být zasaženy, jakož i informace o koordinovaných opatřeních s dalšími členskými státy a přeshraničními regiony, na které taková opatření mají nebo pravděpodobně budou mít dopad.</p> <p>3. Pokud se znovuzavedení ochrany hranic nebo její prodloužení týká rozsáhlých neoprávněných pohybů podle čl. 25 odst. 1 písm. b), musí posouzení rizik rovněž poskytovat informace o rozsahu a trendech těchto neoprávněných pohybů, včetně veškerých informací získaných od příslušných agentur EU v souladu s jejich příslušnými mandáty a analýz údajů získaných z příslušných informačních systémů.</p> <p>4. Dotčený členský stát poskytne na žádost Komise veškeré další informace, včetně informací o koordinačních opatřeních s členskými státy, kterých se plánované prodloužení ochrany vnitřních hranic týká, jakož i další informace potřebné k posouzení možného použití opatření uvedených v článcích 23 a 23a.</p> <p>5. Členské státy předkládající oznámení podle odstavců 1 a 2 mohou v případě nutnosti a v souladu s vnitrostátním právem rozhodnout o utajení některých nebo veškerých oznámených informací.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Toto utajení informací nevyklučuje přístup ostatních členských států, jichž se dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic týká, k informacím prostřednictvím vhodných a bezpečných kanálů policejní spolupráce.“	Toto utajení informací nevyklučuje přístup ostatních členských států, jichž se dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic týká, k informacím prostřednictvím vhodných a bezpečných kanálů policejní spolupráce.“

Odůvodnění

Uvedení do souladu s předchozím pozměňovacím návrhem.

Pozměňovací návrh 32

čl. 1 bod 12

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>12) Vkládá se nový článek 27a, který zní:</p> <p>„Článek 27a</p> <p><i>Konzultace s členskými státy a stanovisko Komise</i></p> <p>1. Po obdržení oznámení předložených podle čl. 27 odst. 1 může Komise v příslušných případech zahájit proces konzultace, včetně setkání mezi členským státem, jenž plánuje znovu zavést nebo prodloužit ochranu vnitřních hranic, a dalšími členskými státy, zejména těmi, kterých se tato opatření přímo týkají, a příslušnými agenturami Unie.</p> <p>Předmětem konzultace je zejména zjištěná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost, důležitost zamýšleného znovuzavedení ochrany hranic s přihlédnutím ke vhodnosti alternativních opatření, jakož i způsoby zajištění vzájemné spolupráce mezi členskými státy týkající se znovu zavedené ochrany hranic.</p> <p>Členský stát, který plánuje znovu zavést nebo prodloužit ochranu vnitřních hranic, výsledky této konzultace při provádění ochrany vnitřních hranic v co nejvyšší míře zohlední.</p> <p>2. Po obdržení oznámení předložených v souvislosti se znovuzavedením nebo prodloužením ochrany vnitřních hranic může Komise nebo kterýkoli jiný členský stát, aniž je dotčen článek 72 Smlouvy o fungování Evropské unie, vydat stanovisko, má-li na základě informací obsažených v oznámení a posouzení rizik, případně jakýchkoli dalších informací, obavy ohledně nezbytnosti nebo přiměřenosti plánovaného znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic.</p>	<p>12) Vkládá se nový článek 27a, který zní:</p> <p>„Článek 27a</p> <p><i>Konzultace s členskými státy a stanovisko Komise</i></p> <p>1. Po obdržení oznámení předložených podle čl. 27 odst. 1 Komise v příslušných případech zahájí proces konzultace, včetně setkání mezi členským státem, jenž plánuje znovu zavést nebo prodloužit ochranu vnitřních hranic, a dalšími členskými státy, zejména těmi, kterých se tato opatření přímo týkají, Evropským parlamentem, Evropským výborem regionů a příslušnými agenturami Unie.</p> <p>Předmětem konzultace je zejména zjištěná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost, důležitost zamýšleného znovuzavedení ochrany hranic s přihlédnutím ke vhodnosti alternativních opatření, jakož i způsoby zajištění vzájemné spolupráce mezi členskými státy týkající se znovu zavedené ochrany hranic.</p> <p>Členský stát, který plánuje znovu zavést nebo prodloužit ochranu vnitřních hranic, výsledky této konzultace při provádění ochrany vnitřních hranic v co nejvyšší míře zohlední.</p> <p>2. Po obdržení oznámení předložených v souvislosti se znovuzavedením nebo prodloužením ochrany vnitřních hranic může Komise nebo kterýkoli jiný členský stát, aniž je dotčen článek 72 Smlouvy o fungování Evropské unie, vydat stanovisko, má-li na základě informací obsažených v oznámení a posouzení rizik, případně jakýchkoli dalších informací, obavy ohledně nezbytnosti nebo přiměřenosti plánovaného znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Komise vydá po obdržení oznámení předložených v souvislosti s prodloužením ochrany vnitřních hranic podle čl. 25a odst. 4, jež vede k pokračování ochrany vnitřních hranic po celkovou dobu osmnácti měsíců, stanovisko k nezbytnosti a přiměřenosti takové ochrany vnitřních hranic.</p> <p>4. Je-li vydáno stanovisko uvedené v odstavcích 2 nebo 3, může Komise zahájit proces konzultace s cílem projednat toto stanovisko s členskými státy. Komise tento proces zahájí, pokud sama Komise nebo členský stát vydá stanovisko, v němž vyjádří své obavy ohledně nezbytnosti nebo přiměřenosti znovuzavedení ochrany vnitřních hranic.</p> <p>5. Domnívá-li se členský stát, že došlo k výjimečné situaci, jež odůvodňuje trvalou potřebu ochrany vnitřních hranic po dobu delší, než je maximální doba uvedená v čl. 25 odst. 5, oznámí to Komisi v souladu s čl. 27 odst. 2. V tomto novém oznámení členský stát odůvodní trvajících hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost s přihlédnutím ke stanovisku Komise poskytnutému podle odstavce 3. Komise vydá následné stanovisko.“</p>	<p>3. Komise vydá po obdržení oznámení předložených v souvislosti s prodloužením ochrany vnitřních hranic podle čl. 25a odst. 4, jež vede k pokračování ochrany vnitřních hranic po celkovou dobu dvanácti měsíců, stanovisko k nezbytnosti a přiměřenosti takové ochrany vnitřních hranic. V tomto stanovisku by mělo být zohledněno také oznámené stanovisko dotčeného orgánu nebo dotčených orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony.</p> <p>4. Je-li vydáno stanovisko uvedené v odstavcích 2 nebo 3, Komise zahájí proces konzultace s cílem projednat toto stanovisko s členskými státy. Komise tento proces zahájí, pokud sama Komise nebo členský stát vydá stanovisko, v němž vyjádří své obavy ohledně nezbytnosti nebo přiměřenosti znovuzavedení ochrany vnitřních hranic.</p> <p>5. Domnívá-li se členský stát, že došlo k výjimečné situaci, jež odůvodňuje trvalou potřebu ochrany vnitřních hranic po dobu delší, než je maximální doba uvedená v čl. 25a odst. 5, oznámí to Komisi v souladu s čl. 27 odst. 2. V tomto novém oznámení členský stát odůvodní trvajících hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost s přihlédnutím ke stanovisku Komise poskytnutému podle odstavce 3. Komise vydá následné stanovisko.“</p>

Odůvodnění

Je nezbytné, aby Evropská komise urychleně vyhodnotila nezbytnost a přiměřenost prodloužené ochrany vnitřních hranic a aby ve svých doporučeních zohlednila stanovisko dotčeného orgánu nebo dotčených orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony. Součástí celého procesu by měly být i konzultace s Evropským parlamentem a Evropským výborem regionů. Kromě toho o prodloužení hraničních kontrol na vnitřních hranicích pojednává čl. 25a odst. 5, což je třeba opravit.

Pozměňovací návrh 33

čl. 1 bod 13

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>13) Článek 28 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 28</p> <p><i>Zvláštní mechanismus v případech, kdy závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost ohrožuje celkové fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích</i></p>	<p>13) Článek 28 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 28</p> <p><i>Zvláštní mechanismus v případech, kdy závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost ohrožuje celkové fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích</i></p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. Pokud Komise zjistí, že stejná závažná hrozba pro vnitřní bezpečnost nebo veřejný pořádek postihuje většinu členských států, a ohrožuje tak celkové fungování prostoru bez vnitřních hranic, může Radě navrhnout, aby přijala prováděcí rozhodnutí, jež umožní znovuzavedení ochrany hranic členskými státy, pokud dostupná opatření uvedená v článcích 23 a 23a nepostačují k řešení této hrozby.</p> <p>2. Toto rozhodnutí se vztahuje na dobu nepřesahující šest měsíců a může být na návrh Komise prodlouženo na další období, která nepřesahují šest měsíců, dokud hrozba nadále trvá, s přihlédnutím k přezkumu uvedenému v odstavci 5.</p> <p>3. Pokud členské státy znovu zavedou nebo prodlouží ochranu hranic z důvodu hrozby uvedené v odstavci 1, bude se tato ochrana ode dne vstupu rozhodnutí Rady v platnost řídit uvedeným rozhodnutím.</p> <p>4. Rozhodnutí Rady uvedené v odstavci 1 musí obsahovat i jakákoli vhodná zmírňující opatření, jež budou přijata na vnitrostátní úrovni a úrovni Unie s cílem minimalizovat dopady znovuzavedení ochrany hranic.</p> <p>5. Komise přezkoumá vývoj zjištěné hrozby, jakož i dopad opatření přijatých v souladu s rozhodnutím Rady uvedeným v odstavci 1, aby posoudila, zda jsou opatření nadále odůvodněná.</p> <p>6. Členské státy neprodleně uvědomí Komisi a ostatní členské státy v Radě o znovuzavedení ochrany hranic v souladu s rozhodnutím uvedeným v odstavci 1.</p> <p>7. Komise může vydat doporučení, v němž stanoví další opatření uvedená v článcích 23 a 23a, jež by mohla doplnit ochranu vnitřních hranic nebo být vhodnější pro řešení zjištěné hrozby pro vnitřní bezpečnost nebo veřejný pořádek uvedené v odstavci 1.“</p>	<p>1. Pokud Komise zjistí, že stejná závažná hrozba pro vnitřní bezpečnost nebo veřejný pořádek postihuje většinu členských států, a ohrožuje tak celkové fungování prostoru bez vnitřních hranic, může Radě navrhnout, aby přijala prováděcí rozhodnutí, jež umožní znovuzavedení ochrany hranic členskými státy, pokud dostupná opatření uvedená v článku 23 nepostačují k řešení této hrozby.</p> <p>2. Toto rozhodnutí se vztahuje na dobu nepřesahující šest měsíců, a pokud hrozba nadále trvá, může být na návrh Komise prodlouženo na další období, která nepřesahují šest měsíců, celkem až na 24 měsíců, s přihlédnutím k přezkumu uvedenému v odstavci 5.</p> <p>3. Pokud členské státy znovu zavedou nebo prodlouží ochranu hranic z důvodu hrozby uvedené v odstavci 1, bude se tato ochrana ode dne vstupu rozhodnutí Rady v platnost řídit uvedeným rozhodnutím.</p> <p>4. Rozhodnutí Rady uvedené v odstavci 1 musí obsahovat i jakákoli vhodná zmírňující opatření, jež budou přijata na vnitrostátní úrovni a úrovni Unie s cílem minimalizovat dopady znovuzavedení ochrany hranic.</p> <p>5. Komise přezkoumá vývoj zjištěné hrozby, jakož i dopad opatření přijatých v souladu s rozhodnutím Rady uvedeným v odstavci 1, aby posoudila, zda jsou opatření nadále odůvodněná.</p> <p>6. Členské státy neprodleně uvědomí Komisi a ostatní členské státy v Radě o znovuzavedení ochrany hranic v souladu s rozhodnutím uvedeným v odstavci 1.</p> <p>7. Komise může vydat doporučení, v němž stanoví další opatření uvedená v článku 23, jež by mohla doplnit ochranu vnitřních hranic nebo být vhodnější pro řešení zjištěné hrozby pro vnitřní bezpečnost nebo veřejný pořádek uvedené v odstavci 1. V tomto doporučení by mělo být zohledněno také stanovisko dotčeného orgánu nebo dotčených orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony.“</p>

Odůvodnění

Má-li být zaručeno zohlednění postoje místních a regionálních orgánů přeshraničních regionů a dodržování ustanovení návrhu, měl by jednotný formát zprávy obsahovat část věnovanou stanovisku dotčeného orgánu nebo dotčených orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony. Kromě toho je nutné stanovit pevnou horní hranici, aby se zabránilo výkonu téměř neustálé ochrany vnitřních hranic.

Pozměňovací návrh 34

čl. 1 bod 14

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>14) Článek 31 se mění takto:</p> <p>a) článek 31 se stává odstavcem 1;</p> <p>b) doplňuje se nový odstavec 2, který zní:</p> <p>„2. Pokud členský stát oznámí Komisi a ostatním členským státům znovuzavedení ochrany hranic v souladu s čl. 27 odst. 1, sdělí zároveň Evropskému parlamentu a Radě:</p> <p>a) podrobné informace o vnitřních hranicích, na nichž má být ochrana hranic znovu zavedena;</p> <p>b) důvody navrhovaného znovuzavedení;</p> <p>c) názvy určených přechodů;</p> <p>d) datum a dobu trvání plánovaného znovuzavedení;</p> <p>e) v příslušných případech opatření, která mají přijmout ostatní členské státy.</p> <p>3. Poskytované informace mohou členské státy utajit v souladu s čl. 27 odst. 4.</p> <p>Členské státy nejsou z důvodů veřejné bezpečnosti povinny poskytovat všechny informace uvedené v odstavci 2.</p> <p>Utajení informací nebrání tomu, aby Komise tyto informace zpřístupnila Evropskému parlamentu. Předání informací a dokladů Evropskému parlamentu podle tohoto článku a nakládání s nimi musí být v souladu s pravidly pro předávání utajovaných informací a nakládání s nimi platnými mezi Evropským parlamentem a Komisí.“</p>	<p>14) Článek 31 se mění takto:</p> <p>a) článek 31 se stává odstavcem 1;</p> <p>b) doplňuje se nový odstavec 2, který zní:</p> <p>„2. Pokud členský stát oznámí Komisi a ostatním členským státům znovuzavedení ochrany hranic v souladu s čl. 27 odst. 1, sdělí zároveň Evropskému parlamentu a Radě:</p> <p>a) podrobné informace o vnitřních hranicích, na nichž má být ochrana hranic znovu zavedena;</p> <p>b) důvody navrhovaného znovuzavedení;</p> <p>c) názvy určených přechodů;</p> <p>d) datum a dobu trvání plánovaného znovuzavedení;</p> <p>e) v příslušných případech opatření, která mají přijmout ostatní členské státy.</p> <p>3. Poskytované informace mohou členské státy utajit v souladu s čl. 27 odst. 4.</p> <p>Členské státy nejsou ve výjimečných případech ze závažných důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti povinny poskytovat všechny informace uvedené v odstavci 2.</p> <p>Utajení informací nebrání tomu, aby Komise tyto informace zpřístupnila Evropskému parlamentu. Předání informací a dokladů Evropskému parlamentu podle tohoto článku a nakládání s nimi musí být v souladu s pravidly pro předávání utajovaných informací a nakládání s nimi platnými mezi Evropským parlamentem a Komisí.“</p>

Odůvodnění

Rozsah výjimek z pravidla transparentnosti by měl být velmi omezen.

Pozměňovací návrh 35

čl. 1 bod 15

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>15) Článek 33 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 33</p> <p><i>Zpráva o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic</i></p> <p>1. Do čtyř týdnů po zrušení ochrany vnitřních hranic předloží členské státy, které tuto ochranu vnitřních hranic prováděly, Evropskému parlamentu, Radě a Komisi zprávu o znovuzavedení a v příslušných případech prodloužení ochrany vnitřních hranic.</p> <p>2. Aniž je dotčen odstavec 1, je-li ochrana hranic prodloužena podle čl. 25a odst. 5, předloží dotčený členský stát zprávu po uplynutí dvanácti měsíců a poté každých dvanáct měsíců, pokud ve výjimečných případech ochrana hranic nadále trvá.</p> <p>3. V této zprávě zejména popíše úvodní a následně posouzení potřeby ochrany hranic a dodržování kritérií uvedených v článku 26, provádění kontrol, praktickou spolupráci se sousedními členskými státy, výsledný dopad na pohyb osob, zejména v přeshraničních regionech, účinnost znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, včetně ex post hodnocení přiměřenosti znovuzavedení ochrany hranic.</p> <p>4. Komise přijme jednotný formát této zprávy a zpřístupní jej na internetu.</p> <p>5. Komise může vydat stanovisko k uvedenému ex post hodnocení dočasného znovuzavedení ochrany hranic na jedné nebo více vnitřních hranicích nebo jejich částech.</p>	<p>15) Článek 33 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 33</p> <p><i>Zprávy o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic</i></p> <p>1. Každé čtyři týdny v průběhu výkonu ochrany vnitřních hranic a do čtyř týdnů po zrušení ochrany vnitřních hranic předloží členské státy, které tuto ochranu vnitřních hranic provádějí, Evropskému parlamentu, Radě a Komisi zprávu o znovuzavedení a v příslušných případech prodloužení ochrany vnitřních hranic.</p> <p>2. Aniž je dotčen odstavec 1, je-li ochrana hranic prodloužena podle čl. 25a odst. 5, předloží dotčený členský stát zprávu po uplynutí dvanácti měsíců, pokud ve výjimečných případech ochrana hranic nadále trvá.</p> <p>3. V této zprávě zejména popíše úvodní a následně posouzení potřeby ochrany hranic a dodržování kritérií uvedených v článku 26, provádění kontrol, praktickou spolupráci se sousedními členskými státy, výsledný dopad na pohyb osob, zejména v přeshraničních regionech, účinnost znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, včetně probíhajícího hodnocení přiměřenosti znovuzavedení ochrany hranic.</p> <p>4. Komise přijme jednotný formát této zprávy a zpřístupní jej na internetu. Zpráva bude obsahovat část věnovanou stanovisku dotčeného orgánu nebo dotčených orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony.</p> <p>5. Komise vydá stanovisko k uvedenému probíhajícímu hodnocení dočasného znovuzavedení ochrany hranic na jedné nebo více vnitřních hranicích nebo jejich částech.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>6. Komise předkládá Evropskému parlamentu a Radě alespoň jednou za rok zprávu o fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nazvanou ‚zpráva o stavu Schengenu‘. Zpráva obsahuje seznam všech rozhodnutí o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic přijatých během příslušného roku. Zahrnuje rovněž informace o trendech v schengenském prostoru, pokud jde o neoprávněné pohyby státních příslušníků třetích zemí, a to s přihlédnutím k dostupným informacím získaným od příslušných agentur Unie, analýze údajů získané z příslušných informačních systémů a posouzení nezbytnosti a přiměřenosti znovuzavedení ochrany hranic v období, za něž je tato zpráva vypracována.“</p>	<p>6. Komise předkládá Evropskému parlamentu a Radě alespoň jednou za rok zprávu o fungování prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nazvanou ‚zpráva o stavu Schengenu‘. Zpráva obsahuje seznam všech rozhodnutí o znovuzavedení ochrany vnitřních hranic přijatých během příslušného roku. Zahrnuje rovněž informace o trendech v schengenském prostoru, pokud jde o neoprávněné pohyby státních příslušníků třetích zemí, a to s přihlédnutím k dostupným informacím získaným od příslušných agentur Unie, analýze údajů získané z příslušných informačních systémů a posouzení nezbytnosti a přiměřenosti znovuzavedení ochrany hranic v období, za něž je tato zpráva vypracována.“</p>

Odůvodnění

Má-li být zaručeno zohlednění postoje místních a regionálních orgánů přeshraničních regionů a dodržování ustanovení návrhu, měl by jednotný formát zprávy obsahovat část věnovanou stanovisku dotčeného orgánu nebo dotčených orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony.

Nezbytnost a přiměřenost znovuzavedení ochrany vnitřních hranic se pravidelně kontroluje a je předmětem povinného hodnocení ze strany Komise v průběhu hraničních kontrol i po jejich skončení.

Vzhledem ke skutečnosti, že by ochrana vnitřních hranic měla být prováděna jen za výjimečných okolností a měla by být krajním opatřením, je třeba tato opatření od jejich zahájení pečlivě sledovat a hodnotit. Období čtyř týdnů, které se v této souvislosti navrhuje, je v souladu s obdobím stanoveným pro podávání zpráv *ex post*.

Pozměňovací návrh 36

čl. 1 bod 19

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>19) Dopluje se nová příloha XII, která zní: „PŘÍLOHA XII ČÁST A Postup pro přemísťování osob zadržovaných na vnitřních hranicích [1. – 7.] ČÁST B Jednotný formulář pro přemísťování osob zadržovaných na vnitřních hranicích (...)“</p>	

Odůvodnění

V důsledku navrhovaného vyškrtnutí článku 23a je třeba rovněž vyškrtnout i přílohu XII.

Pozměňovací návrh 37

čl. 2 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>1. V článku 6 směrnice 2008/115/ES se odstavec 3 nahrazuje tímto:</p> <p>„3. Členské státy mohou upustit od vydání rozhodnutí o navrácení státního příslušníka třetí země neoprávněně pobývajících na jejich území, pokud je dotčený státní příslušník třetí země převzat jiným členským státem v souladu s postupem stanoveným v čl. 23a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 (*) nebo podle dvoustranných dohod či ujednání.</p> <p>Členský stát, který přezval dotčeného státního příslušníka třetí země v souladu s prvním pododstavcem, vydá rozhodnutí o navrácení v souladu s odstavcem 1. V takových případech se nepoužije výjimka stanovená v prvním pododstavci.</p> <p>Členské státy neprodleně oznámí Komisi veškeré stávající, pozměněné nebo nové dvoustranné dohody či ujednání.“</p> <p>(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 077, 23.3.2016, s. 1).</p>	

Odůvodnění

V důsledku navrhovaného vyškrtnutí článku 23a je třeba rovněž vyškrtnout i navrhované změny čl. 6 odst. 3 směrnice 2008/115/ES. Odůvodnění navrhovaného vyškrtnutí je stejné jako u 25. a 26. bodu odůvodnění. Obecné spoléhání na dvoustranné dohody mezi členskými státy, jejichž uzavření by k provádění těchto transferů bylo nezbytné, navíc může ohrozit solidaritu v Evropě. V souladu se stanoviskem právní služby Rady Evropské unie (6357/21 ze dne 19. února 2021), v němž se podrobně vysvětluje „proměnná geometrie“ mezi schengenským a dublinským *acquis* ve vztahu k návrhům předloženým v rámci nového paktu o migraci a azylu, by dále ustanovení týkající se navrácení mohla být znovu zapracována do návrhu přepracovaného znění směrnice o navrácení (předloženého Komisí v roce 2018 a nacházejícího se momentálně stále ještě ve fázi projednávání v Radě). Tato ustanovení by případně mohla být součástí návrhu na změnu směrnice o navrácení. Provedení změn ve směrnici o navrácení prostřednictvím revidovaného znění Schengenského hraničního kodexu není v souladu se závazkem Evropské komise ke zlepšování právní úpravy.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

1. vítá návrh Komise na změnu Schengenského hraničního kodexu, a to nejen pokud jde o navrhované jednotné uplatňování opatření zaměřených na ochranu vnějších hranic, ale i o nově definovaná kritéria a procesní záruky spojené se znovuzavedením nebo prodloužením ochrany vnitřních hranic, zejména proto, že uznávají důležitost přeshraniční spolupráce;

2. vítá společné sdělení Evropské komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku o reakci na státem podporované zneužívání migrantů na vnějších hranicích EU jako politického nástroje, které bylo přijato dne 23. listopadu 2021 a které se spolu s Obnověným Akčním plánem EU proti převaděčství migrantů na období 2021–2025) ⁽⁶⁾ poprvé zabývá jevem účelového využívání;

⁽⁶⁾ COM(2021) 591 final.

3. souhlasí s tím, že schengenský prostor potřebuje lépe fungující rámec a že je ochrana vnějších hranic v zájmu všech členských států. Je si vědom toho, že účinná kontrola vnějších hranic EU je významnou nedílnou součástí komplexní migrační politiky EU;

4. zdůrazňuje, že navržená definice koncepce účelového využívání v Schengenském hraničním kodexu je v současné podobě příliš obecná a nejasná, což ponechává prostor pro mylný výklad, a tak může vést k nedostatečně odůvodněným odchylkám od minimálních norem zaručených společnými pravidly pro mezinárodní ochranu. Poukazuje také na to, že posouzení dopadů připojené k návrhu „se nezabývá účelovým využíváním nelegální migrace, k němuž došlo v létě na pozemních hranicích s Běloruskem, tj. po dokončení práce na tomto dokumentu“⁽⁷⁾. Doprovodné posouzení dopadů je tedy neúplné a nepředstavuje dostatečný příspěvek, jenž by zajistil, že výsledný návrh splní zamýšlený cíl pokynů pro zlepšování právní úpravy, jímž je dosažení plných přínosů politik s minimálními náklady při současném dodržování zásad subsidiarity a proporcionality⁽⁸⁾;

5. zdůrazňuje, že doplňková a preventivní politická opatření by měla být zaměřena také na země původu účelově využívaných migrantů i na vlády třetích zemí odpovědné za toto účelové využívání, aby se zabránilo penalizaci pouze těch osob, které jsou oběťmi tohoto jednání. Prioritou by měly zůstat humanitární potřeby účelově využívaných migrantů. Sankce a další omezující opatření by se měly zaměřovat na osoby zapojené do činností režimu účelově využívajícího migranty, který usnadňuje nelegální překračování vnějších hranic Unie, nebo na osoby, které k těmto činnostem přispívají, i na převaděče migrantů, kteří tak porušují lidská práva, nebo na osoby jinak zapojené do obchodování s lidmi;

6. zdůrazňuje, že nařízení o účelovém využívání vzbuzuje obavy ohledně svého souladu se zásadou subsidiarity podle čl. 5 odst. 4 SEU, podle níž nepřekročí obsah ani forma činnosti Unie rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smluv. Hrozí, že by návrh mohl umožňovat odchylky od jednotného uplatňování azylového práva EU a překračovat rámec toho, co je nezbytné k dosažení cíle zahraniční a bezpečnostní politiky EU, tj. k zabránění třetím zemím v tom, aby účelově využívaly migranty;

7. vyzývá Evropskou komisi, aby důkladně přepracovala návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o řešení situací účelového využívání migrantů v oblasti migrace a azylu (nařízení o účelovém využívání)⁽⁹⁾ v souladu se svými pokyny pro zlepšování právní úpravy a zásadami řádné tvorby právních předpisů a aby odpovídajícím způsobem přepracovala svůj návrh revidovaného znění Schengenského hraničního kodexu v souladu se zásadami subsidiarity a proporcionality podle článku 5 SEU. Vzhledem k tomu, že navrhované nařízení o účelovém využívání je podmíněno přijetím dalších návrhů v rámci nového paktu o migraci a azylu a že k němu navíc nebylo připojeno posouzení dopadů, nenavrhuje Výbor žádné legislativní změny výše uvedeného návrhu nařízení;

8. upozorňuje, že nařízení o účelovém využívání tím, že jednotlivým členským státům umožňuje odchýlit se od jednotného uplatňování azylového práva EU, může oslabit samotný cíl navrhovaného nového paktu o migraci a azylu, jímž je vytvoření soudržného, jednotného a integrovaného společného evropského azylového systému a jehož lze uspokojivě dosáhnout pouze na úrovni Unie. Výbor se zejména staví velice skepticky k navrhovaným dočasným opatřením, neboť nezajišťují ochranu zakotvenou v Listině základních práv EU, která zaručuje ochranu před navracením, účinný přístup k řízení o určení statusu, právo na azyl, právo na svobodu, právo na účinnou soudní ochranu a právo na důstojnost;

9. poukazuje na své stanovisko Nový pakt o migraci a azylu⁽¹⁰⁾ a na svůj nesouhlas se zbytečným protahováním azylových řízení na hranicích, jež by byla kvůli navrhovanému nařízení o účelovém využívání a kvůli dalším omezením, která ještě více ztěžují uplatňování práva na podání žádosti o azyl, dále protahována;

10. varuje tedy před širokou paletou možností uplatnit zrychlené řízení na hranicích bez zohlednění jiných osobních okolností, než jsou zvláštní zdravotní problémy. V této souvislosti upozorňuje na to, že je členským státům poskytována příliš dlouhá doba na registraci žádosti o azyl a umožnění přístupu na jejich území, což může vést k četným případům zbavení svobody, které se de facto rovná protiprávnímu zadržování na vnějších hranicích;

⁽⁷⁾ SWD(2021) 463 final.

⁽⁸⁾ SWD(2021) 305 final.

⁽⁹⁾ COM(2021) 890 final.

⁽¹⁰⁾ COR-2020-04843.

11. stejně tak vyjadřuje politování nad tím, že zamítnutí automatického odkladného účinku odvolání v rámci „nouzového postupu pro řízení migrace a azylu“ a rozvolnění norem pro přijímání na naprosté minimum, které samo o sobě není v návrhu dále definováno, může vést k tomu, že nebudou řešeny specifické potřeby žadatelů o azyl;
12. vyzdvihuje skutečnost, že se Rada při svých jednáních dále nezabývala ani návrhem rozhodnutí Rady o dočasných mimořádných opatřeních ve prospěch Lotyšska, Litvy a Polska, který navrhované nařízení o účelovém využívání odráží. Podotýká, že členskými státy již poskytuje určitou flexibilitu při řešení měnící se situace na jejich hranicích stávající právní rámec;
13. poukazuje na skutečnost, že invaze Ruské federace na Ukrajinu v únoru 2022 a následný hromadný odchod Ukrajinců a osob, které na Ukrajině žijí, ukázaly, jak důležitá je účinná a humánní správa vnějších hranic EU. Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovensko čelily velké výzvě, kdy musely jednak zachovat bezpečnost na hranicích a jednak se vypořádat s přílivem stovek tisíc lidí odcházejících z Ukrajiny a hledajících útočiště v členských státech EU. Ozbrojený konflikt na Ukrajině rovněž ukázal, jak velký význam má přeshraniční spolupráce v rámci EU i mimo ni, zejména v souvislosti s poskytováním humanitární pomoci;
14. oceňuje, že členské státy zaujaly jednotný postoj a aktivovaly v zájmu všech ukrajinských uprchlíků směrnici o dočasné ochraně, přičemž nedošlo k odchýlení se od ustanovení azylového práva, což by v případě použití nařízení o účelovém využívání nastalo. Klade důraz na to, že složitost situace vyžaduje koordinovaný přístup, při němž budou respektována lidská práva a právo na azyl a který je založen na solidaritě a spravedlivém sdílení odpovědnosti s členskými státy a regiony, jichž se tato situace týká nejvíce. Je hrdý na to, že nynější reakce je projevem solidarity vlád i občanů;
15. souhlasí s tím, že ochrana vnitřních hranic by měla být vždy krajním opatřením, a zdůrazňuje, že dočasné znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích vážně narušuje schopnost sousedících regionů vzájemně spolupracovat a má závažné dopady na regionální hospodářství;
16. zdůrazňuje, že přeshraniční spolupráce je jádrem projektu evropské integrace a jedním z největších úspěchů Evropské unie. Právě na hranicích totiž občané pociťují, jaké výhody evropská integrace v realu přináší; Přeshraniční spolupráce napomáhá vytváření kontaktů mezi obyvateli regionů, podněcuje rozvoj a jejím přímým důsledkem je zlepšení kvality života místních komunit;
17. podotýká, že pandemie COVID-19 způsobila v oblasti přeshraniční spolupráce jeden z největších útlumů za celá desetiletí, nicméně již v době před jejím vypuknutím se mnohé příhraniční regiony potýkaly s obrovským množstvím specifických regionálních překážek, přičemž za nejproblematictější aspekty, které na svém území musí řešit, označily např. přeshraniční dopravu a propojení a byrokratické překážky komplikující život občanům a podnikům;
18. vítá potvrzení, že se zrušení ochrany vnitřních hranic nedotýká výkonu policejních pravomocí nebo jiných veřejných pravomocí příslušnými orgány, pokud tyto pravomoci nemají účinek rovnocenný hraničním kontrolám;
19. vítá přísnější kritéria pro dočasné znovuzavedení a prodloužení ochrany vnitřních hranic, a zejména požadavek zohlednit jejich pravděpodobný dopad na fungování přeshraničních regionů s ohledem na silné sociální a hospodářské vazby mezi nimi;
20. domnívá se však, že by použití alternativních opatření mělo být zahrnuto mezi kritéria pro znovuzavedení hraničních kontrol, nikoli pouze pro jejich prodloužení;
21. doporučuje, aby kontroly na vnitřních hranicích byly důsledně omezeny na maximální celkovou dobu 24 měsíců;
22. doporučuje, aby členské státy ve svém oznámení o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic uváděly důvody, pro které nebylo vhodné přijmout alternativní opatření, a stanovisko orgánu nebo orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony;

23. vítá požadavek na přijetí zmírňujících opatření, jež mají provázet znovuzavedení nebo prodloužení kontrol na hranicích, přičemž je třeba mít na zřeteli zejména přeshraniční regiony. Tomu musí předcházet konzultace s orgánem nebo orgány příslušnými pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony;
24. vítá zmínky o „příslušných orgánech“, které jsou dokladem uznání veřejných pravomocí správních jednotek na regionální a místní úrovni;
25. žádá Evropskou komisi, aby před navržením aktů v přenesené pravomoci v rámci nového schengenského rámce vedla rozsáhlé konzultace s příslušnými subjekty, mj. i na místní a regionální úrovni;
26. varuje před využíváním hraničních kontrol jako preventivního opatření, neboť takové kontroly by se v podstatě rovnaly ochraně vnitřních hranic;
27. souhlasí s tím, že se v souladu s čl. 5 odst. 3 SEU uplatňuje zásada subsidiarity a že se Unie chopila iniciativy, neboť cílů zamýšlené činnosti – integrity schengenského prostoru a potřeby zajistit jednotné podmínky pro výkon práva na volný pohyb – nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy na úrovni ústřední, regionální či místní, ale spíše jich, z důvodu jejího rozsahu či účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie;
28. souhlasí s tím, že ačkoli by nelegální migrační toky neměly být samy o sobě považovány za hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost, mohou za účelem zajištění fungování schengenského prostoru vyžadovat přijetí dodatečných opatření;
29. nesouhlasí však s názorem, že by situace, pro něž jsou typické rozsáhlé neoprávněné pohyby státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy, měly být chápány jako možné ospravedlnění znovuzavedení nebo prodloužení ochrany vnitřních hranic jednotlivými členskými státy, neboť by to bylo v rozporu s cílem návrhu a s řádným uplatňováním zásady subsidiarity. Vzhledem k tomu, že se takové situace týkají pohybů mezi členskými státy, musí být v zájmu dodržování zásady subsidiarity řešeny na úrovni Unie, jak se navrhuje v článku 28;
30. doporučuje, aby znovuzavedení kontrol na hranicích v situacích, pro něž jsou typické rozsáhlé neoprávněné pohyby státních příslušníků třetích zemí mezi členskými státy, spadalo výlučně pod zvláštní mechanismus navržený v článku 28 a podléhalo prováděcímu rozhodnutí Rady;
31. doporučuje, aby bylo v případě zavedení ochrany vnitřních hranic v patřičnou dobu zahájeno monitorování a podávání zpráv a aby nebylo omezeno na pouhou následnou analýzu faktů a následné informování;
32. vítá spuštění procesu konzultací podle článku 27a a požaduje, aby orgány příslušné pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony, měly možnost předkládat připomínky k oznámením členských států, která se přímo týkají jejich správní jednotky;
33. poukazuje na skutečnost, že by posouzení rizik, které musí členské státy předložit v případě prodloužení kontrol na hranicích, mělo obsahovat výsledky konzultací s orgány příslušnými pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony;
34. vyzývá Komisi, aby při vypracování svého stanoviska k nezbytnosti a přiměřenosti ochrany hranic vycházela také z konzultací s orgány příslušnými pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony;
35. v tomto smyslu Komisi také žádá, aby i při formulování svého doporučení, v němž stanoví další opatření uvedená v článku 23, jež by mohla doplnit ochranu vnitřních hranic nebo být vhodnější pro řešení zjištěné hrozby pro vnitřní bezpečnost nebo veřejný pořádek, vycházela z konzultací s orgány příslušnými pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony;

36. požaduje, aby bylo v zájmu zohlednění postoje přeshraničních regionů ve všech fázích procesu zajištěno, že členské státy zahrnou do své následné analýzy faktů, kterou předloží formou zprávy Evropskému parlamentu, Radě a Komisi, stanovisko orgánů příslušných pro místní správní oblasti, které se podle čl. 39 odst. 1 písm. h) považují za přeshraniční regiony;

37. v neposlední řadě podporuje plánované rozšíření schengenského prostoru o Chorvatsko počínaje 1. lednem 2023. VR dále vyzývá k rozšíření schengenského prostoru o Bulharsko a Rumunsko za předpokladu, že budou účinně provádět schengenské *acquis*. V této souvislosti sdílí názor, který Evropská komise vyjádřila ve sdělení Strategie pro zajištění plně funkčního a odolného schengenského prostoru: „[...] po připojení těchto tří zemí k Schengenu bude zvýšena bezpečnost v EU jako celku, protože tyto země budou moci plně využívat dostupné nástroje [...]. Jejich připojení k Schengenu je v neposlední řadě zásadní pro posílení vzájemné důvěry v schengenský prostor.“⁽¹⁾

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

⁽¹⁾ COM(2021) 277 final.

Stanovisko Evropského výboru regionů Směrnice o průmyslových emisích

(2022/C 498/16)

Zpravodaj:	Jean-Noël VERFAILLIE (FR/RE), starosta obce Marly
Odkaz:	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů COM(2022) 156 Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o ohlašování environmentálních údajů průmyslovými zařízeními a o zřízení portálu průmyslových emisí COM(2022) 157

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů

COM(2022) 156

Pozměňovací návrh 1

16. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(16) Měla by být zvýšena účinnost přínosu směrnice 2010/75/EU k účinnému využívání zdrojů a energetické účinnosti a oběhovému hospodářství v Unii, přičemž by měla být zohledněna zásada „energetická účinnost v první řadě“ jako hlavní zásada energetické politiky Unie. Povolení by proto měla pokud možno stanovit povinné mezní hodnoty environmentální výkonnosti týkající se úrovně spotřeby a účinného využívání zdrojů, včetně využívání vody, energie a recyklovaných materiálů, a to na základě úrovně environmentální výkonnosti spojených s nejlepšími dostupnými technikami (BAT AEPL) stanovených v rozhodnutích o závěrech o BAT.	(16) Měla by být zvýšena účinnost přínosu směrnice 2010/75/EU k účinnému využívání zdrojů a energetické účinnosti a oběhovému hospodářství v Unii, přičemž by měla být zohledněna zásada „energetická účinnost v první řadě“ jako hlavní zásada energetické politiky Unie. Příslušné orgány by proto měly pokud možno stanovit povinné mezní hodnoty environmentální výkonnosti týkající se úrovně spotřeby a účinného využívání zdrojů, včetně využívání vody, energie a recyklovaných materiálů, a to na základě úrovně environmentální výkonnosti spojených s nejlepšími dostupnými technikami (BAT AEPL) stanovených v rozhodnutích o závěrech o BAT.

Odůvodnění

Technický pozměňovací návrh s cílem sladit znění tohoto bodu odůvodnění s navrhovanými změnami příslušného článku.

Pozměňovací návrh 2

25. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(25) Dosažení cílů Unie týkajících se čistého, oběhového a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050 vyžaduje hlubokou transformaci hospodářství Unie. V souladu s osmým akčním programem pro životní prostředí by proto provozovatelé zařízení, na něž se vztahuje směrnice 2010/75/EU, měli mít povinnost zahrnout plány transformace do svých systémů environmentálního řízení. Tyto plány transformace rovněž doplní požadavky na podávání zpráv podniků o udržitelnosti podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ⁽¹⁾ tím, že poskytnou prostředky pro konkrétní provádění těchto požadavků na úrovni zařízení. První prioritou je transformace energeticky náročných činností uvedených v příloze I. Provozovatelé energeticky náročných zařízení by proto měli vypracovat plány transformace do 30. června 2030. Provozovatelé zařízení provádějících jiné činnosti uvedené v příloze I by měli mít povinnost vypracovat plány transformace v rámci přehodnocení a aktualizace povolení po zveřejnění rozhodnutí o závěrech o BAT zveřejněných po 1. lednu 2030. Přestože by plány transformace měly i nadále zůstat orientačními dokumenty vypracovanými na odpovědnost provozovatelů, měla by organizace provádějící audit, kterou si provozovatelé v rámci svých systémů environmentálního řízení najmou, zkontrolovat, zda obsahují minimální informace, které stanoví Evropská komise v prováděcím aktu, a provozovatelé by měli tyto plány transformace zveřejnit.</p> <p>⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19).</p>	<p>(25) Dosažení cílů Unie týkajících se čistého, oběhového a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050 vyžaduje hlubokou transformaci hospodářství Unie. V souladu s osmým akčním programem pro životní prostředí by proto provozovatelé zařízení, na něž se vztahuje směrnice 2010/75/EU, měli mít povinnost zahrnout plány transformace do svých systémů environmentálního řízení. Tyto plány transformace rovněž doplní požadavky na podávání zpráv podniků o udržitelnosti podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ⁽¹⁾ tím, že poskytnou prostředky pro konkrétní provádění těchto požadavků na úrovni zařízení. První prioritou je transformace energeticky náročných činností uvedených v příloze I. Provozovatelé energeticky náročných zařízení by proto měli vypracovat předběžné plány transformace do 30. června 2030. Provozovatelé zařízení provádějících jiné činnosti uvedené v příloze I by měli mít povinnost vypracovat předběžné plány transformace v rámci přehodnocení a aktualizace povolení po zveřejnění rozhodnutí o závěrech o BAT zveřejněných po 1. lednu 2030.</p> <p>⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Úř. věst. L 182, 29.6.2013, s. 19).</p>

Odůvodnění

Technický pozměňovací návrh s cílem sladit znění tohoto bodu odůvodnění se změnami navrženými v příslušném pozměňovacím návrhu.

Pozměňovací návrh 3

Čl. 1 bod 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>5) V článku 5 se doplňuje nový odstavec 4, který zní:</p> <p>„4. Členské státy zajistí, aby povolení udělená podle tohoto článku byla bezplatně a bez omezení přístupu na registrované uživatele zpřístupněna na internetu. Kromě toho budou za stejných podmínek zpřístupněny veřejnosti souhrnné informace o každém povolení. Tyto souhrnné informace musí obsahovat alespoň následující položky:</p> <p>a) přehled hlavních podmínek povolení;</p> <p>b) mezní hodnoty emisí a mezní hodnoty environmentální výkonnosti;</p> <p>c) veškeré výjimky udělené v souladu s čl. 15 odst. 4;</p> <p>d) použitelné závěry o BAT;</p> <p>e) ustanovení o opětovném posouzení a aktualizaci povolení.</p> <p>Komise přijme prováděcí akt, jímž se stanoví formát, který se použije pro souhrnné informace uvedené ve druhém pododstavci. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 75 odst. 2.“</p>	<p>5) V článku 5 se doplňuje nový odstavec 4, který zní:</p> <p>„4. Členské státy zajistí, aby povolení udělená podle tohoto článku byla bezplatně a bez omezení přístupu na registrované uživatele zpřístupněna na internetu. Kromě toho budou za stejných podmínek zpřístupněny veřejnosti souhrnné informace o každém povolení. Tyto souhrnné informace musí obsahovat alespoň následující položky:</p> <p>a) přehled hlavních podmínek povolení;</p> <p>b) mezní hodnoty emisí a mezní hodnoty environmentální výkonnosti;</p> <p>c) veškeré výjimky udělené v souladu s čl. 15 odst. 4;</p> <p>d) použitelné závěry o BAT;</p> <p>e) ustanovení o opětovném posouzení a aktualizaci povolení;</p> <p>f) název konkrétního orgánu nebo organizace s odpovědností za žádosti o informace a za stížnosti.</p> <p>Komise přijme prováděcí akt, jímž se stanoví formát, který se použije pro souhrnné informace uvedené ve druhém pododstavci. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 75 odst. 2.“</p>

Odůvodnění

Veřejnost by měla být informována o subjektu, který odpovídá za žádosti o informace a za stížnosti, aby nekontaktovala nesprávné organizace nebo orgány, což vytváří administrativní zátěž pro veřejnou správu a získávání informací ztěžuje.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 1 bod 12

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>12) Článek 15 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 15</p> <p>Mezní hodnoty emisí, mezní hodnoty environmentální výkonnosti, ekvivalentní parametry a technická opatření</p>	<p>12) Článek 15 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 15</p> <p>Mezní hodnoty emisí, mezní hodnoty environmentální výkonnosti, ekvivalentní parametry a technická opatření</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>(...)</p> <p>3a. Příslušný orgán stanoví mezní hodnoty environmentální výkonnosti, které zajistí, aby tyto mezní hodnoty environmentální výkonnosti za běžných provozních podmínek nepřekračovaly úroveň environmentální výkonnosti spojené s BAT, jak je stanoveno v rozhodnutích o závěrech o BAT uvedených v čl. 13 odst. 5.</p> <p>(...)“</p>	<p>(...)</p> <p>3a. Příslušný orgán může stanovit mezní hodnoty environmentální výkonnosti, které zajistí, aby tyto mezní hodnoty environmentální výkonnosti za běžných provozních podmínek nepřekračovaly úroveň environmentální výkonnosti spojené s BAT, jak je stanoveno v rozhodnutích o závěrech o BAT uvedených v čl. 13 odst. 5.</p> <p>(...)“</p>

Odůvodnění

Povinnost stanovit závazné hodnoty výkonnosti by vytvořila nesoulad mezi předpisy a ohrozila průmyslovou transformaci. Tento požadavek by měl být ponechán na uvážení příslušných orgánů po pečlivém posouzení, že nebude v rozporu s podmínkami povolení stanovenými na jiném místě.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 1 bod 18a

(nový bod)

Článek 25 odst. 3 směrnice 2010/75/EU	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Členské státy určí, co představuje dostatečný zájem a porušování práva, v souladu s cílem poskytnout zúčastněné veřejnosti široký přístup k právní ochraně.</p> <p>K tomuto účelu je zájem jakékoli nevládní organizace, která podporuje ochranu životního prostředí a splňuje veškeré požadavky vnitrostátního práva, pokládán pro účely odst. 1 písm. a) za dostatečný.</p> <p>Pro účely odst. 1 písm. b) se předpokládá, že tyto organizace mají práva, která mohou být porušena.</p>	<p>18a) V článku 25 se odstavec 3 nahrazuje tímto:</p> <p>3. Členské státy určí, co představuje dostatečný zájem a porušování práva, v souladu s cílem poskytnout zúčastněné veřejnosti široký přístup k právní ochraně.</p> <p>K tomuto účelu je zájem jakékoli nevládní organizace, která podporuje ochranu životního prostředí a splňuje veškeré požadavky vnitrostátního práva, pokládán pro účely odst. 1 písm. a) za dostatečný.</p> <p>Pro tento účel jsou zájem jakéhokoli veřejného orgánu na nižší než celostátní úrovni, jehož území nebo obyvatelstvo by mohlo být negativně ovlivněno, a dodržování veškerých požadavků vnitrostátního práva pokládány pro účely odst. 1 písm. a) za dostatečné.</p> <p>Pro účely odst. 1 písm. b) se předpokládá, že tyto organizace nebo orgány mají práva, která mohou být porušena.</p>

Odůvodnění

VR podporuje účast veřejnosti a přístup místních komunit ke spravedlnosti a oceňuje změny provedené v tomto duchu. Považuje však za vhodné dohlédnout, aby přístup ke spravedlnosti měly rovněž místní a regionální orgány ve všech členských státech, a dále žádá, aby byly v plném rozsahu a včas informovány a aby veřejnost byla zapojena do všech postupů.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 1 bod 22

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>22) Vkládají se nové články 27a až 27d, které znějí:</p> <p>„(...)</p> <p>Článek 27d</p> <p>Transformace směrem k čistému, oběhovému a klimaticky neutrálnímu průmyslu</p> <p>1. Členské státy vyžadují, aby provozovatel do 30. června 2030 zahrnul do svého systému environmentálního řízení uvedeného v článku 14a plán transformace pro každé zařízení, které vykonává jakoukoli činnost uvedenou v bodech 1, 2, 3, 4, v bodě 6.1 písm. a) a v bodě 6.1 písm. b) přílohy I. Plán transformace obsahuje informace o tom, jakou transformaci dané zařízení v období 2030–2050 provede, aby přispělo ke vzniku udržitelného, čistého, oběhového a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050, a to ve formátu uvedeném v odstavci 4.</p> <p>Členské státy přijmou nezbytná opatření s cílem zajistit, aby organizace provádějící audit, kterou si provozovatel v rámci svého systému environmentálního řízení najme, do 31. prosince 2031 posoudila soulad plánů transformace uvedených v prvním pododstavci odstavce 1 s požadavky stanovenými v prováděcím aktu uvedeném v odstavci 4.</p> <p>2. Členské státy vyžadují, aby provozovatel v rámci přezkumu podmínek povolení podle čl. 21 odst. 3 po zveřejnění rozhodnutí o závěrech o BAT po 1. lednu 2030 zahrnul do svého systému environmentálního řízení uvedeného v odstavci 14a plán transformace pro každé zařízení provádějící jakoukoli činnost uvedenou v příloze I, která není uvedena v odstavci 1. Plán transformace obsahuje informace o tom, jakou transformaci zařízení v období 2030–2050 projde, aby přispělo ke vzniku udržitelného, čistého, oběhového a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050, a to za použití formátu uvedeného v odstavci 4.</p> <p>Členské státy přijmou nezbytná opatření s cílem zajistit, aby organizace provádějící audit, kterou si provozovatel v rámci svého systému environmentálního řízení najme, posoudila soulad plánů transformace uvedených v prvním pododstavci odstavce 2 s požadavky stanovenými v prováděcím aktu uvedeném v odstavci 4.</p>	<p>22) Vkládají se nové články 27a až 27d, které znějí:</p> <p>„(...)</p> <p>Článek 27d</p> <p>Transformace směrem k čistému, oběhovému a klimaticky neutrálnímu průmyslu</p> <p>1. Členské státy vyžadují, aby provozovatel do 30. června 2030 zahrnul do přezkoumání a aktualizace podmínek povolení podle čl. 21 odst. 3 po zveřejnění rozhodnutí o závěrech o BAT po 1. lednu 2030 předběžný plán transformace pro každé zařízení, které vykonává některou z činností uvedených v příloze I. Předběžný plán transformace obsahuje informace o tom, jakou transformaci dané zařízení v období 2030–2050 provede, aby přispělo ke vzniku udržitelného, čistého, oběhového a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050, a to ve formátu uvedeném v odstavci 4.</p> <p>2. Provozovatel zveřejní shrnutí svého předběžného plánu transformace.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Provozovatel zveřejní svůj plán transformace i výsledky posouzení podle odstavců 1 a 2 jako součást zveřejnění svého systému environmentálního řízení.</p> <p>4. Komise do 30. června 2028 přijme prováděcí akt, kterým stanoví formát plánů transformace. Tento prováděcí akt se přijímá přezkumným postupem podle čl. 75 odst. 2.“</p>	<p>3. Komise do 30. června 2028 přijme prováděcí akt, kterým stanoví formát plánů transformace. Tento prováděcí akt se přijímá přezkumným postupem podle čl. 75 odst. 2.“</p>

Odůvodnění

Zdá se vhodnější zakotvit požadavek na předběžný plán transformace, neboť cíle směřují do budoucna a závisí na externalitách (např. dostupnost obnovitelných řešení s nízkou energetickou náročností). Cílem je též dále nekomplikovat postupy získávání povolení.

Pozměňovací návrh 7

Čl. 1 bod 31

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>31) Článek 79 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 79</p> <p>Sankce</p> <p>1. Aniž jsou dotčeny povinnosti členských států podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí, stanoví členské státy pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy neprodleně oznámí uvedená pravidla a uvedená ustanovení Komisi a neprodleně jí oznámí veškeré jejich pozdější změny.</p> <p>2. Sankce uvedené v odstavci 1 zahrnují pokuty úměrné obratu právnické osoby nebo příjmům fyzické osoby, která se uvedeného porušení dopustila. Výše pokut se vypočítá tak, aby bylo zajištěno, že osobu odpovědnou za dané porušení účinně zbaví hospodářských výhod plynoucích z tohoto porušení. V případě opakovaného protiprávního jednání se výše pokut postupně zvyšuje. Pokud se porušení dopustí právnická osoba, činí maximální výše těchto pokut nejméně 8 % ročního obratu provozovatele v dotčeném členském státě.</p>	<p>31) Článek 79 se nahrazuje tímto:</p> <p>„Článek 79</p> <p>Sankce</p> <p>1. Aniž jsou dotčeny povinnosti členských států podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí, stanoví členské státy pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy neprodleně oznámí uvedená pravidla a uvedená ustanovení Komisi a neprodleně jí oznámí veškeré jejich pozdější změny.</p> <p>2. Sankce uvedené v odstavci 1 zahrnují pokuty úměrné obratu právnické osoby nebo příjmům fyzické osoby, která se uvedeného porušení dopustila. Výše pokut se vypočítá tak, aby bylo zajištěno, že osobu odpovědnou za dané porušení účinně zbaví hospodářských výhod plynoucích z tohoto porušení. V případě opakovaného protiprávního jednání se výše pokut postupně zvyšuje. Pokud se porušení dopustí právnická osoba, činí maximální výše těchto pokut nejméně 8 % ročního obratu provozovatele včetně mateřských a dceřiných společností.</p>

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<p>3. Členské státy zajistí, aby případné sankce uvedené v odstavci 1 náležitě zohledňovaly:</p> <p>a) povahu, závažnost a rozsah daného porušení;</p> <p>b) zda k porušení došlo úmyslně, nebo z nedbalosti;</p> <p>c) obyvatelstvo nebo životní prostředí, kterých se porušení týká, s ohledem na dopad porušení na cíl dosáhnout vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a životního prostředí.“</p>	<p>3. Členské státy zajistí, aby případné sankce uvedené v odstavci 1 náležitě zohledňovaly:</p> <p>a) povahu, závažnost a rozsah daného porušení;</p> <p>b) zda k porušení došlo úmyslně, nebo z nedbalosti;</p> <p>c) obyvatelstvo nebo životní prostředí, kterých se porušení týká, s ohledem na dopad porušení na cíl dosáhnout vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a životního prostředí.“</p> <p>4. Členské státy zajistí, aby prostředky pocházející ze sankcí byly přednostně použity k nápravě nebo náhradě škod způsobených místními komunitám.</p> <p><i>V případě, že uplatňování směrnice vede ke změně rozsahu nebo ukončení hospodářské činnosti, zohlední definice sankce sociální dopady na místní komunity, přičemž členské státy po konzultaci s místními a regionálními orgány zajistí, aby prostředky pocházející ze sankcí byly použity k náhradě sociálních a hospodářských ztrát vzniklých na straně místních komunit.“</i></p>

Odůvodnění

Dopad znečištění na místní komunity může způsobovat environmentální, zdravotní, sociální a hospodářské škody, které mohou být mimořádně závažné zvláště pro malá či chudá společenství. Sankce musí tyto faktory zohlednit.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR),

Obecné připomínky

1. připomíná svůj závazek urychlit spravedlivý přechod na čistou energii v zájmu dosažení klimaticky neutrálního a oběhového hospodářství do roku 2050, který bude příznivý k územím Evropské unie a při němž žádní lidé ani žádná území v Evropské unii nezůstanou stranou. Proto podporuje revizi směrnice o průmyslových emisích, která má v zájmu lepší ochrany životního prostředí a lidského zdraví nejen pomoci předcházet znečištění a omezit jej, ale má také stimulovat inovace, odměňovat průkopníky a přispět k zajištění rovných podmínek na trhu Evropské unie;

2. považuje směrnici o průmyslových emisích za účinný legislativní rámec, který svoji účinnost co do snižování průmyslových emisí znečišťujících látek již prokázal, a zůstává tak vhodným nástrojem transformace, kterou musí evropský průmysl projít, má-li plnit cíle Zelené dohody pro Evropu. Zdůrazňuje, že zajištění součinnosti mezi preventivním přístupem vyjádřeným ve směrnici o průmyslových emisích a tržním přístupem, na němž je založen systém obchodování s emisemi (ETS), může vést k situaci, která bude přínosná jak pro provozovatele, tak pro klima a životní prostředí;

3. podporuje přístup založený na vědeckých poznatcích, zejména pokud jde o posouzení skutečného dopadu průmyslových činností na globální znečištění;

4. podotýká, že mimo jiné přetrvává problém nedostatečně jednotného uplatňování směrnice o průmyslových emisích v členských státech;

5. poukazuje na kontext, v němž návrh revize směrnice o průmyslových emisích přichází (cena energie, pádívá inflace, narušení dodavatelských řetězců), a upozorňuje na negativní dopady, které by nevhodně nastavená reforma této směrnice měla na konkurenceschopnost evropského průmyslu;

6. v této souvislosti bere na vědomí výhrady Výboru pro kontrolu regulace, shrnuté ve zprávě o posouzení dopadu revize směrnice o průmyslových emisích⁽¹⁾, zejména pak nejasné informace o určitých dopadech revize na konkurenceschopnost průmyslu (rizika přesunutí výroby a nahrazení produkty ze třetích zemí s méně přísnými pravidly, zejména pokud jde o nově zahrnuté činnosti), i dopadu zahrnutí hospodářských zvířat na venkovské oblasti a na ceny pro spotřebitele;

7. vyzývá spolunormotvůrce, aby zajistili jednotnější uplatňování směrnice o průmyslových emisích a aby v rámci obchodní politiky EU zohlednili náklady a výzvy transformace, aby nedocházelo k nekalé hospodářské soutěži ze strany třetích zemí;

8. v této souvislosti připomíná, že průmyslová zařízení, na něž se vztahuje směrnice o průmyslových emisích, navíc do značné míry podléhají regulaci a programům v oblasti dekarbonizace. Žádá proto, aby směrnice nekolidovala s těmito nástroji, které se v průmyslu již užívají, a to s vysokou účinností, aby nedocházelo k nesrovnalostem a dekarbonizace mohla probíhat z hlediska nákladů co nejefektivněji;

Účinnost směrnice o průmyslových emisích

9. domnívá se, že obecná zásada informování veřejnosti a nutnost neomezovat šíření užitečných informací musí být v souladu s bezpečností a ochranou lokalit, obchodním tajemstvím a prevencí činů se zlým úmyslem;

10. souhlasí s myšlenkou, že zachování hlavních zásad a integrovaného přístupu směrnice o průmyslových emisích přispívá k úspěšné realizaci transformace průmyslu;

11. podporuje proto zachování definic nejlepších dostupných technik (BAT) a sevillského procesu (příprava referenčních dokumentů k nejlepším dostupným technikám neboli BREF);

12. má určité výhrady k aktuálnímu znění čl. 15 odst. 3, který stanoví nejpřísnější možné mezní hodnoty emisí, jak jsou stanoveny v závěrech o BAT;

13. vyjadřuje pochybnost ohledně znění čl. 15 odst. 3a, který se týká úrovně environmentální výkonnosti spojených s BAT. Tento požadavek by měl být ponechán na uvážení příslušných orgánů po pečlivém posouzení, že nebude v rozporu s podmínkami povolení stanovenými na jiném místě;

14. jednoznačně podporuje zásadu „znečišťovatel platí“, souhlasí s Evropským účetním dvorem, že tuto zásadu je zapotřebí jasně vymezit, a souhlasí s posílením ustanovení o sankcích a náhradách. Sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující a musí zohledňovat celou vlastnickou strukturu podniků, aby se zajistilo, že budou ukládány subjektům, které nesou odpovědnost;

15. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány musí řešit environmentální, zdravotní, sociální a hospodářské dopady znečištění. Prostředky z pokut a náhrad by měly být využity též na pomoc místním a regionálním orgánům při zvládnutí těchto dopadů;

16. podporuje zřízení portálu průmyslových emisí. Žádá však, aby se usilovalo o omezení dodatečné administrativní zátěže pro místní a regionální orgány;

Oblast působnosti

17. domnívá se, že každé rozšíření na další odvětví je třeba pečlivě analyzovat, a to zvláště z hlediska nákladů a přínosů, mimo jiné s přihlédnutím k potřebným opatřením a politickým rámcům;

18. podporuje rozšíření směrnice o průmyslových emisích na další odvětví, jako je chov skotu. Je však znepokojen s ohledem na administrativní zátěž a administrativní náklady a navrhuje zvážit opatření, která by během tohoto přechodu umožnila finančně podpořit podniky a místní a regionální orgány a zejména zohlednit sociální dopad na drobná zařízení. Vyzývá spolunormotvůrce, aby se neomezovali pouze na kritérium prahové hodnoty chovu;

19. vyzývá k podrobnějšímu posouzení možného zařazení akvakultury do oblasti působnosti směrnice s tím, že budou zohledněny náklady a přínosy pro životní prostředí a klima a bude posouzena administrativní zátěž a náklady pro podniky a zejména sociální dopad na místní komunity, v nichž akvakultura tvoří významnou část místního hospodářství;

⁽¹⁾ SEC(2022) 169

20. upozorňuje na skutečnost, že přílišné rozšíření podle článku 74, který umožňuje rozšiřovat oblast působnosti aktem v přenesené pravomoci, by mohlo ohrozit celý proces shromažďování podrobných údajů, ovlivnit fungování sevillského procesu a ztížit vydávání povolení;

Podpora inovací

21. souhlasí s cílem podněcovat výzkum a inovace v oblasti environmentálně účinnějších technologií tak, aby bylo možno plnit cíle Zelené dohody;

22. vítá zřízení inovačního centra pro průmyslovou transformaci a emise (INCITE), které by mohlo napomoci rozvoji inovací v EU. Žádá však, aby toto centrum neduplikovalo proces revize dokumentů BREF;

23. připomíná, že inovace vznikají též na místní a regionální úrovni a že mezi veřejnými institucemi zapojenými do činnosti centra INCITE by měly být též místní a regionální orgány;

24. bere na vědomí vůli navázat mezní hodnoty výkonnosti na nově vznikající techniky. Domnívá se, že panuje riziko zbrzdění účinného provádění těchto nově vznikajících technik, nebudou-li mezní hodnoty emisí uvedené v povoleních dosažitelné se 100 % jistotou;

25. vítá dlouhodobé plány transformace. Upozorňuje však na skutečnost, že tyto plány musí být pojímány jako předběžné a jako dokumenty připravené na úrovni podniku, nikoli daného průmyslového zařízení, a dále že jejich zveřejnění nesmí zasáhnout do průmyslových tajemství.

26. konstatuje, že dle všeho nejsou navrhovaná opatření ve stávající podobě problematická, pokud jde o jejich soulad se zásadou subsidiarity, a to vzhledem k přeshraniční povaze znečištění ze zemědělsko-průmyslových zařízení a k potřebě zajistit rovné podmínky na jednotném trhu. Vzhledem k naléhavosti environmentální a klimatické krize se rovněž zdá, že navrhovaná opatření nejsou celkově problematická ani z hlediska jejich souladu se zásadou proporcionality.

V Bruselu dne 12. října 2022.

předseda
Evropského výboru regionů
Vasco ALVES CORDEIRO

ISSN 1977-0863 (elektronické vydání)
ISSN 1725-5163 (papírové vydání)

Úřad pro publikace
Evropské unie
L-2985 Lucemburk
LUCSEMBURSKO

CS